

ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΤΟΥΣ 2017

ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ και 2014/23/ΕΕ όπως ενσωματώθηκαν στους ν. 4412/2016 και ν. 4413/2016

Γενικές Πληροφορίες

Χρήση ενιαίας φόρμας

Για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης, χρησιμοποιήθηκε η φόρμα που διαμόρφωσε και απέστειλε στα κράτη – μέλη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να εξασφαλισθεί ένας ομοιόμορφος, συστηματικός, ιεραρχημένος και με περαιτέρω δυνατότητες ανάλυσης και σύγκρισης τρόπος αποτύπωσης των ζητούμενων στοιχείων. Στα πεδία για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σημειώνεται αντίστοιχα η αδυναμία παροχής στοιχείων καθώς και η σχεδιαζόμενη δράση προς άρση της αδυναμίας αυτής.

Περίοδος αναφοράς

Η έκθεση παρακολούθησης αφορά την περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου 2017 έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2017. Κατά το διάστημα αυτό, έχουν μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη ήδη από 8.8.2016, οι Οδηγίες 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ με τον νόμο 4412/16 και η Οδηγία 2014/23/ΕΥ με το νόμο 4413/16.

Οι δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα κατά το 2017- πρώτο έτος εφαρμογής των νέων οδηγιών

Υπεύθυνοι φορείς για την αποστολή στοιχείων παρακολούθησης δημοσίων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Βάσει των άρθρων 340επ. του ν. 4412/2016, το κρατικό όργανο που στην ελληνική έννομη τάξη ασκεί τις αρμοδιότητες παρακολούθησης στο πλαίσιο της «διακυβέρνησης» του τομέα των δημοσίων συμβάσεων είναι η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής Αρχή), η οποία επικουρείται (σε συγκεκριμένα ζητήματα) από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Η Αρχή συστήθηκε με το ν. 4013/2011, στο άρθρο 1 του οποίου καθορίζεται ότι αυτή έχει σκοπό «την ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προς το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο, τη διαρκή βελτίωση του νομικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τον έλεγχο της τήρησής του από τα δημόσια όργανα και τις αναθέτουσες αρχές».

Περαιτέρω, το βιβλίο ΙΙΙ του ν. 4412/16 καθώς και το τέταρτο μέρος του ν. 4413/16 αφορούν στην ενσωμάτωση των διατάξεων για τη «διακυβέρνηση», συμφώνως με τον ακόλουθο πίνακα αντιστοίχισης των εν λόγω διατάξεων των Οδηγιών με τις εθνικές διατάξεις:

Οδηγία	Άρθρα	Νόμος	Άρθρα
2014/24/ΕΕ	83 παρ. 1-5	N. 4412/16	340
	90 παρ. 7		
2014/25/ΕΕ	99 παρ. 1-5		
	106 παρ. 3		
2014/24/ΕΕ	86		342
2014/25/ΕΕ	102		
2014/23/ΕΕ	45 παρ 1-3	N. 4413/16	56

Ειδικότερα στο αρ.340 του Ν. 4412/16 ορίζεται ότι:

«.....Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο τίθενται στη διάθεση του κοινού με υποχρεωτική ανάρτηση τους στην επίσημη ιστοσελίδα της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και αποστέλλονται στην αρμόδια Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων μεριμνά για την αποστολή έκθεσης παρακολούθησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανά τριετία, αρχής γενομένης από την 18.4.2017. Η έκθεση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τις συχνότερες αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου, περιλαμβανομένων ενδεχόμενων διαρθρωτικών ή επαναλαμβανόμενων προβλημάτων στην εφαρμογή των κανόνων, το επίπεδο της συμμετοχής ΜΜΕ στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, καθώς και την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη δέουσα αναφορά περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και άλλων ανάλογων σοβαρών παρατυπιών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του αρμοδίου Υπουργού για την καταπολέμηση της διαφθοράς καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ιδίως οι απαιτούμενες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης πληροφορίες που θα πρέπει να παρασχεθούν, οι υπόχρεοι για την παροχή των εν λόγω στοιχείων/πληροφοριών, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής τους, οι πειθαρχικές ευθύνες που υπέχουν οι υπόχρεοι σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής των απαιτούμενων στοιχείων.....».

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι για την πληρέστερη εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης απαιτείται η έκδοση της αναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης.

Ι. Εκτίμηση της συγκεντρωτικής συνολικής αξίας των δημοσίων συμβάσεων που θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, εάν η αξία τους υπερέβαινε το αντίστοιχο κατώτατο όριο (κατώφλι)

Στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με την εκτίμηση της συγκεντρωτικής συνολικής αξίας των δημοσίων συμβάσεων που θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, εάν η αξία τους υπερέβαινε το αντίστοιχο κατώτατο όριο, συγκεντρώνονται, υπόκεινται σε επεξεργασία και αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 342 του ν. 4412/16 και ειδικότερα στην παράγραφο 2:

«.....2. Στατιστική έκθεση σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις που θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, εάν η αξία τους υπερέβαινε το αντίστοιχο κατώτατο όριο που ορίζεται στα άρθρα 5 και 235 συνοδευόμενη από εκτίμηση της συγκεντρωτικής συνολικής αξίας των εν λόγω συμβάσεων εντός της περιόδου αυτής αποστέλλεται στην αρμόδια Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με μέριμνα της Αρχής, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ανά τριετία, αρχής γενομένης από 18.4.2017. Η εκτίμηση μπορεί ιδίως να στηρίζεται στα διαθέσιμα δεδομένα από τις εθνικές απαιτήσεις περί δημοσίευσης ή σε εκτιμήσεις βάσει δειγματοληψιών...».

Για την παροχή των ανωτέρω περιγραφέντων στοιχείων αναζητήθηκαν στοιχεία από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, που τηρεί τα ηλεκτρονικά συστήματα ΚΗΜΔΗΣ και ΕΣΗΔΗΣ και τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων που είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο αρμοδιότητάς της.

Συμφώνως με τα στοιχεία που περιήλθαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (συννημμένο 1):

Η συνολική αξία των συμβάσεων που υπογράφηκαν το 2017 και είναι κάτω των ορίων (135.000 ευρώ για προμήθειες και υπηρεσίες και 5.225.000 για έργα) εκτιμάται σε 1.8 δισ. ευρώ.

Σε κάθε περίπτωση η Αρχή έχει ήδη εντάξει στο Πρόγραμμα Προμηθειών της για το έτος 2018 την δράση «Υπηρεσίες Συμβούλου για την υποστήριξη της ΕΑΑΔΗΣΥ στη συλλογή και διαχείριση των δεδομένων που απαιτούνται για την υλοποίηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το ν. 4412/16 (αρ. 340 ενδεικτικώς)» προκειμένου να εκτιμήσει τα ζητούμενα στοιχεία εφαρμόζοντας μεθόδους δειγματοληψίας και ερωτηματολογίων. Επιπλέον, η μεθοδολογική προσέγγιση του ανωτέρω αντικειμένου και μια πρώτη ποσοτική επαλήθευση, έχει συμπεριληφθεί μεταξύ άλλων σε σχετική πρόταση συνεργασίας με το ΟΟΣΑ και χρηματοδότηση από την SRSS (η παρούσα παρατήρηση ισχύει για όλους τους ποσοτικούς δείκτες που ακολουθούν).

II. Συχνότερες αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων διαρθρωτικών ή επαναλαμβανόμενων προβλημάτων στην εφαρμογή των κανόνων

Στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τις αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου καθώς και ενδεχόμενα διαρθρωτικά ή επαναλαμβανόμενα προβλήματα, προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 340 του ν. 4412/16 ότι περιλαμβάνεται στην «Έκθεση παρακολούθησης της εφαρμογής των κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων», ενώ για την ενεργοποίηση τους προβλέπεται η έκδοση σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης.

II.1 Ποιοτικοί δείκτες

(α1) συχνότερες αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου

Για την εκτίμηση των συχνότερων αιτιών πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου λαμβάνεται υπόψη ολόκληρος ο κύκλος ζωής της δημόσιας σύμβασης, από τον σχεδιασμό ως την οριστική παραλαβή και αποπληρωμή, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

ΣΤΑΔΙΟ	ΒΗΜΑ
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	Στρατηγικός σχεδιασμός προκήρυξης
	Έρευνα αγοράς
	Σχεδιασμός άμεσου και μακροπρόθεσμου χρονικού ορίζοντα
	Επιλογή της διαγωνιστικής διαδικασίας
	Προσδιορισμός και σύνταξη προδιαγραφών
ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	Προκήρυξη ή πρόσκληση για διαπραγμάτευση
	Άνοιγμα προσφορών
	Αξιολόγηση προσφορών
	Περίοδος υποβολής ενστάσεων και προσφυγών
	Υπογραφή σύμβασης
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Παρακολούθηση της εκτέλεσης και των πληρωμών της σύμβασης
ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	Αποτίμηση της συνολικής διαδικασίας –εξαγωγή συμπερασμάτων (καλές-αρνητικές πρακτικές)

α/α	Πλημμέλεια ή ανασφάλεια δικαίου	Σχετιζόμενα άρθρα του ν. 4412/16	α/α	Συνήθεις αιτίες
A. Σχεδιασμός και προετοιμασία				
1.	Μη ορθή επιλογή της διαγωνιστικής διαδικασίας ή/και χρήσης ηλεκτρονικών μέσων σύναψης σύμβασης, νέων τεχνικών και εργαλείων	26-32, 33-35, 39-40	1.1	Κάλυψη άμεσων αναγκών (κύρια λειτουργικών)
			1.2	Μη ύπαρξη πιστώσεων/ δυσκολίες ή/και αδυναμία χρηματοδότησης
			1.3	Αδυναμία προγραμματισμού, κυρίως εξαιτίας της επίδρασης των δύο ανωτέρω λόγων
			1.4	Έλλειψη μελετών κόστους οφέλους
			1.5	Έλλειψη εξοικείωσης με το μέσο της έρευνας αγοράς
			1.6	Έλλειψη εξοικείωσης με τα νέα μέσα και τις δυνατότητες του νόμου π.χ. δυναμικό σύστημα
			1.7	Σύγχυση ως προς την υπαγωγή στην έννοια του αναθέτοντος φορέα
2.	Καταμήσεις και απευθείας αναθέσεις	6, 32, 118	2.1	Μη ύπαρξη πιστώσεων/ δυσκολίες ή/και αδυναμία χρηματοδότησης
			2.2	Κάλυψη άμεσων αναγκών (κύρια λειτουργικών)
			2.3	Αδυναμία προγραμματισμού
			2.4	Λανθασμένη εκτίμηση χρόνου προετοιμασίας και εκτέλεσης διαγωνιστικής διαδικασίας
3	Αδήλωτη σύγκρουση συμφερόντων προσωπικού της αναθέτουσας αρχής	24, 48	3.1	Παράλειψη εξέτασης σύγκρουσης συμφερόντων στο στάδιο του σχεδιασμού, θεωρούμενου όχι ίδιας σημαντικότητας με τα επόμενα στάδια, αλλά και λόγω έλλειψης προσωπικού

α/α	Πλημμέλεια ή ανασφάλεια δικαίου	Σχετιζόμενα άρθρα του ν.4412/16	α/α	Συνήθεις αιτίες
Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ				
4	Ελλιπής, ασαφής προσδιορισμός φυσικού αντικειμένου		4.1	Έλλειψη εξειδίκευσης, ανεπαρκής γνώση του νέου θεσμικού πλαισίου ανωριμότητα προκηρυσσόμενου αντικειμένου, πλημμελής προγραμματισμός
6	Ελλιπής δημοσιότητα βασικών όρων της σύμβασης		5.1	Έλλειψη εξειδίκευσης, ανεπαρκής γνώση του νέου θεσμικού πλαισίου ανωριμότητα προκηρυσσόμενου αντικειμένου, πλημμελής προγραμματισμός
6	Φωτογραφικές τεχνικές προδιαγραφές	54	6.1	Πλημμελής προετοιμασία της διαδικασίας αφενός λόγω έλλειψης χρόνου και ανθρώπινων πόρων και αφετέρου λόγω έλλειψης εξειδίκευσης
			6.2	Έλλειψη τεχνικών προδιαγραφών για κάποιες κατηγορίες ή μη επικαιροποιημένες τεχνικές προδιαγραφές
7	Παράλειψη ενημέρωσης αγοράς είτε μέσω προκαταρκτικών διαβουλεύσεων είτε μέσω προκαταρκτικών προκηρύξεων	46, 47	7.1	Έλλειψη γνώσης ή/και εξοικείωσης με τις συγκεκριμένες δυνατότητες και το πλαίσιο εφαρμογής τους αλλά και της θετικής συνεισφοράς του στον κύκλο της σύμβασης
8	Διαμόρφωση κριτηρίων επιλογής, κύρια χρηματοοικονομικών και τεχνικής ικανότητας, με τρόπο ώστε να <u>μη</u> εξασφαλίζονται οι αρχές της αναλογικότητας και της μη διάκρισης	75,76,77	8.1	Έλλειψη γνώσης της αγοράς, συμπαιγνία, σύγκρουση συμφερόντων, συστημικό σφάλμα
9	Εσφαλμένη συμπλήρωση ΕΕΕΣ, ΤΕΥΔ ¹	79	9.1	Αδυναμία κατανόησης και έλλειψη εξοικείωσης
			9.2	Διάκριση δάνειας εμπειρίας και υπερβολαβίας
10	Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές		10.1	Αδυναμία οριοθέτησης ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών

¹ Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) για τις συμβάσεις κάτω των ορίων αντίστοιχο του ΕΕΕΣ

(α2) ενδεχόμενα διαρθρωτικά ή επαναλαμβανόμενα προβλήματα στην εφαρμογή των κανόνων (και συναφείς ενέργειες της Αρχής)

Δεδομένου του μικρού χρονικού διαστήματος από τη θέση σε ισχύ του νέου θεσμικού πλαισίου εντοπίζονται κυρίως επαναλαμβανόμενα προβλήματα κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής καθώς και συγκεκριμένες νομικές ρυθμίσεις που φαίνεται να εμφανίζουν σημαντικά προβλήματα εφαρμογής

Από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Αρχή προκύπτει ότι οι νομικές ρυθμίσεις που εμφανίζουν τα πιο συχνά προβλήματα κατά την εφαρμογή τους είναι οι κάτωθι:

A) Βάσει επεξεργασίας 200 αποφάσεων της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) κατά το έτος 2017:

- Άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 46 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 53 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης». Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 18 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 54 «Τεχνικές προδιαγραφές» (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 36 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού» (άρθρο 57 παράγραφοι 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 18 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 28 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 80 «Αποδεικτικά μέσα» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 28 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 91 «Λόγοι απόρριψης προσφορών». Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 17 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 102 « Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 26 αποφάσεις από τις 200.
- Άρθρο 121 « Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων». Έχει απασχολήσει την ΑΕΠΠ σε 13 αποφάσεις από τις 200.

B) Βάσει αποφάσεων της Αρχής επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης:

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2 του ν. 4013/2011 όπως ισχύει, η Αρχή είναι αρμόδια για την παροχή σύμφωνης γνώμης οποτεδήποτε αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς επιθυμούν να προσφύγουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη κατά τα άρθρα 32 και 269 του ν. 4412/2016 (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 50 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ). Από την εξέταση των σχετικών αιτημάτων προκύπτει ότι τα συχνότερα προβλήματα ανακύπτουν κατά την αξιολόγηση της προϋποθέσεων των «απρόβλεπτων γεγονότων» και της «τεχνικής μοναδικότητας».

Γ) Βάσει επεξεργασίας 195 αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά το έτος 2017:

- Άρθρο 32 «Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Ελεγκτικό Συνέδριο σε 6 αποφάσεις από τις 195.
- Άρθρο 53 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης». Έχει απασχολήσει το Ελεγκτικό Συνέδριο σε 11 αποφάσεις από τις 195.
- Άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού» (άρθρο 57 παράγραφοι 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Ελεγκτικό Συνέδριο σε 8 αποφάσεις από τις 195.
- Άρθρο 80 «Αποδεικτικά μέσα» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Ελεγκτικό Συνέδριο σε 6 αποφάσεις από τις 195

Δ) Βάσει επεξεργασίας 50 αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά το έτος 2017:

- Άρθρο 222 «Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής» (άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το ΣτΕ σε 3 αποφάσεις από τις 50.
- Άρθρο 224 «Αναθέτοντες φορείς» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το ΣτΕ σε 3 αποφάσεις από τις 50.
- Άρθρο 236 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων» (άρθρο 16 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το ΣτΕ σε 3 αποφάσεις από τις 50.
- Άρθρο 310 «Συμπλήρωση –αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 76 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το ΣτΕ σε 3 αποφάσεις από τις 50.

Ε) Βάσει επεξεργασίας 335 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου κατά το έτος 2017:

- Άρθρο 10 «Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών» (άρθρο 10 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Διοικητικό Εφετείο σε 15 αποφάσεις από τις 335.
- Άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Διοικητικό Εφετείο σε 10 αποφάσεις από τις 335.
- Άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού» (άρθρο 57 παρ. 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Διοικητικό Εφετείο σε 14 αποφάσεις από τις 335.
- Άρθρο 75 «Κριτήρια επιλογής» (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Διοικητικό Εφετείο σε 10 αποφάσεις από τις 335.
- Άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» (άρθρο 59 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Διοικητικό Εφετείο σε 18 αποφάσεις από τις 335.
- Άρθρο 102 «Συμπλήρωση –αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Έχει απασχολήσει το Διοικητικό Εφετείο σε 18 αποφάσεις από τις 335.

Για την επίλυση ερμηνευτικών ζητημάτων από την εφαρμογή των νέων Κοινοτικών Οδηγιών, η Αρχή εξέδωσε μια σειρά κατευθυντηρίων οδηγιών, τις οποίες έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα της <http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-odigies>.

II.2 Έγγραφα τεκμηρίωσης

Πηγές στοιχείων σχετικά με τις προηγούμενες διαπιστώσεις:

- Αρνητικές σύμφωνες γνώμες που εξέδωσε η Αρχή, βάσει του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατά το έτος 2017,
- Έγγραφα ερωτήματα που απευθύνθηκαν στην Αρχή κατά το έτος 2017,
- Καταγγελίες που απευθύνθηκαν στην Αρχή,
- Αποφάσεις της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών κατά το έτος 2017,
- Αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά το έτος 2017,
- Αποφάσεις Διοικητικού Εφετείου κατά το έτος 2017,
- Αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά το έτος 2017.

II.3 Ποσοτικοί δείκτες

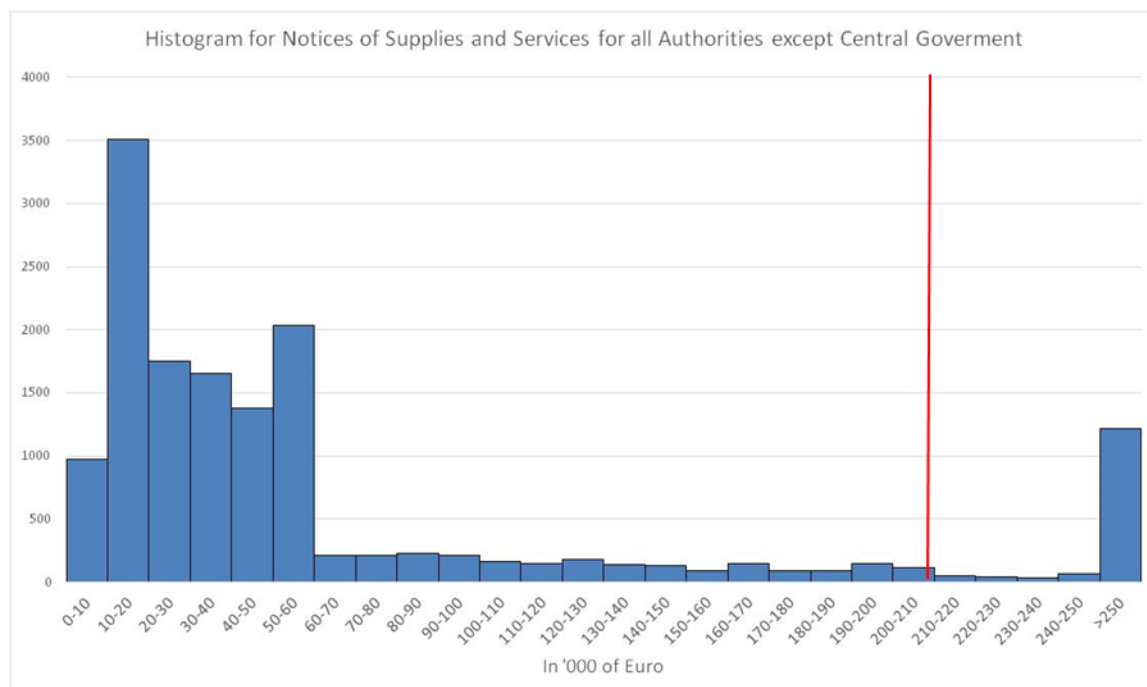
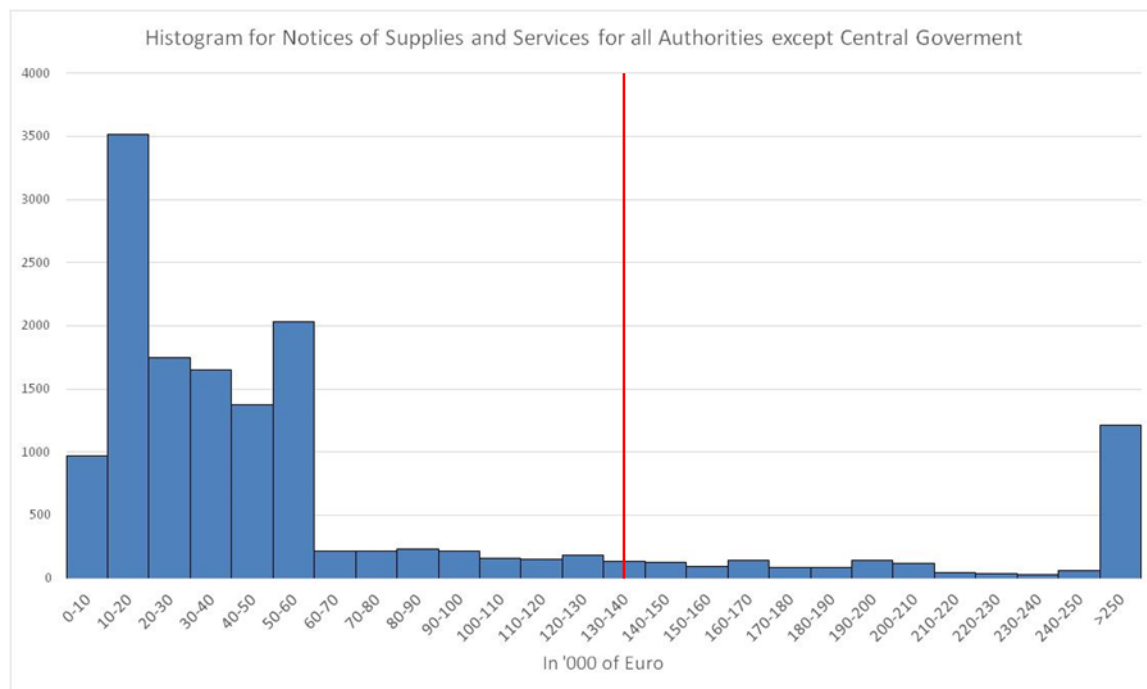
Συμφώνως με τα στοιχεία που περιήλθαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (συνημμένο 1) παρατίθενται τα ακόλουθα:

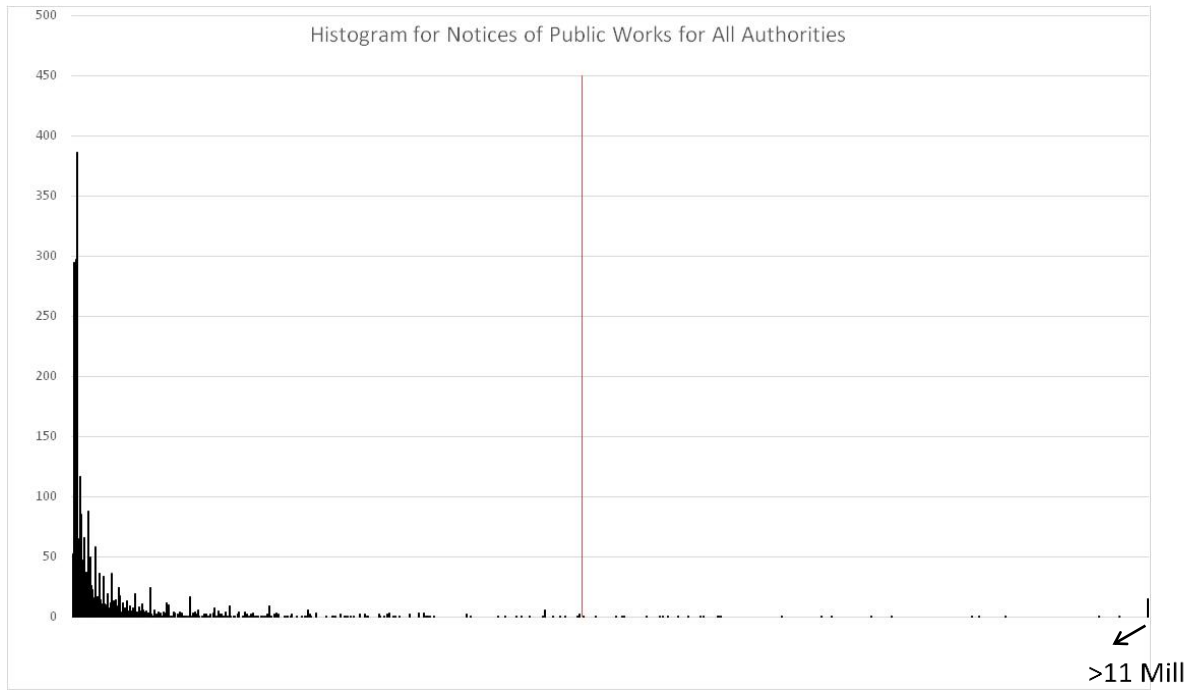
Δείκτες ως προς το σύστημα έννομης προστασίας

«Ως προς τις ενστάσεις και τις προσφυγές που υποβλήθηκαν το 2017 σε διαγωνισμούς του ΕΣΗΔΗΣ για προμήθειες και υπηρεσίες έχουμε τα ακόλουθα στοιχεία:

Κατάσταση Διαγωνισμών	Ενστάσεις/Προσφυγές	Διαγωνισμοί	Οικονομικοί Φορείς
ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	348	235	254
ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ	253	196	189
ΜΑΤΑΙΩΣΗ	48	38	42
ΣΥΝΟΛΟ	627	469	413

Ιστόγραμμα τιμών διαδικασιών που καλύπτουν διαδικασίες κάτω των ορίων

III. Πρόληψη, εντοπισμός και δέουσα αναφορά περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και άλλων ανάλογων σοβαρών παρατυπιών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων

Για την εξασφάλιση της καταπολέμησης της διαφθοράς η χώρα μας ανέλαβε σειρά μεταρρυθμιστικών δράσεων, που χαρακτηριστικά απεικονίζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΔΡΑΣΗ	ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
Ίδρυση & Λειτουργία Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων / Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.4013/2011)	Βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων
Σύσταση Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.4013/2011)	Ενίσχυση αξιοκρατίας, διαφάνειας και συμμετοχής
Δημιουργία ΕΣΗΔΗΣ - Υποχρεωτική χρήση e-procurement (Ν.4155/2013)	Εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων
Σύσταση Γενικής Γραμματείας για την καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.) με το Ν. 4320/2015) / έχει οριστεί ως η ελληνική AFCOS για το συντονισμό Καταπολέμησης της Απάτης.	Ενίσχυση ακεραιότητας και λογοδοσία, καταπολέμηση και πρόληψη της διαφθοράς
Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της διαφθοράς (υιοθετήθηκε και υλοποιείται από την ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.)	Καταπολέμηση και πρόληψη της διαφθοράς
Ενιαίος Νόμος για τις δημόσιες συμβάσεις (Ν.4412/16)	Απλοποίηση θεσμικού πλαισίου & Εκσυγχρονισμός του συστήματος δημοσίων συμβάσεων, με διαφανείς διαδικασίες, ενιαίες και απλοποιημένες
Νέος νόμος για τις Συμβάσεις Παραχώρησης (Ν.4413/16)	Δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τις παραχωρήσεις
Εθνική Στρατηγική Δημοσίων Συμβάσεων (εκπονήθηκε από την ΕΑΑΔΗΣΥ και εγκρίθηκε από το ΚΥΣΟΙΠ με την απόφαση 50Α του 2017)	Διαμόρφωση σύγχρονου, δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων
Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, η οποία εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).	Προώθηση και Καθιέρωση Ηθικής Κουλτούρας, ενίσχυση της Διαφάνειας

III.1 Ποιοτικοί δείκτες

Α) ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4412/16 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ, ΤΗΝ ΑΠΑΤΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις νέες οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, ο νόμος 4412/16 προβλέπει διατάξεις για την ενίσχυση της ακεραιότητας και την πρόληψη των φαινομένων της απάτης και της διαφθοράς, μέσω πέντε πυλώνων, ως ακολούθως:

1. Ενίσχυση της διαφάνειας.
2. Πρόληψη, εντοπισμός και επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων.
3. Εφαρμογή αυστηρών κανόνων αποκλεισμού οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων για την αποτελεσματική καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης και της διαφθοράς.
4. Εισαγωγή πλαισίου διατάξεων για τη διεξαγωγή προκαταρκτικών διαβουλεύσεων των αναθετουσών αρχών/φορέων με την αγορά, στο πλαίσιο της προετοιμασίας διαγωνισμού, ώστε να διασφαλιστούν οι διαδικασίες από ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
5. Αποσαφήνιση, απλοποίηση και αυστηροποίηση των κανόνων για τις τροποποιήσεις των συμβάσεων.

Συγκεκριμένα:

1. Ενίσχυση της διαφάνειας

Η ψηφιοποίηση των δημοσίων συμβάσεων (e-procurement), δηλαδή η διεξαγωγή των διαδικασιών με ηλεκτρονικά μέσα (άρθρα 34-38 του Ν.4412/16), ενισχύει τη διαφάνεια και περιλαμβάνει σειρά διαδικασιών, όπως την ηλεκτρονική κοινοποίηση πληροφοριών, την ηλεκτρονική δημοσίευση όλων των εγγράφων των διαγωνισμών και την πρόσβαση σε αυτά, την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών προς τους αγοραστές του Δημοσίου/ αναθέτουσες αρχές/ φορείς κ.λπ.

Παράλληλα στο πλαίσιο ενίσχυσης της διαφάνειας υιοθετήθηκαν διατάξεις για την χρηστή «διακυβέρνηση» των δημόσιων συμβάσεων, όπως :

(Α) Υποχρέωση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), με την συνέργεια των αρμόδιων ελεγκτικών ή εποπτικών διοικητικών οργάνων, αποτύπωση σε σχετικές εκθέσεις και δημοσίευση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης σύμφωνα με το περιεχόμενο των διατάξεων που προβλέπονται στα άρθρα 340-342 του Ν.4412/16 .

(Β) Οι αγοραστές του Δημοσίου, αναθέτουσες αρχές/φορείς, οφείλουν από την πλευρά τους :

- να φυλάσσουν αντίγραφα των συμβάσεων άνω του 1 εκατ. ευρώ για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών (και άνω των 10 εκατ. ευρώ για τις συμβάσεις έργων), καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των συμβάσεων,
- να συντάσσουν ειδική έκθεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 341, στην οποία εξηγούνται οι κυριότερες αποφάσεις για τις σχετικές διαδικασίες και αναφέρονται οι ενδεχόμενες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και τα σχετικά μέτρα που ελήφθησαν. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. κατόπιν αιτήσεώς τους.

2. Πρόληψη, εντοπισμός και επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού άρθρου 24 του νόμου 4412/16, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου

του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Οι ανωτέρω κανόνες ισχύουν για συγκρούσεις συμφερόντων που αφορούν στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων :

α) Τα μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής, ή του παρόχου υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, ο οποίος ενεργεί για λογαριασμό της αναθέτουσας αρχής καθώς και τα αποφαινόμενα ή/και γνωμοδοτικά όργανα που συμμετέχουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης και
β) τα μέλη των οργάνων διοίκησης ή άλλων οργάνων της αναθέτουσας αρχής και

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλάγιου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των άνω περιπτώσεων [(α) και (β)],

Για τους σκοπούς του άρθρου, ως συμφέροντα νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες ή υπεργολάβους αυτών ή με μέλη προσφέρουσας ένωσης οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) η συμμετοχή προσώπου υπό την προαναφερόμενη έννοια στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή.

β) Η κατοχή από πρόσωπο, που εμπίπτει στις προς εξέταση κατηγορίες για σύγκρουση συμφερόντων, ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου ενός οικονομικού φορέα που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον το συγκεκριμένο ποσοστό επιτρέπει τη συμμετοχή στη διαχείριση του εμπλεκόμενου φορέα.

γ) Η ύπαρξη, κατά την χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία 12 μήνες πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε την παροχή εξηρητημένης εργασίας είτε την εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών μεταξύ ενός προσώπου της αναθέτουσας αρχής ή της διοίκησης με οικονομικό φορέα, ο οποίος συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Επίσης προβλέπεται ότι, τα πρόσωπα που αναφέρονται ανωτέρω, υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων και να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης.

Σε περίπτωση κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει αμέσως την Αρχή και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να αποφύγει τυχόν αθέμιτη επιρροή στη διαδικασία σύναψης και για να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και των προσφερόντων. Επίσης, σε περίπτωση αδυναμίας της άρσης της σύγκρουσης συμφερόντων, ο υποψήφιος αποκλείεται από τη διαδικασία.

Σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η Αρχή έχει εκδόσει τυποποιημένο έντυπο αναφοράς κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων (<http://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-gia-tous-foreis/320-entypo-gnwstopoihshs-katastashs-syggkroyshs-symferontwn>).

3. Εφαρμογή αυστηρών κανόνων αποκλεισμού οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων για την αποτελεσματική καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης και της διαφθοράς

Σε σχέση με τα προαναφερθέντα επισημαίνεται ότι η σύγκρουση συμφερόντων και η διαφθορά δεν είναι ταυτόσημες έννοιες, λόγω του ότι η διαφθορά προϋποθέτει συνήθως συμφωνία μεταξύ δύο τουλάχιστον

εταίρων και κάποιο είδος χρηματικού ανταλλάγματος ή/και πλεονεκτήματος ή την εν γένει εξυπηρέτηση ιδίων συμφερόντων.

Σχετικά με την καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης και της διαφθοράς ο νόμος 4412/16 υιοθέτησε ένα σύστημα κανόνων που εξειδικεύει τους λόγους αποκλεισμού σε υποχρεωτικούς και δυνητικούς. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 73 τέθηκαν όροι συμμετοχής που αποσκοπούν στην αποτελεσματική καταπολέμηση τέτοιων φαινομένων, αποκλείοντας συστηματικά από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος δεν πληροί τις προβλέψεις σχετικά με τη μη συνδρομή στο πρόσωπό του των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού που περιγράφονται στο νόμο. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, αποκλείεται συστηματικά από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση κάθε οικονομικός φορέας ο οποίος έχει καταδικαστεί για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, για δωροδοκία, απάτη, τρομοκρατικά εγκλήματα, για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και παιδική εργασία ή άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων. Επίσης αποκλείονται κατά γενικό κανόνα οικονομικοί φορείς που δεν είναι συνεπείς με τις φορολογικές και ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις ή παραβιάζουν συστηματικά την εργατική νομοθεσία.

Περαιτέρω προβλέπονται προαιρετικοί λόγοι αποκλεισμού, όπως εμπλοκή σε περιπτώσεις συμπαιγνίας, απόπειρας αθέμιτου επηρεασμού του μηχανισμού λήψης αποφάσεων, στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίοι εναπόκεινται στην διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών/ φορέων να συμπεριληφθούν στα έγγραφα της σύμβασης.

Ο νόμος -ωστόσο- δίνει τη δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς που εμπίπτουν στις καταστάσεις αυτές, να υιοθετήσουν μέτρα συμμόρφωσης προκειμένου να αποδείξουν την αξιοπιστία τους, παρότι συντρέχει λόγος αποκλεισμού (self-cleaning). Στην περίπτωση όμως που δεν λαμβάνονται τέτοια μέτρα, μπορεί να επιβληθεί εις βάρος τους αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε εν εξελίξει και μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων για εύλογο χρονικό διάστημα.

4. Εισαγωγή πλαισίου διατάξεων για τη διεξαγωγή προκαταρκτικών διαβουλεύσεων των αναθετουσών αρχών/φορέων με την αγορά, στο πλαίσιο της προετοιμασίας διαγωνισμού, ώστε να διασφαλιστούν οι διαδικασίες από ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του διαγωνισμού, οι αγοραστές του Δημοσίου μπορεί να χρειαστεί να συμβουλευτούν την αγορά μέσω ανταλλαγής πληροφοριών με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, λαμβάνοντας ωστόσο τα αναγκαία μέτρα που διασφαλίζουν ότι η συμμετοχή μιας επιχείρησης με την οποία διεξήχθησαν προηγουμένως διαβουλεύσεις, δεν θίγει τον ανταγωνισμό στο πλαίσιο του εκάστοτε διαγωνισμού. Η διαδικασία της προκαταρκτικής διαβούλευσης ρυθμίζεται στα άρθρα 46-48 του νόμου 4412/16 . Ειδικότερα προβλέπεται ότι :

- Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται δημόσια
- κάθε πληροφορία που κατέχει, ενδεχομένως, οικονομικός φορέας λόγω της προηγούμενης συμμετοχής του στη διαδικασία της προκαταρκτικής διαβούλευσης, ή λόγω της προηγούμενης εμπλοκής του με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα πρέπει να κοινοποιείται και στους άλλους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς
- αποκλεισμός οικονομικού φορέα λόγω προηγούμενης εμπλοκής του είναι δυνατός μόνο ως έσχατο μέσο και εφόσον δεν μπορεί να διασφαλιστεί με άλλα μέσα η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η Αρχή έχει εκδόσει τυποποιημένο έντυπο γνωστοποίησης κατάστασης προηγούμενης εμπλοκής υποψηφίων (<http://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-gia-tous-foreis/321-entypo-gnwstopoihshs-katastashs-prohgoymenhs-emplokhs-ypopshfiwn>).

5. Αποσαφήνιση, απλοποίηση και αυστηροποίηση των κανόνων για τις τροποποιήσεις των συμβάσεων

Οι τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης και η μείωση των φαινομένων διαφθοράς και συμπαιγνίας που παρατηρούνται πολλές φορές στο στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης -ιδίως μέσω της πρακτικής των πρόσθετων αναθέσεων εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής/φορέα στον αρχικό ανάδοχο για διάφορους λόγους (συμπληρωματικά έργα/υπηρεσίες, απρόβλεπτες περιστάσεις κλπ) ρυθμίζονται πλέον με διατάξεις που εισάγονται ήδη από τις Οδηγίες, και μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο με τον ν.4412/2016. Αποσαφηνίζονται οι αυστηρές τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται, προκειμένου οι τροποποιήσεις συμβάσεων, να μην απαιτούν νέα διαδικασία σύναψης. Επίσης περιγράφεται ρητά η διάκριση μεταξύ ουσιώδους και μη ουσιώδους τροποποίησης της σύμβασης. Με τον Ν.4412/16 η Αρχή

Β) ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ AFCOS

Σε κάθε Κράτος –Μέλος προβλέπεται η σύσταση Αρχής για τον Συντονισμό Καταπολέμησης της Απάτης (Anti-Fraud Coordination Service- AFCOS), σύμφωνα με το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 4 του Κανονισμού (ΕΕ, EURATOM) 883/2013.

Αρχικά, ως ελληνική AFCOS ορίστηκε, μέσω του άρθρου 69 του Ν. 4316/24-12-2014, ο Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς. Με το Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29Α/19-3-2015) καταργήθηκε η σύσταση της θέσης του Εθνικού Συντονιστή κατά της Διαφθοράς και συστάθηκε η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ) που υπάγεται στον αρμόδιο Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία υιοθέτησε την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς. Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., όσον αφορά τις αρμοδιότητες της εν γένει, και σύμφωνα με την παράγραφο 1α του άρθρου 7 του Ν.4320/2015 (ΦΕΚ Α΄29/19-3-2015), ως ισχύει:

«α. αναλαμβάνει τις αναγκαίες πρωτοβουλίες και ενέργειες για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας και της αποτελεσματικότητας της εθνικής στρατηγικής, με ιδιαίτερη έμφαση στον συντονισμό των ελεγκτικών σωμάτων και της αποτελεσματικότητας των ενεργειών τους, και παρέχει σχετικές οδηγίες και συστάσεις, [...]». Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της Διαφθοράς, επικαιροποιήθηκε από την ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. τον Αύγουστο του 2015, αναθεωρείται σε τακτική βάση και περιλαμβάνει σαράντα επτά (47) στόχους, οι οποίοι συνδέονται με τους έντεκα (11) βασικούς άξονες (στρατηγικές επιδιώξεις) της Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Στους στόχους αυτούς αντιστοιχούν πλείονες ενέργειες (actions), καθώς και σχετικά χρονοδιαγράμματα για την υλοποίησή τους.

Περαιτέρω, με το Ν. 4320/2015 όπως αυτός συμπληρώθηκε/τροποποιήθηκε με το Ν.4446/2016 (ΦΕΚ 240Α/22-12-2016), η ΓΕΓΚΑΔ μεταξύ άλλων:

- ✓ έχει αναλάβει αρμοδιότητες συντονισμού δράσης και επιχειρησιακού σχεδιασμού της Οικονομικής Αστυνομίας, του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου των Υπουργείων, του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ)
- ✓ είναι υπεύθυνη για το Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς
- ✓ έχει οριστεί ως η ελληνική AFCOS και:
 - συντονίζει τις αρμόδιες εθνικές Αρχές/ φορείς για την Καταπολέμηση της Απάτης
 - συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς της ΕΕ και κυρίως την OLAF
 - υποβάλλει το ερωτηματολόγιο σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 325 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ)

- δέχεται καταγγελίες για υποθέσεις που αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα, διακρατικά και λοιπά προγράμματα

- ✓ αίρει συγκρούσεις και επιλύει ζητήματα επικαλύψεων αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπηρεσιών ή φορέων που εμπλέκονται στην Καταπολέμηση της Διαφθοράς και της Απάτης

Η εισαγωγή νομοθετικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας για την προστασία των υπαλλήλων-whistle blowing θεωρούνται σημαντικές δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς. Η δράση ολοκληρώθηκε το 2014, καθώς σχετικές διατάξεις περιλήφθηκαν στο Ν.4254/2014/ Α'85 (άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΕ.3-ΙΕ.20), όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4258/2014 Α' 94 (άρθρο 32). Επισημαίνεται ότι βελτιώσεις του νομοθετικού πλαισίου για τη προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, που κρίθηκε ότι έπρεπε να γίνουν μετά το 2015, συμπεριλήφθηκαν ως συγκεκριμένη Δράση (υπ' αριθμ. 28) στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς.

Γ) Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Το σχέδιο εθνικής στρατηγικής των δημοσίων συμβάσεων, το οποίο καταρτίστηκε με πρωτοβουλία και συντονισμό της Αρχής, αλλά και με την υποστήριξη και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων Υπουργείων της Ελληνικής Κυβέρνησης και της αρμόδιας Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) έχει ήδη εγκριθεί από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π.) με την υπ. αρ. Πρωτ. 50Α /20-01-2017 Απόφαση. Αποτελεί πλέον την πρώτη εθνική στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις, με 5ετή ορίζοντα υλοποίησης και στοχεύει στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου, σύγχρονου, απλού, ευέλικτου και δίκαιου συστήματος δημοσίων συμβάσεων. Το κείμενο της στρατηγικής συνοδεύεται από σχέδιο δράσης, με κατευθύνσεις και κανόνες. Το εν λόγω σχέδιο δράσης θα πρέπει να παρακολουθείται, να αξιολογείται, να αναθεωρείται, ή/και να εμπλουτίζεται με νέες δράσεις που θα ανακύπτουν ως αναγκαίες κατά την εφαρμογή του. Για τον σκοπό αυτό, στην απόφαση του ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π προβλέπονται δύο όργανα παρακολούθησης, ένα Πολιτικό και ένα Τεχνικό, όπως εξάλλου είχε προταθεί και στο σχετικό κεφάλαιο περί δομής διοίκησης του σχεδίου εθνικής στρατηγικής.

Η Στρατηγική δομήθηκε σε τέσσερις (4) διακριτές στρατηγικές κατευθύνσεις ως ακολούθως :

1. Την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων δικαίου και απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου στον χώρο των δημοσίων συμβάσεων
2. Την ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού της λειτουργίας του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο ανάπτυξης νέων τεχνικών ανάθεσης, ανάπτυξης εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για τη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων και εφαρμογής νέων τεχνικών εργαλείων στο σύστημα των δημοσίων συμβάσεων
3. Την υποστήριξη των πολιτικών “Ευρώπη 2020”, για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και την οικονομική σύγκλιση
4. Την ανάπτυξη και εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης.

Από το σύνολο των ενενήντα οκτώ (98) δράσεων της εθνικής στρατηγικής, οι δράσεις που αφορούν στην παρακολούθηση, τον συντονισμό, την εποπτεία και την αξιολόγηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στοχεύοντας περαιτέρω στην πρόληψη, τον εντοπισμό και δέουσα αναφορά περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και άλλων ανάλογων σοβαρών παρατυπιών, παρουσιάζονται στο πίνακα που ακολουθεί :

4η Στρατηγική κατεύθυνση <i>Ανάπτυξη και εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης</i>	Οι δράσεις 71-74 σχετίζονται με την παρακολούθηση και τον συντονισμό των φορέων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα για τη δράση 71 που αφορά στην παρακολούθηση του συστήματος ΔΣ μέσω δεικτών, η ΕΑΑΔΗΣΥ έχει υποβάλλει σχετική πρόταση για συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και χρηματοδότηση από SRSS. Η δράση 72 που αφορά στην Ανάπτυξη και βελτίωση της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΒΔΔΗΣΥ) υλοποιείται με τη μέθοδο agile. Εως σήμερα λειτουργούν τα υποσυστήματα: Μητρώο αναθετουσών αρχών, Μητρώο αποκλεισθέντων φορέων και ολοκληρώνεται το υποσύστημα θεσμικού πλαισίου και νομολογίας Η δράση 74 που αφορά στην παραγωγική λειτουργία συστήματος πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά (Internal Market Information – IMI) και υλοποιείται. Στα πλαίσια αυτά η Αρχή έχει οριστεί από το 2015 αποκλειστικός τομεακός συντονιστής του IMI για τις δημόσιες συμβάσεις και έχει προβεί το 2017 στην επικαιροποίηση των σχετικών στοιχείων του συστήματος	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
--	---	--

4η Στρατηγική κατεύθυνση <i>Ανάπτυξη και εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης</i>	Οι δράσεις 75-82 αφορούν στην εποπτεία και αξιολόγηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και εκπονούνται από κοινού με την ΕΑΑΔΗΣΥ, τη Γεν. Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΚΑΔ) και συναρμόδια ελεγκτικά σώματα ή/και υπουργεία. Όλες οι δράσεις εκτός της 79, εκπονούνται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Ειδικά για την δράση 79, που αφορά στην Ανάπτυξη της κατάλληλης μεθοδολογίας εποπτείας και αξιολόγησης των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων, η ΕΑΑΔΗΣΥ έχει υποβάλει πρόταση για συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και χρηματοδότηση από SRSS	ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
4η Στρατηγική κατεύθυνση <i>Ανάπτυξη και εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης</i>	Οι δράσεις 83-91 αφορούν στην εποπτεία και τον έλεγχο στον τομέα των δημοσίων έργων. Ειδικότερα οι δράσεις 83-88 αφορούν σε εργαλεία ολιστικής διαχείρισης και παρακολούθησης των δημοσίων έργων και όλα βρίσκονται σε φάση εξέλιξης. Οι δράσεις 89-91 αφορούν σε καθαρά ελεγκτικές διαδικασίες που εκπονούνται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς.	ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
4η Στρατηγική κατεύθυνση <i>Ανάπτυξη και εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης</i>	Οι δράσεις 92-98 αφορούν στην εποπτεία και τον έλεγχο στον τομέα της υγείας. Ειδικότερα η δράση 97 αφορά σε καθαρά ελεγκτικές διαδικασίες και εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς	ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

Η υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων πραγματοποιείται με σταθερό ρυθμό και χωρίς μεταβολές του φυσικού αντικείμενου με μικρές χρονοδιαγραμματικές προσαρμογές, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών εκπονούνται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς.

Δ) Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η καταπολέμηση της απάτης στα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής αποτελεί προτεραιότητα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ (ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, αφενός ως ζήτημα καίριας σημασίας για τη διασφάλιση των στόχων του ΕΣΠΑ, τη χρηστή διαχείριση και μέγιστη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων, αφετέρου ως υποχρέωση του Προγράμματος Στήριξης προερχόμενη από τους Κανονισμούς της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Για τον σκοπό αυτό εκπονήθηκε η Ελληνική Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις η οποία υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) το 2014. Αναπόσπαστο μέρος της αποτελεί ένα αναλυτικό Σχέδιο Δράσης, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένες ενέργειες, υπευθυνότητες, χρονοδιαγράμματα και δείκτες επίτευξης. Η Στρατηγική βασίζεται σε τρεις Άξονες-Πυλώνες και συγκεκριμένα την **Πρόληψη, την Ανίχνευση και την Απόκριση** με τους ακόλουθους διακριτούς στόχους:

1. Την Προώθηση και Καθιέρωση Ηθικής Κουλτούρας. Μία «ηθική της ευθύνης» καθώς και ενίσχυση του επαγγελματικού ήθους στο προσωπικό που εμπλέκεται με τη διαχείριση και υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, με την καθιέρωση και διατήρηση υψηλών προδιαγραφών και κανόνων συμπεριφοράς, που λειτουργούν ως παράγοντας πρόληψης και αποτροπής της εμφάνισης της απάτης.
2. Την Αποτελεσματική Συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων Εθνικών Αρχών. Η βελτίωση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων στο εσωτερικό της χώρας, τόσο των αρμόδιων φορέων για τη διαχείριση και τον έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων όσο και των θεσμικών οργάνων με αντικείμενο την ανίχνευση και την καταπολέμηση της απάτης, αποτελεί προϋπόθεση και συμβάλλει καθοριστικά στην αποτελεσματική εφαρμογή της Στρατηγικής.
3. Την Αποτελεσματική Συνεργασία με τους αρμόδιους εξωτερικούς φορείς. Η καλή συνεργασία και η ορθή και έγκαιρη πληροφόρηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ειδικά της OLAF, αλλά και η ανταλλαγή πληροφοριών και πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων αρχών της ΕΕ και των Αρμόδιων ελληνικών αρχών αποτελεί επίσης προϋπόθεση για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης.
4. Την Ενίσχυση της Διαφάνειας. Η διαθέσιμη πληροφόρηση για τη χρήση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής (ΤΣ) σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders), και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν τα σύγχρονα πληροφορικά συστήματα, επιτρέπει τον έλεγχο και ανάλυση στοιχείων που είναι σημαντικά για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της απάτης.
5. Την Προσαρμογή ή/και εισαγωγή Δομών και Διαδικασιών στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της ΠΠ 2014-2020, ώστε να επιτυγχάνονται η πρόληψη της απάτης, η ανίχνευσή της, και η σωστή και έγκαιρη απόκριση σε αυτήν.

Τελικός στόχος είναι η εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης στο οποίο βασίζεται η όλη Στρατηγική. Το σύστημα έχει δομηθεί/ μοντελοποιηθεί σύμφωνα με τον κύκλο του Deming, και στηρίζεται στις αρχές της πρόληψης και της συνεχούς βελτίωσης, καθώς λειτουργεί ως ένας συνεχής κύκλος σχεδιασμού-εφαρμογής-παρακολούθησης-δράσης και ανασκόπησης

Για την έγκαιρη και ορθή υλοποίηση της Στρατηγικής πραγματοποιήθηκαν νομοθετικές και οργανωτικές αλλαγές, όπως:

✓ Η έκδοση του Νόμου 4314/2014 (Μέρος Ι) για το ΕΣΠΑ 2014-2020

Στο άρθρο 52 του Νόμου αυτού, ορίζεται ως υπεύθυνη για τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ), ενώ παράλληλα προβλέπεται η δημιουργία Εσωτερικού Δικτύου Συνεργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών που εμπλέκονται στη

διαχείριση των διαρθρωτικών δράσεων, υπό τον συντονισμό της ΕΥΘΥ, καθώς επίσης και η συγκρότηση ομάδας σε κάθε Διαχειριστική Αρχή, με έργο την αξιολόγηση κινδύνων απάτης, την πρόταση και εφαρμογή τυχόν διορθωτικών μέτρων και την αναφορά των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στο παραπάνω Εσωτερικό Δίκτυο. Επίσης προβλέπεται η δημιουργία και εφαρμογή μηχανισμού υποδοχής και εξέτασης καταγγελιών για συγχρηματοδοτούμενα έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, σε πλήρη συνεργασία με την ΓΕΓΚΑΔ - Ελληνική AFCOS.

Στα άρθρα 37 και 38 έχουν ενσωματωθεί διατάξεις για το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων όπως (α) εναλλαγή σε θέσεις εργασίας μετά από σχετική μελέτη, (β) υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και (γ) υποχρέωση δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Όλες αυτές οι νομοθετικές προβλέψεις στο Ν. 4314/2014, εντάχθηκαν στο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, ως συγκεκριμένες ενέργειες και συνέβαλαν στην έγκαιρη και ορθή υλοποίηση της Στρατηγικής

✓ Η έκδοση του «Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)» για το ΕΣΠΑ 2014-2020 στο οποίο έχουν συμπεριληφθεί Διαδικασίες και μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης που αποσαφηνίζουν λειτουργικές ροές, μηχανισμούς και αρμοδιότητες, συντελώντας στην υλοποίηση των στόχων της Στρατηγικής. Συγκεκριμένα, στο Εγχειρίδιο περιλαμβάνονται:

- Η Διαδικασία «ΔVIII_1 Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης» για την εφαρμογή της οποίας χρησιμοποιείται το Εργαλείο Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης της ΕΕ [EGESIF 14-0021-00(16/06/2014)]
- Διαδικασίες προληπτικών ελέγχων για τις δημόσιες συμβάσεις (ΔII_2, ΔII_3 και ΔII_4), Διαδικασίες επαληθεύσεων (ΔII_5, ΔII_6, ΔII_7, ΔII_11) και η Διαδικασία Δ.III_4: Επιθεώρηση από Αρχή Πιστοποίησης
- Η Διαδικασία «ΔVIII_2: Εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης»
- Η Διαδικασία «ΔVIII_3: Υποδοχή και εξέταση καταγγελιών»
- Η Διαδικασία ΔIII_3 «Αναφορά Παρατυπιών στην ΕΕ» (Η διαβίβαση των στοιχείων γίνεται μέσω του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών IMS:Irregularity Management System της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αρμόδιος εθνικός φορέας για την ανακοίνωση των παρατυπιών και υπονοιών απάτης στην ΕΕ είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου(ΕΔΕΛ) του Υπουργείου Οικονομικών)

Η εφαρμογή των Διαδικασιών του ΣΔΕ υποστηρίζεται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), το οποίο αποτελεί και στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, κεντρικό εργαλείο διαχείρισης αλλά και μέσο ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων Αρχών/ φορέων (Δικαιούχων, Διαχειριστικών Αρχών (ΔΑ)/Ενδιάμεσων Φορέων (ΕΦ), Αρχής Πιστοποίησης, Αρχής Ελέγχου). Στο ΟΠΣ καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τα συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα και Πράξεις του ΕΣΠΑ, καθώς και δεδομένα που αφορούν στις Διαδικασίες του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Επίσης, ειδικά για τις κρατικές ενισχύσεις, χρησιμοποιούνται:

- Το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), το οποίο έχει σχεδιαστεί ώστε να διαχειρίζεται τον πλήρη κύκλο ζωής (lifecycle management) ενός επιχειρηματικού σχεδίου από την υποβολή μέχρι και την τήρηση μακροχρονίων υποχρεώσεων.
- το Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων (SACS), στο οποίο εισάγονται όλες οι ενισχύσεις (εθνικές και συγχρηματοδοτούμενες) με στόχο να ελέγχονται τα όρια σώρευσης σύμφωνα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων

III.2 Έγγραφα τεκμηρίωσης (Παράρτημα 1)

1. Επικαιροποιημένη έκδοση του εγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής Δημοσίων Συμβάσεων
2. Εθνικό στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς
3. Η Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης στις διαρθρωτικές πράξεις και σχέδιο δράσης
4. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ ΕΑΑΔΗΣΥ 9/2015 «Καταπολέμηση της διαφθοράς κατά τη διεξαγωγή δημοσίων διαγωνισμών»

(http://www.eaadhsy.gr/images/docs/20150630_2984-Kateythyntiria_Odigia_9.pdf)

III.3 Ποσοτικοί δείκτες

Συμφώνως με τα στοιχεία που περιήλθαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (συνημμένο 1):

«Στατιστική κατανομή των αγοραστών σύμφωνα με τη διαγωνιστική συχνότητα (Statistical distribution of buyers by frequency of actual competition)»

Για τις Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς που έχουν στο ΕΣΗΔΗΣ τουλάχιστον τρεις συμβασιопоποιημένους διαγωνισμούς σε προμήθειες και υπηρεσίες (πλην συμφωνιών πλαίσιο και call offs) εντός του 2017, έχουμε τον ακόλουθο πίνακα:

% συμβ. διαγωνισμών με 1 υποβληθείσα προσφορά	Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)
0 – 10	52
10-20	25
20-30	30
30-40	0
40-50	60
50-60	0
60-70	13
70-80	10
80-90	0
90-100	7

Σημειώνεται ότι η ίδια πληροφορία ως προς τις συμβάσεις του ΚΗΜΔΗΣ δεν είναι διαθέσιμη γιατί δεν υπάρχει πεδίο σχετικά με τον αριθμό των υποβληθέντων προσφορών. Επίσης, οι συμβασιопоποιημένοι διαγωνισμοί προμηθειών και υπηρεσιών εντός 2017 με μία (1) μόνο υποβληθείσα προσφορά εκτιμώνται στο 31% του συνόλου των συμβασιопоποιημένων διαγωνισμών προμηθειών και υπηρεσιών στο ίδιο έτος.

Στατιστική κατανομή των αγοραστών σύμφωνα με τη συχνότητα χρήσης διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού (Statistical distribution of buyers by frequency of using a negotiated procedure without the prior publication of a call of competition)

Για τις Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς που έχουν στο ΕΣΗΔΗΣ τουλάχιστον τρεις συμβασιολογημένους διαγωνισμούς για προμήθειες και υπηρεσίες εντός του 2017, έχουμε τον ακόλουθο πίνακα:

% συμβ. διαγωνισμών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη	Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)
0 – 10	176
10-20	10
20-30	2
30-40	7
40-50	3
50-60	1
60-70	3
70-80	0
80-90	1
90-100	1

Επίσης, οι συμβασιολογημένοι διαγωνισμοί προμηθειών και υπηρεσιών εντός 2017 με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη εκτιμώνται στο 6,5% του συνόλου των συμβασιολογημένων διαγωνισμών προμηθειών και υπηρεσιών στο ίδιο έτος».

Ποσοτική εκτίμηση κινδύνων αθέμιτου ανταγωνισμού (Quantitative assessment of collusion risks)
(Παράρτημα 2)

Αρμόδια για την εφαρμογή του ν. 3959/2011 «Προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού», όπως ισχύει, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Είναι η Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) με στόχο τη διατήρηση ή αποκατάσταση της υγιούς ανταγωνιστικής δομής της αγοράς. Για την εκπλήρωση του στόχου αυτού, η Επιτροπή εντοπίζει και τιμωρεί τις πρακτικές από μέρους των επιχειρήσεων που περιορίζουν ή νοθεύουν τον ανταγωνισμό και μεριμνά για την άρση των φραγμών εισόδου στην αγορά, καθιστώντας την ελεύθερη και ανοικτή για όλες τις επιχειρήσεις. Για την περιγραφή του θεμικού πλαισίου, των πολιτικών και των παρεμβάσεων στον τομέα του ανταγωνισμού επισυνάπτονται οι ακόλουθες δημοσιεύσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού:

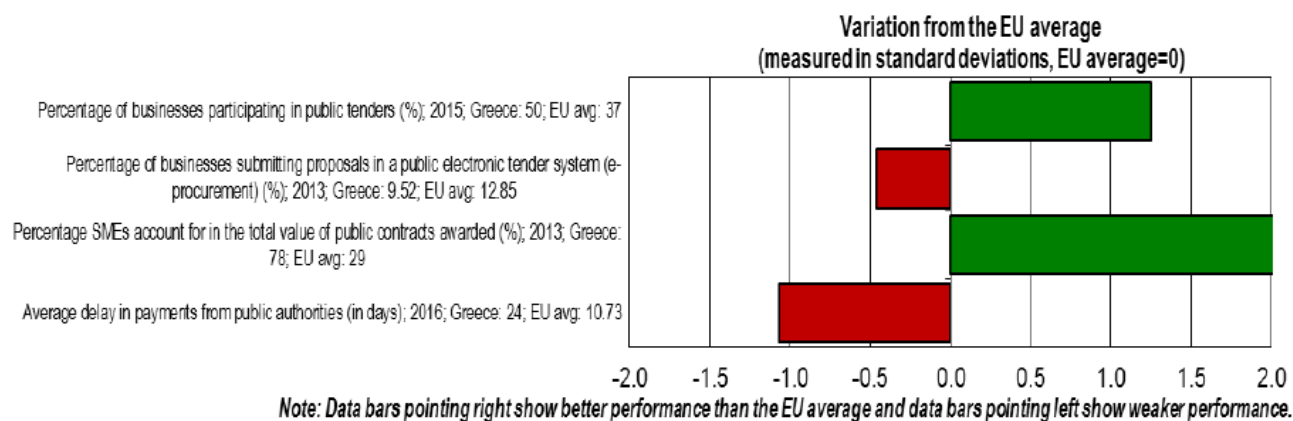
1. **Ετήσια Αραφορά των εξελίξεων στην πολιτικού του Ανταγωνισμού στην Ελλάδα / Annual Report on Competition Policy Developments in Greece, 21-23 June 2017**
(This report is submitted by Greece to the Competition Committee FOR INFORMATION at its forthcoming meeting to be held on 21-23 June 2017).
2. **Ενημερωτικός οδηγός για το θεσμικό πλαίσιο και τις νομοθετικές παρεμβάσεις για την αποφυγή των καρτέλ/ ANTI-CARTEL ENFORCEMENT TEMPLATE** Hellenic Competition Commission 27/11/2015 (2017 update)
3. **Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών**, ΑΘΗΝΑ 2014, ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

IV. Συμμετοχή Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) στις δημόσιες συμβάσεις (Level of SMEs' participation in public procurement)

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την επισκόπηση των επιδόσεων των ΜμΕ ανά Κ-Μ και ειδικότερα με το υπό τα στοιχεία Ref. Ares(2017)5728327 - 23/11/2017 Ενημερωτικό δελτίο για την Ελλάδα διαπιστώνονται οι ακόλουθες επιδόσεις:

3.4 State aid & public procurement

Greece performs above the EU average in this principle. The SMEs' share in the total value of awarded public contracts is the highest in the EU. The country also scores well above the EU average for the percentage of SMEs that participate in public tenders. After a massive improvement in the average delay in payments from public authorities from 2014 to 2015, the score for 2016 has deteriorated again and now stands at 24 days.

Since 2008, the Greek public procurement system has undergone comprehensive structural reform. This includes new legislation, a new remedies review system, a centralised procurement scheme and the use of e-procurement.

The Single Public Procurement Authority (SPPA) was established in 2012 with significant regulatory and audit powers. In addition, in early 2017 Greece adopted a national strategy on public

procurement to increase professionalisation and administrative capacity in public procurement. It is now being implemented.

During the current reference period, Law 4412/2016 has been adopted to consolidate, codify and simplify Greek legislation on public procurement. A single electronic register was created for the publication of contract notices (KHMDHS) and the submission of e-tenders (ESHDHS). Full use of the e-submission platform for all public procurement procedures is expected by the end of 2017.

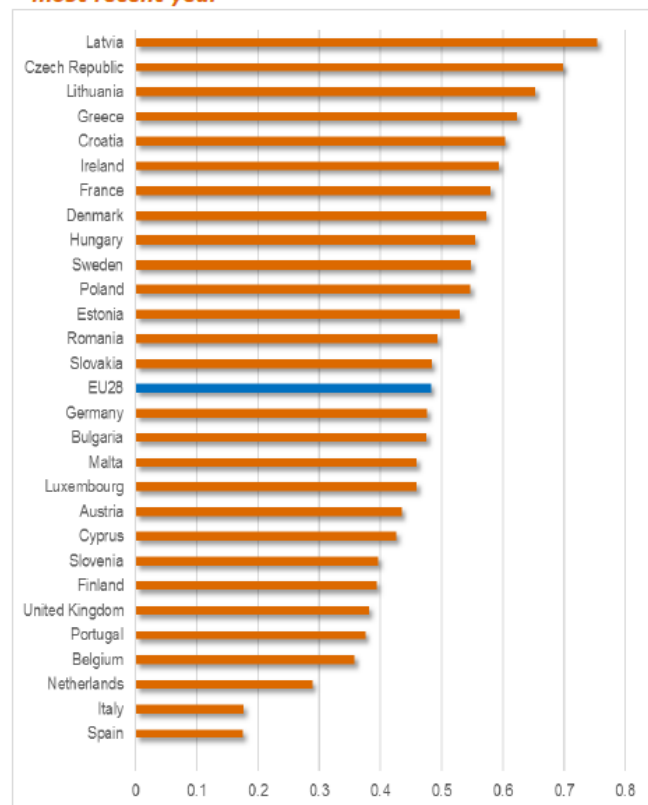
Οι καλές αυτές επιδόσεις για τις ΜμΕ επιβεβαιώνονται και από τα στοιχεία του ενημερωτικού δελτίου υπό τα στοιχεία Ref. Ares(2017)5728327 - 23/11/2017 στο οποίο παρουσιάζονται με συγκριτικό τρόπο οι επιδόσεις των ΜμΕ για τα 28 Κ-Μ

3.5 State aid & public procurement

Comparative performance of EU Member States

Figure 18 shows the relative positioning of the EU MS in terms of their performance for the most recent year regarding the state aid and public procurement principle. The best performing countries overall are currently Latvia, Czech Republic, Lithuania, Greece. Spain, Italy and Netherlands are the least performing countries overall.

Figure 18: State aid and public procurement performance – most recent year

Recent policy developments under State aid & public procurement

During the current reference period (2016-Q1/2017), 27 policy measures were adopted/implemented under the state aid and public procurement principle. This is a substantial increase from the previous reference period. As in previous years, most of the measures aimed to refocus state aid policy for SMEs. This year, however, increased policy efforts went towards improving the dialogue between SMEs and large buyers. Recent examples of policy developments include Croatia's grant programme for the development of innovation of newly established SMEs and Finland's new public procurement legislation.

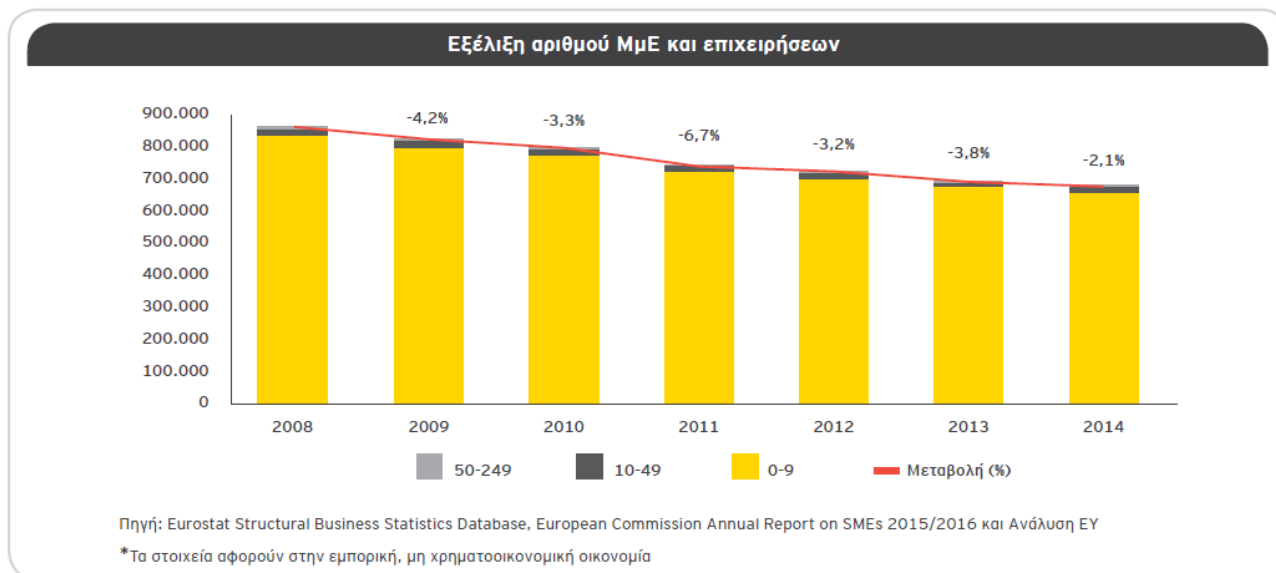
Close to 165 policy measures have been adopted/implemented under the state aid and public procurement principle since 2011. Table 5 shows the overall and indicative policy progress and status in terms of the key policy measures put in place at EU-28 level under the state aid and public procurement principle. A majority of EU MS have put in place protective measures for SMEs in case of late payments and have adopted proportionate requirements in public procurement tenders to enable micro firms to also be eligible. In addition, almost all EU MS have an effective e-procurement portal where all public tenders are announced and can be applied for.

Περαιτέρω σύμφωνα με Μελέτη του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) τον Δεκεμβρίου του 2017 για τις μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις στην Ελλάδα (<http://www.sev.org.gr>) επισημαίνεται:

Οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν σημαντικό πυλώνα της ελληνικής οικονομίας, ωστόσο η σημασία τους είναι συγκρίσιμη με της υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης...

Στην Ελλάδα, όπως και στην Ευρώπη, οι ΜμΕ αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία επί του συνόλου των επιχειρήσεων (99.9% και 99.8% αντίστοιχα). Η εικόνα αυτή δεν παρουσίασε ιδιαίτερες διακυμάνσεις στα χρόνια της κρίσης, υπονοώντας ότι η διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας, από πλευράς μεγέθους

επιχειρήσεων, παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία για 2014, οι ΜμΕ στην εμπορική μη χρηματοοικονομική οικονομία (non-financial business economy) στην Ελλάδα αριθμούσαν περίπου 676.700 στο σύνολο.

...η ελληνική αγορά εξακολουθεί να είναι σημαντικά κατακερματισμένη και να παρουσιάζει μικρής κλίμακας επιχειρήσεις, διασπορά πρωτοβουλιών και πολλές πολύ μικρές επιχειρήσεις (περίπου 96.9%).

Από την αξιολόγηση των ανωτέρω στοιχείων μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η Ελληνική αγορά που διαρθρώνεται κατά 99,9 % από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) έχει καλές επιδόσεις σχετικά με τη συμμετοχή των ΜμΕ στις δημόσιες συμβάσεις.

Αξίζει στο σημείο αυτό να αναφερθούν τα σημαντικότερα μέτρα που ελήφθησαν για την ενίσχυση των ΜμΕ, τόσο σε επίπεδο ευρωπαϊκών οδηγιών όσο και σε επίπεδο εθνικών κανόνων, με πρώτο την ηλεκτρονική διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης, και ακολούθως την διαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα.

Η καθιέρωση του συστήματος προαπόδειξης των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής μέσω της γενικής υποχρεωτικής χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΕΕΣ για τις συμβάσεις άνω των ορίων όσο και η γενική υποχρέωση χρήσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης, ενώ υιοθετήθηκε για τη μείωση του διοικητικού φόρτου δυσκόλεψε αρκετά την αγορά και αρκετοί θεωρούν ευκολότερη την εξ αρχής προσκόμιση των δικαιολογητικών.

Η ΕΑΑΔΗΣΥ στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Αρχής για την έκδοση κατευθυντηρίων οδηγιών προς τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις αναθέτουσες αρχές, σχετικά με ζητήματα δημοσίων συμβάσεων που αφορούν ιδίως στην ερμηνεία της σχετικής εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας (άρθρ. 2 παρ. 2 περ. δ' του ν. 4013/2011), εξέδωσε την με αριθμό 17 κατευθυντήρια οδηγία για τις ΜμΕ, με στόχο τη διευκόλυνση του έργου των αναθετουσών αρχών, φορέων και επιχειρηματικών οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, μέσω ανάλυσης του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και αναφοράς των σχετικών με

τις δυνατότητες συμμετοχής των ΜΜΕ άρθρων, στις διαδικασίες προετοιμασίας, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

Περαιτέρω για την ενίσχυση των ΜμΕ στις δημόσιες συμβάσεις προβλέπονται συγκεκριμένων δράσεων (δράση 30 έως και 32) στην Εθνική στρατηγική των δημοσίων συμβάσεων.

IV.2 Έγγραφα τεκμηρίωσης

1. Οι μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις στην Ελλάδα - Μέρος Α: Συμβολή στην οικονομία, εξελίξεις και προκλήσεις, (http://www.sev.org.gr/uploads/Documents/50669/SMEs_partA.PDF)
2. Το υπό στοιχείο Ref. Ares(2017)5728327 - 23/11/2017 Ενημερωτικό δελτίο επιδόσεων της Ελλάδας για τις ΜμΕ
3. Το υπό στοιχείο Ref. Ares(2017)5728327 - 23/11/2017 Ενημερωτικό δελτίο επιδόσεων των 28 Κ-Μ για τις ΜμΕ
4. Η Κ.Ο. 17 της ΕΑΑΔΗΣΥ για τις ΜμΕ
<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%957%CE%A4%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%957%CE%A9?inline=true>

IV.3 Ποσοτικοί δείκτες

Συμφώνως με τα στοιχεία που περιήλθαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (συνημμένο 1):

«Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις δημόσιες συμβάσεις. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα αποτελούν το 99,9% του συνόλου έχουμε τα ακόλουθα γενικά στοιχεία για το 2017: στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς του ΕΣΗΔΗΣ για προμήθειες και υπηρεσίες (με αξία άνω των 60.000 ευρώ) υποβλήθηκαν προσφορές από 5.034 υποψήφιους. Επίσης, από το ΚΗΜΔΗΣ προκύπτει ότι το ίδιο έτος συνάφθηκαν συμβάσεις (ανεξαρτήτως ορίου) με 46.133 οικονομικούς φορείς/επιχειρήσεις».

V.1 ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Ο γενικός στόχος της μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις καταναλωτικές συνήθειες του δημοσίου τομέα οδηγεί στην ενθάρρυνση των δημόσιων αρχών να χρησιμοποιούν τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες μπορούν να συνεισφέρουν σε μείωση του κόστους, δεδομένου ότι η αξία μίας σύμβασης αποτιμάται με όρους του κόστους κύκλου ζωής της σύμβασης και όχι μόνο με βάση την τιμή αγοράς των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων. Η επιλογή αυτών που εγγυώνται την αποδοτικότητα των πόρων, την ανθεκτικότητα στο χρόνο, την οικονομική συντήρηση και την δυνατότητα ανακύκλωσης μετά το πέρας ζωής μειώνει την ανάγκη για αντικατάσταση παλαιού εξοπλισμού και εξασφαλίζει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας τιμής.

Η ανωτέρω πολιτική επιλογή αποτυπώνεται:

- ✓ στην Εθνική Στρατηγική των δημοσίων συμβάσεων μέσω συγκεκριμένων δράσεων (δράση 41 έως και 44) και στόχων,
- ✓ στη Σύσταση διυπουργικής επιτροπής (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 277/13.07.2017) για την εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των πράσινων δημοσίων συμβάσεων. Η επιτροπή συνεδριάζει τακτικά και οι εργασίες της εκτελούνται εντός χρονοδιαγράμματος.
- ✓ στο Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο 2018-2019 για την κυκλική οικονομία, που στηρίζεται στην ορθή αξιοποίηση των πόρων, στην ιδέα της ανακύκλωσης - επαναχρησιμοποίησης και στο μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης, ενθαρρύνοντας την χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών, προσδίδοντας μια αειφορική διάσταση στο παραγωγικό μοντέλο.
- ✓ Στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
- ✓ Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης. Υιοθετήθηκε από τους Αρχηγούς Κρατών το Σεπτέμβριο 2015 η “Ατζέντα 2030” που περιέχει τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals – SDGs) και τους 169 Υποστόχοι (targets) τους, στο πλαίσιο ειδικής Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης Ηνωμένων Εθνών, στην οποία συμμετείχε και ο Έλληνας Πρωθυπουργός,

Μέτρα που ελήφθησαν με το νέο θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων (ν.4412/16):

1. Θέσπιση οριζόντιας ρήτρας συμμόρφωσης των αναδόχων με τις ισχύουσες περιβαλλοντικές υποχρεώσεις (άρθρο 18 παρ. 2)
 - για τις συμβάσεις έργων→τήρηση περιβαλλοντικής αδειοδότησης (Ν. 4014/2011 ΦΕΚ 209/Α 21.09.2011) και παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που εκδόθηκαν στο στάδιο αυτό
 - για την εκπόνηση μελετών–υπηρεσιών που αφορούν σε σχέδια και προγράμματα →εκπόνηση στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης ως υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ)

2. Χρήση τεχνικών προδιαγραφών για την κάλυψη περιβαλλοντικών απαιτήσεων σε οποιοδήποτε στάδιο ζωής του αντικειμένου της σύμβασης (άρθρο 54)
3. Χρήση σημάτων που επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές να ζητούν συγκεκριμένο αποδεικτικό συμμόρφωσης εξειδικευμένων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, π.χ. Eco-label (άρθρο 55)
4. Χρήση προτύπων περιβαλλοντικής διαχείρισης π.χ. διαδικασία EMAS (άρθρο 82)
5. Χρήση κριτηρίων ανάθεσης που ενσωματώνουν περιβαλλοντικά κριτήρια (ποιοτικά, οικονομικά, διαδικασίας παραγωγής) (άρθρο 86 – 87 «Κοστολόγηση κύκλου ζωής»)
6. Υποχρέωση τήρησης περιβαλλοντικών υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών, υποχρέωση τήρησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον ν. 2939/2001 (ΕΜΠΑ) επί ποινή έκπτωσης αναδόχου και κατάπτωσης εγγύησης (άρθρο 130, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4496/2017)
7. Υποχρέωση τήρησης περιβαλλοντικών υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών, υποχρέωση τήρησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον ν. 2939/2001 (ΕΜΠΑ) επί ποινή έκπτωσης αναδόχου και κατάπτωσης εγγύησης (άρθρο 130, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4496/2017)

Πρώθηση πράσινων- βιώσιμων πρακτικών

Όσον αφορά την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από μεγάλες επιχειρήσεις, η Ελλάδα προωθεί ενεργά το οικολογικό σήμα της ΕΕ για προϊόντα και υπηρεσίες που έχουν μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους. Στα τέλη του 2017, 12 κατασκευαστές χρωμάτων και βερνικιών με 274 προϊόντα, 2 κατασκευαστές απορρυπαντικών με 21 προϊόντα και 12 ξενοδοχεία απονεμήθηκαν το οικολογικό σήμα της ΕΕ στην Ελλάδα.

Επιπλέον, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας υποστηρίζει την εφαρμογή των Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στις επιχειρήσεις, και ειδικότερα στο Πρόγραμμα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου της ΕΕ - EMAS. Επί του παρόντος, στο εθνικό μητρώο EMAS καταχωρούνται 35 οργανισμοί με 1.334 τοποθεσίες. Τα κίνητρα χρηματοδότησης και χορήγησης αδειών χορηγούνται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν βάσει των αρχών του EMAS.

V.1.2 Έγγραφα τεκμηρίωσης (Παράρτημα 3)

- Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο 2018-2019 για την κυκλική οικονομία και δελτίο τύπου από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής για την έγκρισή του
- Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
<https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>
- Ατζέντα 2030” για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης
http://www.ggk.gov.gr/?page_id=5515

V.1.3 Ποσοτικοί δείκτες

Συμφώνως με τα στοιχεία που περιήλθαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (συννημένο 1):

Δεν υπάρχουν στοιχεία για πράσινες δημόσιες συμβάσεις καθώς δεν υπάρχει αντίστοιχο υποχρεωτικό πεδίο πληροφoρίας στις φόρμες καταχώρησης στοιχείων σε ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ. Μελετάται η εισαγωγή σχετικού πεδίου πληροφoρίας στο ΚΗΜΔΗΣ.

V.2 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Προκλήσεις:

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση που πλήττει την Ελλάδα αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς μειώθηκαν οι θέσεις εργασίας και ο κατώτατος μισθός, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των ανέργων, των μακροχρόνια ανέργων και να μειωθούν αντίστοιχα τα ποσοστά πλήρους απασχόλησης και το ατομικό και οικογενειακό εισόδημα από μισθωτή εργασία. Περαιτέρω, η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών και των φορολογικών επιβαρύνσεων οδήγησε στην αύξηση της αδήλωτης, ανασφάλιστης και υποαμειβόμενης εργασίας. Αναπόφευκτη συνέπεια, η μεγέθυνση και η χειροτέρευση της θέσης των ήδη υφισταμένων ευπαθών ομάδων και η δημιουργία νέων.

Στο περιβάλλον αυτό καθίσταται περισσότερο αναγκαία από ποτέ η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας εν γένει, και ειδικότερα στο βαθμό διεύθυνσης των συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς στις δημόσιες συμβάσεις.

1. Στο πλαίσιο αυτό, η παράβαση των ασφαλιστικών και εργατικών υποχρεώσεων αντιμετωπίζεται από την έννομη τάξη ως ιδιαίτερης βαρύτητας παράπτωμα, το οποίο συνεπάγεται αποκλεισμό από τη διεκδίκηση δημοσίων συμβάσεων.
2. Αντίστοιχα σημαντική είναι και η ανάγκη για ενίσχυση του «fair trade»

Μέτρα που ελήφθησαν:

1. Ενσωμάτωση άρθρου 20 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ κατά τρόπο ώστε να επαφίεται η χρήση της δυνατότητας ανάθεσης κατ' αποκλειστικότητα σε Φορείς της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Λ.Ο.) στην ευχέρεια των αναθετουσών αρχών (άρθρο 20 ν. 4412/2016) και πρόβλεψη για την έκδοση δευτερογενούς νομοθεσίας με την οποία θα καθορίζεται: α) το κατώτατο ποσοστό συμβάσεων που οι α.α. θα αναθέτουν υποχρεωτικά σε Φορείς της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και ο τρόπος υπολογισμού του, β) τα είδη και οι κατηγορίες των συμβάσεων, γ) ειδικότεροι όροι ανάθεσης και δ) διαφορετικό ελάχιστο ποσοστό εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες εφόσον ορίζεται άνω του 30%.
2. Έλεγχος της τήρησης της κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας κατά την εκτέλεση των συμβάσεων.
3. Υπαγωγή παραβάσεων εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας στην έννοια του «σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος».
4. Θέσπιση νέου κανονιστικού πλαισίου (4430/2016 - ΦΕΚ Α' 205) για την οριζόντια ρύθμιση και εποπτεία της λειτουργίας των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στη χώρα, οριοθετώντας εκ νέου το πεδίο, απλουστεύοντας τις διαδικασίες σύστασης, αποσαφηνίζοντας και εξορθολογίζοντας ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας και της διοικητικής τους εποπτείας.
5. Πρόβλεψη για ενεργοποίηση υποστηρικτικών μέτρων των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (εκπαίδευση, χρηματοδότηση).
6. Πρόβλεψη δυνατότητας σύναψης προγραμματικών συμβάσεων (άρθρο 12 Οδηγίας, 12 ν. 4412/2016 παρ. 6) με τον ευρύτερο δημόσιο τομέα για έργα και μελέτες που αναφέρονται ρητά στους καταστατικούς σκοπούς

των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας (άρθρο 6 ν. 4430/2016) με χρηματοδότηση από το ΠΔΕ και από φορείς που δεν μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση.

7. Αναβάθμιση σε υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού των παραβάσεων εργατικής νομοθεσίας (ν.4488/2017 ΦΕΚ 137Α/13.09.2017).

8. Λειτουργία ειδικής διαδικτυακής πύλης για υποβολή αιτήσεων ένταξης στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας και ηλεκτρονική λήψη ορισμένων πιστοποιητικών (ΥΑ οικ.61986/3269 - ΦΕΚ Β 4757/29.12.2017 - «Έναρξη λειτουργίας της ειδικής διαδικτυακής πύλης για την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας του ν. 4430/2016»).

9. Πρόβλεψη συγκεκριμένων δράσεων (δράση 35 έως και 40) στην Εθνική στρατηγική των δημοσίων συμβάσεων

Δυσκολίες που εξακολουθούν να υφίστανται:

1. Μη έκδοση προβλεπόμενου δευτερογενούς δικαίου που θα καθιστά υποχρεωτική για τις αναθέτουσες αρχές την ανάθεση ορισμένου ποσοστού / κατηγοριών συμβάσεων σε Φορείς της Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας – έως τότε επαφίεται στις α.α. (ανάγκη ενημέρωσής τους για τη δυνατότητα κατ'αποκλειστικότητα ανάθεσης)

2. Χρηματοδότηση

3. Πολύ μικρό μέγεθος Φορέων

V.2.2 Έγγραφα τεκμηρίωσης

Ετήσια έκθεση 2017 και σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος της Κοινωνικής και αλληλεγγύας Οικονομίας 2017-2023 <http://www.ypakp.gr/uploads/docs/10678.pdf>

Στοιχεία από την ετήσια έκθεση 2017 Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.):

Από τις 29/5/2012, οπότε εγγράφηκε η πρώτη Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας έως και τις 31/10/2016 οπότε αντικαταστάθηκε ο Ν. 4019/2011, οι φορείς που παρέμειναν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο ανήλθαν σε 847. Μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 4430/2016 (31/10/2016) και μέχρι τις 31/8/2017 οι νέοι φορείς που εγγράφησαν στο Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας ανέρχονταν σε 206.

Με βάση τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλουν οι φορείς Κ.ΑΛ.Ο. στο σχετικό Μητρώο παρατηρείται συνεχής αύξηση του αριθμού των ενεργών φορέων. Συγκεκριμένα, το έτος 2013 οι φορείς που υπέβαλαν ετήσια έκθεση ανέρχονταν σε 3, ενώ το 2016 σε 283 φορείς

Οι ενεργοί φορείς Κ.ΑΛ.Ο. που δραστηριοποιούνται στους διάφορους κλάδους της οικονομίας είναι πολύ μικρού μεγέθους και το φάσμα των υπηρεσιών και προϊόντων που προσφέρει η κάθε μια ποικίλει ανάλογα με τον σκοπό της, όπως αυτός καθορίζεται από τα μέλη της στο καταστατικό της. Οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό φορέων είναι αυτοί της εκπαίδευσης (12,77%), της εστίασης (10,64%), των δραστηριοτήτων οργανώσεων (9,22%), του χονδρικού εμπορίου (7,45%) και του λιανικού εμπορίου (6,38%).

Από την χαρτογράφηση του πεδίου που διεξήχθη στα πλαίσια του προγράμματος τεχνικής στήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εντοπίστηκαν τα ακόλουθα βασικά ερευνητικά ευρήματα για τους φορείς Κ.ΑΛ.Ο.:

α. Είναι στην πλειοψηφία τους Νεοφυείς επιχειρήσεις που λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο.

β. Έχουν σαφείς κοινωνικούς στόχους και παρέχουν βοήθεια σε όσους έχουν ανάγκη.

γ. Δραστηριοποιούνται σε μια ευρεία γκάμα κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και έχουν ανάγκη για χρηματοδότηση.

δ. Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες είναι αισιόδοξοι για το μέλλον και έχουν μορφωμένους ηγέτες.

ε. Υπάρχει ποικιλομορφία στη στελέχωση και διοίκηση τους

Σημ: 5.6.2. Δέσμη Δράσεων 2: Αξιοποίηση Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς Αφορά σε ένα πλέγμα δράσεων που ως στόχο έχουν τη διευκόλυνση της πρόσβασης των φορέων Κ.ΑΛ.Ο. στην «αγορά» των Δημοσίων Συμβάσεων μέσω κυρίως της λειτουργίας ηλεκτρονικής Συμβουλευτικής Δομής φορέων Κ.ΑΛ.Ο./αναθετουσών αρχών όσον αφορά τις διαδικασίες ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς και την εξειδίκευση και εφαρμογή ενός «Ολοκληρωμένου Σχεδίου ενσωμάτωσης πολιτικών δημοσίων συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς». Περιλαμβάνει: • Δημιουργία συμβουλευτικής δομής υποστήριξης φορέων Κ.ΑΛ.Ο. και αναθετουσών αρχών, όσον αφορά τις διαδικασίες ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς • Διαμόρφωση ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου για τις δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς Χρόνος υλοποίησης-ολοκλήρωσης: 2017-2023

V.2.3 Ποσοτικοί δείκτες

Συμφώνως με τα στοιχεία που περιήλθαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (συνημμένο 1):

Για το 2017 εκτιμάται ότι 53 κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις σύναψαν 161 συμβάσεις με 66 Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς συνολικής αξίας περίπου 4 εκατ. ευρώ.

Ωστόσο δεν υπάρχουν στοιχεία αναφορικά με τις σχετικές διατάξεις της Οδηγίας καθώς δεν υπάρχει συγκεκριμένο πεδίο πληροφoρίας προς συμπλήρωση στις φόρμες καταχώρησης στοιχείων σε ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ. Γίνεται προσπάθεια να εισαχθεί σχετικό πεδίο πληροφoρίας στο ΚΗΜΔΗΣ.

V.2 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Οι δημόσιες ανάγκες αποτέλεσαν διαχρονικά παράγοντα ώθησης της καινοτομίας σε πολλούς τομείς, όπως οι τηλεπικοινωνίες, η ενέργεια, η υγεία, οι μεταφορές, η ασφάλεια και η άμυνα. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ανάγκες των δημόσιων φορέων δεν μπορούν να καλυφθούν από τα προϊόντα/υπηρεσίες που ήδη υπάρχουν στην αγορά τότε προσπαθούν να καλύψουν τις ανάγκες είτε μέσω καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών που διατίθενται στην αγορά σε περιορισμένες ποσότητες, δεδομένου ότι βρίσκονται στο στάδιο της ολοκλήρωσης σχεδιασμού και παραγωγής (Public Procurement in Innovation - PPI) , είτε μέσω εξ υπ αρχής σχεδιασμού προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορούν διαδικασίες E&A ή όπως ειδικότερα καλούνται προ-εμπορικών δημοσίων συμβάσεων (Pre-commercial procurement – PCP).

Συμβάσεις καινοτομίας έχουν σε μεγάλο βαθμό πραγματοποιήσει οι μείζονες εμπορικοί εταίροι της ΕΕ - όπως οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία, αναθέτοντας συμβάσεις Έρευνας & Ανάπτυξης (Research & Development) για την αντιμετώπιση δημόσιων αναγκών για τις οποίες δεν υφίσταται λύση στην αγορά.

Στην κατεύθυνση της προώθησης των συμβάσεων καινοτομίας έχουν προβλεφθεί συγκεκριμένες δράσεις στην **Εθνική Στρατηγική των Δημοσίων Συμβάσεων** και ειδικότερα οι δράσεις:

- ✓ **Δράση 33:** «Διενέργεια έκθεσης/μελέτης σκοπιμότητας με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας στους τομείς της υγείας, ενέργειας, περιβάλλοντος και μεταφορών» και
- ✓ **Δράση 34:** «Ανάπτυξη δράσεων υποστήριξης με στόχο την ευρεία συνεργασία με την αγορά, διάχυση ηλεκτρονικών εξελίξεων και αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης και την προώθηση των συνεργατικών σχηματισμών».

Με την ανάπτυξη μιας συνολικής στρατηγικής δημοσίων συμβάσεων καινοτομίας, οι αναθέτουσες αρχές αναλαμβάνουν επί της ουσίας την πρωτοβουλία, ως «αγοραστές», να προωθήσουν την καινοτομία. Οι σχετικές διαδικασίες προσφέρουν στους δημόσιους φορείς τη δυνατότητα να εκσυγχρονιστούν ταχύτερα, ενώ ταυτόχρονα παρέχεται στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις η δυνατότητα να κυριαρχήσουν διεθνώς σε νέες αγορές. Επιπλέον, η εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών για την ευρεία εμπορευματοποίηση καινοτόμων λύσεων αποτελεί ένα σημαντικό μέσο δημιουργίας θέσεων εργασίας και προώθησης της ανάπτυξης.

Περαιτέρω αξίζει να αναφερθεί και η πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για **Ερευνητική Χαρτογράφηση της Ελλάδας** σε θέματα ενέργειας, περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης .

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1

Εγγραφο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με συμπληρωμένη τη φόρμα της Εκθεσης Παρακολούθησης για τις Δημόσιες Συμβάσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Αθήνα, 26-04-2018
Αριθ. Πρωτ. : 45341

Ταχ. Δ/ση : Κάνιγγος 20
Ταχ. Κώδικας : 10181, Αθήνα
Πληροφορίες : Απ. Φρατζέσκος
Τηλέφωνο : 2131514332
Email : afrazt@gge.gr

ΠΡΟΣ : **Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων
Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)**
Γραφείο Προέδρου
Δ/ση: Κεφαλληνίας 45 & Κόμνα Τράκα
Τ.Κ. 11257 - Αθήνα

Ηλεκτρονική Αποστολή
President.office@eaadhsy.gr

ΚΟΙΝ. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εμπορίου
και Προστασίας Καταναλωτή

ΘΕΜΑ: Συμπλήρωση φόρμας Έκθεσης παρακολούθησης

ΣΧΕΤ.: Το με αρ. πρωτ. γρ. Προέδρου 16/21-03-2018 έγγραφο σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, σας αποστέλλουμε συνημμένα συμπληρωμένη τη φόρμα Έκθεσης Παρακολούθησης. Σας επισημαίνουμε ότι η συμπλήρωση της φόρμας πραγματοποιήθηκε από την Υπηρεσία μας μόνο στα πεδία τα οποία εμφανίζονται με κίτρινο χρώμα και είναι αυτά για τα οποία διαθέτουμε σχετικά στοιχεία.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική πληροφορία ή διευκρίνιση.

Η Γενική Διευθύντρια

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από
ΑΡΟΣΤΟΛΟΣ ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΣ
Ημερομηνία: 2018.04.26 13:40:27
EEST
Αιτία: ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Μαρία Σχοινά

Συνημμένα : Φόρμα Έκθεσης Παρακολούθησης

Procurement Monitoring Report Template
In view of the Member States' reporting process
under the Directives 2014/23/EU, 2014/24/EU and 2014/25/EU

Purpose and key features of the template

- This template aims at facilitating Member States' (MS) reporting in the context of the new procurement directives. The template sets out the scope of the reporting requirements and recommends MS a methodology to gather and systematise the collection of relevant information. Furthermore, it strives to propose a harmonised structure of the reports so as to allow easier comparison of the information provided by the MS.
- The questions in this template are non-binding specifications of the directives' legal obligations on monitoring reports. The template should be followed only as far as possible by the Member State, especially as concerns the availability of quantitative information. When information is not available, this may be noted in the report, possibly together with an explanation of whether there are plans to start collecting such information and including it in the future edition of the report.
- MS' reports will be published on the European Commission website. The information will feed the new Report on the implementation and best practices of national procurement policies in the internal market to be issued by the European Commission. The information provided by the MS will support the policy analysis work of the Commission.
- The template covers all domains for which reporting requirements are defined under the 2014 procurement directives.
- The template contains the following types of questions:
 - i) qualitative descriptions and assessment,
 - ii) supporting documents which provide the evidence for the descriptions and assessment made above,
 - iii) quantitative indicators.

- In the tables below, the left side contains the name of the information to be submitted, while the right side contains further specifications of what this means. The report should be submitted as a text (.doc) and PDF document based on this template.
- To avoid duplication of reporting obligations and reduce administrative burden, MS are invited to indicate any information/data requested in this template that has been already provided to the Commission via another channel (e.g. procurement irregularities falling within the scope of ESIF funds). When it is the case, please specify these channels, the context of the reporting and the nature of the information already provided.

General information

Scope of reporting
The report should cover the period between 1 st January 2017 and 31 st December 2017. For quantitative data based on procurement notices, this means that the contract award notice should have been awarded in this period. If an MS has transposed later than on 1 st January 2017, the reporting period should still start on the 1 st January 2017.
If the scope of your report is broader than that indicated in the directives (e.g. because of lower thresholds, broader definition of contracting authorities, contracting entities, or subsidised contracts), please indicate this here. In such a case, for every indicator, information about procurement according to the EU directives and any other information should be presented separately, so that the same information can be compared between EU MS.
General information
Number of procurement procedures (i.e. the number of notices announcing a call for competition) Number of awarded contracts
Information on monitoring and reporting bodies
This section should include a list of the body/bodies performing the public procurement monitoring activities required by the public procurement directives and the entities in charge with the drafting of the report to be provided to the European Commission on the results of the monitoring activities.

Commented [DC(1)]: Typo: correct is – “Publication date of TED’s”

I. Estimation of the aggregated total value of procurement which would have been covered by the directives if its value had exceeded the relevant thresholds

Estimation of the aggregated total value of procurement which would have been covered by the directives if its value had exceeded the relevant thresholds	Η συνολική αξία των συμβάσεων που υπογράφηκαν το 2017 και είναι κάτω των ορίων (135.000 ευρώ για προμήθειες και υπηρεσίες και 5.225.000 για έργα) εκτιμάται σε 1.8 δισ. ευρώ.
---	---

II. Most frequent sources of wrong application or of legal uncertainty, including possible structural or recurring problems in the application of the rules

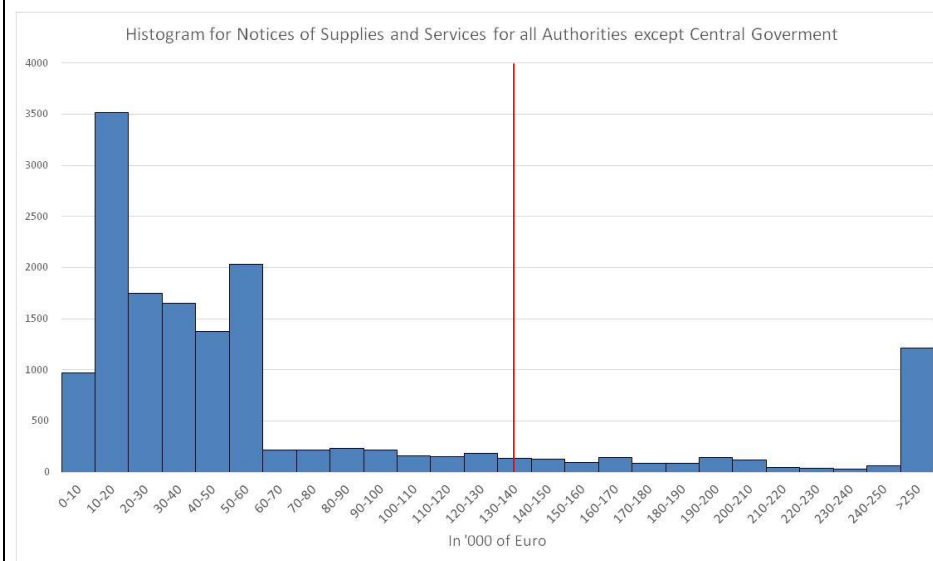
II.1. Qualitative reporting on application of public procurement rules	
Main sources of wrong application or of legal uncertainty	The information should focus on: - the most frequent cases of wrong application of the rules and of legal uncertainty - the key causes for the wrong application of the rules and the legal uncertainty, including their relative importance, as well as the circumstances that explain their occurrence. <i>Possible relevant (non-exhaustive) elements for consideration may be:</i> • types of contracting authorities particularly affected by public procurement errors • types of procedures or contracts particularly affected by public procurement errors • recurrent patterns pointing at specific difficulties at a particular stage of the procedure
Specific legal provisions (from EU or national law) which appear to raise significant problems of application	The information should focus on: - the specific legal provisions in question - a description of the type of difficulties identified, if any <i>Possible relevant (non-exhaustive) elements for consideration may be:</i> • lack of consistent application of a given provision by the contracting authorities • high frequency of requests for guidance as to how to understand or interpret a given provision • recurrence of the incorrect application of a given provision • need to issue (additional) interpretative guidance on a given provision

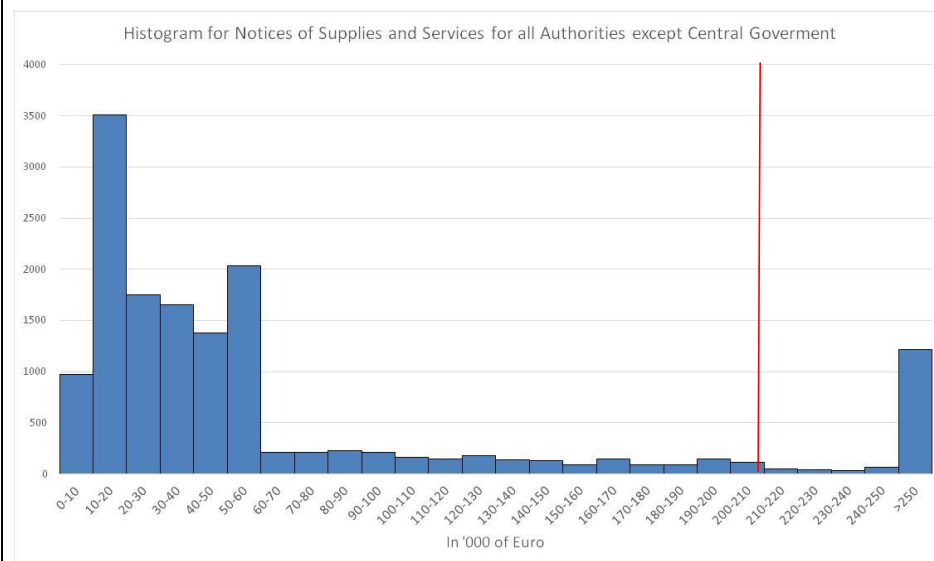
An assessment on whether a wrong application of rules might exist, by observing patterns of application of the rules which do not by themselves constitute cases of wrong application of the rules, but nonetheless point at structural or recurring problems yielding a sub-optimal outcome.	The information should focus on: - the specific type of problems identified, if any - any possible assessment of the impact of these difficulties on the efficiency of the public procurement process <i>Possible relevant (non-exhaustive) elements for consideration may be</i> • <i>bias towards the systematic use of certain award criteria irrespective of the context (e.g. systematic use of lowest price as award criterion)</i> • <i>overly frequent use of derogatory procedures or shortest possible deadlines</i> • <i>recurrent, particularly low number of bidders or of non-domestic bidders</i>
II.2 Supporting documents	
Please provide any available evidence of the issues identified under section II.1.	<i>Possible relevant (non-exhaustive) documents for consideration may be as follows (please provide a link to the document, and if possible, a summary of the document in English, if the document is in another language):</i> • <i>Audit reports on identified irregularities related to public procurement, including auditors specialising in ESIF irregularities</i> • <i>Existing typologies of the most frequent errors in public procurement</i> • <i>Reports on the most frequent requests for guidance</i> • <i>Additional interpretative guidance documents published in order to clarify legal issues</i> • <i>Policy or other administrative documents discussing issues in relation to the implementation of the rules</i>
II.3. Quantitative indicators	<i>This section contains quantitative indicators related to section II.1. Other indicators can also be included in the report.</i>
Indicators about the national review system	Ως προς τις ενστάσεις και τις προσφυγές που υποβλήθηκαν το 2017 σε διαγωνισμούς του ΕΣΗΔΗΣ για προμήθειες και υπηρεσίες έχουμε τα ακόλουθα στοιχεία:

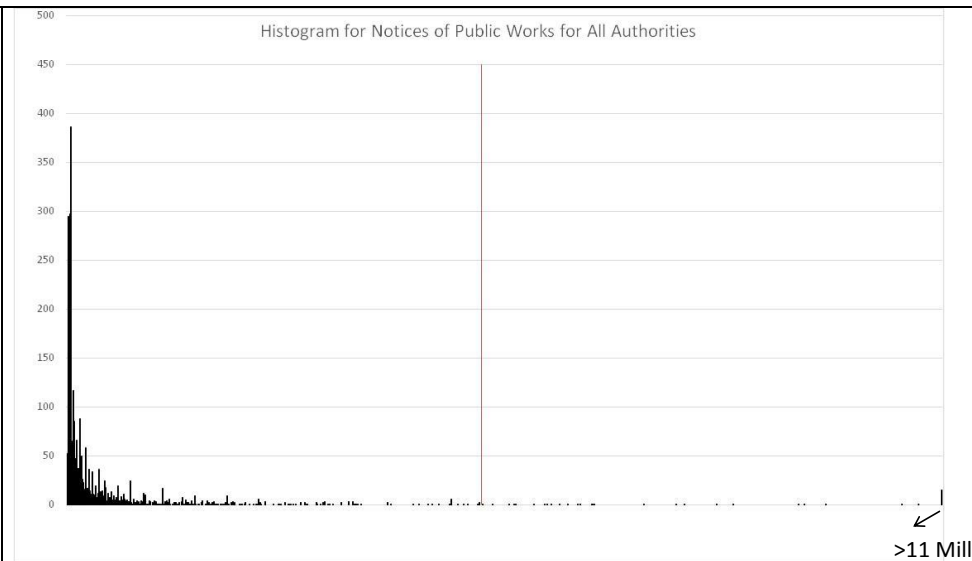
Κατάσταση Διαγωνισμών	Ενστάσεις/Προσφυγές	Διαγωνισμοί	Οικονομικοί Φορείς
ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	348	235	254
ΣΥΜΒΑΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ	253	196	189
ΜΑΤΑΙΩΣΗ	48	38	42
ΣΥΝΟΛΟ	627	469	413

Περισσότερα στοιχεία σχετικά με τις προσφυγές που υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν (αποδοχή ή απόρριψη) μπορούν να δοθούν λόγω σχετικής αρμοδιότητας από την Ανεξάρτητη Αρχή Προδικαστικών Προσφυγών.

Histogram of values of procedures, covering also procedures below the thresholds

III. Prevention, detection and adequate reporting of cases of procurement fraud, corruption, conflict of interests and other serious irregularities

III.1. Qualitative reporting on fraud, corruption, conflict of interests etc.	
Describe the actions undertaken and/or mechanisms put in place to ensure compliance with the new provisions on the prevention, detection and adequate reporting of public procurement irregularities including fraud and corruption	The information should focus on: - how these actions/mechanisms have been implemented - the key measures that have been put in place <i>Possible elements for consideration may be as follows:</i> • <i>The main assumptions and objectives of the underlying actions</i> • <i>Institutional arrangements made</i> • <i>Existing links between the prevention, detection and remedial actions aspect</i>
Describe the actions undertaken and/or mechanisms put in place to ensure compliance with the new provisions on the prevention, detection and adequate reporting of conflicts of interests	The information should focus on: - how these actions/mechanisms have been implemented - the key measures that have been put in place - presenting the definition of Conflict of interest, if it differs from the definition in the Directives - explaining the reasons for choosing the elements that have been added to the definition of Conflict of interest set out in the Directives - how the Directive requirement of effectiveness of the measures is fulfilled in practice <i>Possible elements for consideration may be as follows:</i> • <i>The main assumptions and objectives of the underlying actions</i> • <i>Institutional arrangements made</i> • <i>Legislative framework</i> • <i>Existing links between the prevention, detection and remedial actions aspect</i>
III.2. Supporting documents	
Please provide any available evidence on the actions/mechanisms and measures described under section III.1. above demonstrating compliance with the new provisions on the prevention, detection and adequate reporting of public procurement irregularities and conflicts of interests	<i>Possible relevant (non-exhaustive) documents for consideration may be as follows (please provide a link to the document, and if possible, a summary of the document in English, if the document is in another language):</i> • <i>Policy or other administrative documents discussing issues in relation to the implementation of the actions/mechanisms</i>

III.3. Quantitative indicators	<i>This section contains examples of quantitative indicators related to section III.1. Other indicators can also be included in the report.</i>																						
Statistical distribution of buyers by frequency of actual competition	Για τις Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς που έχουν στο ΕΣΗΔΗΣ τουλάχιστον τρεις συμβασιολογημένους διαγωνισμούς σε προμήθειες και υπηρεσίες (πλην συμφωνιών πλαίσιο και call offs) εντός του 2017, έχουμε τον ακόλουθο πίνακα: <table> <tr> <th>% συμβ. διαγωνισμών με 1 υποβληθείσα προσφορά</th><th>Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)</th></tr> <tr><td>0 – 10</td><td>52</td></tr> <tr><td>10-20</td><td>25</td></tr> <tr><td>20-30</td><td>30</td></tr> <tr><td>30-40</td><td>0</td></tr> <tr><td>40-50</td><td>60</td></tr> <tr><td>50-60</td><td>0</td></tr> <tr><td>60-70</td><td>13</td></tr> <tr><td>70-80</td><td>10</td></tr> <tr><td>80-90</td><td>0</td></tr> <tr><td>90-100</td><td>7</td></tr> </table> Σημειώνεται ότι η ίδια πληροφορία ως προς τις συμβάσεις του ΚΗΜΔΗΣ δεν υπάρχει διαθέσιμη γιατί δεν υπάρχει πεδίο σχετικά με τον αριθμό των υποβληθέντων προσφορών. Επίσης, οι συμβασιολογημένοι διαγωνισμοί προμηθειών και υπηρεσιών εντός 2017 με 1 μόνο υποβληθείσα προσφορά εκτιμώνται στο 31% του συνόλου των συμβασιολογημένων διαγωνισμών προμηθειών και υπηρεσιών στο ίδιο έτος.	% συμβ. διαγωνισμών με 1 υποβληθείσα προσφορά	Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)	0 – 10	52	10-20	25	20-30	30	30-40	0	40-50	60	50-60	0	60-70	13	70-80	10	80-90	0	90-100	7
% συμβ. διαγωνισμών με 1 υποβληθείσα προσφορά	Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)																						
0 – 10	52																						
10-20	25																						
20-30	30																						
30-40	0																						
40-50	60																						
50-60	0																						
60-70	13																						
70-80	10																						
80-90	0																						
90-100	7																						

Statistical distribution of buyers by frequency of using a negotiated procedure without the prior publication of a call of competition	Για τις Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς που έχουν στο ΕΣΗΔΗΣ τουλάχιστον τρεις συμβασιοποιημένους διαγωνισμούς για προμήθειες και υπηρεσίες εντός του 2017, έχουμε τον ακόλουθο πίνακα: <table> <tr> <th>% συμβ. διαγωνισμών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη</th><th>Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)</th></tr> <tr><td>0 – 10</td><td>176</td></tr> <tr><td>10-20</td><td>10</td></tr> <tr><td>20-30</td><td>2</td></tr> <tr><td>30-40</td><td>7</td></tr> <tr><td>40-50</td><td>3</td></tr> <tr><td>50-60</td><td>1</td></tr> <tr><td>60-70</td><td>3</td></tr> <tr><td>70-80</td><td>0</td></tr> <tr><td>80-90</td><td>1</td></tr> <tr><td>90-100</td><td>1</td></tr> </table> Επίσης, οι συμβασιοποιημένοι διαγωνισμοί προμηθειών και υπηρεσιών εντός 2017 με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη εκτιμώνται στο 6,5% του συνόλου των συμβασιοποιημένων διαγωνισμών προμηθειών και υπηρεσιών στο ίδιο έτος.	% συμβ. διαγωνισμών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη	Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)	0 – 10	176	10-20	10	20-30	2	30-40	7	40-50	3	50-60	1	60-70	3	70-80	0	80-90	1	90-100	1
% συμβ. διαγωνισμών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη	Αναθέτουσες Αρχές /Αναθέτοντες Φορείς (Buyers)																						
0 – 10	176																						
10-20	10																						
20-30	2																						
30-40	7																						
40-50	3																						
50-60	1																						
60-70	3																						
70-80	0																						
80-90	1																						
90-100	1																						
Quantitative assessment of collusion risks	This analysis should be based on a country-specific methodology reflecting the business environment, data available from e-procurement and other platforms, etc. National competition authorities may have information relevant for this analysis. For an example of a collusion analysis methodology, see the following toolkit from the Government Transparency Institute: http://www.govtransparency.eu/index.php/2015/11/13/toolkit-for-detecting-collusive-bidding-in-public-procurement/.																						
Risk of undiscovered conflict of interest	Percent of contracts awarded to companies with concealed ownership structure (i.e. whose ultimate beneficiary owner cannot be verified). Information for this indicator should be available in central registers of beneficial ownership, which are to be established by all Member States under the 4th Anti-Money Laundering Directive (2015/849 Art. 30) by June 2017. For more context for this indicator, please see the Commission's Anticorruption Report available at http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/index_en.htm.																						

IV. Level of SMEs' participation in public procurement

SMEs are defined in the Commission Recommendation (2003/361/EC) as having less than 250 persons employed and an annual turnover of up to EUR 50 million or a balance sheet total of no more than EUR 43 million. Further information is available at http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en.

IV.1. Qualitative reporting on SME participation	
Key challenges encountered	The information should focus on: - key challenges encountered in facilitating the participation of SMEs in public procurement, if any - measures taken to overcome them - difficulties still existing in the Member State
IV.2. Supporting documents	
Please report any available evidence or supporting document for point IV.1, illustrating the measures, achievements or challenges faced, relating to the facilitation of the participation of SMEs in public procurement	<i>Possible relevant (non-exhaustive) documents for consideration may be as follows (please provide a link to the document, and if possible, a summary of the document in English, if the document is in another language):</i> • <i>List and provide a brief description of the policy and legislative initiatives launched to support SMEs participation in public procurement, including the results of their evaluations, where available</i> • <i>Specific measures targeting SME participation in different techniques for aggregated procurement (framework agreements, dynamic purchasing systems, and centralised procurement activities)</i> • <i>Specific measures targeting the participation of start-ups and scale-ups in public procurement</i> • <i>Specific measures ensuring that payment for public contracts are made on time, especially in the case of SMEs</i> • <i>Specific measures addressing the payments to subcontractors</i> • <i>Existing guidelines or instructions for contracting authorities on how to treat grouping (e.g. consortia) of SMEs</i> • <i>Existing guidelines for contracting authorities on the application of 'divide or explain' principle</i> • <i>Existing targets for SME participation in public procurement</i>
IV.3. Quantitative indicators	<i>This section contains examples of quantitative indicators related to section IV.1. Other indicators can also be included in the report.</i>

Please provide, when available, any quantitative data (statistics, etc.) illustrating the achievements and challenges identified under section IV.1. above	Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις δημόσιες συμβάσεις. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα αποτελούν το 99,9% του συνόλου έχουμε τα ακόλουθα γενικά στοιχεία για το 2017: στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς του ΕΣΗΔΗΣ για προμήθειες και υπηρεσίες (με αξία άνω των 60.000 ευρώ) υποβλήθηκαν προσφορές από 5.034 υποψήφιους. Επίσης, από το ΚΗΜΔΗΣ προκύπτει ότι το ίδιο έτος συνάφθηκαν συμβάσεις (ανεξαρτήτως ορίου) με 46.133 οικονομικούς φορείς/επιχειρήσεις.
--	---

V. Information on the practical implementation of national strategic procurement

V.1 Green procurement ('GPP')	Green Public Procurement ('GPP') is defined as "a process whereby public authorities seek to procure goods, services and works with a reduced environmental impact throughout their life cycle when compared to goods, services and works with the same primary function that would otherwise be procured." ¹ A voluntary target of 50 % GPP per Member State in number and value of relevant procedures was proposed by the Commission and welcomed by the Council in 2008.
V.1.1 Qualitative reporting	
Key challenges encountered	The information should focus on: - key challenges encountered in promoting green public procurement, if any - measures taken to overcome them - difficulties still existing in the Member State
V.1.2. Supporting documents	
Please report any available evidence or supporting document for point V.1, illustrating the measures, achievements or challenges faced, relating to the promotion of green public procurement.	<i>Possible relevant (non-exhaustive) documents for consideration may be as follows (please provide a link to the document, and if possible, a summary of the document in English, if the document is in another language):</i> <i>National definition of 'green' and 'green public procurement'</i> <i>Information about National action plans or similar documents on GPP in your Member State and the stage of their implementation. Target for the uptake of GPP and the way it is defined i.e. for overall procurement, for specific product groups, by value, by number of contracts</i>

¹ Commission Communication (COM (2008) 400) "Public procurement for a better environment"

	- Any obligations to include green requirements in the tender documents and the authorities for which they apply - Any recommendations concerning the use of specific selection criteria, technical specifications/award criteria/performance clauses which public authorities or contracting entities wishing to procure green can include in their tender documentation. Categories of products for which these are relevant and the relevant website, if possible - Any information on environmental labels, environmental management systems or standards - Any recommendations to use the 'green procurement' criteria developed by the European Commission, respectively for which product groups. If different criteria are recommended, please specify whether they are similar to/inspired by the EU criteria - Activities in the area of capacity-building for procuring green (institutionalised or ad-hoc training, helpdesks, etc.)
V.1.3. Quantitative indicators	<i>This section contains examples of quantitative indicators related to section V.1. Other indicators can also be included in the report.</i>
Please provide, when available, any quantitative data (statistics, etc.) illustrating the achievements and challenges identified under section V.1.1 above. To the extent possible, these indicators should be further grouped by type of legal problem.	Δεν υπάρχουν στοιχεία για πράσινες δημόσιες συμβάσεις καθώς δεν υπάρχει αντίστοιχο υποχρεωτικό πεδίο πληροφορίας στις φόρμες καταχώρησης στοιχείων σε ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ. Γίνεται προσπάθεια να εισαχθεί σχετικό πεδίο πληροφορίας στο ΚΗΜΔΗΣ.
V.2 Socially responsible public procurement ('SRPP')	Socially Responsible Public Procurement ('SRPP') is defined as procurement that takes into account one or several social considerations for advancing social objectives. SRPP covers a wide spectrum of social considerations, such as for example employment opportunities, decent work conditions, compliance with social and labour rights, social inclusion, equal opportunities and accessibility.
V.2.1 Qualitative reporting	
Key challenges encountered	The information should focus on: - key challenges encountered in promoting socially responsible public procurement, if any - measures taken to overcome them - difficulties still existing in the Member State
V.2.2. Supporting documents	

Please report any available evidence or supporting document for point V.2.1 illustrating the measures, achievements or challenges faced, relating to the promotion of SRPP.	Possible relevant (non-exhaustive) documents for consideration may be as follows (please provide a link to the document, and if possible, a summary of the document in English, if the document is in another language): • National SRPP definition • List and brief description of national policy initiatives launched in the area of SRPP • Any obligation to include socially responsible criteria or contract performance clauses in the tender documents imposed by your national system, and the contracting authorities or contracting entities which are required to comply • Any information on social labels in use
V.2.3. Quantitative indicators	<i>This section contains examples of quantitative indicators related to section V.2. Other indicators can also be included in the report.</i>
Please provide, when available, any quantitative data (statistics, etc.) illustrating the achievements and challenges identified under section V.2.1 above.	Για το 2017 εκτιμάται ότι 53 κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις σύναψαν 161 συμβάσεις με 66 Αναθέτουσες Αρχές/Αναθέτοντες Φορείς συνολικής αξίας περίπου 4 εκατ. ευρώ. Ωστόσο δεν υπάρχουν στοιχεία αναφορικά με τις σχετικές διατάξεις της Οδηγίας καθώς δεν υπάρχει συγκεκριμένο πεδίο πληροφόρίας προς συμπλήρωση στις φόρμες καταχώρησης στοιχείων σε ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ. Γίνεται προσπάθεια να εισαχθεί σχετικό πεδίο πληροφόρίας στο ΚΗΜΔΗΣ.
V.3 Public procurement of innovation	An innovative solution is defined in 2014/24/EU Art.2 (1.22) as "a new or significantly improved product, service or process". This includes not only those solutions resulting from R&D but also those solutions resulting from activities, "including but not limited to production, building or construction processes, a new marketing method, or a new organisational method in business practices, workplace organisation or external relations." Please report both dimensions of innovation procurement: procurement of R&D and procurement of innovative solutions.
V.3.1 Qualitative reporting	
Key challenges encountered	The information should focus on: - key challenges encountered in promoting innovation procurement, if any - measures taken to overcome them - difficulties still existing in the Member State
V.3.2. Supporting documents	
Please report any available evidence or supporting document illustrating the measures, achievements or challenges faced, relating to the	Possible relevant (non-exhaustive) documents for consideration may be as follows (please provide a link to the document, and if possible, a summary of the document in English, if the document is in another language):

promotion and implementation of innovation procurement.	• <i>National Action Plan and/or targets for innovation procurement and its stage of implementation. Information on how are they defined.</i> • <i>Any additional provisions for innovation procurement in your national legislation that go beyond the provisions in the EU public procurement directives (e.g. more detailed definition of innovative solutions and/or R&D, specific provisions on innovation procurement Art 33 of 2014 EU State aid rules on R&D&I)</i> • <i>National guidelines on innovation procurement (e.g. on IPR handling, joint procurement to create demand pull for buying innovative solutions, on R&D procurement)</i> • <i>National activities on capacity-building on innovation procurement (institutionalised or ad-hoc training, helpdesks, etc.)</i> • <i>Information about outcomes e.g. impact on demand side (increase in quality and/or efficiency of public services), impact on the supply side (increase in sales/company growth, intensified investments in R&D/innovation and/or IPRs), wider market impacts (number/value of contracts awarded to SMEs, amount of contracts awarded to non-domestic providers)</i>
---	--

VI. Replicability

This section should provide information allowing anyone to fully replicate the quantitative results presented in the report.

Links to datasets used to prepare the report	The Commission recommends publishing the source data as open data, e.g. as is the case for the Tenders Electronic Daily database at http://data.europa.eu/euodp/cs/data/dataset/ted-csv .
Files used to obtain the results from the datasets	This section should include for example the scripts or code for the relevant statistical software or the Excel files used.

Annex I:

Methodology for estimating the value of procurement which would have been covered by the directives if its value had exceeded the relevant thresholds

1. Classification and methodology

Indicate the basic characteristics of the methodology used by selecting from the options below. Description of the methodology is to be given in the subsequent section.

1.1. General approach:

- a) [data available under national publication requirements]
- b) [sample-based estimates]
- c) [combined]

Please note that in our opinion using existing administrative data is preferable, as it implies both lower administrative burden (no additional data collection is necessary) and higher data quality.

If a sampling approach is taken, both the source of the sample and the sampling methodology, provided in the following subsection, must be able to withstand careful scrutiny. This ensures that the estimate is representative of the whole Member State.

1.2. Source of data:

Scope: Source of data:	above national publication thresholds [✓]	below national publication thresholds [✓]
[e-notification platforms]		
[e-submission platforms]		
[invoices]		
[budgets]		
[other]		

2. Methodology description

Indicate, amongst others, information on the sources of data, approaches taken to deal with possible missing data and erroneous data, and representativeness of the sample used (if a sample-based approach was taken). If methodology is different depending on the thresholds or source of data, please clearly indicate this, including the relevant thresholds.

Παράρτημα 1

1. Επικαιροποιημένη έκδοση του εγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής Δημοσίων Συμβάσεων
2. Εθνικό στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς
3. Η Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης στις διαρθρωτικές πράξεις και σχέδιο δράσης
4. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ ΕΑΑΔΗΣΥ 9/2015 «Καταπολέμηση της διαφθοράς κατά τη διεξαγωγή δημοσίων διαγωνισμών»
(http://www.eaadhsy.gr/images/docs/20150630_2984-Kateythyntiria_Odigia_9.pdf)

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
	ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ/ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ/ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΝΕΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ)										
1	Κατάρτιση και υποβολή σχεδίου νομοθετικών διατάξεων για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις με αντικείμενο την κατασκευή έργων, την προμήθεια αγαθών, την παροχή υπηρεσιών ή την διενέργεια διαγωνισμών μελετών (ενσωμάτωση Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) και υποβολή των εν λόγω σχεδίων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG GROW) για διαβούλευση			Ολοκληρωμένη δράση	νομοθετικός	A.1	B.1, B.2	Γ	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ(ΓΓΕ-ΓΓΥΔ), ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΠΥ), ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Η δράση έχει ολοκληρωθεί με τη ψηφιση του νόμου 4412/16
2	Κατάρτιση και υποβολή σχεδίου νομοθετικών διατάξεων για την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών (ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/23/ΕΕ) και υποβολή των εν λόγω σχεδίων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG GROW) για διαβούλευση			Ολοκληρωμένη δράση	νομοθετικός	A.1	B.1, B.2	Γ	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΓΓΕ-ΓΓΥΔ), ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΠΥ), ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Η δράση έχει ολοκληρωθεί με τη ψηφιση του νόμου 4413 /16
	ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ										
	Σύστημα Προδικαστικών / Διοικητικών Προσφυγών										
3	Κατάρτιση σχεδίου νόμου για τη μεταρρύθμιση της προδικαστικής προστασίας των δημοσίων συμβάσεων και καθορισμός βασικών ρυθμίσεων λειτουργίας του νέου οργάνου προδικαστικών προσφυγών	6 μήνες	11/15	Ολοκληρωμένη δράση	νομοθετικός	A.2		Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ
4	Θέσπιση δευτερογενούς δικαίου για τη λειτουργία του Οργάνου Προδικαστικών Προσφυγών και ίδρυση αυτού		Σε εξέλιξη	04/17	νομοθετικός	A.2		Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ
	Δικαστικές Προσφυγές										
5	Εμπειρισταωμένη μελέτη για την εκτίμηση/αξιολόγηση και καταγραφή προτάσεων βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του ελληνικού συστήματος παροχής έννομης προστασίας		Σε εξέλιξη	02/17	διαχειριστικός	A.2			Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ
6	Εμπειρισταωμένη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου συστήματος ένδικων μέσων στην Ελλάδα		Σε εξέλιξη	Ολοκληρωμένη δράση	διαχειριστικός	A.2			Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ
	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ										
7	Εκπόνηση σχεδίου δράσης για την σχεδίαση και υλοποίηση ενός νέου κεντρικού συστήματος προμηθειών – Καθορισμός των αρμοδίων αρχών/οργάνων, των κατηγοριών που θα καλύπτονται και των διοικητικών διαδικασιών αναγκαίων για τη λειτουργία του.		10/15	12/16	Διαχειριστικός		B.1		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Έχει εκπονηθεί Σχέδιο Δράσης για τη Κεντριοποίηση και έχει υποβληθεί στους θεμούς από 01/03/2016. Προκειμένου να εξειδικευτεί το εν λόγω προσχέδιο, εκπονήθηκε Μελέτη για τη νέα αρχιτεκτονική των αναθετουσών αρχών και το μοντέλο συγκέντρωσης, προγραμματισμού και εκτέλεσης κεντρικών προμηθειών. Επίσης διοργανώθηκε workshop στις 29 και 30 Σεπτεμβρίου 2016. Η διημερίδα διοργανώθηκε από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή (Γ.Γ.Ε.&Π.Κ.) σε συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG GROW), με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων κεντρικών αρχών προμηθειών από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ιταλία, Φινλανδία, Αυστρία).
8	Υιοθέτηση του τυχόν αναγκαίου θεσμικού πλαισίου για την εφαρμογή του νέου συστήματος			Ολοκληρωμένη δράση	Νομοθετικός	A.1	B.1		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Εκδόθηκε η Υ.Α. 137954/22-12-2016, σύμφωνα με τη οποία ρυθμίζονται οι διαδικασίες κεντριοποίησης

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
9	Καθορισμός αριθμού και αντικειμένου των συμφωνιών-πλαίσιο που θα ανατεθούν για τις ανάγκες του 2016, συγκέντρωση αιτημάτων των φορέων από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή			Ολοκληρωμένη δράση	Διαχειριστικός		B.1		Δ.2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Κατόπιν διαβούλευσης με τα Υπουργεία καθορίστηκαν 4 είδη για τα οποία η ΓΓΕ προκήρυξε Συμφωνίες Πλαίσιο
10	Υλοποίηση συμφωνιών-πλαίσιο (πιλοτική) από την ΓΓΕ για τις ανάγκες του 2016 (με βάση την προηγούμενη δράση)		03/16	Ολοκληρωμένη δράση	Διαχειριστικός		B.1		Δ.2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Υλοποιήθηκαν οι διαγωνιστικές διαδικασίες συμφωνίας πλαίσιο για τα 4 προαναφερόμενα είδη (φωτοαντιγραφικό χαρτί, Η/Υ και Οθόνες, Κλιματιστικά, Λαμπτήρες). Όλες οι παραπάνω συμφωνίες συμβασιοποιήθηκαν εκτός από τα κλιματιστικά για τα οποία ο διαγωνισμός ακυρώθηκε.
11	Σύσταση Εθνικής Κεντρικής Αρχής Αγορών για έργα και μελέτες		08/16	08/17	Νομοθετικός	A.1	B.1		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Η ΓΓΕ, η ΓΓΥ και η ΕΠΥ ορίστηκαν σύμφωνα με το ΆΡΘΡΟ 41 ΤΟΥ ν.4412/16 Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών (ΕΚΑΑ)
12	Οργάνωση και λειτουργία της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Αγορών για έργα και μελέτες			5/2018 προτείνεται 12/2018	διαχειριστικός / νομοθετικός		B.1		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Σύμφωνα με το ΠΔ123/2017 (Οργανισμός του ΥΠΥΜΕ) στους επιχειρησιακούς στόχους της Διεύθυνσης Σχεδιασμού Προγραμματισμού και Ηλεκτρονικής Παρακολούθησης Τεχνικών Έργων της νεοσυσταθείας Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού Υποδομών περιλαμβάνεται η ανάδειξη της ΓΓΥ ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λουπών επιστημονικών υπηρεσιών.
13	Κατάρτιση εξειδικευμένων δράσεων συγκεντρωτικών αγορών της ΕΚΑΑ για έργα και μελέτες με βάση την αξιολόγηση των προγραμματισμένων αναγκών/αιτημάτων (όροι ομαδοποίησης)		12/18	ΣΥΝΕΧΕΣ	Διαχειριστικός		B.1		Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την έναρξη απαιτείται η ολοκλήρωση της Δράσης 12
14	Συσταση νέων Κεντρικών Αρχών Αγορών με βάση τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης (βλ. Ανωτέρω)		08/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	Νομοθετικός	A.1	B.1		Δ.2	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ	Η αρμόδια Υπηρεσία μελετά τη σύσταση ΚΑΑ σε περιφερειακό επίπεδο. Ολοκληρωμένη πρόταση θα υποβληθεί τέλος του 2018
15	Οργάνωση και λειτουργία των νέων ΚΑΑ			ΣΥΝΕΧΕΣ	Διαχειριστικός		B.1		Δ.2	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ	
16	Κατάρτιση εξειδικευμένων δράσεων συγκεντρωτικών αγορών με βάση την αξιολόγηση των προγραμματισμένων αναγκών/αιτημάτων (όροι ομαδοποίησης)		02/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	Διαχειριστικός		B.1		Δ.2	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ	Διενεργείται από ΓΓΕ σύμφωνα με τη Υ.Α.137954/22-12-2016,
17	Σύνταξη και δημοσίευση του ετήσιου προγραμματισμού των Κεντρικών Αρχών Αγορών με βάση τα συγκεντρωθέντα αιτήματα		2ο μήνα κάθε έτους	ΣΥΝΕΧΕΣ	Διαχειριστικός		B.1		Δ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ	Έχουν εκδοθεί 2 εκτελεστικές Υ.Α. από ΓΓΕ για το 2017 και 2018
18	Δράσεις Υποστήριξης διεξαγωγής Δυναμικού Συστήματος Αγορών από ΑΑ (προσαρμογή ηλεκτρονικής πλατφόρμας, δράσεις ενημέρωσης)			ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		B.1, B.3		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Έχει υλοποιηθεί δυναμικό σύστημα αγορών από τη Περιφέρεια Αττικής για τα μαθητικά δρομολόγια για το έτος 2016 και 2017
19	Ενίσχυση χρήσης ηλεκτρονικών καταλόγων			12/17	διαχειριστικός / νομοθετικός (ΚΥΑ)	A.1	B.1, B.3		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Η ΓΓΕΠΚ έχει αιτηθεί τεχνική βοήθεια από την SRSS ώστε σε λάβει σχετική τεχνογνωσία από την Bundesbeschaffung GmbH (BBG) Αυστρίας (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Προμηθειών), για την πλήρη εφαρμογή ηλεκτρονικών καταλόγων στο ελληνικό σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - Υλοποίηση σε 2 φάσεις - Υπηρεσιακό κλιμάκιο της ΓΓΕ μετέβη πρόσφατα στην Αυστρία για επαφές με την εν λόγω υπηρεσία Εκδόθηκε (Μάρτιος 2018) η έγκριση της χρηματοδοτικής απόφασης για το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας (SRSS) Αναμένεται εκκίνηση διαδικασίας για τη συμβασιοποίηση

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
20	Συγκεντροποίηση διακλαδικών απαιτήσεων από τα Γενικά Επιτελεία (ομαδοποίηση αιτημάτων)			ΣΥΝΕΧΕΣ	Διαδικαστικός με έκδοση σχετικών εγγράφων με υποβολή ιεραρχικά των απαιτήσεων των ΓΕ				Δ	ΥΠΕΘΑ-ΓΕ	Συγκεντρώθηκαν αιτήματα για τους εν λόγω φορείς και προετοιμάζεται η προκήρυξη 5 συμφωνιών πλαίσιο για το 2018
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (e-Procurement) ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ											
21	Χαρτογράφηση Αναθετουσών Αρχών / Αναθετόντων Φορέων (ηλεκτρονικός κατάλογος)			Ολοκληρωμένη δράση	διαχειριστικός / νομοθετικός	A.1	B.2	Γ.2	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ	Καταρτίστηκε και δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ ΤΟ 2016 η α΄ έκδοση του Μητρώου Αναθετουσών Αρχών /Φορέων. Εως την 31η Δεκεμβρίου 2017 επικαιροποιήθηκαν το 75% των καταχωρημένων στοιχείων.Μετά την έκδοση της με αρ 75555/289/6.7.2017(ΦΕΚ Β' 2336)ΚΥΑτων Υπουργών Οικονομίας & Ανάπτυξης και Οικονομικών περί προϋποθέσεων εφαρμογής της παρ.2 του αρθ. 6 του ν.4412/16 κα την έκδοση σχετικών διπιστωτικών πράξεων (έως σήμερα έχουν εκδοθεί 11 πράξεις) ενημερώνεται αντιστοίχως και το Μητρώο
22	Ανασχεδιασμός Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων για τη λειτουργία του ως ένα ενιαίο σημείο για τη δημοσιότητα των προκηρύξεων και των αναθέσεων δημοσίων συμβάσεων (e-notification και e-access)	10	07/15	03/17	διαχειριστικός / νομοθετικός (δευτερογενές δίκαιο)	A.1	B.2	Γ.2	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Η νέα έκδοση του ΚΗΜΔΗΣ λειτουργεί ήδη από τις 13/06/2017
23	Υλοποίηση διαλειτουργικών συνδέσεων ΚΗΜΔΗΣ με πληροφοριακά συστήματα Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ, ΔΙΑΥΓΕΙΑ)			06/17	διαχειριστικός		B.2		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	
24	Δημιουργία ενός μοντέλου πλήρως ηλεκτρονικών διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων - Ολοκλήρωση και θέση σε πλήρη λειτουργία όλων των υποσυστημάτων του ΕΣΗΔΗΣ, συμπεριλαμβανομένου ενός συστήματος ειδοποίησης για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγγεγραμμένοι (ειδοποίηση επιχειρηματικής ευκαιρίας)		01/16	04/17	διαχειριστικός / νομοθετικός (δευτερογενές δίκαιο)	A.1	B.2, B.3	Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	• Ηλ. κατάλογοι (βλ. 19 ανωτέρω) • Ειδοποίηση επιχειρηματικής ευκαιρίας (υπάρχει ήδη σχετική δυνατότητα μέσω ΕΣΗΔΗΣ) • ESPDint (υπεγράφη η σχετική συμφωνία επιχορήγησης (grant agreement) – σε φάση υλοποίησης (βλ. 26 κατωτέρω) • e-IDAS (σε φάση υλοποίησης) • e-invoicing (σε φάση υλοποίησης – η νομοπαρασκευαστική επιτροπή με σκοπό την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ ξεκίνησε τις εργασίες της)
25	Ανάπτυξη συστήματος Επιχειρηματικής Ευφυΐας στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων για την παραγωγή στατιστικών στοιχείων και δεικτών παρακολούθησης για τις Δημόσιες Συμβάσεις			12/20	διαχειριστικός		B.2		Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ	
26	Ανάπτυξη συστήματος για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) - Ολοκλήρωση με το ΕΣΗΔΗΣ		01/16	04/18	διαχειριστικός	A.1	B.2	Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Εξαιτίας της νέας εκδοχής του ESPD (version 2.0) που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η επίσημη έκδοση του και προκειμένου για την ορθή υλοποίηση των εθνικών υλοποιήσεων - π.χ. όπως στην κοινοπραξία ESPDint που συμμετάσχουμε ως υπηρεσία - , κρίνεται σκόπιμο και από την ΕΕ να δοθεί παράταση στα σχετικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, - Διορθωτικό στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής, της 5ης Ιανουαρίου 2016, για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Εκδόθηκε στις 23.01.2018 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης) - Αναμενονται Τ.Π. για την διακήρυξη ανάδειξης αναδόχου για τις απαραίτητες παραμετροποιήσεις στο Oracle EBS
27	Επικαιροποίηση Επιγραφμμικού Αποθετηρίου Πιστοποιητικών (e-Certis)		12/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός	A.1	B.2	Γ.2	Δ.2	ΕΑΑΔΗΣΥ	Στο e-certis ως εργαλείο πληροφόρησης για τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και την γνησιότητα αυτών, στο πλαίσιο διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έχουν ήδη καταχωρηθεί 37 κριτήρια αποκλεισμού & επιλογής,25 αποδεικτικά στοιχεία και 8 εκδότες αυτών. Εως τον Απρίλιο 2018 το σύστημα θα είναι σε πλήρη λειτουργία
28	Ενσωμάτωση ευρωπαϊκής οδηγίας για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στις δημόσιες συμβάσεις και προσαρμογή συστημάτων για την εφαρμογή της	30	05/17	11/19	νομοθετικός / διαχειριστικός	A.1	B.2	Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Έχει συσταθεί σχετική νομοπαρασκευαστική Επιτροπή.

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
29	Ανάπτυξη ολοκληρωμένης πολιτικής διαχείρισης και ασφάλειας για τα ανωτέρω πληροφοριακά συστήματα των Δημοσίων Συμβάσεων		07/13	Ολοκληρωμένη δράση	διαχειριστικός		B.3		Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Εφαρμόζονται αλλά λαμβάνονται διαρκώς τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των συστημάτων, Έχει εκδοθεί σχετικός κανονισμός
	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΜΜΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ										
30	Έκδοση οδηγίας για την προώθηση συμμετοχής ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις			Ολοκληρωμένη δράση	διαχειριστικός			Γ.3	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ	Η κατευθυντήρια οδηγία για τις ΜΜΕ έχει εκδοθεί από το 2016 και είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ
31	Κατάρτιση εξαιρουμένων σχεδίων δράσης ανά τομέα ευθύνης των αρμόδιων υπηρεσιών / Γενικών Γραμματειών που συνεχονται με διακριτούς τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας των εγχώριων ΜΜΕ.		10/15	12/17	διαχειριστικός			Γ.3	Δ.2	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ (ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΙΝΕΜΥ/ ΕΣΕΕ,ΓΣΕΒΕΕ)	Να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάπτυξης μελέτης
32	Ανάπτυξη εξειδικευμένης και επαρκούς βάσης δεδομένων για τις ΜΜΕ ώστε να καταστεί εφικτή η επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών μεταβλητών μέσω ανάπτυξης στατιστικών μεθόδων ανάλυσης			12/18	διαχειριστικός		B.2	Γ.3	Δ.2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ										
33	Διενέργεια έκθεσης/μελέτης σκοπιμότητας με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας στους τομείς της υγείας, ενέργειας, περιβάλλοντος και μεταφορών		01/17	Ολοκληρωμένη δράση	διαχειριστικός			Γ.1	Δ.2	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ,ΓΓΕΤ,ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	ΥΠΥΜΕ: Ολοκληρωμένη. Έχουν εκπονηθεί η Εθνική Αρχιτεκτονική για τα Ευφυή Συστήματα Μεταφορών και η Εθνική Στρατηγική για τα Ευφυή Συστήματα Μεταφορών 2015-2025
34	Ανάπτυξη δράσεων υποστήριξης με στόχο την ευρεία συνεργασία με την αγορά, διάχυση ηλεκτρονικών εξελίξεων και αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης και την προώθηση των συνεργατικών σχηματισμών			12/18	διαχειριστικός		B.2	Γ.1	Δ.2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ (ΓΓΕ και ΓΓΕΤ)	
	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΣΩ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ										
35	Υποστήριξη σύναψης συμβάσεων ανατιθέμενες κατά αποκλειστικότητα σε Προστατευόμενα Παραγωγικά Εργαστήρια/Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης/Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης κλπ/ ΠΔ / Μεταβατική διάταξη			05/17	διαχειριστικός / νομοθετικός (ΚΥΑ)	A.1		Γ.4	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ / ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Δυνάμει του άρθρου 20 του Ν. 4412/2016 η ΓΓΕΠΚ διενήργησε ηλεκτρονικό διαγωνισμό (παροχή υπηρεσιών σχολικών γευμάτων) για λογαριασμό του Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στον οποίο αποκλειστικό δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι Φορείς που περιλαμβάνονται στο ανωτέρω άρθρο / ο δ/σμός κηρύχθηκε άγονος
36	Παρακολούθηση τήρησης υποχρεώσεων κοινωνικού και εργατικού δικαίου στις δημόσιες συμβάσεις με προγράμματα επιθεωρήσεων/ελέγχων από ΣΕΠΕ			ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός	A.1			Δ2	ΣΕΠΕ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
37	Ολοκληρωμένο σχέδιο ενσωμάτωσης πολιτικών δημοσίων συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς			03/17	διαχειριστικός			Γ.4	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (μέσω ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ)	
38	Μηχανισμός στήριξης δημοσίων συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς με βάση το ολοκληρωμένο σχέδιο ενσωμάτωσης (Δημιουργία συμβουλευτικής δομής Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων - ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.- όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες ανάθεσης ΔΣΚΑ με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την εξειδίκευση των κριτηρίων ανάθεσης που εμπεριέχουν κοινωνικά χαρακτηριστικά)		03/17	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός / νομοθετικός			Γ.4	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς)	
39	Εγχειρίδιο με Οδηγίες για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς			12/17	διαχειριστικός			Γ.4	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ/ ΕΑΑΔΗΣΥ	
40	Δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για την προώθηση δημόσιων συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς		03/17	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		Β.3	Γ.4	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΕΑΑΔΗΣΥ και άλλοι αρμόδιοι φορείς	
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ/ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ											
41	Παρακολούθηση εφαρμογής περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται σε έργα και δραστηριότητες / Παρακολούθηση εφαρμογής της χρήσης των περιβαλλοντικών κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις			ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός			Γ.2	Δ	Σώμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων / Διεύθυνση Προστασίας Βιοποικιλότητας, Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας	
42	Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων καθώς και δεικτών παρακολούθησης			12/17	διαχειριστικός			Γ.2	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Συγκρότηση Επιτροπής για τις ΠΔΣ (13/06/2017) Ολοκλήρωση των εργασιών της σε 18 μήνες από τη σύστασή της - η Επιτροπή συνεδριάζει κανονικά
43	Εγχειρίδιο με Οδηγίες για τη σύναψη πράσινων δημοσίων συμβάσεων			06/18	διαχειριστικός / έγκριση από ΥΠ.Περιβάλλοντο ς			Γ.2	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΑΑΔΗΣΥ	
44	Δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για την προώθηση πράσινων δημόσιων συμβάσεων		03/17	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		Β.3	Γ.2	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΓΓΕ	
ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ											
ΕΞΟΡΘΟΛΟΠΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ -ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ											
45	Διαμόρφωση συστήματος πιστοποίησης /επάρκειας αναθετουσών αρχών		09/16	12/17	διαχειριστικός				Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ	ΥΠΥΜΕ: Προβλέπεται η έκδοση ΚΥΑ σύμφωνα με την παρ.1 του άρθ.44 του ν.4412/2016. Είναι υπό σύνταξη
46	Διαμόρφωση συστήματος πιστοποίησης/επάρκειας κεντρικών αρχών αγορών			12/18	διαχειριστικός				Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
47	Πιστοποίηση όλων των φορέων των ανωτέρω δυο δράσεων			12/21	διαχειριστικός				Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	
48	Μητρώο πιστοποιημένων Αναθετούσων Αρχών / Αναθετόντων Φορέων		01/18	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		B.2		Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	
49	Σύσταση Μητρώου Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων Έργων Μελετών, Υπηρεσιών, Προμηθειών		02/17	12/18	νομοθετικός	A.1	B.2		Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	Προβλέπεται η έκδοση ΠΔ σύμφωνα με την παρ.4, του άρθ.344 του ν.4412/2016
50	Πιστοποίηση υπαλλήλων και καταγραφή στο Μητρώο (βλ. αν.δράση)			ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		B.2		Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ											
51	Αναμόρφωση και επέκταση των μητρώων συντελεστών παραγωγής δημοσίων τεχνικών έργων (σύσταση)		09/16	06/18	νομοθετικός	A.1		Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Η δράση έχει ολοκληρωθεί με τη ψηφιση του νόμου 4472/17 (Α 74), άρθ. 118 και 119
52	Ανάπτυξη του ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής των μελών των μητρώων συντελεστών παραγωγής δημοσίων έργων (ΜΗΤΕ)		07/18	07/20	διαχειριστικός	A.1	B.2	Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού συστήματος είναι προαπαιτούμενο η έκδοση του ΠΔ που αναφέρεται στην παρ. 20 του αρθ.118 του ν.4472/2017 και το οποίο έχει σταλεί στο ΣτΕ από 07/2017
53	Κατάρτιση επίσημων εγκεκριμένων παρόχων υπηρεσιών (πλην τεχνικών)		11/16	12/18	διαχειριστικός / νομοθετικός	A.1		Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Διενεργείται σχετική μελέτη. Αναμένεται (αρχές Απριλίου 2018) παραδοτέο από ανάδοχο
54	Κατάρτιση επίσημων εγκεκριμένων προμηθευτών		11/16	12/18	διαχειριστικός / νομοθετικός	A.1		Γ	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Διενεργείται σχετική μελέτη. Αναμένεται (αρχές Απριλίου 2018) παραδοτέο από ανάδοχο
ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ											
55	Εκπόνηση Μελέτης για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών στο τομέα της Υγείας			Ολοκληρωμένη δράση	διαχειριστικός				Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	εχει ολοκληρωθεί από το 2015

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
56	Έκδοση ηλεκτρονικού οδηγού δημοσίων συμβάσεων για τις Αναθέτουσες Αρχές και τους Οικονομικούς Φορείς	9 μήνες		12/17	διαχειριστικός	A.1	B.2	Γ	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ, ΜΟΠΑΔΙΣ	
57	Παροχή ενημέρωσης και καθοδήγησης σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου		Ολοκληρωμένη δράση	ΣΥΝΕΧΕΣ	συντονιστικός	A.1	B.3	Γ	Δ2	ΕΑΑΔΗΣΥ	Η Αρχή παρέχει ενημέρωση και καθοδήγηση δια γενικών οδηγιών, συμβουλών, κατευθυντηρίων οδηγιών, συχνών ερωτήσεων απαντήσεων και μέσω της ιστοσελίδας της, σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων,
58	Έκδοση κατευθυντηρίων οδηγιών σχετικά με επίκαιρα θέματα που απασχολούν τις αναθέτουσες αρχές και σχετίζονται με τις εξελίξεις της νομοθεσίας		Ολοκληρωμένη δράση	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός	A.1		Γ	Δ2	ΕΑΑΔΗΣΥ	Η Αρχή εκδίδει και αναρτά στην ιστοσελίδα της κατευθυντήριες οδηγίες
59	Εκπόνηση και Δημοσίευση των περιοδικών και ετήσιων εκθέσεων σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων		Ολοκληρωμένη δράση	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός			Γ	Δ2 & Δ3	ΕΑΑΔΗΣΥ	οι εκθέσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής
60	Έκδοση εξαμηνιαίων δελτίων νομοθεσίας και νομολογίας δημοσίων συμβάσεων		Ολοκληρωμένη δράση	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		B.3	Γ	Δ2	ΕΑΑΔΗΣΥ	Τα δελτία αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής
61	Έκδοση σειράς πρότυπων τευχών προμήθειας/υπηρεσίας/μελέτης/έργου		Ολοκληρωμένη δράση		κανονιστικός	A.1		Γ	Δ2	ΕΑΑΔΗΣΥ	Εχουν εκδοθεί και βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Αρχής
62	Έκδοση πρότυπων τευχών νέων τεχνικών δημοπράτησης (π.χ.συμφωνία πλαίσιο)		Ολοκληρωμένη δράση		κανονιστικός	A.1		Γ	Δ2	ΕΑΑΔΗΣΥ	Εχουν εκδοθεί και βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Αρχής
63	Έκδοση Οδηγών Εκπόνησης, Περιεχόμενα και Προεκτιμώμενες Αμοιβές Μελετών		05/16	12/19	κανονιστικός	A.1		Γ.2.2.	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Βρίσκεται σε εξέλιξη
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ											
64	Κατάρτιση επιμορφωτικού πιστοποιημένου προγράμματος για το νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και όροι πιστοποίησης εκπαιδευτών		Ολοκληρωμένη δράση	02/17	διαχειριστικός	A.1			Δ2	ΕΚΔΑΑ, ΜΟΔ, ΕΑΑΔΗΣΥ,ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ,ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Σε συνεργασία με το ΙΝ.ΕΠ. του ΕΚΔΔΑ ήδη πραγματοποιούνται σχετικά πιστοποιημένα σεμινάρια
65	Εκπαίδευση στο νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και e-procurement σε αναθέτουσες αρχές /ελεγκτικά όργανα/φορείς κεντρικής διοίκησης/		10/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός	A.1			Δ2	ΕΚΔΑΑ, ΜΟΔ, ΕΑΑΔΗΣΥ, ΕΑΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	Σε συνεργασία με το ΙΝ.ΕΠ. του ΕΚΔΔΑ ήδη πραγματοποιούνται σχετικά πιστοποιημένα σεμινάρια
66	Εκπαίδευση στο νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και e-procurement σε αναθέτοντες φορείς		02/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός				Δ2	ΜΟΔ , ΕΑΑΔΗΣΥ, ΕΑΣ, ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ, ΕΚΔΔΑ	Σε συνεργασία με το ΙΝ.ΕΠ. του ΕΚΔΔΑ ήδη πραγματοποιούνται σχετικά πιστοποιημένα σεμινάρια
67	Εκπαίδευση στο νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και e-procurement στους οικονομικούς φορείς		02/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός			Γ.2	Δ2	ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΑΑΔΗΣΥ, ΤΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΛΟΙΠΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ	Εχουν διενεργηθεί δεκάδες σεμινάρια σε οικονομικούς φορείς μέσω των επιμελητηρίων και άλλων φορέων. Επίσης σε συνεχή βάση παρέχεται εκπαίδευση και τεχνική υποστήριξη μέσω helpdesk που λειτουργεί στη ΓΓΕ. Επίσης υπάρχει ειδικό helpdesk σε συνεργασία της ΓΓΕ και ΓΓΥ για την υποστήριξη των εργοληπτών δημοσίων έργων

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
68	Κατάρτιση/Ενημέρωση σε αρμόδιες αναθέτουσες αρχές/φορείς και επιχειρήσεις καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών με αντικείμενο τις δυνατότητες του νέου νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά την προώθηση της καινοτομίας στις δημόσιες συμβάσεων (σύμπραξη καινοτομίας κλπ.)		05/17	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός			Γ.1	Δ2	ΕΚΔΔΑ, ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ, ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ	
Προσβασιμότητα των ΑμεΑ στις Δημόσιες Συμβάσεις											
69	Εμπλουτισμός των Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών με προδιαγραφές για υλικά και εξοπλισμό που εξυπηρετούν τα Άτομα με Αναπηρία		Σε εξέλιξη	12/17	διαχειριστικός			Γ.4	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΛΟΤ	Έχει ολοκληρωθεί η σύμβαση μεταξύ ΥΠΥΜΕ - ΕΛΟΤ για 70 ΕΤΕΠ. Τα κείμενα κοινοποιήθηκαν στο TRIS σύμφωνα με την οδηγία 2015/1535 (98/34/ΕΚ) για 3μηνη διαβούλευση και ενημέρωση των ΚΜ
70	Δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για την προσβασιμότητα των ΑμεΑ στις Δημόσιες Συμβάσεις		04/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός					ΕΣΑμεΑ, ΕΑΑΔΗΣΥ, ΜΟΔ	
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ											
71	Μελέτη για την ανάπτυξη δεικτών για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων	15 μήνες	11/16	02/18	διαχειριστικός / συντονιστικός				Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ	Η παρούσα δράση έχει περιληφθεί σε πρόταση για συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και χρηματοδότηση από SRSS
72	Ανάπτυξη και βελτίωση της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΒΔΔΗΣΥ) και υλοποίηση διαλειτουργικών συνδέσεων με πληροφοριακά συστήματα Δημοσίων Συμβάσεων		Σε εξέλιξη	12/20	διαχειριστικός		Β.2	Γ	Δ	ΕΑΑΔΗΣΥ	Αναπτύσσεται με τη μέθοδο agile. Εως σήμερα λειτουργούν τα υποσυστήματα:Μητρώο αναθετουσών αρχών, Μητρώο αποκλεισθέντων φορέων και ολοκληρώνεται το υποσύστημα θεσμικού πλαισίου και νομολογίας
73	Ανάπτυξη της επιχειρησιακής πλατφόρμας «ΔΙΑΥΛΟΣ» για ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών μεταξύ Διαχειριστικών Δομών του ΣΕΣ/ Ανάπτυξη Θεματικών Δικτύων Συντονισμού μεταξύ Διαχειριστικών Αρχών/αρμοδίων Φορέων		Σε εξέλιξη	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		Β.2		Δ.2	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΟΔ Α.Ε.	
74	Παραγωγική λειτουργία συστήματος πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά (Internal Market Information - IMI)		01/16	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός		Β.2	Γ	Δ2	ΕΑΑΔΗΣΥ	η Αρχή έχει οριστεί από το 2015 αποκλειστικός τομεακός συντονιστής του IMI για τις δημόσιες συμβάσεις και έχει προβεί το 2017 στην επικαιροποίηση των σχετικών στοιχείων του συστήματος
ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ											
75	Ανάπτυξη εργαλείων εκτίμησης κινδύνου για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση απειλών για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος δημοσίων συμβάσεων			8/17	διαχειριστικός / συντονιστικός				Δ3	ΕΑΑΔΗΣΥ/ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβάνοντας υπόψη το εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς. Η ΓΕΓΚΑΔ στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ έχει παραλάβει σχέδιο εγχειριδίου ελέγχου για τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου του κάθε Υπουργείου, με σκοπό να προετοιμαστούν προγράμματα ελέγχου βάσει της ανάλυσης των κινδύνων (RBAPs), με αποτέλεσμα την «Ελεγκτική Ετοιμότητα» των προγραμμάτων και των υπηρεσιών του κάθε Υπουργείου. Το συνολικό έργο περιλαμβάνει την διαμόρφωση των αναγκαίων κανόνων και υπηρεσιών.

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
76	Κατάρτιση και δημοσιοποίηση των στρατηγικών διαχείρισης κινδύνου			12/17	διαχειριστικός / συντονιστικός				Δ3	ΕΑΑΔΗΣΥ/ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Η ΓΕΓΚΑΔ στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ, κατόπιν διαβούλευσης με τις συναρμόδιες αρχές και υπηρεσίες, έχει παραλάβει σχέδιο ενός οδηγού εκτίμησης και ελέγχου των βασικών δικλίδων των ελληνικών Υπουργείων. Ο οδηγός αυτός παρέχει στον εσωτερικό έλεγχο των Υπουργείων κατευθύνσεις για την δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού εντοπισμού κινδύνων και παρακολούθησης συστημάτων, με στόχο να επιτευχθεί ένα σύνολο αξιόπιστων διαδικασιών διασφάλισης και διαχείρισης κινδύνων. Στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας της Expertise France, λειτουργεί ομάδα εργασίας με τους συναρμόδιους φορείς για την δημιουργία πρότασης για την ενσωμάτωση ολοκληρωμένου συστήματος εσωτερικού ελέγχου (δικλείδες ασφαλείας) σε όλα τα υπουργεία.
77	Σύνταξη κοινών προτύπων ελέγχου, προτύπων ακεραιότητας, κωδίκων δεοντολογίας των ελεγκτικών οργάνων			12/17	διαχειριστικός / συντονιστικός				Δ3	ΕΑΑΔΗΣΥ/ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Η ΓΕΓΚΑΔ, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και λαμβάνοντας επιπλέον την αντίστοιχη τεχνική βοήθεια από τον ΟΟΣΑ και την γαλλική δημόσια διοίκηση - Expertise France (Agence Francaise d'Expertise Tecnique Internationale-AFETI), εργάζεται για την εγκαθίδρυση και λειτουργία των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, δημιουργώντας και τα κατάλληλα εργαλεία με κοινά πρότυπα ελέγχου για τους Δήμους, τις Περιφέρειες και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
78	Ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τις ελεγκτικές αρμοδιότητες της ΕΑΑΔΗΣΥ και διασύνδεση αυτής με άλλα πληροφοριακά συστήματα			12/18	διαχειριστικός / συντονιστικός		B.2		Δ3	ΕΑΑΔΗΣΥ/ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ/ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς
79	Ανάπτυξη της κατάλληλης μεθοδολογίας εποπτείας και αξιολόγησης των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων			06/18	διαχειριστικός / συντονιστικός				Δ3	ΕΑΑΔΗΣΥ	Η παρούσα δράση έχει περιληφθεί σε πρόταση για συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και χρηματοδότηση από SRSS
80	Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση και κατάρτιση σε θέματα προτύπων ακεραιότητας και κανόνων δεοντολογίας			01/17	διαχειριστικός				Δ3	ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ/ ΕΑΑΔΗΣΥ/ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Η ΓΕΓΚΑΔ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και με την υποστήριξη της EXPERTISE FRANCE, στο πλαίσιο του προγράμματος τεχνικής βοήθειας που παρέχεται από τη Γαλλική Κυβέρνηση για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα, διοργάνωσε ημερίδα «εσωτερικός έλεγχος – πρόληψη της διαφθοράς – δεοντολογία και ηθική: ένα τρίπτυχο για την αποτελεσματικότερη δημόσια διοίκηση του 2020», την οποία παρακολούθησαν περισσότεροι από 200 αντίστοιχοι στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης της
81	Αξιολόγηση κινδύνων απάτης σε συγχρηματοδοτούμενα έργα με χρήση εργαλείου Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης που προτείνει η Επιτροπή (EU Growth) σε σχετικό Οδηγό της			3/16	διαχειριστικός				Δ.3	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Προβλεπεται στο άρθρο 125 παρ. 4 στοιχείο γ΄ του Κανονισμού 1303/2013 και στο άρθρο 52 του Ν. 4314/2014
82	Διεξαγωγή Προληπτικών Ελέγχων νομιμότητας διακηρύξεων και διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων των συγχρηματοδοτούμενων έργων			12/15	διαχειριστικός				Δ.3	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ / ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ	Υποχρέωση δυνάμει του εγκεκριμένου ΣΔΕ και του θεσμικού πλαισίου ΕΣΠΑ 2014-2020
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ											
83	Χαρτογράφηση των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων ανά κατηγορία δημοσίου έργου			12/16	διαχειριστικός			Γ.2, Γ.3	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την ολοκλήρωση της δράσης απαιτείται η ψήφιση του Σχ.Νόμου όπου προβλέεεται η ανάπτυξη του ΚΗΣΑ. Εκτιμάται η ψήφισή του έως 06/2018
84	Σύσταση και Ανάπτυξη ηλεκτρονικού συστήματος αδειοδοτήσεων Τεχνικών Έργων , προσβάσιμο από τα εμπλεκόμενα μέρη (ΚΗΣΑ)			12/16	διαχειριστικός		B.2	Γ.2, Γ.3	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την ολοκλήρωση της δράσης απαιτείται η ψήφιση του Σχ.Νόμου όπου προβλέεεται η ανάπτυξη του ΚΗΣΑ. Εκτιμάται η ψήφισή του έως 06/2018

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
85	Σύσταση και Ανάπτυξη Κεντρικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Παρακολούθησης Έργων, Μελετών και συναφών τεχνικών υπηρεσιών (ΚΗΣΠΑΤΕ)		12/16	12/20	διαχειριστικός / νομοθετικός		B.2		Δ3	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Η σύσταση του ΚΗΣΠΑΤΕ έχει ολοκληρωθεί με τη ψήφιση του νόμου 4512/18 (Α 5), άρθ. 217. Βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εκπόνησης τευχών δημοπράτησης για την ανάθεση
86	Σύσταση και Ανάπτυξη ηλεκτρονικού συστήματος λειτουργίας και συντήρησης δημοσίων και ιδιωτικών έργων (ΣΥΛΕΙΣΥ)		12/16	12/20	διαχειριστικός / νομοθετικός					ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την ολοκλήρωση της δράσης απαιτείται η ψήφιση του Σχ.Νόμου όπου προβλέεεται η ανάπτυξη του ΣΥΛΕΙΣΥ. Εκτιμάται η ψήφισή του έως 06/2018
87	Σύσταση και Ανάπτυξη Ηλεκτρονικού Παρατηρητηρίου Τιμών και Τεχνικών Προδιαγραφών (μέρος του Ηλεκτρονικού συστήματος κόστους των συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων)		12/16	12/20	διαχειριστικός / νομοθετικός		B.2	Γ.2, Γ.3	Δ2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την ολοκλήρωση της δράσης απαιτείται η ψήφιση του Σχ.Νόμου όπου προβλέεεται η ανάπτυξη του συστήματος. Εκτιμάται η ψήφισή του έως 06/2018
88	Σύσταση και Ανάπτυξη ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης βλαβών σε υποδομές και κτήρια λόγω φυσικών καταστροφών		12/16	12/20	διαχειριστικός / νομοθετικός					ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	Για την ολοκλήρωση της δράσης απαιτείται η ψήφιση του Σχ.Νόμου όπου προβλέεεται η ανάπτυξη του συστήματος. Εκτιμάται η ψήφισή του έως 06/2018
89	Δράσεις ενίσχυσης Σώματος Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων/Ενιαίου Σώματος Ελέγκτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης (στελέχωση, εκπαίδευση κλπ.)		10/16	12/17	διαχειριστικός				Δ3	ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ-ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Συμμετοχή των στελεχών του Σώματος Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων καθώς και των Σωμάτων Ελεγκτών του Υπουργείου Δικαιοσύνης σε ημερίδες, σεμινάρια, συνέδρια που οργανώνει η ΓΕΓΚΑΔ καθώς και σε ομάδες εργασίας και στοχευμένες διαδραστικές συναντήσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται: - Ημερίδα με τίτλο : «εσωτερικός έλεγχος - πρόληψη της διαφθοράς - δεοντολογία και ηθική - ένα τρίπτυχο για την αποτελεσματικότερη δημόσια διοίκηση του 2020», 10 Οκτωβρίου 2017.
90	Σύστημα διενέργειας ελέγχων σε τομείς δημοσίων έργων και παραχωρήσεων με αξιολόγηση κριτηρίων		06/17	12/18	διαχειριστικός				Δ3	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ/ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ/ΕΑΑΔΗΣΥ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Το Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) και το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ) διενεργούν ελέγχους με αξιολόγηση κριτηρίων. Αντίγραφα των εκθέσεων κοινοποιούνται στην ΓΕΓΚΑΔ και στην ΓΕΔΔ. Το έτος 2017 χορήγηκαν στο ΣΕΔΕ 25 υποθέσεις δημοσίων έργων και διαβιβάστηκαν
91	Διενέργεια ελέγχων σε έργα και παραχωρήσεις με βάση το σύστημα αξιολόγησης κινδύνων (τακτικοί και έκτακτοι)		01/19	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός				Δ3	ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ/ΕΑΑΔΗΣΥ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ											
92	Αντικατάσταση του Παρατηρητηρίου Τιμών με εσωτερικές διαδικασίες στη νέα Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών			12/18	διαχειριστικός			Γ.1, Γ.3	Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ και εποπτευόμενοι φορείς	
93	Κατάρτιση ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών και προτύπων ανά υπηρεσία και προϊόν που προμηθεύονται οι δημόσιοι φορείς υγείας			12/18	διαχειριστικός / κανονιστικός				Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, ΕΠΥ	

A/A	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε μήνες)	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ (νομοθετικός, διαχειριστικός κλπ)	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ				ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΙΑ
94	Ενιαίο ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης των αναλώσεων όλων των δημοσίων φορέων υγείας (με σύνδεση ιδίως με το φαρμακείο και την αποθήκη τους)			12/18	διαχειριστικός / νομοθετικός				Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	
95	Δράσεις ενίσχυσης Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας/Ενιαίου Σωματος Ελεγκτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης (στελέχωση, εκπαίδευση κλπ.)			12/17	διαχειριστικός				Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ /ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς. Η ΓΕΓΚΑΔ σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας στο πλαίσιο τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ, δημιούργησε Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς στον Τομέα της Υγείας. Στο Σχέδιο αυτό περιλαμβάνονται μέτρα ενίσχυσης του ρόλου του ΣΕΥΥΠ αλλά και δράσεις που ενισχύουν την ακεραιότητα καθώς και τον εντοπισμό των απειλών σε σχέση με τη διαφθορά.
96	Σύστημα διενέργειας ελέγχων σε προμήθειες και υπηρεσίες στο τομέα της υγείας με αξιολόγηση κινδύνων			12/17	διαχειριστικός				Δ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ /ΑΝΑΠΛ.ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ/ΕΑΑΔΗΣΥ	Α
97	Διενέργεια ελέγχων σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών στο τομέα της υγείας με βάση το σύστημα αξιολόγησης κινδύνων (τακτικοί και έκτακτοι)		01/18	ΣΥΝΕΧΕΣ	διαχειριστικός				Δ	ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ/ΕΑΑΔΗΣΥ	Η δράση αυτή εκπονείται λαμβανομένου υπόψη του εθνικού σχεδίου κατά της διαφθοράς
98	Ενιαία κωδικοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών υγείας			12/17	διαχειριστικός				Δ	ΕΠΥ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ						
A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
I. Αρμοδιότητες Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς						
1	Έναρξη του συντονισμού των προσπάθειών για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε εθνικό επίπεδο. Σύσταση και έναρξη της λειτουργίας της δομής διακυβέρνησης με στόχο τον συντονισμό των αρχών για την καταπολέμηση της διαφθοράς μέσω: 1) διορισμού ενός Γενικού Γραμματέα κατά της διαφθοράς, 2) αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ των σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου τόσο για τον συντονισμό των ποινικών ερευνών όσο και για τον συντονισμό των διοικητικών ελέγχων, ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και να ενισχυθεί η συνεργασία και, 3) Σύστασης επιτροπής για την καταπολέμηση της διαφθοράς. 4) Υπαγωγή της ΓΕΓΚΑΔ στο Υπουργείο Δικαιοσύνης	1) Ορισμός Εθνικού Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, σύσταση Συντονιστικής Επιτροπής και Συμβουλευτικού Σώματος.	Πρωθυπουργός, Κυβέρνηση, Υπουργός Επικρατείας, ΑΝ. Υπουργός Δικαιοσύνης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, σχετικοί αρχές (Αρχή για το Ξέπλυμα, ΣΔΟΕ, Οικονομική Αστυνομία, λοιπές ελεγκτικές αρχές)	2013	30.6.2013	Σύσταση Θέσης Εθνικού Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Συντονιστικής Επιτροπής και Συμβουλευτικού Σώματος με το ν. 4152/2013 και κατάργηση αυτών με το άρθρο 15 του ν. 4320/2015 (ΦΕΚ Α' 29/19-03-2015). Οι δράσεις 1.1, 1.2 και 1.3 παραμένουν καταγεγραμμένες στον Εθνικό Στρατηγικό Σχεδιασμό, καθώς, για λόγους ιστορικής συνέχειας, η αναφορά σε όλες τις δράσεις ενάντια στην διαφθορά που ελήφθησαν από τον Εθνικό Συντονιστή για την καταπολέμηση της Διαφθοράς κρίθηκε αναγκαία.
		2) Ανάπτυξη από το 2014 συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος δράσεων για τη Συντονιστική Επιτροπή και το Συμβουλευτικό Σώμα και επικαιροποίηση αυτού ανά εξάμηνο.		Started	30.6.2014, 31.12.2014	Συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα δράσεων αναπτύχθηκε σε εξάμηνη βάση για τη Συντονιστική Επιτροπή και το Συμβουλευτικό Σώμα. Το εν λόγω χρονοδιάγραμμα περιελάμβανε γενικούς άξονες δράσεων αλλά και θέματα ειδικού κατεπείγοντος ενδιαφέροντος. Τα θέματα και οι δράσεις παρουσιάζονταν αρχικά στο Συμβουλευτικό Σώμα και κατόπιν στη Συντονιστική Επιτροπή μαζί με τις σχετικές προτάσεις του Συμβουλευτικού Σώματος. Ο Εθνικός Συντονιστής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, η Συντονιστική Επιτροπή και το Συμβουλευτικό Σώμα καταργήθηκαν με το άρθρο 15 του Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ Α' 29/19-03-2015). Η δράση αυτή αναφερόταν στην λειτουργία του Γραφείου του Εθνικού Συντονιστή και όχι της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. Η συγκεκριμένη δράση παραμένει καταγεγραμμένη στον Εθνικό Στρατηγικό Σχεδιασμό για λόγους ιστορικής συνέχειας.
		3) Διορισμός Υπουργού Επικρατείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		6.2.2015	6.2.2015	Διορίστηκε Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης αρμόδιος για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς με βάση την απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ Β' 212/6-2-2015).
		4) Σύσταση Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.)		19.3.2015	19.3.2015	Για τη διοικητική υποστήριξη του αρμόδιου Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης συστάθηκε η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.), σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4320/2015 (ΦΕΚ Α' 29/19-3-2015). Με το ΠΔ 71/2015, όλες οι δομές της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. πέρασαν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Με την υπ' αριθμ. Υ30 Απόφαση του Πρωθυπουργού, (ΦΕΚ 2183 /Γ' Β/12-10-2015) η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. τέθηκε υπό την εποπτεία του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης αρμόδιου για θέματα Διαφθοράς.
		5) Σύσταση Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		24.7.2015	24.7.2015	Με βάση την υπ' αριθμ. Υ 214 απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ Β' 1564/24-7-2015) συστάθηκε η Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Στην Επιτροπή αυτή προεδρεύει ο αρμόδιος Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, αρμόδιος σε θέματα διαφθοράς και τα μέλη της είναι: α) ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών, β) ο Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ, γ) ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, δ) ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ε) ο Γενικός Γραμματέας στη Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού, στ) ο Γενικός Γραμματέας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, ζ) ο ειδικός σύμβουλος του αρμόδιου Υπουργού Επικρατείας για θέματα ενημέρωσης και επικοινωνίας. Έργο της Επιτροπής είναι η εκπόνηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Η Επιτροπή έχει επανασυσταθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ Υ135 Απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ Β' 711/17-03-2016).
		6) Υπαγωγή της ΓΕΓΚΑΔ στο Υπουργείο Δικαιοσύνης		22.9.2015	22.9.2015	Τον Σεπτέμβριο του 2016 η Επιτροπή συγκλήθηκε για πρώτη φορά και θα συνεχίσει τις συναντήσεις σε τακτική βάση. Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. κατήρτισε ένα σαφές σχέδιο εργασίας προς υλοποίηση σε ετήσια βάση (Σεπτέμβριος 2016 - Δεκέμβριος 2016), που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή στην πρώτη τη σύγκληση τον Σεπτέμβριο του 2016.
		7) Ετήσια αναθεώρηση και δημοσίευση της χαρτογράφησης των αρμοδιοτήτων των αρχών.		Έναρξη	30.09.2015	Το Σεπτέμβριο του 2015 η χαρτογράφηση των αρμοδιοτήτων αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. (www.gsac.gov.gr). Τον Οκτώβριο του 2016 η χαρτογράφηση αναθεωρήθηκε και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. (www.gsac.gov.gr).
		8) Συντονισμός των υποθέσεων διαφθοράς και θα πρέπει να δοθούν σε όλες τις αρχές κατά της διαφθοράς οι κατευθυντήριες γραμμές προκειμένου να αποφευχθούν οι επικαλύψεις και να ενισχυθεί η συνεργασία με τους συνδέσμους των σωμάτων ελέγχου που λειτουργούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		1.10.2015	31.12.2016	Τα Γραφεία Συντονισμού που λειτουργούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς αποτελούν τους συνδέσμους μέσω των οποίων οι καταγγελίες που υποβάλλονται στον αρμόδιο Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, ανατίθενται στον αρμόδιο ελεγκτικό μηχανισμό. Έχουν δοθεί συστάσεις στους ελεγκτικούς μηχανισμούς κατόπιν συναντήσεων με τους αρμόδιους φορείς. Για την διευκρίνηση των υποθέσεων διαφθοράς τα Γραφεία Συντονισμού συμμετέχουν στον συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων Σωμάτων Διερεύνησης και των Δικαστικών Αρχών για να αποφευχθούν οι επικαλύψεις. Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της διαφθοράς. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Η δράση αυτή συνδέεται μ' ένα από αυτά. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		9) Τακτική παρακολούθηση για την αποτελεσματικότητα του συντονισμού μέσω των συνδέσμων που λειτουργούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, η οποία θα περιλαμβάνει ανατροφοδότηση και προτάσεις και από τους εισαγγελείς.		1.10.2015	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Έχουν ξεκινήσει τακτικές συναντήσεις με τους επικεφαλής των ελεγκτικών σωμάτων και τα γραφεία συντονισμού. Κατευθυντήριες οδηγίες έχουν δοθεί στους ελεγκτικούς μηχανισμούς (Τμήμα οικονομικών υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Αιτών και Ναυτείας, Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), Οικονομική Αστυνομία, Υπουργείο Εσωτερικών) για μια κοινή δράση καταπολέμησης της διαφθοράς. Κοινό πλαίσιο δράσης έχει συμφωνηθεί για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και για τη λειτουργία και δράση των μεκτών κλιμακίων για την καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων. Σε γενικές γραμμές είμαστε σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες αυτές. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την διάρκεια του Ιουλίου, 7 συναντήσεις έλαβαν χώρα ανάμεσα στον Γενικό Γραμματέα και τους επικεφαλής των οργάνων ελέγχου και γραφείων συντονισμού. Πιο συγκεκριμένα 1 συνάντηση πραγματοποιήθηκε με τον επικεφαλής της κάθε μία από τις παραπάνω υπηρεσίες και 2 με τον Ειδικό Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ).
		10) Διερεύνηση της δυνατότητας της επανίδρυσης και του εξορθολογισμού των αρχών για την καταπολέμηση της διαφθοράς.		1.1.2016	31.12.2016	Σύμφωνα με ένα νέο σχέδιο νόμου, το οποίο είναι στο στάδιο της προετοιμασίας, τέσσερα (4) από τα πιο σημαντικά διοικητικά όργανα ελέγχου και επιθεώρησης θα συγχωνευθούν με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους, καθώς και τη σωστή διαχείριση των οικονομικών, ανθρωπίνων και δημόσιων πόρων και προκειμένου να μειωθεί η επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς. Η παροχή τεχνικής βοήθειας που έχει συμφωνηθεί με τον ΟΟΣΑ, θα οδηγήσει σε μια έκθεση που θα διευκρινίσει την ανάγκη για εξορθολογισμό των αρχών καταπολέμησης της διαφθοράς. Βάσει των προτάσεων της έκθεσης, θα αναληφθούν οι απαραίτητες νομοθετικές πρωτοβουλίες. Για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και την πρόληψη της διαφθοράς, σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας υπογράφηκε με τον ΟΟΣΑ, τον Αύγουστο το 2016. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Η δράση αυτή συνδέεται μ' ένα από αυτά. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
2	Παρακολούθηση όλων των ελέγχων κατά της διαφθοράς καθώς και της συναφούς νομοθεσίας	1) Ετήσια ανάλυση αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας κατά της διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης, αρμόδιες αρχές	1.6.2016	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές και συγκέντρωσε τα διαθέσιμα στοιχεία δεδομένων για το 2015 και για το πρώτο εξάμηνο του 2016. Τα διαθέσιμα στοιχεία δεδομένων ενσωματώθηκαν στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης τον Ιούνιο του 2016 και έχουν πλέον αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. Η καταληκτική ημερομηνία πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		2) Ετήσια ανάλυση των δώξεων που σχετίζονται με υποθέσεις διαφθοράς.		1.10.2015	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές και συγκέντρωσε τα διαθέσιμα στοιχεία δεδομένων για το 2015 και για το πρώτο εξάμηνο του 2016. Τα διαθέσιμα στοιχεία δεδομένων ενσωματώθηκαν στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης τον Ιούνιο του 2016 και έχουν πλέον αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		3) Τακτικές ποσοτικές και ποιοτικές αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας των ελέγχων και των επιθεωρήσεων κατά της διαφθοράς.		1.11.2015	30.6.2016	Τα διαθέσιμα στοιχεία δεδομένων ενσωματώθηκαν στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης τον Ιούνιο του 2016 και έχουν πλέον αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. Η δράση αυτή θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας για την ανάπτυξη ενός συστήματος ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης θα συμπεριληφθούν στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. κάθε Ιούνιο. Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. βρίσκεται σε στενή συνεργασία με την Υπηρεσία Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων Στήριξης (SRSS) στην Ελλάδα, προκειμένου να εξετάσει τη δυνατότητα παροχής τεχνικής βοήθειας στον τομέα αυτό από διεθνή οργανισμό (πλην του ΟΟΣΑ). Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
		4) Εφαρμογή των εθνικών συστάσεων προς τις αρμόδιες αρχές στις οποίες απευθύνονται.		1.1.2016	31.12.2016	Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης θα καταρτίσει λίστα των φορέων που απευθύνουν συστάσεις και είναι υποχρεωτική η εφαρμογή τους. Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης θα επιβλέπει την εφαρμογή των συστάσεων και τα σχετικά αποτελέσματα θα αναφέρονται στην ετήσια έκθεσή του. Επιπλέον, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης θα αναφέρει στον αρμόδιο Υπουργό Επικρατείας και στην Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι συστάσεις δεν εφαρμόστηκαν. Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης δεν έχει αναφέρει στον Αναπληρωτή Υπουργό και στην Γ.Γ.ΚΑ.Δ. υποθέσεις στις οποίες οι συστάσεις δεν έχουν εφαρμοστεί από τις αρμόδιες αρχές. Τεχνική βοήθεια έχει επίσης ζητηθεί να παρασχεθεί από το AFETI (Agence Française d'Expertise Technique Internationale), όσον αφορά στην συμμόρφωση με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις των Ελεγκτικών Συμβάτων, του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και του Οπιδωδιστή. Σε αυτό το πλαίσιο, ομάδα εργασίας πρόκειται να συγκροτηθεί με την συμμετοχή των ανωτέρω αρχών. Επιπλέον, το έργο τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ, το οποίο είναι σε εξέλιξη, προτείνεται στον στόχο 1 και δράση 1.2 την ανάπτυξη και διάδοση τυποποιημένων πρακτικών για τον έλεγχο της διαφθοράς και την διαχείριση των κινδύνων. Η παρούσα δράση θα πρέπει να θεωρηθεί ως διαρκής και η καταληκτική της ημερομηνία πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
3	Δημιουργία μέτρων για την διασφάλιση της διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες, τις δημόσιες συμβάσεις και τη δημοσιονομική διαδικασία.	1) Ενίσχυση της δημοσιότητας των δημοσίων δαπανών, των δημοσίων συμβάσεων και του προϋπολογισμού.	Υπουργείο Οικονομίας, Τουρισμού, Υποδομών και Ναυτιλίας, Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων	2014	10.6.2014	Η διαφάνεια των δημοσίων δαπανών ενισχύθηκε σημαντικά με τη νέα Διαύγεια. Επίσης, είναι υποχρεωτική η ανάρτηση των δημοσίων προμηθειών άνω των 1.000 ευρώ στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και άνω των 60.000 ευρώ στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.
		2) Εναρμόνιση των κανόνων και διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων με τις διεθνείς συστάσεις.		Started	31.3.2016	Το σχέδιο νόμου για τη μεταφορά των οδηγιών 24 και 25/2014 στην εθνική νομοθεσία υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο στο τέλος του Μαρτίου 2016. Ο νέος νόμος (ν. 4412/2016- Ετκ 147Α / 8.8.2016) για τις δημόσιες συμβάσεις εγκρίθηκε στις αρχές Αυγούστου. Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων είναι επίσης υπεύθυνη για την παρακολούθηση της εφαρμογής δευτερεύουσας νομοθεσίας η οποία μπορεί να εμπεριέχεται στο νέο νόμο. Η Γενική Γραμματεία για την καταπολέμηση της Διαφθοράς και η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων βρίσκονται σε στενή συνεργασία. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		3) Προσδιορισμός των σχετικών μέτρων και δράσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς για τις δημόσιες δαπάνες, τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες του προϋπολογισμού.		1.1.2015	31.10.2015	1) Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) σε συνεργασία με τους κύριους αρμόδιους δημόσιους οργανισμούς εξέδωσε την Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις 2014-2020, η οποία περιλαμβάνει ειδικό σχέδιο δράσης για τις δημόσιες συμβάσεις και υιοθετήθηκε τον Μάρτιο του 2016. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι δράσεις που αναφέρονται στη χρηστή διακυβέρνηση αποτελούν την εξειδικευμένη στρατηγική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (περιλαμβανομένων των δημοσίων έργων και των δημοσίων συμβάσεων). Ο νέος νόμος (ν. 4412/2016- Ετκ 147Α / 8.8.2016) για τις δημόσιες συμβάσεις ψηφίστηκε από τη Βουλή των Ελλήνων στις αρχές Αυγούστου. Επιπλέον, έχει ήδη δρομολογηθεί η υιοθέτηση του ανωτέρω Εθνικού Σχεδίου από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π). 2) Επιπλέον, μια ομάδα εργασίας στο Γενικό Λογιστήριο του κράτους έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε να εισαγάγει τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για το Δημόσιο Τομέα (ΦΕΚ. ΥΟΔΔ 387 / 29-5-2015) και το έργο της πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2016. (Η καταληκτική ημερομηνία πρέπει να επαναπροσδιοριστεί στην αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης το φθινόπωρο του 2016). Η ομάδα έχει ήδη ολοκληρώσει την εργασία της στην προετοιμασία του σχεδίου ελέγχου και της ανάπτυξης του σχεδίου που σχετίζεται με τους λογαριασμούς της οικονομικής κατάστασης, μέχρι τον 4ο βαθμό ανάλυσης, καλύπτοντας τις ανάγκες πληροφόρησης για λογιστικά ζητήματα βασισμένα στα διεθνή πρότυπα. Η ανάπτυξη του 5ου βαθμού ανάλυσης, που θα είναι το πιο λεπτομερές επίπεδο του έργου, παραμένει εκκρεμής, καλύπτοντας τις ενμερτικές ανάγκες όσον αφορά στον προϋπολογισμό σε κεντρικό επίπεδο. Στον χρόνο που υπολείπεται μέχρι τις αρχές Οκτωβρίου, η ομάδα θα προσπαθήσει να οριστικοποιήσει την οικονομική κατάσταση του έργου μέχρι τον 5ο βαθμό σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες αρχές. Το σχέδιο έχει ήδη μεταφραστεί μέχρι τον 4ο βαθμό ανάλυσης και από τις αρχές Οκτωβρίου 2016 έχει υποβληθεί στους θεσμούς. Μετά από σχετικές διαβουλεύσεις έχει οριστεί το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή του βραχυπρόθεσμου στόχου για την αλλαγή της οικονομικής ταξινόμησης του εθνικού προϋπολογισμού καθώς και τα επόμενα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν το 2017, που είναι ήδη σε εξέλιξη. Επιπλέον, έχει οριστεί το σχέδιο για το μακροπρόθεσμο στόχο της εφαρμογής του σχεδίου ελέγχου από τις υπόλοιπες αρχές της Γενικής Κυβέρνησης. Η καταληκτική ημερομηνία πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
4	Ενίσχυση των δυνατοτήτων και πόρων των αρχών επιβολής νόμου με σκοπό τον έλεγχο και την διώξη των οικονομικών αδικημάτων και αδικημάτων διαφθοράς.	1) Διασφάλιση ενεργούς και υποστηρικτικού συντονιστικού μηχανισμού με προσδιορισμό των τακτικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων και στόχων για την προδικαστική έρευνα και δίωξη των διαδικασιών για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι τομείς υψηλού κινδύνου διαφθοράς θα οριστούν ως προτεραιότητα του συντονιστικού μηχανισμού. 2) Τακτική υποβολή εκθέσεων από το συντονιστικό μηχανισμό προς τη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς για τις θεσμικές ικανότητες, τους πόρους, τις προτεραιότητες και τα αποτελέσματα των ερευνών και των διώξεων.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	1.9.2015	31.10.2015	Το σχέδιο νόμου για το μηχανισμό συντονισμού εστάλη στα θεσμικά όργανα, τον Οκτώβριο του 2015 και βρίσκεται ακόμη υπό διαπραγμάτευση. Αυτός ο συντονιστικός μηχανισμός θα συνιστά ένα σύστημα διασφάλισης του απαραίτητου συντονισμού, προτεραιοποίησης των ερευνών και της κατανομής των πληροφοριών στα Σώματα Ελέγχου μέσω ενός συντονιστικού σώματος υπό την προεδρία του Οικονομικού Εισαγγελέα και του Εισαγγελέα Διαφθοράς. Αντιστοιχεί σε όλες τις υπό έρευνα περιπτώσεις από τα ακόλουθα Σώματα Ελέγχου : Τον Ειδικό Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, την Οικονομική Αστυνομία, το Ελεγκτικό Σώμα Φορολογικής Διοίκησης. Αυτό το σχέδιο νόμου για την σύσταση του συντονιστικού μηχανισμού προγραμματίστηκε για να ψηφιστεί τον Οκτώβριο του 2015. Για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και την πρόληψη της διαφθοράς, σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας υπογράφηκε με τον ΟΟΣΑ, τον Αύγουστο το 2016. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα από αυτά συνδέεται με τον εν λόγω στόχο. Δεδομένων αυτών, η καταληκτική ημερομηνία πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
				1.1.2016	31.12.2016	Αυτή η δράση βρίσκεται υπο αναδιאμόρφωση και επαναξιολόγηση.
II. Υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ"						
5	Διασφάλιση κυριότητας όλων των ενδιαφερομένων μερών και πολιτική υποστήριξη για την εθνική στρατηγική με την έγκριση του Κοινοβουλίου.	Υιοθέτηση του σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ" από τη Βουλή	Κοινοβούλιο	11.4.2014	11.4.2014	Τον Απρίλιο του 2014 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση στο ελληνικό Κοινοβούλιο με την συμμετοχή των πολιτικών κομμάτων.
6	Διασφάλιση κυριότητας όλων των ενδιαφερομένων μερών και πολιτική υποστήριξη για την εθνική στρατηγική με την έγκριση του Κοινοβουλίου.	Υιοθέτηση του σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ" από τη νέα Βουλή	Κοινοβούλιο	1.9.2015	31.12.2015	Διοργανώθηκε ημερίδα για τη δημοσίευση της πρώτης ετήσιας έκθεσης του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης στις 21 Ιουλίου 2016 προκειμένου να επιβεβαιωθεί η πολιτική βούληση στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Η ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης θα υποβληθεί το Σεπτέμβριο του 2016 στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων και στους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων, αντίστοιχα. (Η καταληκτική ημερομηνία πρέπει να τροποποιηθεί στην αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης το φθινόπωρο του 2016). Με την υιοθέτηση των νόμων 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94 / 14.08.2015) and 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240 / 22.12.2016), η Βουλή έχει εγκρίνει το σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ". Σύμφωνα με με τον νόμο 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94 / 14.08.2015) οι ελληνικές Αρχές θα επικαιροποιήσουν και θα δημοσιεύσουν ένα αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς και θα το εφαρμόσουν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Με τον νόμο 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240 / 22.12.2016) ιδρύθηκε εντός της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς ένα τμήμα (γραφείο) του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς για να εφαρμόσει τα προγράμματα στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Με την ψήφιση των νόμων αυτών, η ελληνική Βουλή ενέκρινε το σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ" και ενίσχυσε την εφαρμογή του, ειδικότερα με την ίδρυση τμήματος στην Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.
7	Πολιτική υιοθέτηση του Εθνικού Σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ"	Δημόσια υιοθέτηση "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ" από το Υπουργικό Συμβούλιο	Κυβέρνηση	2012	20.12.2013	Η δημόσια υιοθέτηση του σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ" υλοποιήθηκε μέσω της δημόσιας αναφοράς του Πρωθυπουργού κατά της διαφθοράς στις 20 Δεκεμβρίου 2013.
8	Πολιτική υιοθέτηση του Εθνικού Σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ"	Δημόσια υιοθέτηση "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ" από το νέο Υπουργικό Συμβούλιο	Κυβέρνηση	1.9.2015	31.12.2015	Η ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2016 (εκ παραδρομής η ημερομηνία λήξης της εν λόγω δράσης είναι η 31.12.2015, αντί της ορθής 30/06/2016). Αυτή η πρώτη ετήσια έκθεση θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο το Σεπτέμβριο του 2016, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η πολιτική βούληση στον αγώνα κατά της διαφθοράς. (Η καταληκτική ημερομηνία πρέπει να τροποποιηθεί στην αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης το φθινόπωρο του 2016). Με την υιοθέτηση των νόμων 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94 / 14.08.2015) and 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240 / 22.12.2016), η Βουλή έχει εγκρίνει το σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ". Σύμφωνα με με τον νόμο 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94 / 14.08.2015) οι ελληνικές Αρχές θα επικαιροποιήσουν και θα δημοσιεύσουν ένα αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς και θα το εφαρμόσουν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Με τον νόμο 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240 / 22.12.2016) ιδρύθηκε εντός της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς ένα τμήμα (γραφείο) του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς για να εφαρμόσει τα προγράμματα στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Προτείνοντας τους νόμους αυτούς, που ψηφίστηκαν από το ελληνικό Κοινοβούλιο, το νέο Υπουργικό Συμβούλιο αναγνώρισε το εθνικό στρατηγικό σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ" και ενίσχυσε την εφαρμογή της ειδικότερα με την ίδρυση τμήματος στην Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.
9	Υποβολή εκθέσεων σχετικά με υποθέσεις και δράσεις κατά της διαφθοράς ώστε να ενημερωθεί η Κυβέρνηση και το Ελληνικό Κοινοβούλιο για τις ενέργειες που έχουν γίνει για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η Ελληνική Κυβέρνηση λαμβάνει υπόψη τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ".	1) Ετήσια υποβολή εκθέσεων σχετικά με δράσεις κατά της διαφθοράς υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. 2) Με βάση την απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 Ν 4320/2015, η σχετική έκθεση υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό και τους αρμόδιους Υπουργούς αναφορικά με την εφαρμογή του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ».	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, φορείς Γενικής Κυβέρνησης	2016	30.6.2016	Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), η Οικονομική Αστυνομία, η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων και η Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες υποβάλλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Η ετήσια έκθεση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των ελέγχων των σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου που είναι μέλη του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου (Σ.Ο.Ε.Ε.), που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Γ.Ε.Δ.Δ. Το σύνολο των δράσεων που αναλήφθηκαν κατά της διαφθοράς μέχρι και το 2014 περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Επιπλέον, το παρόν στρατηγικό σχέδιο περιλαμβάνει το σύνολο των δράσεων κατά της διαφθοράς που αναλήφθηκαν στο παρελθόν από τον Εθνικό Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και την πρόληψη της διαφθοράς, σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας υπογράφηκε με τον ΟΟΣΑ, τον Αύγουστο το 2016. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα από αυτά συνδέεται με τον εν λόγω στόχο.
				1.1.2016, 1.1.2017	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Ο Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης εξέδωσε την ετήσια έκθεση του τον Ιούνιο του 2016 η οποία περιλαμβάνει τις πιο σημαντικές δράσεις που έχουν αναληφθεί στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς, (Παρακαλώ σημειώστε ότι όλες οι ενέργειες κατά της διαφθοράς που έχουν λάβει χώρα μέχρι το 2014 περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Επιπλέον, το τρέχον σχέδιο δράσης παρουσιάζει όλες τις πρώην ενέργειες κατά της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είχαν ληφθεί από τον Εθνικό Συντονιστή Καταπολέμησης της Διαφθοράς). Η πρώτη ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, η οποία δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα της Γ.Ε.Δ.Δ., περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο σχετικά με τις κύριες εξελίξεις που σημειώθηκαν στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς για τα έτη 2011- 2014. Για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και την πρόληψη της διαφθοράς, σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας υπογράφηκε με τον ΟΟΣΑ, τον Αύγουστο το 2016. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα από αυτά συνδέεται με τον εν λόγω στόχο. Τον Ιούλιο του 2016, στο συνέδριο παρουσίασης της ετήσιας έκθεσης, συμμετείχε ο Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (αρμόδιος για ζητήματα διαφθοράς), ο Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό, ο Υφυπουργός Οικονομικών, Ανάπτυξης και Τουρισμού και ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων και επιπλέον, παρόντες ήταν εκπρόσωποι και άλλων Υπουργείων. Ηλεκτρονική μορφή της ετήσιας έκθεσης παραδόθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες. Τον Οκτώβριο του 2016, η έγγραφη μορφή της ετήσιας έκθεσης παραδόθηκε στον Πρωθυπουργό και στα μέλη της Διωπονητικής Επιτροπής. 219/5000 Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής συζήτησης αφιερωμένη στην διαφθορά στις 10 Οκτωβρίου 2016, ο Πρωθυπουργός, μεταξύ άλλων, αναφέρθηκε εκτενώς στις δράσεις κατά της διαφθοράς που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση.
10	Επικαιροποίηση της στρατηγικής σε συνεχή βάση σχετικά με νέα μέτρα και εργαλεία.	1) Ο Υπουργός Επικρατείας και η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα διενεργούν ετήσια έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των ενδιαφερομένων μερών. 2) Παρουσίαση αναθεωρημένου σχεδίου δράσης κατά της διαφθοράς το οποίο θα περιλαμβάνει τις σχετικές δράσεις.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, ενδιαφερόμενα μέρη	1.1.2016	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Η ετήσια έκθεση μπορεί να θεωρηθεί ως η ετήσια επισκόπηση των δραστηριοτήτων που περιέχονται στο σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ". Σύμφωνα με τα ευρήματα και τις προτάσεις που συμπεριλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση, που υποβλήθηκε από τον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης τον Ιούνιο του 2016, θα πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο του 2016 η ετήσια αναθεώρηση του σχεδίου δράσης, λαμβάνοντας υπόψη τη σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΕ και του ΟΟΣΑ για την παροχή τεχνικής βοήθειας για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης. Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από δέκα παραδοτέα. Ειδικότερα, το παραδοτέο 3 αντιστοιχεί στην παρούσα δράση του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Περαιτέρω, έχει υποβληθεί στην Υπηρεσία Ενίσχυσης Αναδαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων πρόταση για Σύμβαση Μικρής Αξίας (χρηματοδοτούμενη από την Ε.Ε) για την επιστημονική έρευνα της αποτελεσματικότητας και του αντίκτυπου του Ελληνικού Εθνικού Σχεδίου Δράσης και άλλων στρατηγικών κατά της Διαφθοράς. Όσον αφορά στην ετήσια επισκόπηση των δράσεων της "Διαφάνειας" στην ετήσια έκθεση που έχει υποβληθεί τον Ιούνιο του 2016, αυτή η δράση θεωρείται ως "διεκτεταμένη" για το 2016.
				1.6.2015	31.7.2015 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούλιο)	Η αναθεώρηση του σχεδίου δράσης πραγματοποιείται από την Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. Το αναθεωρημένο σχέδιο θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. (www.gsc.gov.gr). Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από δέκα παραδοτέα. Το παραδοτέο 3 αντιστοιχεί στην παρούσα δράση του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Επικαιροποιημένη μορφή του Εθνικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.
11	Ολοκλήρωση της νομοθεσίας σχετικά με το στρατηγικό σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ». Περιοδική αναθεώρηση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς και ενσωμάτωση της σύμφωνα με τις διεθνείς συστάσεις που αφορούν την Ελλάδα καθώς και παρακολούθηση της συμμόρφωσης της Ελλάδα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΟΟΣΑ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς. Λήψη των αναγκαίων μέτρων για την κάλυψη των κενών σύμφωνα με τις συστάσεις.	1) Υιοθέτηση νομοθεσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, σύμφωνα με τα αντίστοιχα διεθνή πρότυπα και συστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης κατά της Διαφθοράς του ΟΗΕ, του ΟΟΣΑ και του Συμβουλίου της Ευρώπης. 2) Ψήφισμα του νέου νόμου για την καταπολέμηση της διαφθοράς από την Βουλή. 3) Τακτική αναθεώρηση της νομοθεσίας, άλλων διατάξεων και άλλων μέτρων ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα καταπολέμησης της διαφθοράς (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΟΟΣΑ, Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΗΕ).	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Κοινοβούλιο, Υπουργείο Δικαιοσύνης	2014	7.4.2014	Ο νόμος για την καταπολέμηση της διαφθοράς περιλήφθηκε στο Ν. 4254/2014.
				2014	7.4.2014	Ο νόμος για την καταπολέμηση της διαφθοράς περιλήφθηκε στο Ν. 4254/2014.
				1.8.2015	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς συνεργάζεται στενά με τα μέλη της ελληνικής αντιπροσωπείας στους διεθνείς οργανισμούς, εξασφαλίζοντας την εφαρμογή των συστάσεων τους πλήρως και έγκαιρα. Η ισχύουσα νομοθεσία είναι υπό αναθεώρηση με βάση τα διεθνή πρότυπα και τις τροποποιήσεις που παρουσιάστηκαν στη πρώτη ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
III. Προσδιορισμός των τομέων υψηλού κινδύνου						
12	Ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μονάδων εσωτερικού ελέγχου.	Οι Μονάδες εσωτερικού ελέγχου θα υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με υποθέσεις υπόνομιας διαφθοράς και θα υποβάλλουν προτάσεις για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων καταπολέμησης της διαφθοράς στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και στον αρμόδιο Υπουργό Επικρατείας. Η τακτική διαβούλευση μεταξύ του Υπουργού Επικρατείας, της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και των μονάδων εσωτερικού ελέγχου επιτυγχάνεται μέσω του αρμόδιου συνδέσμου.	Αν.Υπουργός Δικαιοσύνης, Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς	1.10.2015	Συνεχής δράση	Η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. έχει: α) πραγματοποιήσει συναντήσεις με υψηλόβαθμα στελέχη των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και των Υπηρεσιών Εσωτερικών Υποθέσεων, β) ενημερωθεί εγγράφως από αυτούς, γ) συμπεριλάβει ένα σχετικό κεφάλαιο στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, τον Ιούνιο του 2016. Με βάση τα παραπάνω, η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ενίσχυση των προαναφερομένων υπηρεσιών. Η δράση αυτή υλοποιείται μέσω των Γραφείων Συντονισμού που λειτουργούν υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Ομάδα εργασίας έχει συσταθεί στην Υπηρεσία Ενίσχυσης Αναδαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και αναπτύξη του ελληνικού συστήματος Εσωτερικών Ελέγχων. Το έργο θα ολοκληρωθεί στο τέλος του 2016. Ειδικότερα, η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. έλαβε 18 αναφορές πιθανών υποθέσεων διαφθοράς και 16 αναφορές με προτάσεις το 2016. Οι ανωτέρω αναφορές έχουν ληφθεί υπόψη και τα συμπεράσματα τους έχουν εσωματωθεί στην ετήσια έκθεση μας. Επιπλέον, η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. ανέπτυξε κατευθυντήριες για την αποτελεσματική λειτουργία των Σωμάτων Εσωτερικών Ελέγχων όλων των Υπουργείων. Παράλληλα, τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από 10 παραδοτέα. Ένα από αυτά αντιστοιχεί στον παρόντα στόχο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου και αφορά τον εκσυγχρονισμό των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών της Δημόσιας Διοίκησης.
		1) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς σε συνεργασία με τους βασικούς ενδιαφερόμενους θα υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με το είδος των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν για την ενίσχυση της ακεραιότητας στις Δημόσιες Υπηρεσίες, στις περιφέρειες και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.		1.9.2015	31.1.2016	Με πρωτοβουλία της ΓΕΓΚΑΔ συστάθηκε ομάδα εργασίας προκειμένου να υποβάλλουν προτάσεις για την ενίσχυση της ακεραιότητας στο δημόσιο τομέα. Το έργο της σχετικής ομάδας εργασίας υποβλήθηκε στο Γενικό Γραμματέα στις 14 Ιουνίου (Αρ. 1690 Α). Οι βασικές δράσεις αναφέρονται στις σελίδες 69-83 της ετήσιας έκθεσης σχετικά με την Ενίσχυση της Δημόσιας Ακεραιότητας.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
13	Ενίσχυση της ακεραιότητας σε όλες τις διαδικασίες στις δημόσιες υπηρεσίες, στις περιφέρειες και στην τοπική αυτοδιοίκηση.	2) Οι σχετικές προτάσεις θα υποβληθούν στον αρμόδιο Υπουργό Επικρατείας.	Αν.Υπουργός Δικαιοσύνης.	1.2.2016	28.2.2016	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς ενημέρωσε τον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, όπως περιγράφεται στο σχετικό κεφάλαιο της ετήσιας έκθεσης για το 2016. Η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει ξεχωριστό κεφάλαιο (5.1) του δεύτερου μέρους, (σελίδες 69-83) που αναφέρεται στην Ενίσχυση της Δημόσιας Ακεραιότητας.Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
		3) Περαιτέρω συζητήσεις για την πιθανή εφαρμογή των προτάσεων αυτών θα γίνει με τους εκπροσώπους των δημοσίων υπηρεσιών, της περιφέρειας και της τοπικής αυτοδιοίκησης.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	1.3.2016	31.3.2016	Ομάδα εργασίας από στελέχη της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμησης της Διαφθοράς συστάθηκε τον Ιανουάριο του 2016, προκειμένου να διερευνήσει την ανάγκη ενίσχυσης της ακεραιότητας στους υπαλλήλους στην Δημόσια Διοίκηση. Οι προτάσεις που θα γίνουν θα διαβιβαστούν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να υποβάλουν προτάσεις για την ενίσχυση της ακεραιότητας στο σύνολο του δημόσιου τομέα. Μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας των προτάσεων από το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και τον Συνήγορο του Πολίτη, ο Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης και η ΓΕΓΚΑΔ θα επεξεργαστούν περαιτέρω την εφαρμογή τους.Η Υπηρεσία Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSS) θα παράσχει κατάλληλη τεχνική βοήθεια. Η δράση συνδέεται στενά με την τεχνική βοήθεια του ΟΟΣΑ. Επιπλέον, τεχνική βοήθεια έχει ζητηθεί να παρασχεθεί από τον ΑΦΕΤΙ (Γαλλία), σχετικά με την ανάπτυξη ενός συστήματος ελέγχου για τις δημοτικές, περιφερειακές και αποκεντρωμένες αρχές, το οποίο και θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2017. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
		4) Υλοποίηση των δράσεων .		1.4.2016	31.10.2016	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα συντονίσει την υλοποίηση των δράσεων. Η δράση συνδέεται στενά με την τεχνική βοήθεια του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
14	1) Εξέταση των ιδιαίτερων αναγκών των τομέων υψηλού κινδύνου στην εκδήλωση φαινομένων διαφθοράς, όπως η φορολογική διοίκηση, οι υπηρεσίες υγείας, τα δημόσια έργα, αμυντικές προμήθειες και συμβάσεις, κρατικά και τοπικής αυτοδιοίκησης δάνεια επιχειρηματικών επενδύσεων. 2) Καθιέρωση κανόνων και αρχών επί των οποίων τα διοικητικά ή θεσμικά όργανα θα πρέπει να βασίσουν τις προστάθειές τους για την ενίσχυση καταπολέμησης της διαφθοράς αναφορικά με τις δραστηριότητές τους. 3) Ανάπτυξη ξεκάθαρης στρατηγική αξιολόγησης κινδύνου για τον εντοπισμό αλλά και για την συνεχή επικαιροποίηση των τομέων υψηλού κινδύνου, 4) Εφαρμογή των συγκεκριμένων τομεακών στρατηγικών από τα αρμόδια Υπουργεία με βάση τις εκτιμήσεις κινδύνου.	1) Προσδιορισμός των ευπαθών περιοχών εμφάνισης διαφθοράς στο εσωτερικό των δομών της Γενική διακυβέρνησης της χώρας. Ανάπτυξη στρατηγικών αξιολόγησης του κινδύνου και συγκεκριμένων σχεδίων δράσης με συντονισμένες και αποδοτικές προσεγγίσεις ως προς τις μεθόδους και τις διαδικασίες αξιολόγησης. Ειδικότερα θα πρέπει να καθοριστεί η μεθοδολογία αξιολόγησης των περιοχών υψηλού κινδύνου εμφάνισης διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, σχετικά Υπουργεία	2014	31.12.2015	Οι τομείς διαφθοράς υψηλού κινδύνου έχουν εντοπιστεί και ως εκ τούτου θεωρούμε την δράση αυτή ολοκληρωμένη. Περιλαμβάνουν τους ακόλουθους τομείς: - Φορολογική διοίκηση - Τελωνειακή διοίκηση - Υγεία - Δημόσια έργα - Τοπική αυτοδιοίκηση - Δημόσιες συμβάσεις - Άμυνα Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από δέκα παραδοτέα. Το παραδοτέο 2 αντιστοιχεί σε αυτή την δράση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου και είναι ήδη σε εξέλιξη. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		2) Υποβολή στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς της συνολικής απεικόνισης της κατάστασης εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς ανά φορέα (συμπεριλαμβανομένης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) και της προτεινόμενης στρατηγικής ανά τομέα.		1.9.2014	31.3.2016	Το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Υποδομών και το Υπουργείο Υγείας έχουν ήδη υποβάλει την έκθεσή τους, Η Ε.Γ. Σ.Δ.Ι.Τ. διαμόρφωσε τη συγκεκριμένη στρατηγική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. (Πρέπει να σημειωθεί ότι οι ενέργειες που αναφέρονται στο κεφάλαιο «Χρηστή Διακυβέρνηση» της Εθνικής Στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις 2014-2020 θεωρούνται σαν η συγκεκριμένη στρατηγική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων έργων και των δημοσίων συμβάσεων). Το Υπουργείο Άμυνας έχει ήδη ολοκληρώσει την έκθεση, αλλά δεν έχει υποβληθεί επισήμως. Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από 10 παραδοτέα. Ένα από αυτά αντιστοιχεί σε αυτόν τον στόχο του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Το παραδοτέο 2 που αντιστοιχεί σε αυτή την δράση του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς είναι ήδη σε εξέλιξη. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		3) Υιοθέτηση συγκεκριμένων στρατηγικών για κάθε τομέα και εφαρμογή τους από τις αρμόδιες αρχές.		1.4.2016	31.12.2016	Το έργο της καθιέρωσης των τομεακών στρατηγικών έχει αρχίσει. Μέρος της προόδου αντανακλάται στην ετήσια έκθεση. Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από δέκα παραδοτέα. Ένα από αυτά αντιστοιχεί σε αυτόν τον στόχο του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Το παραδοτέο 2 που αντιστοιχεί σε αυτή την δράση του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς είναι ήδη σε εξέλιξη. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου
		4) Κάθε οργανισμός ή Υπουργείο θα αναπτύξει ένα ορθό σύστημα παρακολούθησης και αναφοράς αποτελεσμάτων και ετήσιας αναφοράς αυτών. Κάθε οργανισμός ή Υπουργείο θα υποβάλλει εκθέσεις σε τακτική βάση στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		1.1.2017	31.12.2017	Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από δέκα παραδοτέα. Ένα από αυτά αντιστοιχεί σε αυτόν τον στόχο του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου
		5) Εγκατάσταση πληροφοριακών συστημάτων αξιολόγησης κινδύνων.		1.1.2017	31.12.2017	Στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων έχει συσταθεί ηλεκτρονικό σύστημα αξιολόγησης κινδύνου. Πρέπει να διασφαλίζονται κονδύλια με σκοπό την ανάπτυξη σχετικών συστημάτων IT. Σχετική τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί με τον ΟΟΣΑ. Τον Αύγουστο του 2016 υπεγράφη Σύμβαση με τον ΟΟΣΑ που προβλέπει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου καταπολέμησης και αποτροπής της Διαφθοράς. Το έργο που είναι σε εξέλιξη προτείνει μία σειρά από δέκα παραδοτέα. Ένα από αυτά αντιστοιχεί σε αυτόν τον στόχο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
19	Ενίσχυση των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς σε τέσσερα επίπεδα λειτουργικότητας. Σε πρώτο επίπεδο ενίσχυση των οργανισμών ελέγχου εντός των υπουργείων, σε δεύτερο επίπεδο διασφάλιση της γενικής επιθεώρησης των φορέων, σε τρίτη φάση εξασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας της δικαιοσύνης και της επιβολής του νόμου και σε τελικό στάδιο οριοθέτηση της Βουλής αναφορικά πάντα με την καταπολέμηση της διαφθοράς.	<u>Επίπεδο 1</u> : 1) Διερεύνηση της ανάγκης εξορθολογισμού των υπηρεσιών, μεταρρύθμιση και αναμόρφωση των υφιστάμενων δομών επιθεώρησης και ελέγχου, καθώς και των αρχών ελέγχου. 2) Ίδρυση μονάδων εσωτερικών ελέγχων για την καταπολέμηση της διαφθοράς στα Υπουργεία. 3) Εξοπλισμός και επάρκωση των ελεγκτικών φορέων για την εκτέλεση των απαραίτητων ελέγχων και τέλος 4) η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα αναπτύξει ένα στρατηγικό σχέδιο για τα σώματα επιθεώρησης και ελέγχου.	Αν.Υπουργός Δικαιοσύνης, Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	1.10.2015	31.12.2016	Η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. έχει: α) πραγματοποιήσει συναντήσεις με υψηλόβαθμα στελέχη των μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και των υπηρεσιών Εσωτερικών Υποθέσεων, β) ενημερωθεί εγγράφως από αυτούς, γ) συμπεριλάβει σχετικό κεφάλαιο στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, τον Ιούνιο του 2016. Με βάση τα παραπάνω, η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ενίσχυση των προαναφερόμενων υπηρεσιών. Η δράση αυτή υλοποιείται μέσω των γραφείων συντονισμού που λειτουργούν στην Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. Σχετική τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρασχεθεί από τον ΟΟΣΑ για τον εξορθολογισμό και τη μεταρρύθμιση των ελεγκτικών αρχών. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα ταυριάζει με αυτήν την δράση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά της Διαφθοράς, 434/5000 Η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. προχώρησε προτάσεις σε συνεννόηση με το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και τις αρμόδιες αρχές για τη δομική και λειτουργική αναβάθμιση των μονάδων εσωτερικού ελέγχου στη δημόσια διοίκηση, στο πλαίσιο των νέων οργανογραμμάτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης που ήδη επεξεργάζεται. Η ημερομηνία λήξης της δράσης πρόκειται να αναθεωρηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		<u>Επίπεδο 2</u> : Το έργο της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς είναι να ενισχύσει το συντονισμό των σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου, προκειμένου να μειωθεί ο συνολικός χρόνος που απαιτείται, απλοποιώντας τις διαδικασίες και θέτοντας ένα τυποποιημένο πλαίσιο ελέγχου ώστε οι εκάστοτε επιθεωρητές να παράγουν περισσότερα και καλύτερα αποτελέσματα. Ενίσχυση του συντονισμού των σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου και της ανταλλαγής των πληροφοριών μέσω των συνδέσμων της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		1.5.2015	31.12.2016	Τα μικτά κλιμάκια ελέγχου συνεχίζουν την επιχειρησιακή τους δράση υπό το συντονισμό των γραφείων συντονισμού επεκτείνοντας τη δράση τους σε όλη τη χώρα. Παράλληλα οι σχετικές πληροφορίες περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση. Τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρασχεθεί από τον ΟΟΣΑ για τον εξορθολογισμό και τη μεταρρύθμιση των ελεγκτικών αρχών. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα ταυριάζει με αυτήν την δράση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά της Διαφθοράς. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		<u>Επίπεδο 3</u> : Ενίσχυση του συντονισμού των ερευνών για ποινικά αδικήματα διαφθοράς με καλύτερο συντονισμό των υπηρεσιών, ανταλλαγή πληροφοριών και έρευνα σε βάθος των χρηματοπιστωτικών - οικονομικών εγκλημάτων με την υιοθέτηση του κατάλληλου νομικού πλαισίου που θα διέπει το συντονιστικό μηχανισμό.		1.10.2015	31.10.2015	Το σχέδιο νόμου που σχετίζεται με το μηχανισμό συντονισμού εστάλη στα θεσμικά όργανα για διαπραγμάτευση, τον Οκτώβριο του 2015. Ο συντονιστικός μηχανισμός αναμένεται να ψηφιστεί τον Οκτώβριο του 2015. Ο συντονιστικός αυτός μηχανισμός θα αποτελέσει το σύστημα που θα εγγυάται τον κατάλληλο συντονισμό, την ιεράρχηση των ερευνών και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορέων διερεύνησης μέσω ενός Συντονιστικού Οργάνου υπό τους εισαγγεείς Οικονομικών και Διαφθοράς. Θα ισχύει για όλες τις περιπτώσεις που ερευνώνται από τους φορείς έρευνας: Ειδική Γραμματεία Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΖΔΟΕ), την Οικονομική Αστυνομία, και τη μονάδα έρευνας της φορολογικής διοίκησης. Ο Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης είχε ήδη οργανώσει συνδυαστικούς ελέγχους που διενεργούνται ήδη από τις τελωνειακές αρχές. Η αποτελεσματικότητα συμπεριλήφθηκε στην ετήσια έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.
		<u>Επίπεδο 4</u> : Για τη βελτίωση και αποτελεσματικότερη λειτουργία των δράσεων κατά της διαφθοράς, ο αρμόδιος Αν. Υπουργός Δικαιοσύνης θα υποβάλει σχετική έκθεση αναφορικά με την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 του Ν. 4320/2015.		1.1.2016, 1.1.2017	30.6.2016 (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Ο Αν. Υπουργός Δικαιοσύνης ολοκλήρωσε την πρώτη ετήσια έκθεσή του τον Ιούνιο του 2016 η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. (6/2016) και παραδόθηκε σε έντυπη μορφή (9/2016).
20	Συμμόρφωση των υπουργείων και των οργανισμών με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που διατυπώθηκαν από τα σώματα επιθεώρησης και ελέγχου και το Συνήγορο του Πολίτη σε περίπτωση που η συμμόρφωση είναι υποχρεωτική από το νόμο.	1) Ειδικά μέτρα και δράσεις για τη συμμόρφωση των υπουργείων και των οργανισμών με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που διατυπώνονται από τα σώματα επιθεώρησης και ελέγχου και τον Συνήγορο του Πολίτη σε περίπτωση που η συμμόρφωση είναι υποχρεωτική από τον νόμο.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, αρμόδιες αρχές	30.9.2013	30.9.2013	Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, οι δημόσιες αρχές συμμορφώνονται με τις προτάσεις του και δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες.
		2) Η τακτική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων θα πραγματοποιείται μέσω των συνδέσμων που λειτουργούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		1.6.2014	30.6.2014, (Συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. ενημερώνεται σχετικά με το έργο των φορέων ελέγχου μέσω των γραφείων συντονισμού καθώς και τη δημοσίευση των ετήσιων εκθέσεών τους, οι οποίες λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης του Υφυπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι προτάσεις που έγιναν από τους φορείς ελέγχου και του Συνήγορου του Πολίτη απευθύνονται στην Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. Ειδικότερα, ο Γ.Ε.Δ.Δ. διατυπώνει τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις του στην ετήσια έκθεσή του που δημοσιεύεται κάθε χρόνο και αναρτάται στην ιστοσελίδα του.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
21	1) Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της συμμετοχής των πολιτών. 2) Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων. 3) Παρακολούθηση της στάσης των πολιτών σε θέματα λογοδοσίας και παροχής υπηρεσιών.	1) Διεξαγωγή ετήσιων δημοσκοπήσεων και ερευνών προκειμένου να εξαχθούν μετρήσιμα αποτελέσματα των μέτρων κατά της διαφθοράς. Σε αυτές τις δημοσκοπήσεις παρέχονται οι δυνατότητες στις αρχές να γνωρίζουν τη θέληση των πολιτών, ώστε να παρέχουν ποιοτικότερες και πιο αποτελεσματικές υπηρεσίες στην καταπολέμηση της διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Γενική Γραμματεία Ενήμερωσης και Επικοινωνίας	1.1.2016	30.6.2016	Δημοσκοπήσεις έχουν ήδη δημοσιευθεί σε τομείς υψηλού κινδύνου (π.χ. παράνομο εμπόριο). Σχετική τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί με τον ΟΟΣΑ και την SRSS. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα ταιριάζει με αυτήν την δράση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά της Διαφθοράς. Στο πλαίσιο του προγράμματος του ΟΟΣΑ, υποβλήθηκε έρευνα σχετικά με τη στάση και την αντίληψη της ελληνικής κοινής γνώμης απέναντι στη διαφθορά. Επιπλέον, δύο συμβάσεις μικρής αξίας: -για την επιστημονική έρευνα για το πώς θα μειωθεί η διαφθορά και η ζήτηση των παρόντων τοιγάρων στην Ελλάδα -για την επιστημονική έρευνα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο του σχεδίου δράσης για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και καθώς και άλλων στρατηγικών για την καταπολέμηση της διαφθοράς έχουν υποβληθεί στην SRSS.
		2) Όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες για τους πολίτες θα πρέπει να παρέχονται δημοσίως μέσω της ιστοσελίδας της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.		1.9.2015	31.12.2016	Η ιστοσελίδα του GSAC είναι σε λειτουργία από τον Αύγουστο του 2015 (www.gsac.gov.gr). Τον Ιούνιο του 2016 αναβαθμίστηκε και επανασχεδιάστηκε ενώ θα συνεχίσει να βελτιώνεται σε συνεχή βάση.
		3) Ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης καταγγελιών με έμφαση στην αξιολόγηση και στην παρακολούθηση της κάθε υπόθεσης.		1.9.2015	31.12.2015 (συνεχής δράση)	Α) Στην Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. λειτουργεί ένα σύστημα διαχείρισης Καταγγελιών, ενώ ο τρόπος λειτουργίας έχει προβλεφθεί στο σχέδιο τροποποίησης του ιδρυτικού νόμου της, που είναι υπό διαπραγμάτευση με τους θεσμούς. Ειδικότερα, η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. προτείνει τη δημιουργία μιας ξεχωριστής μονάδας διαχείρισης παραπόνων καταγγελιών που σχετίζονται με τη διαφθορά και την απάτη σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο (διαρθρωτικά τμήματα). Το σύστημα διαχείρισης παραπόνων για τη διαφθορά και την απάτη επιτρέπει την παρακολούθηση των υποθέσεων. Β) Προς το παρόν, οι καταγγελίες διαχειρίζονται με το σύστημα πρώτης εισαγωγής - πρώτης εξαγωγής (first in-first out) μέσω του Γραφείου του Αναπληρωτή Υπουργού, ενώ ο καταγγέλλων ενημερώνεται σχετικά με τη διαδικασία. Γ) Πραγματοποιούνται συχνές επισκέψεις του προσωπικού της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. σε παρόμοιες ευρωπαϊκές και διεθνείς υπηρεσίες για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τεχνογνωσίας και εμπειρίας. Τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρασχεθεί από τον ΟΟΣΑ.
		4) Ανάπτυξη μίας ετήσιας επικοινωνιακής καμπάνιας κατά της διαφθοράς, μέσω της οποίας θα ευαισθητοποιείται η κοινή γνώμη, αλλά και θα ενημερώνεται για τις αντίστοιχες δράσεις του κρατικού μηχανισμού.		1.1.2016	31.12.2016	Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα ταιριάζει με αυτήν την δράση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά της Διαφθοράς. Ο Νόμος 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240 / 22-12-2016) που τροποποιεί τον ιδρυτικό Νόμο 4320/2015 της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ., ορίζει τη δημιουργία ενός ξεχωριστού γραφείου διαχείρισης καταγγελιών που σχετίζονται με α) τις περιπτώσεις διαφθοράς στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και β) τις περιπτώσεις παρατυπιών, απάτης και της απάτης στον τομέα των διαρθρωτικών ταμείων. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα προκειται να εκδοθεί νόμος, με τον οποίο θα εφαρμόζεται η διαδικασία αποδοχής, εγγραφής, προώθησης και παρακολούθησης των καταγγελιών. Ένας εισαγγελέας πρόκειται να αποσπασθεί στην Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ., μετά από απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, για περίοδο που δεν θα υπερβαίνει τα 3 έτη, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα της λειτουργίας του γραφείου και θα επιβλέπει τη διαδικασία εγγραφής, επεξεργασίας και προώθησης των καταγγελιών στις αρμόδιες αρχές. Επίσης, ο Γενικός Γραμματέας και οι αρμόδιες αρχές υπέβαλαν σχετική αίτηση και για την προμήθεια ενός πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης παραπόνων (συμπεριλαμβανεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα ΕΣΠΑ 2014-2020). Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
22	Έναρξη έρευνας για τη στήριξη της ανάπτυξης και της εφαρμογής της εν λόγω πολιτικής, σε συνδυασμό με τους βασικούς παράγοντες του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ».	Εκπόνηση έρευνας ή σύσταση ομάδας εργασίας η οποία θα διερευνήσει τις δυνατότητες για περαιτέρω συνεργασία και δράσεις ενάντια στη διαφθορά μεταξύ των πιο σχετικών κρατικών αρχών και των εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα (ΜΚΟ, επιχειρηματικές τομές, πανεπιστήμια, σχολεία, εργατικά συνδικάτα, επαγγελματίες κ.λπ.).	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς	1.1.2016	31.12.2016	Μια ομάδα εργασίας της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. έχει ήδη υποβάλει το έργο που αντικατοπτρίζει την τρέχουσα κατάσταση στον τομέα αυτό. Τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρέχεται από τον ΟΟΣΑ, μεταξύ άλλων, προκειμένου να αναπτυχθεί ένα λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών Σ.Δ.Ι.Τ. Τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρασχεθεί από τον ΟΟΣΑ. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Ένα ταιριάζει με αυτήν την δράση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά της Διαφθοράς. Επιπλέον, πρόταση μικρής αξίας σύμβασης για την επιστημονική έρευνα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου κατά της διαφθοράς και άλλων στρατηγικών καταπολέμησης της διαφθοράς έχουν υποβληθεί στην SRSS. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
23	Βελτίωση των χρονοδιαγραμμάτων απονομής της δικαιοσύνης και ως προς τις υποθέσεις αλλά και ως προς τους χρόνους παραγραφής των αδικημάτων. Αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διοικητικών ποινών ως ένα μέσο για να μειωθεί ο φόρτος εργασίας των δικαστηρίων.	1) Ανάλυση μέτρων για τον κατά προτεραιότητα έλεγχο και διώξη των υποθέσεων διαφθοράς που αφορούν δημόσιους υπαλλήλους.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	2013	20.3.2013	Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς θεσπίστηκε σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρο 2 του Ν. 4022/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 76 του Ν. 4139/2013. Οι Ανακριτές Διαφθοράς θεσπίστηκαν με την παρ. 2 άρθρο 2 του Ν. 4022/2011 όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 5 άρθρο 37 Ν. 4055/2012. Η δράση αυτή βρίσκεται υπό αναδιαμόρφωση και επαναξιολόγηση. Το θέμα των προτεραιοτήτων θα ρυθμιστεί μέσω του μηχανισμού συντονισμού, η ίδρυση και λειτουργία του οποίου είναι υπό διαπραγμάτευση με τα θεσμικά όργανα.
		2) Ανάλυση των δικονομικών διαδικασιών και διαδικασιών διώξης, περιλαμβανομένων των κενών, των εμποδίων και των πεδίων βελτίωσης, κατόπιν διαβούλευσης όλων των σχετικών μερών, προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος απονομής της δικαιοσύνης.		1.1.2016	31.12.2016	Η ταχύτητα είναι ένα γενικότερο ζήτημα σε θέματα δικαιοσύνης. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης προγραμματίζει την τροποποίηση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και τη σύσταση ειδικών ποινικών τμημάτων στα δικαστήρια της Αθήνας, του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης. Η δράση αυτή συνδέεται στενά με το παραδοτέο 4.4 του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		3) Οι χρόνοι παραγραφής των αδικημάτων θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν με τα πρότυπα του ΟΟΣΑ κατά της δωροδοκίας.		1.1.2016	31.12.2016	Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι αρμόδιο για να ευθυγραμμίσει τις διατάξεις περί παραγραφής μαζί με τον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης και την Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις περί παραγραφής υπό εξέταση αναφέρονται σε περιπτώσεις δωροδοκίας ξένων αξιωματούχων σύμφωνα με την Έκθεση 3bis. Η δράση αυτή συνδέεται στενά με το παραδοτέο του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
24	Βελτίωση του συντονισμού των ερευνών σε τομείς υψηλού κινδύνου, όπως φορολογική δίκηση, υγεία και πολεοδομία.	Τακτική υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις προτεραιότητες και τα αποτελέσματα του συντονιστικού έργου των ερευνών θα υποβάλλεται στον αρμόδιο Υπουργό Επικρατείας και τη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς	1.1.2016	31.12.2016	Η δράση υλοποιείται μέσω των γραφείων συντονισμού της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. Η δράση αυτή συνδέεται στενά με το παραδοτέο του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
VI. Διατήρηση και διαχείριση δράσεων κατά της διαφθοράς						
25	Ενεργή συνεργασία μεταξύ της νεοδιορισθείσας Επιτροπής Στρατηγικής για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος και τη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.	1) Ολοκλήρωση υλοποίησης των δράσεων που περιλαμβάνονται στον Οδικό Χάρτη για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος και των δράσεων που περιλαμβάνονται στη νέα ημερήσια διάταξη για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Συντονιστική Επιτροπή για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος, Αρχή για το Ξέπλυμα, αρμόδιες αρχές	1.7.2014	31.12.2015	Η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. υπό τον Ν. 4370/2016 (ΦΕΚ Α' 37/7-3-2016) έχει ενεργό συμμετοχή στην Επιτροπή Στρατηγικής. Η Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. συμμετέχει επίσης στις ομάδες εργασίας που έχουν συσταθεί από την Επιτροπή Στρατηγικής για την ανάλυση και τη συλλογή δεδομένων για τους σκοπούς του έργου της Εθνικής Αξιολόγησης Κινδύνου για την Νομιμοποίηση Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες/ χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ML/TF). Η ενέργεια αυτή δεν είναι συνεχής και έχει ήδη εκπληρωθεί.
		2) Σύσταξη τυπολογιών σχετικά με ξέπλυμα μαύρου χρήματος και διαφθορά λαμβάνοντας υπόψη της εκθέσεις της FATF.		1.12.2015	30.3.2016	Έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές συναντήσεις μεταξύ του προσωπικού της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. και των αρμόδιων αρχών προκειμένου να επεξεργαστούν τη διαμόρφωση τυπολογιών που αφορούν τη σχέση μεταξύ διαφθοράς και του ξεπλύματος χρήματος. Η συγκέντρωση του πληροφοριακού υλικού και υλικού αναφοράς έχει πραγματοποιηθεί και θα υποβληθεί στην Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες. Η Συνεργασία μεταξύ της Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ. της Μονάδας Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, καθώς και του Υπουργείου Οικονομικών θα ενισχυθεί για να εξασφαλιστεί ότι η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες (FIU) / του ξεπλύματος μαύρου χρήματος και της τρομοκρατίας (CFT) υποστηρίζει τις προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς. Οι ελληνικές αρχές, με τεχνική βοήθεια από την Παγκόσμια Τράπεζα, έχουν εμπλακεί στη διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης τρομοκρατίας (Εθνική Αξιολόγηση Κινδύνου για το Ξέπλυμα Χρήματος/χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ML/TF)). Οι ελληνικές αρχές αναλύουν τις κύριες πηγές και τα κίνητρα των κινδύνων, προκειμένου να αναπτυχθούν αποτελεσματικά και με βάση τον κίνδυνο πολιτικές και δράσεις και να κατανεμθούν διαθέσιμοι πόροι πιο αποτελεσματικά στοχεύοντας στην εξάλειψη, τον έλεγχο και το μετριασμό των εντοπισμένων κινδύνων. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		3) Διερεύνηση και παροχή συμβουλών για την αποτελεσματική αξιοποίηση του μητρώου τραπεζικών λογαριασμών.		1.9.2015	31.12.2015	Το Μητρώο τραπεζικών λογαριασμών είναι ήδη σε λειτουργία. Πρόσβαση έχει δοθεί στους εισαγγεείς Οικονομικού εγκλήματος και καταπολέμησης της διαφθοράς, σε όλες οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. και του Σ.Δ.Ο.Ε. του Υπουργείου Οικονομικών, της Οικονομικής Αστυνομίας, στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Σύμφωνα με την πορεία των εργασιών της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες τα σημεία 1 και 2 (δηλαδή ύπαρξη και κίνηση των τραπεζικών λογαριασμών) έχουν ολοκληρωθεί. Το σημείο 3 (δηλαδή κινήσεις των τραπεζικών δανείων) εξακολουθεί να εκκρεμεί καθώς η Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί. Τα πρότυπα του συστήματος σε τεχνικό επίπεδο έχουν συμφωνηθεί με τα πιστωτικά ιδρύματα, η υπουργική απόφαση θα ακολουθηθεί, και θα οδηγήσει στην πλήρη λειτουργία του συστήματος. Σύμφωνα με το «Επιχειρησιακό σχέδιο για το 2016» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, το μητρώο των τραπεζικών λογαριασμών θα επεκταθεί για να συμπεριλάβει τα δάνεια και τα προϊόντα της χρηματοπιστωτικής αγοράς μέχρι το τέλος του Μαρτίου 2017.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
		4) Ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Αρχής για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος, της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και της Οικονομικής Αστυνομίας.		1.9.2015	31.12.2015	Προς το παρόν, έχουν πραγματοποιηθεί συναντήσεις με τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, τον Εισαγγελέα κατά της διαφθοράς και τους οικονομικούς Εισαγγελείς για την ανταλλαγή πληροφοριών, οι οποίοι συνεδριάζουν σε τακτική βάση. Ο Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, ο επικεφαλής της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων και ο επικεφαλής της Οικονομικής Αστυνομίας συνεδριάζουν τακτικά και εξετάζουν τρόπους για την βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών. Στην Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες υπάρχει ήδη αποσπασμένο προσωπικό από την Οικονομική Αστυνομία.
		5) Διορισμός εξειδικευμένων εισαγγελέων και ανακριτών για υποθέσεις οικονομικού ενδιαφέροντος.		20.3.2013	20.3.2013	Οικονομικός Εισαγγελέας, Εισαγγελέας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, και ειδικοί ανακριτές έχουν ήδη διοριστεί.
26	Ενίσχυση ανταλλαγής πρακτικών εμπειριών και πληροφοριών των ερευνών που σχετίζονται με οικονομικό έγκλημα και δωροδοκία μεταξύ των εκπροσώπων των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και των δικαστικών μηχανισμών.	1) Διερεύνηση βελτίωσης των διαδικασιών αναφοράς υποθέσεων και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των δικαστικών μηχανισμών ελέγχου μέσω της ίδρυσης ενός συντονιστικού μηχανισμού για υποθέσεις οικονομικού ενδιαφέροντος.	Υπουργός Επικρατείας, Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργεία	1.10.2015	31.10.2015	Το σχέδιο νόμου για το μηχανισμό συντονισμού εστάλη στους θεσμούς για διαπραγμάτευση, τον Οκτώβριο του 2015. Ο νέος νόμος για το μηχανισμό συντονισμού αναμενόταν να ψηφιστεί μέχρι τον Οκτώβριο του 2015. Περαιτέρω σχόλια για το μηχανισμό συντονισμού έχουν γίνει στη δράση 4.1.
		2) Διερεύνηση, σύμφωνα με τους νόμους και το Σύνταγμα, ανάπτυξης πληροφοριακού συστήματος όπου θα καταχωρούνται όλες οι ποινικές έρευνες, οι διοικητικοί έλεγχοι και οι διώξεις προκειμένου να διευκολυνθούν οι αρμόδιες αρχές στη συγκέντρωση των απαιτούμενων πληροφοριών.		1.1.2016	31.12.2016	Η IT εγγραφή ποινικών ερευνών ή ελέγχων εξαρτάται από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της Ε-Δικαιοσύνης στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η μεταρρύθμιση Ε-δικαιοσύνης περιλαμβάνει τη μηχανοργάνωση των δικαστηρίων. Το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων (ΟΣΔΔΥ) περιλαμβάνει την μηχανογράφηση πολιτικής και ποινικής διαδικασίας των Δικαστηρίων και των γραφείων Εισαγγελέων σε ένα ενσωματωμένο πληροφορικό περιβάλλον, στην Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη και τη Χαλκίδα. Το έργο ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2014 και εν μέρει έχει τεθεί σε λειτουργία. Αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2017. Εκτός από την εσωτερική μηχανογράφηση των δικαστηρίων και των γραφείων Εισαγγελέων, ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τους πολίτες και τους δικηγόρους θα προσφέρονται μέσω αυτού του site (όπως ηλεκτρονικές καταθέσεις υπομνημάτων, αιτήσεις πιστοποιητικών, πίνακες πληροφοριών της πορείας υποθέσεων) καθώς και διαλειτουργικότητα με άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς (π.χ. τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, του Υπουργείου Οικονομικών, την Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων, το Ποινικό μητρώο, κ.λπ.). Υπάρχουν πολλά διαφορετικά πληροφορικά συστήματα σε λειτουργία, τα οποία είναι διασυνδεδεμένα με το σύστημα πληροφορικής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Ενδεικτικά : -Νέο κέντρο δεδομένων (υποσύστημα TAXIS) -NEO TAXIS -Σ.Μ.Τ.Α. (Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών) -Ο.Π.Σ. ELENKIS Σ.Δ.Ο.Ε. (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ELENKIS ΣΔΟΕ) -Ο.Π.Σ. μίνι ΣΔΟΕ (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - mini ΣΔΟΕ) Σύστημα Ευρώων-Εκρώων -AFIS (Σύστημα Πληροφοριών κατά της Απάτης) Επίσης, εισαγγελείς Οικονομικών και για την καταπολέμηση της διαφθοράς έχουν ήδη πρόσβαση σε ορισμένες βάσεις δεδομένων. Το ελληνικό AFCOS (κεντρική υπηρεσία για την καταπολέμηση της απάτης) έχει ήδη πρόσβαση στο Σύστημα Διαχείρισης Πληροφοριών (MIS) από το Δεκέμβριο του 2016. Τέλος, έχει ζητηθεί παροχή ενός πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης παραπόνων (συμπεριλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020 ΕΣΠΑ 2014-2020). Οι αρμόδιες αρχές έχουν συνεχή πρόσβαση στα σχετικά πληροφοριακά συστήματα και τα χρησιμοποιούν για την εξαγωγή πληροφοριών για τις έρευνές τους. Προς το παρόν δεν υπάρχει καμία ένδειξη δυσλειτουργίας του συστήματος.
		3) Τα αποτελέσματα των δύο συντονιστικών μηχανισμών θα υποβάλλονται στον αρμόδιο Υπουργό Επικρατείας. Οι σχετικές αρχές θα αναλύουν την ανάγκη για περαιτέρω δράσεις και θα συστήνουν τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών και της ποιότητας των ελέγχων και ερευνών.		1.1.2016	30.6.2016, (συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Α) Η δράση αυτή θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέσω των γραφείων συντονισμού της Γ.Γ.ΚΑ.Δ. Β) Επιπλέον, η αμοιβαία ανταλλαγή εμπειριών και αποτελεσμάτων σχετικά με τις ποινικές έρευνες και διώξεις θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω του μηχανισμού συντονισμού. Γ) Το προσωπικό της Γ.Γ.ΚΑ.Δ. συμμετέχει σε διεθνή φόρα με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών. Δ) Επίσης, σύμφωνα με ένα νέο σχέδιο νόμου, το οποίο είναι στο στάδιο της προετοιμασίας, το νέο Σ.Ε.Ε.Δ. θα έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: να εντοπίζει, να αναχνεύει γρήγορα και αποτελεσματικά και να ερευνά υποθέσεις διαφθοράς, στις οποίες συμμετέχουν υπάλληλοι του δημόσιου και της γενικής κυβέρνησης, με ποινικά και πειθαρχικά αδικήματα, διασφαλίζοντας τις νόμιμες διαδικασίες, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι υφιστάμενες Διευθύνσεις Εσωτερικών Υποθέσεων θα συνεχίσουν να υπάρχουν. Η προαναφερθείσα νομοθετική πρωτοβουλία θα αποσυμφορήσει τη διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία είναι αρμόδια για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους, με την προσθήκη της συνεργασίας μεταξύ των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου (συμπεριλαμβανομένου του εσωτερικού ελέγχου και των εσωτερικών υποθέσεων) και τους φορείς επιβολής του νόμου (ΣΔΟΕ, Αστυνομία Εσωτερικών Υποθέσεων, κ.λπ.). Ε) Λήψη πληροφοριών από την OLAF και διαβίβαση αυτών στην κατάλληλη Αρχή Επιβολής του Νόμου για τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Παράδειγμα: από 10/2015 έως 04/2016, οι τελωνειακές αρχές, σε συνεργασία με το ΣΔΟΕ κατάρχησαν 11 εμπορευματοκιβώτια με 125.570.000 τεμάχια λαθραίων τσιγάρων με αναλογούντες δασμούς και φόρους που ανέρχονται σε 23.119.841,18 ευρώ. Η εν λόγω δράση βρίσκεται υπό αναδιαμόρφωση και επαναξιολόγηση. Η δράση αυτή συνδέεται με το παραδοτέο 3.4 του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη ανανέωση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		4) Ο αρμόδιος Αν. Υπουργός Δικαιοσύνης θα υποβάλει έκθεση για τα σχετικά αποτελέσματα του συντονιστικού μηχανισμού και την ανάγκη τυχόν περαιτέρω ενεργειών, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ.2, Ν. 4320/2015.		1.1.2016, 1.1.2017	30.6.2016, (συνεχής δράση-Κάθε Ιούνιο)	Ο αρμόδιος Αν.Υπουργός Δικαιοσύνης δημοσίευσε την επίσημη έκθεσή του τον Ιούνιο (και θα δημοσιεύει κάθε έτος) και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Η δράση αυτή είναι υπό αναδιαμόρφωση και επαναξιολόγηση. Η δράση αυτή συνδέεται με το παραδοτέο 3.4 του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη ανανέωση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
VII. Ενίσχυση της νομοθεσίας						
27	Αξιολόγηση του τρόπου αντιμετώπισης θεμάτων διαφθοράς και απάτης, που συνδέονται κυρίως με τη χρήση των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό τη βελτίωση των ελληνικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.	1) Προετοιμασία και εφαρμογή ειδικής στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Απάτης, σύμφωνα με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα που βασίζονται στην «Τελική Έκθεση Επισκόπησης Καταπολέμησης της Απάτης και θέματα που σχετίζονται με την καταπολέμηση της διαφθοράς στον τομέα των διαρθρωτικών ταμείων στην Ελλάδα, σχετικά με προτάσεις για βελτιώσεις», συμπεριλαμβανομένου ενός πολυετούς σχεδίου δράσης που καλύπτει όλα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και ανάπτυξης των αναγκαίων μεθόδων και εργαλείων.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Οικονομίας, Τουρισμού, Υποδομών και Ναυτιλίας	Started	31.12.2015	Η Στρατηγική Καταπολέμησης της Απάτης, μαζί με το σχέδιο δράσης έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr). Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης έχει ήδη ξεκινήσει και είναι μια συνεχής διαδικασία που καλύπτει την περίοδο μέχρι το τέλος του 2016 και έχει ήδη ολοκληρωθεί σύμφωνα με τη σχετική πληροφορία από την αρμόδια αρχή (ΕΥΘΥ - Ειδική Υπηρεσία Θεσμική Υποστήριξης) η οποία πληροφορήσε την OLAF, DG Regio and DG Employment. Λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι ενέργειες της στρατηγικής για την καταπολέμηση της απάτης έχουν ενσωματωθεί στο υφιστάμενο σύστημα ελέγχου για την περίοδο 2014-2020, τυχόν νέα μέτρα για την πρόληψη της απάτης θα πρέπει να ληφθούν μέσω της αλλαγής των σχετικών διαδικασιών.
		2) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, ως το κεντρικό συντονιστικό όργανο για την καταπολέμηση της απάτης, θα παρακολουθεί την εφαρμογή των προδιορισμένων μέτρων που εμπνέονται στην αρμοδιότητα και ευθύνη υλοποίησης του Υπουργείου Ανάπτυξης, Τουρισμού, Υποδομών και Ναυτιλίας ή άλλων φορέων της κυβέρνησης.		19.3.2015	19.3.2015	Η Γ.Γ.ΚΑ.Δ. έχει οριστεί ως το ελληνικό AFCOS (N. 4320/2015) και ως το σημείο παραλαβής των καταγγελιών που σχετίζονται με την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των διαρθρωτικών ταμείων. Η συνεργασία μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ και της Γενικής Γραμματείας για την καταπολέμηση της διαφθοράς - AFCOS, είναι συνεχής σε σημαντικά θέματα όπως καταγγελίες για υποψίες απάτης και διαφθοράς για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η ελληνική AFCOS έχει ήδη πρόσβαση στο Σύστημα Διαχείρισης Πληροφοριών (MIS) από το Δεκέμβριο του 2016. Επιπλέον, ο νόμος 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240/22-12-2016) που τροποποιεί τον ιδρυτικό νόμο της Γ.Γ.ΚΑ.Δ. (N. 4320/2015) ορίζει την δημιουργία ενός ξεχωριστού γραφείου για το συντονισμό των πολιτικών καταπολέμησης της απάτης. Το γραφείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, εφαρμόζει δράσεις και συντονίζει εθνικές υπηρεσίες σχετικές με τον σκοπό της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της Ελλάδας σχετικά με την προσφορά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, η Γ.Γ.ΚΑ.Δ. συνεργάζεται με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς στον τομέα της αρμοδιότητάς της. Επίσης, ο ανωτέρω νόμος ορίζει την δημιουργία ενός ξεχωριστού γραφείου διαχείρισης παραπόνων που σχετίζονται με α) περιπτώσεις διαφθοράς στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και β) περιπτώσεις παρατυπιών, υπονομών απάτης στα διαρθρωτικά ταμεία. Η Γ.Γ.ΚΑ.Δ./AFCOS έχει αναπτύξει ένα πλαίσιο συνεργασίας με πολλούς τομείς μέσω ανακαινώσεων, συναντήσεων, κατευθυντήριων γραμμών και δικτύων επαφών γενικών αρμοδιοτήτων αλλά και κατά περίπτωση (ad hoc). Όσον αφορά το ρόλο και τις αρμοδιότητες της Γ.Γ.ΚΑ.Δ./AFCOS για τις καταγγελίες, παρατυπίες, υπονομών απάτης και ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, στον πλαίσιο των διαρθρωτικών ενεργειών, έχουν εγκριθεί ειδικές διαδικασίες και ροές εργασίας στο επίσημο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Όσον αφορά την παρακολούθηση της συνολικής εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ευρωπαϊών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ESIF OP), καθώς και ειδικά για την παρακολούθηση των μέτρων τους στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης και της διαφθοράς, η Γ.Γ.ΚΑ.Δ./AFCOS συμμετείχε για πρώτη φορά το 2016 σε Επιτροπές Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Τέλος, οι επιχειρησιακές συμφωνίες με τις διάφορες αρμόδιες αρχές κατά τομέα θεωρούνται χρήσιμα εργαλεία και η Γ.Γ.ΚΑ.Δ./AFCOS εξετάζει την εφαρμογή τους.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
28	Βελτίωση της ποινικής νομοθεσίας και της διαδικασίας που αφορά τα αδικήματα της διαφθοράς που σχετίζονται με τα εγκλήματα "Λευκών κολλάρων", όπου συμπεριλαμβάνονται : 1) πτυχές που σχετίζονται με την ασυλία των μελών του κοινοβουλίου και της κυβέρνησης, 2) κανονισμοί και διαδικασίες για τη χορήγηση και την αποδοχή των δωρεών που πρέπει να διευκρινιστούν στη δημόσια διοίκηση και 3) προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, ακολουθώντας τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών και διεθνών προτύπων.	1) Σύσταση ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	7.4.2014	7.4.2014	Ο νόμος για την καταπολέμηση της διαφθοράς περιλήφθηκε στο Ν.4254/2014.
		2) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για τροποποιήσεις της νομοθεσίας περί καταπολέμησης της διαφθοράς συμπεριλαμβανομένων των πτυχών που σχετίζονται με την ασυλία των μελών του Κοινοβουλίου και των αξιωματούχων της Κυβέρνησης, σύμφωνα με τις συστάσεις της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO).		1.10.2014	31.5.2016	Η ασυλία των μελών του Κοινοβουλίου και της Κυβέρνησης είναι συνταγματικό θέμα. Η ασυλία των μελών του Κοινοβουλίου, μελών Κρατικών Οργανισμών, εταιριών κλπ θα επανεξεταστεί λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO). Τον Οκτώβριο του 2016, ιδρύθηκε η επιτροπή διαβούλευσης για τη συνταγματική αναθεώρηση. Η Γενική Γραμματεία της διαφθοράς θα υποβάλει έγγραφο στην Επιτροπή ώστε να λάβει υπόψη τις συστάσεις της GRECO.
		3) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για νέες διαδικασίες χορήγησης και αποδοχής δώρων στη δημόσια διοίκηση.		1.4.2016	30.6.2016	Η χορήγηση και αποδοχή δώρων τιμωρείται με βάση τον νόμο για την καταπολέμηση της διαφθοράς 4254/2014. Η αποδοχή δώρων από δημοσίους λειτουργούς απαγορεύεται από τους κώδικες δεοντολογίας. Νέοι κώδικες δεοντολογίας θα εισαχθούν στη δημόσια διοίκηση αν κριθεί απαραίτητος. Η τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρασχεθεί στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης από το AFETI (Agence Française Technique Internationale) σχετικά με τον κώδικα Συμπεριφοράς και δεοντολογίας της δημόσιας διοίκησης. Η τεχνική βοήθεια έχει επίσης συμφωνηθεί να παρασχεθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών από το Συμβούλιο της Ευρώπης σχετικά με τον Κώδικα Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		4) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για τροποποίηση της νομοθεσίας σχετικά με την προστασίαν μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος.		1.1.2016	31.3.2016	Η προστασία μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος εισήχθη με το νόμο καταπολέμησης της διαφθοράς 4254/2014. Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα προτείνει στον Υπουργό Δικαιοσύνης βελτιώσεις του εν λόγω συστήματος. Έχει ήδη συμφωνηθεί η παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ για την βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου με βάση τις εκθέσεις της GRECO. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Η δράση αυτή συνδέεται με το παραδοτέο 5 του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		5) Θέσπιση και εφαρμογή αποτελεσματικών μηχανισμών προστασίας μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος.		1.1.2016	30.10.2016	Η υπάρχουσα νομοθεσία για την προστασία μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος δεν θεωρείται επαρκής. Για το λόγο αυτό, η προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος θα εναρμονιστεί με τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην Τρίτη φάση της έκθεσης υλοποίησης της σύμβασης του ΟΟΣΑ κατά της δωροδοκίας (ειδικότερα παράγραφοι 199-205, σελ 54-55). Το άρθρο 9 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για θέματα αστικού δικαίου περί διαφθοράς θα ληφθεί υπόψη καθώς και το άρθρο 5 του ν. 2957/2001 (ο νόμος με τον οποίο η ανωτέρω Σύμβαση υιοθετήθηκε). Η σύσταση CM/Rec(2014)7 υιοθετήθηκε από την επιτροπή των υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 30 Απριλίου 2014 και η αιτιολογική έκθεση θα είναι χρήσιμη για την υιοθέτηση ενός αποτελεσματικού συστήματος προστασίας μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Έχει ήδη συμφωνηθεί η παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Η δράση αυτή συνδέεται με το παραδοτέο 5 του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		6) Μόνιμη παρακολούθηση για τη λειτουργικότητα των νέων διαδικασιών και κατάρτιση για το σύνολο της διοίκησης σχετικά με τα δώρα, ειδικά στους τομείς υψηλού κινδύνου.		1.11.2016	30.6.2017	Μετά την ίδρυση συστήματος προστασίας μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, θα παρασχεθεί εκπαίδευση και θα αναπτυχθεί σύστημα μέτρησης της αποτελεσματικότητας. Αυτή η δράση σχετίζεται με τεχνική βοήθεια του ΟΟΣΑ, AFETI και Ευρωπαϊκής επιτροπής. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
29	Διερεύνηση σχετικά με την πρόσφατη απόσυρση του δικαιώματος του Γενικού Επιθεωρητή να εφεσβάλει πειθαρχικές αποφάσεις όταν η υπόθεση δεν κινήθηκε από τον Γενικό Επιθεωρητή.	Πραγματοποίηση απαραίτητων τροποποιήσεων της νομοθεσίας.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	2012	2013	Σύμφωνα με το Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ Α' 107) παρ. ΣΤ υποπαραγράφος ΣΤ.2, το δικαίωμα του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης να εφεσβάλει πειθαρχικές αποφάσεις αποκαταστάθηκε ακόμα και εάν η ποινική διαδικασία δεν κινήθηκε από τον ίδιο. Σύμφωνα με το ν. 4057/2012 (ΦΕΚ Α' 54) το δικαίωμα αυτό είχε περιοριστεί μόνο στις υποθέσεις που ο πειθαρχικός έλεγχος δημοσίων λειτουργιών είχε ξεκινήσει από τον ίδιο.
30	Ενίσχυση του διοικητικού νομικού πλαισίου για την βελτίωση αντιμετώπισης και ποινικοποίησης των υποθέσεων διαφθοράς.	1) Θεομοθέτηση Εισαγγελέων κατά της διαφθοράς	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	2013	20.3.2013	Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς θεσπίστηκε με την παρ. 1 άρθρο 2 του ν. 4022/2011, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 76 του ν. 4139/2013. Οι Ανακριτές Διαφθοράς θεσπίστηκαν με την παρ. 2 άρθρο 2 του ν. 4022/2011
		2) Ανάλυση του πλαισίου των διοικητικών κυρώσεων και της αναγκαιότητας αύξησης αυτών, προκειμένου να μειωθεί η πίεση στο δικαστικό σύστημα.		1.10.2015	31.7.2016	Σύσταση ομάδας εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.
		3) Πραγματοποίηση απαραίτητων τροποποιήσεων της νομοθεσίας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς με βάση την ανωτέρα ανάλυση.		1.9.2015	30.9.2017	Σύσταση ομάδας εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης
31	Ενίσχυση των μηχανισμών για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων.	1) Βελτίωση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή πρότυπα (ΟΟΣΑ, Συμβούλιο της Ευρώπης, Ηνωμένα Έθνη, διεθνείς καλές πρακτικές) για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων, μέσω ενίσχυσης της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων (πάγωμα, την κατάσχεση και τη δήμευση κλπ) και μέσω διερεύνησης της δυνατότητας ενεχυριασμού των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων, με τη συγκατάθεση του κατόχου του τραπεζικού λογαριασμού προκειμένου να ανταποκριθεί στις οικονομικές οφειλές προς το Δημόσιο περιλαμβάνου και των φορολογικών οφειλών.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Οικονομικών	1.10.2015	1.3.2016	Συζητήσεις σε εξέλιξη ανάμεσα σε υψηλόβαθμα στελέχη της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, το ΣΔΟΕ, κ.λπ., προκειμένου να καθορισθεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για τη συλλογή στοιχείων και τη βελτίωση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου. Επιπλέον, μια ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Υπουργείου Δικαιοσύνης, του Υπουργείου Οικονομικών και της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς έχει ήδη σχηματιστεί με την απόφαση 2290/26.9.2016 του Ανακληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης (έδην, κυβερν. Β' 3480/27-10-2016) και εργάζεται για την βελτίωση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων. Για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και πρόληψη της Διαφθοράς, τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στα παραδοτέα της εν εξελίξει τεχνικής βοήθειας. Ειδικότερα, η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 10.2 της σύμβασης τεχνικής βοήθειας με τον ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		2) Ανάπτυξης και εφαρμογή κοινής και συντονισμένης προσέγγισης για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων για τις διάφορες υπηρεσίες.		1.4.2016	31.7.2016	Με βάση την αναφορά της ομάδας εργασίας, μία κοινή αντιμετώπιση θα αναπτυχθεί και θα υλοποιηθεί. Για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και πρόληψη της Διαφθοράς, τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στα παραδοτέα της εν εξελίξει τεχνικής βοήθειας. Ειδικότερα, η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 10.6 της σύμβασης τεχνικής βοήθειας με τον ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		3) Ενίσχυση του υφιστάμενου συστήματος διαχείρισης των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων μέσω της δημιουργίας ενός φορέα διαχείρισης δεσμευμένων και κατασχεμένων περιουσιακών στοιχείων.		1.9.2016	31.12.2016	Με βάση την αναφορά της ομάδας εργασίας, η καλύτερη πρακτική για τη διαχείριση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων θα προσδιοριστεί. Για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και πρόληψη της Διαφθοράς, τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στα παραδοτέα της εν εξελίξει τεχνικής βοήθειας. Ειδικότερα, η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 10 της σύμβασης τεχνικής βοήθειας με τον ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
		4) Ενίσχυση της υποχρέωσης των δικωτικών και δικαστικών αρχών να αναφέρουν τα δεσμευμένα, κατασχεμένα και δημευμένα περιουσιακά στοιχεία στο αρμόδιο τμήμα του ΣΔΟΕ.		1.9.2016	31.12.2016	Με βάση την αναφορά της ομάδας εργασίας, θα εξεταστεί η υποχρέωση των δικωτικών και δικαστικών αρχών να αναφέρουν τα δεσμευμένα, κατασχεμένα και δημευμένα περιουσιακά στοιχεία στο αρμόδιο τμήμα του ΣΔΟΕ. Για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και πρόληψη της Διαφθοράς, τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στα παραδοτέα της εν εξελίξει τεχνικής βοήθειας. Ειδικότερα, η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 10 της σύμβασης τεχνικής βοήθειας με τον ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
32	Διερεύνηση της δυνατότητας βελτίωσης του συστήματος αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας.	Υλοποίηση έρευνας σχετικά με τις πιθανές ελλείψεις στο υπάρχον πλαίσιο αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (ΕΕ, ΟΟΣΑ, Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΗΕ), με έμφαση στις εσωτερικές διαδικασίες προκειμένου οι πληροφορίες αυτές να χρησιμοποιηθούν στις εν εξελίξει έρευνες.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Δικαιοσύνης	1.9.2015	31.12.2015	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα ζητήσει από το Υπουργείο Δικαιοσύνης να πραγματοποιήσει ανάλυση του υπάρχοντος συστήματος αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και πρόληψη της Διαφθοράς, τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στα παραδοτέα της εν εξελίξει τεχνικής βοήθειας. Ειδικότερα, η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 9 της σύμβασης τεχνικής βοήθειας με τον ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
33	Προετοιμασία και παρουσίαση των μεθόδων για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της διαφθοράς και εισαγωγή μεθοδολογίας θωράκισης κατά της διαφθοράς.	Οι σύνδεσμοι που λειτουργούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα εντοπίσουν μέτρα σχετικά με τη βελτίωση των τεχνικών διερεύνησης σε εγκλήματα διαφθοράς και στην συλλογή των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων. Οι σύνδεσμοι θα υποβάλλουν προτάσεις και μέτρα στον αρμόδιο Αν. Υπουργό Δικαιοσύνης και στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς	1.10.2015	30.6.2017	Ζητήσεις σε εξέλιξη με ανώτερη στελέχη των Αρχών Επιβολής του Νόμου, προκειμένου να προσδιοριστούν μέτρα βελτίωσης των τεχνικών ερευνών σε εγκλήματα διαφθοράς και τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων. Συγκεκριμένες προτάσεις υποβλήθηκαν στους Συνδέσμους και η γενική κατάσταση συμπληρώθηκε στην ετήσια έκθεση του 2016. Μέσα από την ετήσια έκθεση, ο Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης ανέλυσε τη συνολική κατάσταση και κατέθεσε προτάσεις για τη βελτίωση των τεχνικών ερευνών. Στο πλαίσιο αυτό και κατόπιν παρέμβασης των αναγκών, ο Γενικός Γραμματέας και οι αρμόδιες αρχές υπερβάλαν σχετικά αιτήματα, όπως την προμήθεια των παρακάτω: - Πληροφοριακό Σύστημα Διοικήσεως Παράνομων (συμπεριλαμβανεται στο Επεκτατικό Πρόγραμμα μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα ΕΣΠΑ 2014-2020) - Προγράμματα κατάρτισης για τους ελεγκτές και τις δικαστικές αρχές (έχουν ήδη προγραμματιστεί με την συνεργασία της HAUS και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων) - x Ray Scanner (το οποίο έχει εγκριθεί από την OLAF στο πλαίσιο του προγράμματος Hercule III). Επιπλέον, μια ερευνητική πρόταση SVC (Σύμβαση Μικρής Αξίας) για επιστημονική έρευνα πάνω στην διερεύνηση της δημιουργίας Δικαστικής Αστυνομίας στην Ελλάδα έχει υποβληθεί στην SRSS που θα εστιάζει σε θέματα διαφθοράς και άλλα σχετικά μ' αυτήν σοβαρά εγκλήματα. Η Γ.Ε.Γ.Κ.Α.Δ. έχει ζητήσει τεχνική βοήθεια απο διεθνή οργανισμό, με στόχο την βελτίωση των επιδόσεων καθώς και την εκπαίδευση του προσωπικού των αντίστοιχων αρχών. Η δράση αυτή συνδέεται στενά με το παραδοτέο 3.3. και 3.4 του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Μία πολύ σημαντική νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την καταπολέμηση της διαφθοράς ήταν η θέσπιση του άρ. 65 του ν. 4356/2015 (ΦΕΚ Α 181/24-12-2015). Σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω άρθρου, στις περιπτώσεις πράξεων κακοχηρηματικού χαρακτήρα, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 177 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εφόσον το αποδεικτικό μέσο αφορά πληροφορίες ή στοιχεία, στα οποία οι ανωτέρω εισαγγελέες έχουν δικαίωμα πρόσβασης κατά τις διατάξεις του άρθρου 17Α παρ. 8 εδάφιο α' του ν. 2523/1997 και του άρθρου 2 παρ. 5 εδάφιο α' του ν. 4022/2011 (άρ. 65 παρ. 1 του ν. 4356/2015). Η χρήση των παραπάνω αποδεικτικών μέσων είναι αποδεκτή κατά τη διάρκεια της δίκης και της δσης, αν ευλόγως θεωρείται ότι: α) η ύλη που προκλήθηκε για τα στοιχεία που ελήφθησαν ήταν χαμηλότερη σε σχέση με τη σημασία και την έκταση της ζημιάς ή του κινδύνου που προκλήθηκε από την ερευνητική διαδικασία, β) η απόδειξη της αλήθειας θα ήταν διαφορετικά αδύνατη, και γ) οι πράξεις μέσω των οποίων προέκυψαν τα αποδεικτικά στοιχεία δεν επηρεάζουν τις ανθρώπινες αξίες (Αναφ. 65 παρ. 2 του Ν. 4356/2015). Η διάταξη αυτή θεωρήθηκε πολύ σημαντική και απαραίτητη, προκειμένου να επιτραπεί η χρήση αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθούν σε περιπτώσεις κακοχηρημάτων που υπάγονται στη δικαιοοσία του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του Εισαγγελέα του Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Το παραπάνω άρθρο παρέχει τη δυνατότητα να ερευνηθεί και να τιμωρηθεί μια μεγάλη σειρά εγκλημάτων (απάτη, φορολογική απάτη κ.λπ.), που διαφορετικά δεν θα ήταν δυνατή.
VIII. Κώδικες Δεοντολογίας						
34	Εμπρακτική ανάληψη αποφασιστικού ρόλου από το Κοινοβούλιο.	Υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας για τα μέλη του Κοινοβουλίου.	Κοινοβούλιο	1.9.2015	31.3.2016	Ο κώδικας δεοντολογίας για τους βουλευτές του Κοινοβουλίου ψηφίστηκε από την Βουλή των Ελλήνων τον Μάρτιο του 2016 (ΦΕΚ 67 Α / 18-4-2016).
35	Εμπρακτική απόδειξη πολιτικής βούλησης της κυβέρνησης να ξεκινήσει από τον εαυτό της	Υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας μελών του Υπουργικού Συμβουλίου.	Πρωθυπουργός, Υπουργικό Συμβούλιο	30.6.2014	30.6.2014	Ο Κώδικας Δεοντολογίας για τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου αναρτήθηκε στη Διαύγεια στις 30 Ιουνίου 2014 (ΑΔΑ: 6ΝΞΜΘΩΠ-ΟΟ2).
36	Αποτελεσματικό πλαίσιο για τη διαφάνεια, τον έλεγχο και την επιβολή κυρίως σχετικά με την χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.	Υιοθέτηση νομοθεσίας για την χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Συμβούλιο της Ευρώπης).	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	1.9.2015	30.11.2015	Ο Ν. 4304/2014 (ΦΕΚ Α' 234) ψηφίστηκε με βάση την προηγούμενη έκθεση της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO). Οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν στους θεσμούς ένα σχέδιο τροπολογίας για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων τον Δεκέμβριο του 2015. Το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με βασικές αδυναμίες, όπως την ύσταση της οπτικής αρχής, τις ανώνυμες δωρεές, τους περιορισμούς στο ανευκρίνητο και ακατάσχετο της κρατικής χρηματοδότησης και στην απουσία προδιορισμού το ποσοστού που εκπέμπει από το φορολογητέο εισόδημα και βρίσκεται υπό διαβούλευση. Για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και πρόληψη της Διαφθοράς, τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η συγκεκριμένη δράση εντάσσεται στα παραδοτέα της εν εξελίξει τεχνικής βοήθειας. Ειδικότερα, η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 7.2 της σύμβασης τεχνικής βοήθειας με τον ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία της δράσης πρόκειται να τροποποιηθεί στην επερχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
37	Υιοθέτηση Κωδίκων Δεοντολογίας και Ηθικής για όλους του δημόσιους και τοπικούς λειτουργούς.	Υιοθέτηση και εφαρμογή των κωδίκων δεοντολογίας για τους Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης από το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	1.10.2015	30.6.2016	Ομάδα εργασίας από στελέχη της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμησης της Διαφθοράς συστάθηκε τον Ιανουάριο του 2016, προκειμένου να διερευνήσει την ανάγκη ανάπτυξης ενός γενικού Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας για όλους τους υπαλλήλους στην Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Το έργο της υποβλήθηκε στον Γενικό Γραμματέα και περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση 2016. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της έκθεσης της ομάδας εργασίας συνοδεία συγκεκριμένων προτάσεων υποβλήθηκαν στον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης για περαιτέρω συνεννόηση με το αρμόδιο υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και τις σχετιζόμενες Αρχές . Η ομάδα εργασίας προχώρησε σε καταγραφή των υπαρχόντων Κωδίκων Συμπεριφοράς μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων. Οι κώδικες συμπεριφοράς των δημοσίων υπαλλήλων που ισχύουν σήμερα είναι οι εξής: 1) Κώδικας Δεοντολογίας του Υπουργείου Οικονομικών (Μάιος 2013) 2) Κώδικας Δεοντολογίας Αστυνομικού (Π.Δ. 254/2004) 3) Κώδικας Δεοντολογίας για τους Οικονομικούς Ελεγκτές [πο. 2/40371 / DYP / Υπουργική 30.04.2013 Απόφαση (ΦΕΚ Β>1075 / 04.30.2013)]. 4) Κώδικας Δεοντολογίας των Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών (Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου, Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων). Εσωτερικές μονάδες ελέγχου υπό την αιγίδα της Γ.Ε.Γ.Κ.Α.Δ. θα αναπτύξουν περαιτέρω τομεακούς κώδικες δεοντολογίας, όπου αυτοί χρειάζονται , και θα παρακολουθήσουν την υιοθέτηση και την εφαρμογή τους. Τεχνική βοήθεια έχει συμφωνηθεί να παρασχεθεί στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης από τον AFETI (Γαλλία) σχετικά με τον Κώδικα Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Δημόσιας Διοίκησης. Τεχνική βοήθεια έχει επίσης συμφωνήσει να παρασχεθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών από το Συμβούλιο της Ευρώπης σχετικά με τον Κώδικα Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.
38	Εισαγωγή τέτο ακεραιότητας.	Δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με τις δράσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και εκπαίδευση των νεοεισερχόμενων δημοσίων υπαλλήλων.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	30.9.2014	30.9.2015	Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που προέρχονται από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α., 5.944 δημόσιοι υπάλληλοι έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα εκπαίδευσης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. αναφορικά με θέματα σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς, την διαφάνεια και την λογοδοσία. Επιπλέον, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που τέθηκε σε εφαρμογή από το ΕΚΔΔΑ, σε συνεργασία με τη Φινλανδική Haus, επικεντρώνεται στα ανωτέρω θέματα. Αντίστοιχη εκπαίδευση πραγματοποιείται ήδη στο Υπουργείο Οικονομικών για τους ελεγκτές. Από το Σεπτέμβριο του 2014 υπάρχει πρόνοια για τους νεοδιορισθέντες δημοσίων υπαλλήλους να έχουν υποχρεωτική κατάρτιση σε θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς. Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς σε στενή συνεργασία με την Υπηρεσία Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ε.Ε (SRSS) στην Ελλάδα, έχει δημιουργήσει ένα μακροπρόθεσμο πρόγραμμα κατάρτισης. Αυτό το πρόγραμμα έχει ήδη ξεκινήσει και υλοποιείται από το ΕΚΔΔΑ σε συνεργασία με το Φινλανδικό Haus. Ο πρώτος κύκλος των σεμιναρίων έχει ολοκληρωθεί. Επιπλέον σε ότι αφορά το δεύτερο και τρίτο κύκλο, έχει ήδη συμφωνηθεί μια επέκταση της σύμβασης μεταξύ του ΕΚΔΔΑ και της Φινλανδικής HAUS. Η εφαρμογή τους θα ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι τον Απρίλιο το 2017. Επιπλέον έχει ζητηθεί τεχνική βοήθεια που θα παρασχεθεί από τον AFETI (Γαλλία), σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων πάνω στην ακεραιότητα και τις λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου για τα νεοδιορισμένα υψηλά στελέχη του Δημοσίου (Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς, Γενικούς Διευθυντές, επικεφαλής των Μονάδων) μέσα από το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης. Η ημερομηνία λήξης της δράσης πρόκειται να αναθεωρηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.
39	Υιοθέτηση προτύπων και κωδίκων από επαγγελματίες και τις ενώσεις τους.	Ανάπτυξη και εφαρμογή των Κωδίκων Δεοντολογίας σε όλες τις επαγγελματικές ομάδες και τις ενώσεις, συμπεριλαμβανομένων και αυτών του ιδιωτικού τομέα (λογιστές, δικηγόροι, κτηματομεσίτες κλπ).	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Γενική Γραμματεία Ενήμερωσης και Επικοινωνίας	1.1.2016	31.12.2016	Η προαναφερθείσα στη δράση 37, ομάδα εργασίας της Γ.Ε.Γ.Κ.Α.Δ., προσάρμοσε τους υπάρχοντες Κώδικες Ηθικής και Δεοντολογίας στις επαγγελματικές ομάδες και ενώσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται: 1) Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας 2) Κώδικας Δικηγορικής Δεοντολογίας 3) Κώδικας Δεοντολογίας Τραπεζικών 4) Κώδικας Δεοντολογίας Φοροτεχνικών-Λογιστών 5) Κωδικός Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών 6) Κώδικας Δεοντολογίας Ορκωτών Εκτιμητών
IX. Λογοδοσία και Συμμόρφωση						
40	Υποχρέωση των Περιφερειών και της τοπικής αυτοδιοίκησης να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς και των στόχων του στρατηγικού σχεδιασμού.	Καθιέρωση υποχρέωσης Περιφερειών και τοπικής αυτοδιοίκησης να υποβάλλουν ετήσια έκθεση στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς σχετικά με τους ελέγχους που πραγματοποιήσαν και τα αποτελέσματα τους.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	1.1.2016	31.5.2016	Δεδομένου ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει αναγνωριστεί ως τομέας υψηλού κινδύνου, τεχνική βοήθεια θα παρασχεθεί από τον ΟΟΣΑ, προκειμένου να αναπτυχθεί συγκεκριμένη στρατηγική στον τομέα αυτό. Ζητήσεις με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθώς και την Ελληνική Έταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στον τομέα αυτό. Μόλις η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς λάβει τη σχετική έκθεση της εν λόγω ομάδας εργασίας, ευθύς αμέσως θα αναληφθούν μέτρα για την ολοκλήρωση της υποχρέωσης προκειμένου η τοπική αυτοδιοίκηση και οι περιφέρειες να δημοσιεύσουν την πρώτη ετήσια έκθεση το 2016. Η δράση συνδέεται άμεσα με το παραδοτέο 2 της Τεχνικής Βοήθειας του ΟΟΣΑ. Επιπλέον τεχνική βοήθεια έχει ζητηθεί να παρασχεθεί από τον AFETI (Γαλλία), σχετικά με την ανάπτυξη ενός συστήματος ελέγχου για τις δημοτικές, περιφερειακές και αποκεντρωμένες αρχές, το οποίο θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2017. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
41	Αξιολόγηση των αιτιών για την έλλειψη εφαρμογής των απαραίτητων ενεργειών καταπολέμησης της διαφθοράς και προτάσεις θεραπείας αυτών των ελλείψεων.	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα λάβει γνώση των εκθέσεων από τις Περιφέρειες, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, των Υπηρεσιών και άλλων φορέων. Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα προτείνει τις απαραίτητες νομικές και άλλες κανονιστικές ή διοικητικές αλλαγές προκειμένου να βελτιωθεί η εφαρμογή των απαραίτητων ενεργειών καταπολέμησης της διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	1.1.2016	30.6.2016 (συνεχής δράση-κάθε Ιούνιο)	Δεδομένου ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει αναγνωριστεί ως τομέας υψηλού κινδύνου τεχνική βοήθεια θα παρασχεθεί από τον ΟΟΣΑ, προκειμένου να αναπτυχθεί συγκεκριμένη στρατηγική στον τομέα αυτό.Συστάσεις από τις Περιφέρειες, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπηρεσίες και λοιπούς φορείς καθώς και κάθε κανονιστική πρόταση, θα περιλαμβάνονται στην στρατηγική αυτή που θα εποπτεύεται από την Γ.Ε.Γ.Κ.Α.Δ. Ζητήσεις με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθώς και την Ελληνική Έταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στον τομέα αυτό. Η δράση συνδέεται άμεσα με το παραδοτέο 2.3 της Τεχνικής Βοήθειας του ΟΟΣΑ και θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
42	Ίδρυση κεντρικού μέρους ή μονάδας όπου οι εκθέσεις σχετικά με την διαφθοά θα παραλαμβάνονται και θα αναλύονται. Οι αναφορές για ύποπτες συναλλαγές που σχετίζονται με ξέπλυμα χρημάτων απευθύνονται στην FIU. Για αναφορές μεταξύ ελεγκτικών αρχών και	1) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα λαμβάνει και θα αναλύει τις αναφορές για διαφθορά.	Υπουργός Επικρατείας, Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της	1.11.2015	30.6.2016	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα λαμβάνει και θα αναλύει τις αναφορές κατά της διαφθοράς. Ο νέος συντονιστικός μηχανισμός και τα γραφεία συντονισμού θα ενισχύουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των σμμάτων επιθεώρησης και ελέγχου και των διοικτικών μηχανισμών ελέγχου. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης θα περιλαμβάνονται την ετήσια έκθεση του αρμόδιου Υπουργού Επικρατείας η οποία θα δημοσιεύεται κάθε Ιούνιο και θα αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.

A/A	Στόχοι	Ενέργειες	Αρμόδιες αρχές	Έναρξη	Λήξη	Σχόλια
	οι μεμάτων επιθεώρησης και ελέγχου θα μπορούσε να φανεί χρήση η ομαδοποίηση πληροφοριών.	2) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα ενημερώνει τον Υπουργό Επικρατείας σχετικά με τα αποτελέσματα των αναφορών που σχετίζονται με διαφθορά για περαιτέρω προτάσεις.	Διαφθοράς	1.7.2016	31.12.2016	Με βάση το αποτέλεσμα των συναντήσεων καθώς και την ανάλυση των αναφορών, η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς ενημερώνει σχετικά σε τακτική βάση τον Αν.Υπουργό Δικαιοσύνης καθώς και μέσω της Ετήσιας Έκθεσης.
43	Διερεύνηση των δυνατοτήτων να δοθεί πρόσβαση στο σύστημα φορολογικού ελέγχου Elenxis στους φορείς που εμπλέκονται στην καταπολέμηση της διαφθοράς.	Η πρόσβαση στο Elenxis θα δοθεί στους Εισαγγελείς και πιθανώς και σε άλλους φορείς που εμπλέκονται στην καταπολέμηση της διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων	2014	2014	Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, το ΣΔΟΕ, η Οικονομική Αστυνομία και η Αρχή Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, έχουν πρόσβαση στο Elenxis.
44	Χρήση βραβείων κινήτρων για τον εντοπισμό καινοτόμων λύσεων για τη μείωση της διαφθοράς	Καθιέρωση ετήσιας εθνικής απονομής βραβείων αναγνώρισης της ακεραιότητας και επιβράβευσης της καλής υπηρεσίας.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης	1.10.2015	31.12.2015	Συζητήσεις με ανώτερα στελέχη του Υπουργείου Εσωτερικών έχουν ήδη ολοκληρωθεί προκειμένου να υιοθετηθεί σχετική πρόβλεψη σε νομοσχέδιο του ανωτέρω Υπουργείου, το οποίο σύντομα θα κατατεθεί στο Κοινοβούλιο προς ψήφιση. Η εϋφημος μινεία που αποτελεί βραβείο για παραδειγματική επαγγελματική συμπεριφορά ήδη υφίσταται. Η έκθεση της ομάδας εργασίας που αναφέρεται στη δράση 37, η οποία υποβλήθηκε στον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης για περαιτέρω συνεννόηση με το αρμόδιο υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και τις σχετιζόμενες Αρχές, περιλαμβάνει επίσης προτάσεις σχετικά με τη δημιουργία ενός επιπλέον συστήματος επιβράβευσης υποδειγματικής συμπεριφοράς και υπηρεσιών σχετικών με την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
X. Σύμπραξη Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα						
45	Σχεδιασμός και Εφαρμογή τριετούς Συνέργειας Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα Ενάντια στη Διαφθορά (ΣΔΙΤΕΔ)	1) Κατάρτιση λεπτομερούς Σχεδίου Δράσης.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Γενική Γραμματεία Ενήμερωσης και Επικοινωνίας	1.10.2015	31.3.2016	Ομάδας εργασίας με εκπροσώπους της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και της Ειδικής Γραμματείας Σύμπραξεών Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα έχει συσταθεί από την Άνοιξη του 2016, για την κατάρτιση λεπτομερούς σχεδίου δράσης. Η ειδική ομάδα εργασίας της Γ.Γ.ΚΑ.Δ. έχει ήδη καταθέσει την χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα αυτό. Τον Αύγουστο του 2016 υπογράφηκε σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ. Η δράση συνδέεται άμεσα με τα παραδοτέα 9.1, 9.2 και 2.5 της Τεχνικής Βοήθειας του ΟΟΣΑ και θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
		2) Ανάλυση κοινών ενεργειών σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.		1.4.2016	31.12.2016	Με βάση το σχέδιο δράσης, θα αναληφθούν κοινές επιχειρησιακές δράσεις. Η δράση συνδέεται άμεσα με τα παραδοτέα 9.1 και 9.2 της Τεχνικής Βοήθειας του ΟΟΣΑ και θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2017. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
		3) Ετήσια αξιολόγηση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» και σχετικά με την ανάληψη κοινών δράσεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.		1.1.2017	31.12.2017	Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς θα πραγματοποιεί την ετήσια αξιολόγηση των δράσεων. Η δράση συνδέεται άμεσα με τα παραδοτέα 9.1, 9.2 και 2.5 της Τεχνικής Βοήθειας του ΟΟΣΑ και θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017. Μετά την υλοποίηση της, η δράση θα ολοκληρωθεί με την υλοποίηση της στην Ετήσια Έκθεση.
46	Δημιουργία αυξημένης κοινωνικής υποστήριξης συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης τα οποία μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στην αντιμετώπιση της διαφθοράς.	Πρωτοβουλίες για την συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και των μέσων μαζικής ενημέρωσης ως κύριων συμμετεχόντων στον αγώνα κατά της διαφθοράς.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, Γενική Γραμματεία Ενήμερωσης και Επικοινωνίας	1.1.2016	31.12.2016	Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμησης της Διαφθοράς και της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης προωθείται από την άνοιξη του 2016, προκειμένου να συμμετάσχουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε δράσεις αντι- διαφθοράς. Για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την καταπολέμηση και την πρόληψη της διαφθοράς, σύμβαση για την παροχή τεχνικής βοήθειας υπογράφηκε με τον ΟΟΣΑ, τον Αύγουστο το 2016. Το έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, προτείνει ένα σύνολο από 10 παραδοτέα. Η δράση αντιστοιχεί στο παραδοτέο 9.2, ενώ συνδέεται άμεσα με το παραδοτέο 4 της τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ. Η καταληκτική ημερομηνία θα τροποποιηθεί στην επικείμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού σχεδίου.
XI. Ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού						
47	Ανάπτυξη πληροφοριακού υλικού για τη νομοθεσία και τους κανόνες κατά της διαφθοράς.	1) Εύκολη πρόσβαση σε έντυπα δημόσιας πληροφόρησης μέσω ιστοσελίδας.	Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς	1.9.2015	30.9.2015	Ένα εγχειρίδιο για την νομοθεσία για την καταπολέμηση της διαφθοράς υποβλήθηκε στην Γ.Γ.ΚΑ.Δ. τον Ιανουάριο του 2016. Το εγχειρίδιο ήταν η ενοποίηση του παλαιού δικαίου που αφορά σε αδικήματα διαφθοράς και χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το εγχειρίδιο αναθεωρήθηκε απο την Γ.Γ.ΚΑ.Δ. τον Ιούνιο του 2016 και δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα της Γ.Γ.ΚΑ.Δ. στο τέλος του Ιουλίου το 2016.
		2) Τακτική επικαιροποίηση των εντύπων δημόσιας πληροφόρησης.		30.6.2016	30.9.2016	Το εγχειρίδιο σχετικά με τη νομοθεσία κατά της διαφθοράς ενημερώθηκε για πρώτη φορά τον Ιούλιο του 2016. Η Γ.Γ.ΚΑ.Δ. θα ενημερώνει ετησίως την νομοθεσία για την καταπολέμηση της διαφθοράς και θα το καταστήσει διαθέσιμο στο κοινό μέσω της ιστοσελίδας της.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Επισκόπηση – Επικαιροποίηση στοιχείων

Μάρτιος 2017

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή	3
1. Ιστορικό	4
1.1. Μεθοδολογία διαμόρφωσης της αρχικής Στρατηγικής-Σχεδίου Δράσης	4
1.2. Συνοπτική παρουσίαση της Στρατηγικής	5
2. Συνολική επισκόπηση σε σχέση με την υλοποίηση της Στρατηγικής -Σχεδίου Δράσης κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις	7
2.1. Σημαντικές νομοθετικές και οργανωτικές αλλαγές	7
2.2. Η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης	11
2.2.1 Ολοκληρωμένες Δράσεις	12
2.2.2 Δράσεις σε εξέλιξη	17
2.2.3 Συμπεράσματα	17
3. Προσδιορισμός των στοιχείων προς επικαιροποίηση	18
4. Το επικαιροποιημένο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις	18

Εισαγωγή

Η Ελληνική Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις εκπονήθηκε και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) το 2014. Αναπόσπαστο μέρος της αποτελεί ένα αναλυτικό Σχέδιο Δράσης, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένες ενέργειες, υπευθυνότητες, χρονοδιαγράμματα και δείκτες επίτευξης. Ο χρονικός ορίζοντας που είχε τεθεί για την ισχύ της Στρατηγικής ήταν δύο έτη.

Το παρόν κείμενο αφορά στην επισκόπηση της Στρατηγικής και στην επικαιροποίηση συγκεκριμένων στοιχείων της. Το κείμενο διαρθρώνεται ως εξής:

1. Ιστορικό
 - 1.1 Μεθοδολογία διαμόρφωσης της αρχικής Στρατηγικής-Σχεδίου Δράσης
 - 1.2 Συνοπτική παρουσίαση της Στρατηγικής
2. Συνολική επισκόπηση σε σχέση με την υλοποίηση της Στρατηγικής-Σχεδίου Δράσης κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις
 - 2.1 Σημαντικές νομοθετικές και οργανωτικές αλλαγές
 - 2.2 Η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης
3. Προσδιορισμός των στοιχείων προς επικαιροποίηση
4. Το επικαιροποιημένο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις.

Υπεύθυνη για τη διαμόρφωση της τομεακής Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις είναι η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ (ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ). Η ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ έχει κομβικό ρόλο σε επίπεδο χώρας για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, καθώς στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

- ✓ η διασφάλιση των στόχων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ)
- ✓ ο σχεδιασμός των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου για τις Διαρθρωτικές Δράσεις
- ✓ η παρακολούθηση της χρηστής διαχείρισης και μέγιστης αξιοποίησης των κοινοτικών πόρων
- ✓ ο έλεγχος της τήρησης των δεσμεύσεων απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- ✓ η παρακολούθηση και εξασφάλιση της τήρησης των αρχών της νομιμότητας και κανονικότητας καθώς και της ορθής εφαρμογής του ενωσιακού και εθνικού δικαίου στον τομέα των επενδύσεων.

Για την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις υπήρξε συνεργασία με εθνικές Αρχές/ φορείς και κυρίως με την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ) και τη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που έχει οριστεί ως η αρμόδια Αρχή για το Συντονισμό της Καταπολέμησης της Απάτης σε εθνικό επίπεδο (Ελληνική AFCOS).

Το Σχέδιο Δράσης κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις ενημερώνεται συστηματικά από την ΕΥΘΥ/ ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ ως προς την εξέλιξη κάθε ενέργειας, και παρέχεται, όποτε αυτό ζητείται, στις αρμόδιες Υπηρεσίες της ΕΕ και την Task Force Greece. Μέσω της συστηματικής αυτής ενημέρωσης διευκολύνεται η συνεργασία, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται η συνεχής παρακολούθηση/ επισκόπηση του Σχεδίου και εξασφαλίζεται ότι οι δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτό εξυπηρετούν τους στόχους της Στρατηγικής και υλοποιούνται εντός των χρονοδιαγραμμάτων.

Συνοπτικά στοιχεία από την εξέλιξη αυτών των δράσεων αποτυπώνονται και στο ερωτηματολόγιο σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 325 της ΣΛΕΕ, το οποίο συμπληρώνεται για τον τομέα της

πολιτικής συνοχής από τη ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ και αποστέλλεται στη ΓΕΓΚΑΔ-Ελληνική AFCOS για να υποβληθεί στην OLAF.

1. Ιστορικό

1.1 Μεθοδολογία διαμόρφωσης της αρχικής Στρατηγικής-Σχεδίου Δράσης

Η Ελληνική Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις εκπονήθηκε το 2014 από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ (ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) που υπάγεται στην Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Η κατάρτιση και εφαρμογή Εθνικής Στρατηγικής κατά της Απάτης στον τομέα των Διαρθρωτικών Δράσεων τέθηκε ως προτεραιότητα, διότι:

- ✓ η πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης βρίσκεται στο επίκεντρο των πολιτικών της Επιτροπής για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, γεγονός που αποτυπώνεται σαφώς και στους Κανονισμούς για τη νέα Προγραμματική Περίοδο και ως εκ τούτου έπρεπε να συμπεριληφθεί στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014-2020
- ✓ η ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ αξιολογεί το ζήτημα καταπολέμησης της απάτης ως καίριας σημασίας για τη διασφάλιση των στόχων του ΕΣΠΑ και τη χρηστή διαχείριση και μέγιστη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων
- ✓ η κατάρτιση και εφαρμογή Στρατηγικής κατά της απάτης στα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής είχε συμπεριληφθεί ως συγκεκριμένος στόχος στο Πρόγραμμα Στήριξης για τη Ελλάδα (2014), ο οποίος και επιτεύχθηκε.

Η Στρατηγική υποβλήθηκε επίσημα στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) από τη ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ στις 5 Μαΐου 2014 και έγινε αποδεκτή τον Αύγουστο του 2014.

Ο σχεδιασμός και η διαμόρφωση της αρχικής Στρατηγικής και η κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης βασίστηκε στη συλλογή και συνεκτίμηση ενός συνόλου πληροφοριών και στοιχείων, αλλά και στην αξιοποίηση όλων των απαραίτητων συνεργασιών. Συγκεκριμένα, ελήφθησαν υπόψη:

- η Κοινή Στρατηγική Πρόληψης της Απάτης της ΕΕ για τις Διαρθρωτικές Δράσεις
- οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την υποστήριξη των Αρχών/ φορέων στην εφαρμογή των νέων απαιτήσεων του Κανονισμού 1303/2013 σε σχέση με τη διαχείριση των θεμάτων απάτης [Guidance Note on Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-Fraud Measures (EGESIF 14-0021-00, 16/06/2014)]
- το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς
- οι μηχανισμοί και δράσεις που είχαν αναληφθεί για τα θέματα της απάτης στην Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, τόσο στον τομέα των Διαρθρωτικών Δράσεων όσο και σε εθνικό επίπεδο
- τα σημεία που διαπιστώθηκε ότι έπρεπε να αντιμετωπιστούν ή/ και βελτιωθούν
- η χρήση του εργαλείου αξιολόγησης κινδύνων απάτης (Annex 1 του εγγράφου EGESIF 14-0021-00, 16/06/2014), το οποίο εφαρμόστηκε ως εργαλείο επισκόπησης του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2007-2013 και αξιοποιήθηκε για την εισαγωγή ή/ και προσαρμογή Διαδικασιών και μέτρων στο νέο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014-2020, προκειμένου για την πρόληψη, ανίχνευση και απόκριση σε θέματα απάτης
- οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)
- η συνδρομή ειδικών εμπειρογνομόνων της Task Force Greece

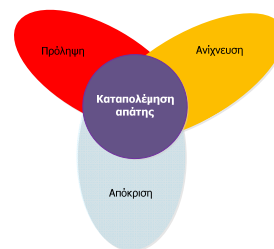
- η συνεισφορά αρμόδιων εθνικών αρχών, και συγκεκριμένα, της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), της Ελληνικής AFCOS και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), οι οποίοι παρείχαν τεχνογνωσία, σχετικά κείμενα/ στοιχεία και προτάσεις δράσεων
- η συνεργασία της ΕΥΘΥ με τις υπόλοιπες Ειδικές Υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού και την Ειδική Υπηρεσία Αρχής Πιστοποίησης, οι οποίες υπάγονται στη ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ
- οι αρχές των πρότυπων συστημάτων διαχείρισης τύπου ISO.

Η συνεκτίμηση και αξιοποίηση όλων των παραπάνω στοιχείων οδήγησαν:

- ✓ στον προσδιορισμό του σκοπού και των αξόνων της Στρατηγικής
- ✓ στο σχεδιασμό ενός Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης που αποτελεί τη βάση ανάπτυξης αλλά και εφαρμογής της όλης Στρατηγικής (κυκλική συστημική προσέγγιση Deming)
- ✓ στον καθορισμό των στόχων της Στρατηγικής
- ✓ στην κατάρτιση του αναλυτικού Σχεδίου Δράσης που μεταφράζει τους στόχους αυτούς σε επιχειρησιακές δραστηριότητες/ ενέργειες.

1.2 Συνοπτική παρουσίαση της Στρατηγικής

Η Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις αναπτύχθηκε σε τρεις βασικούς άξονες-πυλώνες: την πρόληψη, την ανίχνευση και την απόκριση, οι οποίοι λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους και εξασφαλίζουν τη συνεχή βελτίωση.

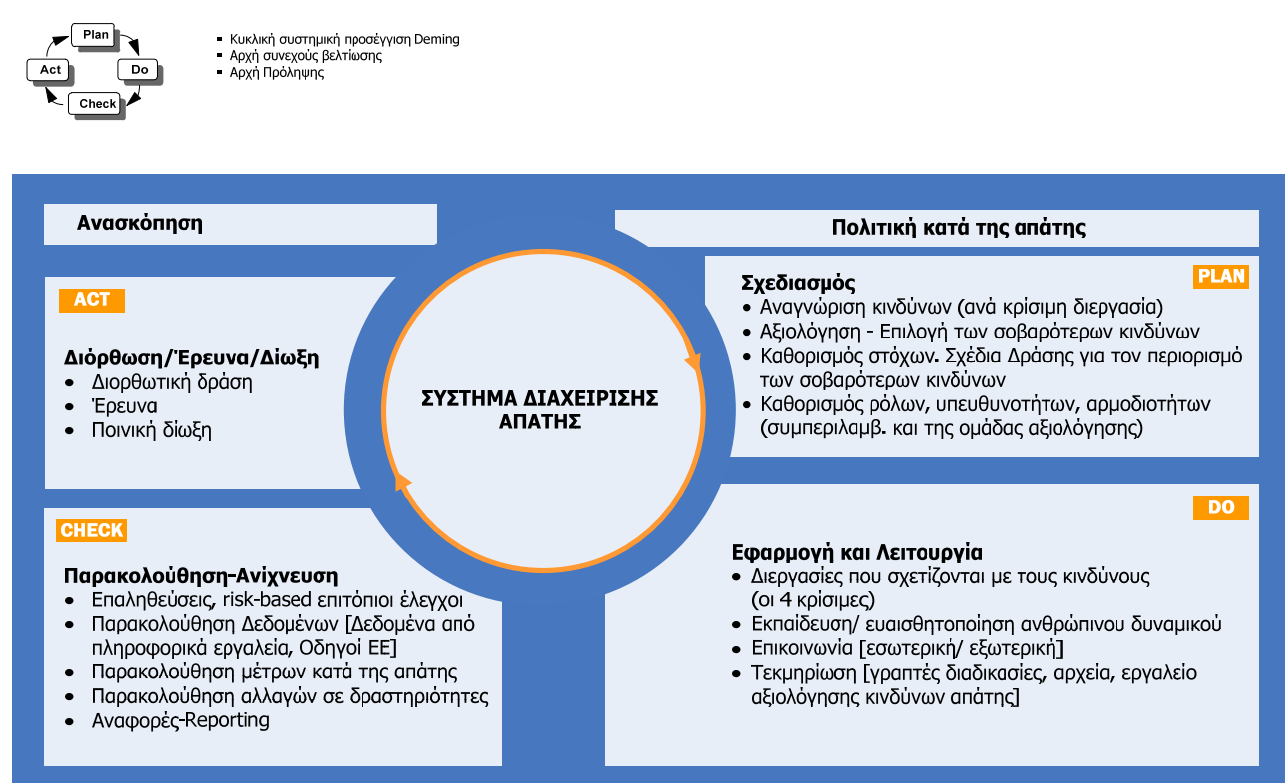

Στόχοι της Στρατηγικής είναι:

1. *Η Προώθηση και Καθιέρωση Ηθικής Κουλτούρας.* Μία «ηθική της ευθύνης» και η ενίσχυση του επαγγελματικού ήθους στο προσωπικό που εμπλέκεται με τη διαχείριση και υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, με την καθιέρωση και διατήρηση υψηλών προδιαγραφών και κανόνων συμπεριφοράς, λειτουργούν ως παράγοντας πρόληψης και αποτροπής της εμφάνισης της απάτης.
2. *Η Αποτελεσματική Συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων Εθνικών Αρχών.* Η βελτίωση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων στο εσωτερικό της χώρας, τόσο των αρμόδιων φορέων για τη διαχείριση και τον έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων όσο και των θεσμικών οργάνων με αντικείμενο την ανίχνευση και την καταπολέμηση της απάτης, αποτελεί προϋπόθεση και συμβάλλει καθοριστικά στην αποτελεσματική εφαρμογή της Στρατηγικής.
3. *Η Αποτελεσματική Συνεργασία με τους αρμόδιους εξωτερικούς φορείς.* Η καλή συνεργασία και η ορθή και έγκαιρη πληροφόρηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ειδικά της OLAF, αλλά και η ανταλλαγή πληροφοριών και πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων αρχών της ΕΕ και των αρμόδιων ελληνικών αρχών αποτελεί επίσης προϋπόθεση για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης.
4. *Η Ενίσχυση της Διαφάνειας.* Η διαθέσιμη πληροφόρηση για τη χρήση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του ΤΣ σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders), και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν τα σύγχρονα πληροφορικά συστήματα, επιτρέπει τον έλεγχο και ανάλυση στοιχείων που είναι σημαντικά για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της απάτης.

5. Η Προσαρμογή ή/και εισαγωγή Δομών και Διαδικασιών στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της ΠΠ 2014-2020, ώστε να επιτυγχάνονται η πρόληψη της απάτης, η ανίχνευσή της, και η σωστή και έγκαιρη απόκριση σε αυτήν.

Τελικός στόχος είναι η εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης στο οποίο βασίζεται η όλη Στρατηγική. Το σύστημα έχει δομηθεί/ μοντελοποιηθεί σύμφωνα με τον κύκλο του Deming, και στηρίζεται στις αρχές της πρόληψης και της συνεχούς βελτίωσης, καθώς λειτουργεί ως ένας συνεχής κύκλος σχεδιασμού-εφαρμογής-παρακολούθησης-δράσης και ανασκόπησης (σχήμα 1).

Σχήμα 1: Συστημική προσέγγιση για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις (Ελλάδα)

Τα επιμέρους στοιχεία του κύκλου περιγράφονται αναλυτικά στο κείμενο της αρχικής Στρατηγικής και ελήφθησαν υπόψη για την κατάρτιση, αλλά και την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης.

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει ανά στόχο, μία σειρά ενεργειών/δράσεων, και για κάθε ενέργεια προσδιορίζονται τα εξής στοιχεία:

- η περιγραφή της
- η σύνδεση/ συσχέτισή της με τα επιμέρους στοιχεία του Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης στο οποίο βασίζεται η Στρατηγική
- η Αρχή/ φορέας που είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της ενέργειας
- το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- οι ομάδες - στόχος
- και οι δείκτες προς επίτευξη.

Οι ενέργειες αυτές αφορούν τόσο σε νομοθετικές παρεμβάσεις όσο και σε οργανωτικά και επιχειρησιακά μέτρα, για την εφαρμογή των οποίων καθορίστηκαν ως αρμόδιες Αρχές υλοποίησης η ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ και

οι Υπηρεσίες της, οι Διαχειριστικές Αρχές, η ΕΔΕΛ, αλλά και άλλοι εθνικοί φορείς, όπως το ΣΔΟΕ και η AFCOS.

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων του Σχεδίου είχαν άμεση σχέση με την ενίσχυση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 που αποτελεί τον κορμό της διαχείρισης και υλοποίησης των Διαρθρωτικών Δράσεων.

2. Συνολική επισκόπηση σε σχέση με την υλοποίηση της Στρατηγικής-Σχεδίου Δράσης κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις

Στο κεφάλαιο αυτό αποτυπώνεται η συνολική επισκόπηση υλοποίησης της Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης κατά τις Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, από το Μάιο του 2014 έως σήμερα.

Η επισκόπηση αυτή εστιάζει:

- στις σημαντικότερες νομοθετικές και οργανωτικές αλλαγές που έλαβαν χώρα σε αυτό το χρονικό διάστημα και συνέβαλαν στην έγκαιρη και ορθή υλοποίηση της Στρατηγικής, και
- στην εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης (βαθμός υλοποίησης, επίτευξη στόχων, τήρηση χρονοδιαγραμμάτων)

Το αποτέλεσμα αυτής της επισκόπησης αναδεικνύει και τα στοιχεία της Στρατηγικής - Σχεδίου Δράσης που επικαιροποιούνται.

2.1 Σημαντικές νομοθετικές και οργανωτικές αλλαγές

□ Η έκδοση του Νόμου 4314/2014 (Μέρος Ι) για το ΕΣΠΑ 2014-2020

Το Δεκέμβριο του 2014 εκδόθηκε ο Νόμος 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α/23-12-2014), το Ι μέρος του οποίου θεσπίζει τους κανόνες που διέπουν τη διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και καθορίζει το πλαίσιο για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Στο Νόμο αυτό περιλαμβάνονται συγκεκριμένες διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις που ενσωματώνουν και τις νέες σχετικές απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Νόμου αυτού, υπεύθυνη για τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις είναι η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) η οποία έχει ως κύρια αρμοδιότητα το σχεδιασμό και την παρακολούθηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και υπάγεται στην Εθνική Αρχή Συντονισμού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ (ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ). Το Σχέδιο Δράσης, με το οποίο εξειδικεύεται η Στρατηγική, υλοποιείται από την ΕΥΘΥ/ ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ) που έχει οριστεί ως η Ελληνική AFCOS, καθώς αυτό πρέπει να είναι σύμφωνο με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς.

Στο ίδιο άρθρο προβλέπονται:

- Η δημιουργία Εσωτερικού Δικτύου Συνεργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών που εμπλέκονται στη διαχείριση των διαρθρωτικών δράσεων, υπό το συντονισμό της ΕΥΘΥ

- Η συγκρότηση ομάδας σε κάθε Διαχειριστική Αρχή, έργο της οποίας είναι η αξιολόγηση κινδύνων απάτης, η πρόταση και εφαρμογή τυχόν διορθωτικών μέτρων και η αναφορά των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στο παραπάνω Εσωτερικό Δίκτυο.
- Η δημιουργία και εφαρμογή, σε πλήρη συνεργασία με την ΓΕΓΚΑΔ - Ελληνική AFCOS, μηχανισμού υποδοχής και εξέτασης καταγγελιών για συγχρηματοδοτούμενα έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Επίσης στα άρθρα 37 και 38 έχουν ενσωματωθεί διατάξεις α) για εναλλαγή σε θέσεις εργασίας μετά από σχετική μελέτη, β) για την υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και γ) για την υποχρέωση δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες αφορούν στο προσωπικό που απασχολείται σε δραστηριότητες αξιολόγησης πράξεων, επαλήθευσης πράξεων και πληρωμών στο πλαίσιο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Όλες αυτές οι νομοθετικές προβλέψεις στο Ν. 4314/2014, εντάχθηκαν στο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, ως συγκεκριμένες ενέργειες και συνέβαλαν στην έγκαιρη και ορθή υλοποίηση της Στρατηγικής.

□ *Ο ορισμός της ελληνικής AFCOS*

Το 2014 ορίστηκε σε επίπεδο χώρας, η Αρχή για το Συντονισμό Καταπολέμησης της Απάτης (Anti-Fraud Coordination Service), σύμφωνα με το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 4 του Κανονισμού (ΕΕ, EURATOM) 883/2013.

Αρχικά, ως ελληνική AFCOS ορίστηκε, μέσω του άρθρου 69 του Ν. 4316/24-12-2014, ο Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς. Με το Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29^Α/19-3-2015) καταργήθηκε η σύσταση της θέσης του Εθνικού Συντονιστή κατά της Διαφθοράς και συστάθηκε η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ) που υπάγεται στον αρμόδιο Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με το Ν. 4320/2015 όπως αυτός συμπληρώθηκε/τροποποιήθηκε με το Ν.4446/2016 (ΦΕΚ 240^Α/ 22-12-2016), η ΓΕΓΚΑΔ έχει αναλάβει σημαντικές αρμοδιότητες για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας και της αποτελεσματικότητας της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Διαφθοράς και έχει οριστεί ως η ελληνική AFCOS για το συντονισμό Καταπολέμησης της Απάτης.

Η ΓΕΓΚΑΔ, μεταξύ άλλων:

- έχει αναλάβει αρμοδιότητες συντονισμού δράσης και επιχειρησιακού σχεδιασμού της Οικονομικής Αστυνομίας, του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου των Υπουργείων, του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ)
- είναι υπεύθυνη για το Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς
- ως AFCOS:
 - συντονίζει τις αρμόδιες εθνικές Αρχές/ φορείς για την Καταπολέμηση της Απάτης
 - συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς της ΕΕ και κυρίως την OLAF
 - υποβάλλει το ερωτηματολόγιο σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ)
 - δέχεται καταγγελίες για υποθέσεις που αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα, διακρατικά και λοιπά προγράμματα
- αίρει συγκρούσεις και επιλύει ζητήματα επικάλυψων αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπηρεσιών ή φορέων που εμπλέκονται στην Καταπολέμηση της Διαφθοράς και της Απάτης.

Οι εξελίξεις αυτές ήταν και είναι πολύ σημαντικές για την υλοποίηση της Στρατηγικής -Σχεδίου Δράσης κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, κυρίως ως προς τις ενέργειες που είχαν συμπεριληφθεί στους Στόχους 2 και 3, αλλά και σε ενέργειες του Στόχου 5 της Στρατηγικής.

□ *Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) για τις Διαρθρωτικές Δράσεις της ΠΠ 2014-2020*

Οι πιο σημαντικές οργανωτικές και επιχειρησιακές αλλαγές αφορούν στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού και στην έναρξη εφαρμογής των Διαδικασιών του ΣΔΕ για τις Διαρθρωτικές Δράσεις.

Στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής στο πλαίσιο του Στόχου «Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση (ΕΑΑ)» έχει σχεδιαστεί ένα κοινό ΣΔΕ. Το Σύστημα υποβλήθηκε στην Αρχή Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία εξέδωσε την έκθεση και τη σχετική γνώμη στις 6/11/2015 σύμφωνα με τη Διαδικασία Ορισμού του άρθρου 124 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

Η Δομή αυτού του Συστήματος περιλαμβάνει τις Αρχές/ φορείς που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης και ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013. Προσδιορίζονται στο Νόμο 4314/2014 – Μέρος Ι και είναι:

- Οι *Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ)*, υπεύθυνες για τη διαχείριση των ΕΠ. Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔΕ έχουν οριστεί δεκαοκτώ (18) ΔΑ, μία για κάθε ΕΠ. Οι ΔΑ όλων των Τομεακών ΕΠ (συνολικά 5) είναι Ειδικές Υπηρεσίες που υπάγονται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης. Οι ΔΑ των ΕΠ των Περιφερειών (συνολικά 13, μία για τη διαχείριση κάθε ΕΠ Περιφέρειας) είναι Ειδικές Υπηρεσίες που υπάγονται διοικητικά στον οικείο Περιφερειάρχη.
- Η *Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ)*, υπεύθυνη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων πιστοποίησης. Ως ΑΠ έχει οριστεί η «Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» που υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔΕ, η ΑΠ είναι κοινή για τα 18 ΕΠ.
- Η *Αρχή Ελέγχου (ΑΕ)*, υπεύθυνη για τον έλεγχο της ορθής λειτουργίας του ΣΔΕ. Ως Αρχή Ελέγχου έχει οριστεί η «Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)», στο Υπουργείο Οικονομικών. Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔΕ, η Αρχή Ελέγχου είναι κοινή για τα 18 ΕΠ.
- Οι *Ενδιάμεσοι Φορείς (ΕΦ)*, στους οποίους δύναται να ανατεθεί η διαχείριση μέρους ενός ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής υπό την ευθύνη της.

Επίσης, έχει οριστεί η *Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ)*, η οποία αποτελεί επιτελικό φορέα για τον εθνικό συντονισμό σε θέματα ΕΣΠΑ 2014-2020 και ασκεί καθήκοντα συνδέσμου με την ΕΕ. Υπάγεται στη ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ.

Οι Αρχές/ φορείς που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του ΣΔΕ εφαρμόζουν συγκεκριμένες Διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020. Οι Διαδικασίες αυτές συνοδεύονται από τυποποιημένα έντυπα και οδηγούς. Το σύνολο αυτών των εγγράφων αποτελεί το «*Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ*» το οποίο παρέχεται προς εφαρμογή σε όλες τις Αρχές/ φορείς.

Στο «*Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ*» έχουν συμπεριληφθεί Διαδικασίες και μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης που αποσαφηνίζουν λειτουργικές ροές, μηχανισμούς και αρμοδιότητες, συντελώντας στην υλοποίηση των στόχων 5 και 3 της Στρατηγικής. Συγκεκριμένα, στο Εγχειρίδιο περιλαμβάνονται:

- ✓ Η Διαδικασία «*ΔVIII_1 Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης*» για την εφαρμογή της οποίας χρησιμοποιείται το Εργαλείο Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης της ΕΕ [EGESIF 14-0021-00 (16/06/2014)]. Η Διαδικασία:
 - προβλέπει τη συγκρότηση Ομάδας Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης, αλλά και τον ορισμό ενός Υπεύθυνου για θέματα Απάτης σε κάθε ΔΑ ο οποίος, μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων, εκπροσωπεί την Ομάδα στο Εσωτερικό Δίκτυο Συνεργασίας για τη Στρατηγική κατά της Απάτης
 - καθορίζει την έναρξη και τη συχνότητα της αξιολόγησης κινδύνων απάτης (η 1^η αξιολόγηση το Μάρτιο 2016 και στη συνέχεια κάθε έτος ή κάθε 2 έτη)
 - περιγράφει τα βήματα για την αξιολόγηση αυτή, η οποία καλύπτει τις κρίσιμες διεργασίες του ΣΔΕ και καταλήγει σε προτάσεις για τη λήψη μέτρων
 - προβλέπει ότι κατά τη διαδικασία αξιολόγησης συνεκτιμώνται, εκτός από τα προκαθορισμένα στοιχεία του Εργαλείου και άλλα στοιχεία που τηρούνται σε σχετικά αρχεία, όπως τυχόν αναφορές υπονοιών απάτης
 - προβλέπει ότι σε περίπτωση απόφασης για τη λήψη μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης, καθορίζεται ο υπεύθυνος και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, ενώ εξασφαλίζεται η συστηματική παρακολούθησή τους.

Τυποποιημένα Έντυπα της Διαδικασίας είναι:

- Η Απόφαση ορισμού του Υπεύθυνου για θέματα Απάτης της ΔΑ και συγκρότησης της Ομάδας Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης
 - Το Εργαλείο της ΕΕ και οι οδηγίες χρήσης του.
- ✓ Διαδικασίες προληπτικών ελέγχων για τις δημόσιες συμβάσεις (*ΔII_2, ΔII_3 και ΔII_4*), Διαδικασίες επαληθεύσεων (*ΔII_5, ΔII_6, ΔII_7, ΔII_11*) και η *Διαδικασία Δ.III_4: Επιθεώρηση από Αρχή Πιστοποίησης*, μέσω των οποίων διασφαλίζεται η πρόληψη, η έγκαιρη ανίχνευση αστοχιών, ο εντοπισμός παρατυπιών συμπεριλαμβανομένων αυτών που ενέχουν ενδείξεις απάτης και προσδιορίζονται απαιτούμενες διορθώσεις/ ανακτήσεις. Για τη δειγματοληψία των επιτόπιων επαληθεύσεων, αξιοποιείται μια μεθοδολογία εκτίμησης κινδύνου. Κατά τη διενέργεια των παραπάνω Διαδικασιών, για την ανίχνευση ενδείξεων απάτης αξιοποιούνται οι κατευθύνσεις και οι οδηγίες που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της ΕΕ για τις κόκκινες σημαίες και την ανίχνευση ύποπτων περιστατικών.
 - ✓ Η Διαδικασία «*ΔVIII_2: Εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης*», η οποία εφαρμόζεται σε περίπτωση ένδειξης απάτης, δηλαδή όταν εντοπίζεται παρατυπία που εκτιμάται ότι υποκρύπτει *πρόθεση*. Η Διαδικασία αυτή, η οποία συνοδεύεται από αναλυτικό διάγραμμα ροής, περιγράφει τις ενέργειες εξέτασης/ διερεύνησης της υπόθεσης και την τεκμηρίωση του αποτελέσματος από τη ΔΑ, καθώς και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν, όταν η διερεύνηση αυτή καταλήξει σε υπόνοια απάτης και κυρίως:
 - την προώθηση του φακέλου της υπόθεσης στη ΓΕΓΚΑΔ - Ελληνική AFCOS, προκειμένου να τη διαβιβάσει στις αρμόδιες εθνικές Αρχές (έρευνας ή δικαστικές)
 - την αναφορά της υπόνοιας απάτης στην ΕΕ
 - την υιοθέτηση προληπτικών και διορθωτικών μέτρων.

Τυποποιημένο έντυπο της Διαδικασίας ΔVIII_2 αποτελεί η *Οδηγία Ο.ΔVIII_2_1 με όλους τους ορισμούς για παρατυπίες και θέματα απάτης*.

- ✓ Η Διαδικασία «*ΔVIII_3: Υποδοχή και εξέταση καταγγελιών*», η οποία συνοδεύεται από αναλυτικό διάγραμμα ροής και περιγράφει με σαφήνεια όλο το μηχανισμό που σχεδιάστηκε για τη διαχείριση καταγγελιών σε σχέση με τις Διαρθρωτικές Δράσεις (εμπλεκόμενες Αρχές/ φορείς, τρόπος χειρισμού και ενέργειες που γίνονται κατά περίπτωση, ενημέρωση για την έκβαση κάθε υπόθεσης). Αρμόδια Εθνική Αρχή υποδοχής και εξέτασης καταγγελιών που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενες Δράσεις είναι η ΓΕΓΚΑΔ - Ελληνική AFCOS.

Σημειώνεται ότι σε αυτές τις δύο Διαδικασίες (*ΔVIII_2 και ΔVIII_3*), ο ρόλος της ΓΕΓΚΑΔ-Ελληνική AFCOS είναι πολύ σημαντικός, καθώς η ΓΕΓΚΑΔ διασφαλίζει την ενημέρωση των Αρχών/ φορέων του ΣΔΕ για τα πορίσματα των αρμόδιων εθνικών Αρχών σε σχέση με την εξέλιξη και έκβαση των υποθέσεων (follow up), ώστε να προβαίνουν στη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών και προληπτικών μέτρων.

- ✓ Η Διαδικασία *ΔIII_3 «Αναφορά Παρατυπιών στην ΕΕ»* περιγράφει τον τρόπο και χρόνο αναφοράς στην ΕΕ των παρατυπιών και υπονοιών απάτης από τις Αρχές/ φορείς του ΣΔΕ (ΔΑ/ ΕΦ, ΑΠ, ΕΔΕΛ), σύμφωνα με το άρθρο 122 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και τους Καν. 1970/ 2015 και 1974/2015. Στην περίπτωση που εντοπιστεί υπόνοια απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις από άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές/ όργανα, υπάρχει ενημέρωση μέσω της ΓΕΓΚΑΔ - Ελληνική AFCOS. Η διαβίβαση των στοιχείων γίνεται μέσω του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών (IMS: Irregularity Management System) της Επιτροπής. Αρμόδιος εθνικός φορέας για την ανακοίνωση των παρατυπιών και υπονοιών απάτης στην ΕΕ είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) του Υπουργείου Οικονομικών.

Η εφαρμογή των Διαδικασιών του ΣΔΕ υποστηρίζεται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), το οποίο αποτελεί και στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, κεντρικό εργαλείο διαχείρισης αλλά και μέσο ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων Αρχών/ φορέων (Δικαιούχων, ΔΑ/ΕΦ, Αρχής Πιστοποίησης, Αρχής Ελέγχου). Στο ΟΠΣ καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τα συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα και Πράξεις του ΕΣΠΑ, καθώς και δεδομένα που αφορούν στις Διαδικασίες του ΣΔΕ.

Επίσης, ειδικά για τις κρατικές ενισχύσεις, χρησιμοποιούνται:

- Το *Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)*, το οποίο έχει σχεδιαστεί ώστε να διαχειρίζεται τον πλήρη κύκλο ζωής (lifecycle management) ενός επιχειρηματικού σχεδίου από την υποβολή μέχρι και την τήρηση μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- το *Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων (SACS)*, στο οποίο εισάγονται όλες οι ενισχύσεις (εθνικές και συγχρηματοδοτούμενες) με στόχο να ελέγχονται τα όρια σώρευσης σύμφωνα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

2.2 Η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης

Στο αρχικό Σχέδιο Δράσης που καταρτίστηκε το Μάιο του 2014, ως αναπόσπαστο τμήμα της Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, εντάχθηκαν 38 ενέργειες/δράσεις, ενώ κατά την εφαρμογή του κρίθηκε σκόπιμο να προστεθούν δύο ακόμη ενέργειες για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης (οι δράσεις 1.9 και 5.3.6). Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο αποσκοπούν στην επίτευξη των Στόχων της Στρατηγικής και στην κάλυψη όλων των επιμέρους στοιχείων του Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης (Σχήμα 1).

Οι Αρχές/ φορείς, που ανέλαβαν την υλοποίηση, προχώρησαν άμεσα στην εφαρμογή του Σχεδίου, προκειμένου να επιτευχθούν τα χρονοδιαγράμματα και οι επιμέρους δείκτες.

Το Σχέδιο Δράσης παρακολουθείται συστηματικά μέσω της ενημέρωσης του σχετικού αρχείου από την ΕΥΘΥ/ ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, ως προς την εξέλιξη κάθε ενέργειας. Στο αρχείο σημειώνεται αν η ενέργεια έχει ολοκληρωθεί ή βρίσκεται σε εξέλιξη, δίνονται αναλυτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την υλοποίησή της και καταγράφονται επιπλέον παρατηρήσεις/ διευκρινήσεις, όπου απαιτείται.

Στη συνέχεια ακολουθεί μία συνοπτική επισκόπηση της υλοποίησης, όπου οι ενέργειες/ δράσεις έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τον τύπο των παρεμβάσεων (νομοθετικές ρυθμίσεις, συνεργασίες, μελέτες, Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, εκπαιδεύσεις, κλπ.), ενώ σε κάθε περίπτωση αναφέρεται η αρίθμηση με την οποία οι δράσεις έχουν καταγραφεί στο Σχέδιο Δράσης (κεφάλαιο 4 του παρόντος εγγράφου).

2.2.1 Ολοκληρωμένες Δράσεις:

Νομοθετικές ρυθμίσεις

✓ Ρυθμίσεις για την Υποχρέωση δήλωσης περιουσιακής κατάστασης (*Δράση 1.4*):

- Στο Ν. 4281/2014 Μέρος ΣΤ', άρθρο 222, *εκτός από τις συνήθεις κατηγορίες υπόχρεων*, προστέθηκαν: οι Προϊστάμενοι, οι Αναπληρωτές Προϊστάμενοι και οι Προϊστάμενοι Μονάδων όλων των Ειδικών Υπηρεσιών και των λοιπών φορέων που ασκούν καθήκοντα ή/ και αρμοδιότητες διαχείρισης, εφαρμογής, συντονισμού και ελέγχου στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων.
- Επίσης, μέσω του Ν. 4314/2014 (άρθρο 38, παρ. 4), στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης κατά τις διατάξεις του Ν. 4281/2014, εμπίπτει και το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς και απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές.

Η υποβολή αυτής της δήλωσης γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει καθοριστεί σε εθνικό επίπεδο στο Ν. 4281/2014.

✓ Η πρόβλεψη για την υποχρέωση δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων από το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς και απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές. Εκτός από τη σχετική νομοθετική πρόβλεψη (Ν. 4314/2014, άρθρο 38, παρ. 5), σχεδιάστηκε τυποποιημένο έντυπο αυτής της Δήλωσης, το οποίο έχει ενσωματωθεί στο ΣΔΕ των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Στόχος ΕΑΑ) και υποβάλλεται στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ σύμφωνα με σχετικές οδηγίες που έχουν εκδοθεί από την ΕΥΘΥ (*Δράση 1.5*).

✓ Η υποβολή δηλώσεων σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων από τα μέλη, τις ελεγκτικές ομάδες, και τους υπαλλήλους των υποστηρικτικών Υπηρεσιών της ΕΔΕΛ, οι οποίες τηρούνται στη γραμματεία της ΕΔΕΛ (*Δράση 1.7*).

✓ Η εισαγωγή νομοθετικής ρύθμισης σε σχέση με τη μη σύγκρουση συμφερόντων από Δικαιούχους (ως Αναθέτουσες Αρχές) - *Δράση 5.1.8*, ολοκληρώθηκε το 2016, καθώς σχετικές διατάξεις έχουν περιληφθεί στο άρθρο 24 του νέου Νόμου 4412/2016 (ΦΕΚ 147/Α/8.8.2016) για τις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ).

✓ Η εισαγωγή νομοθετικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας για την προστασία των υπαλλήλων-whistle blowing (*Δράση 5.3.1*). Η δράση ολοκληρώθηκε το 2014, καθώς σχετικές διατάξεις περιλήφθηκαν στο Ν.4254/2014/ Α'85 (άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΕ.3-ΙΕ.20), όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4258/2014 Α' 94 (άρθρο 32). Επισημαίνεται ότι βελτιώσεις του νομοθετικού πλαισίου για την

προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, που κρίθηκε ότι έπρεπε να γίνουν μετά το 2015, συμπεριλήφθηκαν ως συγκεκριμένη Δράση (υπ' αριθμ. 28) στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς, το οποίο υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ). Ως εκ τούτου, η υλοποίησή τους παρακολουθείται πλέον από τη ΓΕΓΚΑΔ.

- ✓ Η δημιουργία Μητρώου Δημοσιονομικών Ελεγκτών και ελεγκτών της ΕΔΕΛ (1^ο τμήμα της Δράσης 5.1.9). Το συγκεκριμένο Μητρώο καταρτίστηκε το 2014 βάσει της Υ.Α. υπ. αρ. 2/95230/0004 /24-10-2013 (ΦΕΚ 2730/Β' /25-10-2013).

Συνεργασίες σε εθνικό επίπεδο:

- ✓ Τον Ιανουάριο του 2014, με πρωτοβουλία της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ προτάθηκε η δημιουργία Δικτύου Συνεργασίας για την Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις μεταξύ των ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, ΕΔΕΛ, ΣΔΟΕ, Εθνικού Συντονιστή κατά της Διαφθοράς και Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Το δίκτυο αυτό αξιοποιήθηκε πλήρως στην ανάπτυξη της Στρατηγικής και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης και μέχρι τον ορισμό της AFCOS, μέσω εποικοδομητικών συναντήσεων και παροχής κειμένων και στοιχείων (Δράση 2.2).

Η ΓΕΓΚΑΔ, με τον επίσημο ορισμό της ως Ελληνικής AFCOS που συντονίζει τις αρμόδιες αρχές/φορείς έρευνας και καταπολέμησης της απάτης, αλλά και βάσει των άλλων αρμοδιοτήτων που έχει αναλάβει (όπως ο συντονισμός και επιχειρησιακός σχεδιασμός εθνικών ελεγκτικών μηχανισμών), θέτει σε νέο πλαίσιο τη δυνατότητα συνεργασιών και ανταλλαγής πληροφοριών, τη σύνδεση μεταξύ διοικητικών και δικαστικών Αρχών για την καταπολέμηση της απάτης και την από κοινού αντιμετώπιση σε επίπεδο χώρας.

- ✓ Η συνεργασία της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ με την ΓΕΓΚΑΔ-Ελληνική AFCOS είναι συνεχής (Δράση 2.4). Ήταν δε ιδιαίτερα εποικοδομητική στο να οριστικοποιηθούν κρίσιμα ζητήματα κατά το σχεδιασμό του ΣΔΕ των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Στόχος ΕΑΑ), για το χειρισμό των υπονοιών απάτης και των καταγγελιών για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Μελέτες:

- ✓ Η προσαρμογή της χαρτογράφησης των φορέων με αρμοδιότητα την καταπολέμηση της διαφθοράς, ώστε να συμπεριλάβει και τους φορείς σχετικά με την απάτη (Δράση 2.3).
- ✓ Η μελέτη σχετικά με τις απαλλοτριώσεις (Δράση 4.2).
- ✓ Η μελέτη ανάπτυξης μεθοδολογίας για εναλλαγή θέσεων εργασίας (job rotation) στην ΠΠ 2014-2020 (Δράση 1.8).

Στο πλαίσιο της νομοθετικής πρόβλεψης του άρθρου 37, παρ. 3 του Ν. 4314/2014 για εναλλαγή προσωπικού σε θέσεις εργασίας που αφορούν την αξιολόγηση πράξεων, τις επαληθεύσεις πράξεων και τις πληρωμές («ευαίσθητες» θέσεις), καταρτίστηκε μελέτη που περιγράφει τη μεθοδολογία για την εναλλαγή του προσωπικού στις «ευαίσθητες» θέσεις. Η μεθοδολογία λαμβάνει υπόψη τη νέα κατανομή προσωπικού στις ΔΑ και στην ΑΠ στο πλαίσιο ορισμού των Δομών του νέου ΣΔΕ, τη διατήρηση της συσσωρευμένης τεχνογνωσίας και εμπειρίας που έχει αποκτηθεί και άλλες σημαντικές παραμέτρους. Στοιχεία αυτής της μεθοδολογίας συνεκτιμήθηκαν στο σχέδιο της Υπουργικής Απόφασης για το συνολικό μηχανισμό κινητικότητας των στελεχών που υπηρετούν στις Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου:

Εντός των επιμέρους χρονοδιαγραμμάτων υλοποιήθηκαν οι ενέργειες που έχουν άμεση σχέση με το ΣΔΕ για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής στο πλαίσιο του Στόχου «Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση (ΕΑΑ)».

Συγκεκριμένα:

Το 2014 υλοποιήθηκε η πιλοτική εφαρμογή του Εργαλείου Κινδύνων Απάτης της ΕΕ (Annex 1 του εγγράφου EGESIF 14-0021-00, 16/06/2014) από τη ΔΑ του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013», η οποία αξιοποιήθηκε από την ΕΥΘΥ για τον προσδιορισμό στοιχείων/μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης που έπρεπε να συμπεριληφθούν στο νέο ΣΔΕ του ΕΣΠΑ 2014-2020 (*Δράσεις 5.1.1 και 5.1.2*).

Σε επόμενη φάση, υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις του Σχεδίου που αφορούσαν στην κατάρτιση ενός συνεκτικού συνόλου διαδικασιών και αρμοδιοτήτων για την πρόληψη, ανίχνευση και απόκριση σε θέματα απάτης στο νέο ΣΔΕ. Οι δράσεις αυτές, ήταν:

- ✓ Η *Δράση 5.1.4* που αφορούσε στην συγγραφή διακριτής Διαδικασίας για την *Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης* με χρήση του σχετικού Εργαλείου από τις Διαχειριστικές Αρχές (*βλ. κεφάλαιο 2.1 του παρόντος εγγράφου*).
- ✓ Η συγκρότηση, σε εφαρμογή της παραπάνω Διαδικασίας, της *Ομάδας Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης*, αλλά και ο ορισμός ενός *Υπεύθυνου για θέματα Απάτης σε κάθε ΔΑ*. Για το σκοπό αυτό, στη βάση τυποποιημένου εντύπου, εκδόθηκαν οι Αποφάσεις από τους Προϊστάμενους των ΔΑ για τη συγκρότηση της Ομάδας, τον ορισμό Υπεύθυνου για θέματα απάτης σε κάθε ΔΑ και τις αρμοδιότητές τους (*Δράσεις 5.1.4 και 5.1.5*).
- ✓ Η άμεση ενεργοποίηση του Εσωτερικού Δικτύου Συνεργασίας για τη Στρατηγική κατά της Απάτης στα Διαρθρωτικές Δράσεις (άρθρο 52 του Ν. 4314/2014). Στο Δίκτυο συμμετέχουν οι Υπεύθυνοι για θέματα απάτης των 18 ΔΑ και η ΕΥΘΥ με συντονιστικό ρόλο (*Δράση 2.1*).

Η πρώτη τεχνική συνάντηση του Δικτύου έγινε στις 22-23 Φεβρουαρίου 2016 στην Αθήνα, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι Υπεύθυνοι για θέματα απάτης των ΔΑ, καθώς και εκπρόσωπος της Αρχής Ελέγχου ως παρατηρητής.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι μέσω του Εσωτερικού Δικτύου και την ενεργό συμμετοχή όλων των Υπεύθυνων για θέματα απάτης των ΔΑ, η συνεργασία συνεχίστηκε και μετά την τεχνική συνάντηση, προκειμένου να υλοποιηθεί έγκαιρα και ορθά η 1^η Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης.

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας και δεδομένου ότι το Εγχειρίδιο ΣΔΕ 2014-2020 είναι κοινό και για τις 18 ΔΑ, το Δίκτυο προέβη σε προσαρμογή και βελτιστοποίηση του Εργαλείου της ΕΕ ως προς τη συμπερίληψη όλων των υφιστάμενων μέτρων ελέγχου που έχει εισάγει η Ελλάδα στις Διαδικασίες του Εγχειριδίου ΣΔΕ 2014-2020 και τα οποία συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις (προληπτικοί έλεγχοι δημοσίων συμβάσεων, επαληθεύσεις, κλπ). Το Εργαλείο, όπως έχει προσαρμοστεί, αποτελεί τυποποιημένο έντυπο της «*ΔΙΥΙΙ_1 Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης*» για εφαρμογή από τις Ομάδες.

- ✓ Η πραγματοποίηση της 1^{ης} Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης από όλες τις ΔΑ, το Μάρτιο του 2016 (όπως προβλεπόταν στη σχετική Διαδικασία) και η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στην ΕΥΘΥ (*Δράσεις 5.1.4 και 2.1*).

- ✓ Η κατάρτιση διακριτών Διαδικασιών και αντίστοιχων διαγραμμάτων ροής για την *Εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης, την Υποδοχή και εξέταση καταγγελιών και την Αναφορά παρατυπιών στην ΕΕ*, στις οποίες περιγράφονται αναλυτικά οι εμπλεκόμενες Αρχές/ φορείς, ο τρόπος χειρισμού και οι ενέργειες που γίνονται κατά περίπτωση, καθώς και η ενημέρωση της OLAF για τις υπόνοιες απάτης που αφορούν στις Διαρθρωτικές Δράσεις (βλ. κεφάλαιο 2.1 του παρόντος εγγράφου). Μέσω αυτών των Διαδικασιών επιτεύχθηκε η ολοκλήρωση των Δράσεων 5.2.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.3.4, 5.3.5, 3.1 και 3.2 του Σχεδίου Δράσης.

Εκπαιδευτικές δράσεις (1.6, 5.1.6, 5.1.7, 5.2.5 και 5.1.10):

- ✓ το Μάρτιο του 2015, πραγματοποιήθηκε σεμινάριο για την «Πρόληψη και Καταπολέμηση της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις» με τη μορφή εικονικής τάξης, σε όλες τις Διαχειριστικές Αρχές, με ιδιαίτερα υψηλή συμμετοχή του προσωπικού (72%). Το σεμινάριο διοργανώθηκε από την ΕΥΘΥ σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ και κάλυψε τα ακόλουθα θέματα:

- Πλαίσιο απαιτήσεων και εισαγωγή στις βασικές έννοιες/ ορισμούς
- Στρατηγική και Σύστημα κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις
- Εισαγωγή στο εργαλείο αξιολόγησης κινδύνων απάτης
- «Κόκκινες σημαίες».

Η εκπαίδευση μαγνητοσκοπήθηκε και είναι διαθέσιμη προς παρακολούθηση μέσω του συστήματος e-learning της ΜΟΔ από όλο το προσωπικό των Ειδικών Υπηρεσιών του ΣΔΕ ΕΣΠΑ 2014-2020.

- ✓ το Φεβρουάριο του 2016, στην 1^η τεχνική συνάντηση του Εσωτερικού Δικτύου στην οποία συμμετείχαν όλοι οι Υπεύθυνοι για θέματα απάτης των ΔΑ, καθώς και εκπρόσωπος της Αρχής Ελέγχου ως παρατηρητής, παρουσιάστηκαν οι έννοιες, οι αρμοδιότητες και οι Διαδικασίες του νέου ΣΔΕ για την πρόληψη, την ανίχνευση και αναφορά περιπτώσεων απάτης και το χειρισμό καταγγελιών. Οι παρουσιάσεις έγιναν από την ΕΥΘΥ, με τη μορφή διαδραστικής εκπαίδευσης, η οποία και ολοκληρώθηκε με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που κλήθηκαν να απαντήσουν όλοι οι συμμετέχοντες. Επιπλέον έγινε εκπαίδευση σε σχέση με την εφαρμογή του Εργαλείου Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης, ώστε να μεταφερθεί η γνώση στις Ομάδες Αξιολόγησης Κινδύνων απάτης των ΔΑ και να υλοποιηθεί η 1^η Αξιολόγηση.

- ✓ Το Μάιο του 2016, πραγματοποιήθηκε αντίστοιχο σεμινάριο σε όλο το προσωπικό της ΔΑ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Η εκπαίδευση έγινε από τους Υπεύθυνους Απάτης της ΔΑ σε συνεργασία με την ΕΥΘΥ.

- ✓ Σε σχέση με την εκπαίδευση του προσωπικού της ΕΔΕΛ και των ελεγκτών που είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό Μητρώο (Δράση 5.1.10): Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος που διοργανώνεται από το ΕΚΔΔΑ σε συνεργασία με τη ΓΔΔΕ περιλαμβάνεται η ενότητα: «Συμμετοχή της Αρχής Ελέγχου στις Δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της Απάτης» που καλύπτει τα ακόλουθα θέματα:

- Διάκριση της απάτης από την παρατυπία/ «Κόκκινες Σημαίες»
- Υποχρεώσεις ελεγκτών
- Συνεργασία της Αρχής Ελέγχου με άλλους φορείς.

Από το Σεπτέμβριο του 2015 έως τον Ιούνιο του 2016 έχουν υλοποιηθεί ήδη 11 εκπαιδευτικά σεμινάρια με το παραπάνω περιεχόμενο. Η εκπαίδευση πραγματοποιείται σταδιακά, ανάλογα με τον προγραμματισμό των ελεγκτικών αποστολών.

- Το Δεκέμβριο του 2016 σχεδιάστηκε από την ΕΥΘΥ επιμορφωτικό πρόγραμμα σε Δικαιούχους για το ΣΔΕ, στο πλαίσιο του οποίου υπάρχει στοχευμένη ενημέρωση/ εκπαίδευση σε θέματα καταπολέμησης της απάτης (Δράση 5.1.7). Το σεμινάριο υλοποιείται μέσω του Εθνικού Κέντρου

Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) και για το 1^ο εξάμηνο του 2017 έχουν προγραμματιστεί 6 κύκλοι εκπαιδεύσεων. Ο 1^{ος} κύκλος έχει ήδη υλοποιηθεί (13-17 Φεβρ. 2017).

Εκτός από τις παραπάνω αρχικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, στο Σχέδιο Δράσης έχει προβλεφθεί ότι η εκπαίδευση θα παρέχεται σε τακτική βάση, ανάλογα με τις ανάγκες των Υπηρεσιών που εμπλέκονται στη διαχείριση και έλεγχο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Ενίσχυση ευαισθητοποίησης:

Για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης, έχουν υλοποιηθεί όλες οι σχετικές ενέργειες και συγκεκριμένα:

- ✓ Η υπογραφή Επίσημης Δήλωσης Πολιτικής κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ, η ανάπτυξη ηλεκτρονικού φυλλαδίου ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε θέματα πρόληψης της απάτης, η αποστολή τους σε όλες τις Διαχειριστικές Αρχές και η δημοσιοποίησή τους στις ιστοσελίδες του ΕΣΠΑ και των ΕΠ (*Δράσεις 1.1, 1.2, 1.3*).
- ✓ Η δημιουργία μόνιμης διακριτής ενότητας στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ, αλλά και στην e-βιβλιοθήκη για την καταπολέμηση της απάτης, από το 2014 (*Δράση 1.9*). Στις ενότητες αυτές, αναρτάται κάθε σχετικό έγγραφο, όπως η Εθνική Στρατηγική, οι Οδηγοί της OLAF και το εκπαιδευτικό υλικό συνεδρίων και σεμιναρίων.
- ✓ Η δημοσιοποίηση του μηχανισμού καταγγελιών για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα (*Δράση 5.3.6*). Στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ 2014-2020 και στις ιστοσελίδες των ΕΠ 2014-2020, στο τέλος του 2015, δημιουργήθηκε συγκεκριμένο banner που πληροφορεί όλους τους εμπλεκόμενους στις Διαρθρωτικές Δράσεις και το ευρύ κοινό, ότι σε περίπτωση υποβολής μίας καταγγελίας σχετικά με συγχρηματοδοτούμενα έργα, θα πρέπει να απευθυνθούν στην Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - Ελληνική AFCOS.

Επίσης στην πρότυπη φόρμα της απόφασης χρηματοδότησης για κρατικές ενισχύσεις έχει ήδη ενσωματωθεί αντίστοιχο κείμενο που ενημερώνει τους Δικαιούχους-επενδυτές για την υποβολή καταγγελιών σχετικά με συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Πληροφοριακά Συστήματα:

Όσον αφορά στα πληροφοριακά συστήματα, έχουν ολοκληρωθεί:

- ✓ Η 1^η και 2^η φάση της δράσης 5.1.3 «*τεχνολογική και λειτουργική αναβάθμιση του ΟΠΣ 2014-2020*». Το ΟΠΣ, ως κεντρικό πληροφοριακό σύστημα για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα/ έργα, έχει προσαρμοστεί για τη νέα Προγραμματική Περίοδο και βρίσκεται σε παραγωγική λειτουργία από το 2015 για την υποβολή αιτήματος πληρωμής (1^η φάση). Το 2^ο τρίμηνο του 2016 (Q2/2106) ολοκληρώθηκε και η πιλοτική λειτουργία του για τις διαδικασίες επαληθεύσεων και ελέγχων.
- ✓ Η Δράση 4.1 που αφορά στη «*δοκιμαστική λειτουργία του εργαλείου ARACHNE*». Η δοκιμαστική λειτουργία του ARACHNE για την ΠΠ 2007-2013 τέθηκε σε εφαρμογή το 2014. Δεδομένου ότι το σύστημα δεν ήταν σε πλήρη ανάπτυξη και τα στοιχεία που δόθηκαν προς επεξεργασία στην ΕΕ ήταν περιορισμένα, τα αποτελέσματα που εξήχθησαν αφορούσαν ορισμένο μόνο αριθμό δεικτών. Κατά συνέπεια, η πιλοτική εφαρμογή δεν οδήγησε σε πλήρη συμπεράσματα λόγω της περιορισμένης επιχειρησιακής χρήσης του εργαλείου.

2.2.2 Δράσεις σε εξέλιξη:

- Η 3^η και 4^η φάση της Δράσης 5.1.3 «*τεχνολογική και λειτουργική αναβάθμιση του ΟΠΣ 2014-2020*». Όπως αναφέρθηκε, το ΟΠΣ έχει προσαρμοστεί για τη νέα Προγραμματική Περίοδο από το 2015. Σε εξέλιξη βρίσκονται οι ενέργειες για να τεθούν σε παραγωγική λειτουργία όλες οι διαδικασίες σχετικά με τη διαχείριση Πράξεων (3^η φάση - αναμένεται να ολοκληρωθεί το Q2/2017). Επίσης έχουν ξεκινήσει ήδη οι ενέργειες για την πλήρη τεχνολογική και λειτουργική του αναβάθμιση, με στόχο την αυτοματοποίηση όλων των απαιτούμενων διαδικασιών, την ολοκλήρωση λειτουργικών ροών και διαχείρισης εγγράφων, την υποστήριξη ηλεκτρονικών υπογραφών, κλπ (4^η φάση - αναμένεται να ολοκληρωθεί το Q4/2017). Στη φάση αυτή θα ολοκληρωθούν και οι διαδικασίες που αφορούν τη διαχείριση των ΕΠ.
- Το 2^ο τμήμα της Δράσης 5.1.9 για τη δημιουργία/ κατάρτιση του Μητρώου Εμπειρογνομόνων της ΕΔΕΛ.
- Η Δράση 5.2.3 «*Παρακολούθηση και επεξεργασία στοιχείων για ενδεχόμενη απάτη μέσω πληροφορικών εργαλείων*». Τα πληροφοριακά συστήματα (ΟΠΣ, ΠΣΚΕ, SACS) αξιοποιούνται πλήρως για την άντληση και έλεγχο δεδομένων που αφορούν στα Προγράμματα, τις Πράξεις, αλλά και την παρακολούθηση Διαδικασιών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δειγματοληψία για τον προγραμματισμό των επιτόπιων επαληθεύσεων λαμβάνει υπόψη μία εκτίμηση κινδύνου Πράξεων/ Δικαιούχων που βασίζεται σε άντληση δεδομένων από το ΟΠΣ και απόδοση τιμής σε παράγοντες/ δείκτες κινδύνου (π.χ. Δικαιούχοι που υλοποιούν πολλά έργα ταυτόχρονα, τροποποιήσεις, δημοσιονομικές διορθώσεις, κλπ). Κατά την αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων, εξετάζεται η άντληση και άλλων στοιχείων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανίχνευση απάτης.
- Η Δράση 5.2.4 που αφορά σε «*τεχνικές προσαρμογές για την πρόσβαση του ΣΔΟΕ και της AFCOS στις ειδικές βάσεις δεδομένων για τις Διαρθρωτικές Δράσεις (όπως το ΟΠΣ)*». Η πρόσβαση της AFCOS στο ΟΠΣ έχει ήδη πραγματοποιηθεί (Δεκέμβριος 2016). Η πρόσβαση του ΣΔΟΕ σε ειδικές βάσεις δεδομένων για τις Διαρθρωτικές Δράσεις αναμένεται να υλοποιηθεί εντός του 2017.
- Η Δράση 5.2.6 που αφορά σε εκπαιδευτικά σεμινάρια στις Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και έλεγχο των διαρθρωτικών Δράσεων για τεχνικές ελέγχου που εφαρμόζει το ΣΔΟΕ. Η Δράση προγραμματίζεται να υλοποιηθεί το χρονικό διάστημα: Δεκέμβριος 2017 - τέλος 1^{ου} τετραμήνου 2018.

2.2.3 Συμπεράσματα

Από την επισκόπηση του Σχεδίου Δράσης κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, το Σχέδιο έχει υλοποιηθεί σχεδόν στο σύνολό του, και καθώς ανταποκρίνεται σε όλα τα επιμέρους στοιχεία του κυκλικού Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης, εξυπηρετεί πλήρως τους στόχους της Στρατηγικής.

Όλες σχεδόν οι δράσεις του ολοκληρώθηκαν και επιτεύχθηκαν οι επιμέρους δείκτες. Οι ενέργειες που βρίσκονται σε εξέλιξη εμφανίζουν κάποια απόκλιση από τα αρχικά χρονοδιαγράμματα, αλλά έχουν ήδη δρομολογηθεί.

Σημειώνεται ότι η πρόοδος υλοποίησης του Σχεδίου απέσπασε από την Task Force Greece και τις Υπηρεσίες της ΕΕ ιδιαίτερα θετικά σχόλια στις τεχνικές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό, με την πιο πρόσφατη συνάντηση να πραγματοποιείται το Μάρτιο του 2016 και να αποτιμά ότι το Σχέδιο έχει υλοποιηθεί με επιτυχία εκ μέρους της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ.

3. Προσδιορισμός των στοιχείων προς επικαιροποίηση

Στη βάση της παραπάνω επισκόπησης και ανάλυσης, η επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις αφορά μόνο στον επαναπροσδιορισμό των χρονοδιαγραμμάτων ολοκλήρωσης των δράσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη.

4. Το επικαιροποιημένο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις

Το επικαιροποιημένο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις περιλαμβάνει το σύνολο των ενεργειών/δράσεων και την εξέλιξή τους από το 2014, ώστε να αποτυπώνεται η συνολική εικόνα υλοποίησης και επίτευξης της Στρατηγικής (επισυναπτόμενο excel). Τα στοιχεία που επικαιροποιήθηκαν σε αυτό επισημαίνονται με μπλε φόντο.

Το Σχέδιο Δράσης θα συνεχίσει να παρακολουθείται μέχρι και την ολοκλήρωση των δράσεων για τις οποίες τροποποιήθηκε το χρονοδιάγραμμα.

Με δεδομένο ότι το *Σύστημα Διαχείρισης της Απάτης*, που αποτελεί ένα μοντέλο συνεχούς παρακολούθησης, πρόληψης και βελτίωσης (*Σχήμα 1*), έχει ενσωματωθεί πλήρως στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Στόχος ΕΑΑ), η πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης θα διασφαλίζεται πλέον συστηματικά μέσω:

- ✓ της εφαρμογής των σχετικών Διαδικασιών του ΣΔΕ σε όλη τη διάρκεια της νέας Προγραμματικής Περιόδου
- ✓ της λειτουργίας του Εσωτερικού Δικτύου Συνεργασίας για τη Στρατηγική κατά της Απάτης στα Διαρθρωτικές Δράσεις
- ✓ της συνέχισης ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων φορέων, η οποία υλοποιείται με σταδιακή διεύρυνση του προς εκπαίδευση κοινού
- ✓ της συνέχισης της εποικοδομητικής συνεργασίας με τους αρμόδιους εθνικούς φορείς και τα Υπηρεσίες της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης.

Όσον αφορά στο σχεδιασμό και επεξεργασία όποιων νέων μέτρων, αυτός θα γίνεται μέσω της Διαδικασίας «*ΔVIII_1 Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης*» που εφαρμόζεται συστηματικά από όλες τις Διαχειριστικές Αρχές: τυχόν προτεινόμενα μέτρα θα αποτυπώνονται στο Εργαλείο Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης και θα κοινοποιούνται στην ΕΥΘΥ, η οποία θα τα εξετάζει προκειμένου να διαπιστώσει εάν υπάρχει ανάγκη προσαρμογής Διαδικασιών στο ΣΔΕ, έκδοσης περαιτέρω οδηγιών ή προτάσεων σε εθνικό επίπεδο (*συνεχής πρόληψη και βελτίωση του Συστήματος*).

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΘΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (επικαιροποίηση 2017)

ΔΡΑΣΗ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΤΗΣ*	ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ (ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ)	ΠΡΟΟΔΟΣ / ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (περιλαμβάνεται και η αναφορά σε περίπτωση απόκλισης)
				ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ					
ΣΤΟΧΟΣ 1: Προώθηση και καθιέρωση Ηθικής Κουλτούρας										
1.1	Σύνταξη/κατάρτιση Επίσημης Δήλωσης κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις. Έγκριση	Πολιτική κατά της απάτης	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ	Μάιος 2014	30 Ιουνίου 2014	όλο το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων, εξωτερικό περιβάλλον: Δικαιούχοι, ανάδοχοι, κοινό	επίσημη Δήλωση Πολιτικής κατά της Απάτης, έγκριση	ΝΑΙ	Σύνταξη/ κατάρτιση της Επίσημης Δήλωσης Πολιτικής κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις από ΕΥΘΥ στις 30/6/2014. Η Δήλωση έχει εγκριθεί: <i>"1.1 Πολιτική κατά της απάτης.pdf"</i>	
1.2	Κοινοποίηση της Επίσημης Δήλωσης στο εσωτερικό περιβάλλον: α. Επιστολές στις Διαχειριστικές Αρχές b. Intranet ΔΙΑΥΛΟΣ c. Ηλεκτρονικά φυλλάδια	Εφαρμογή και Λειτουργία: Επικοινωνία [εσωτερική]	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, ΜΟΔ Α.Ε.	1 Ιουλίου 2014	31 Ιουλίου 2014	όλο το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	εξάκθαρο/ ευδιάκριτο μήνυμα, ορατό σε όλους ηλεκτρονικό φυλλάδιο κοινοποίηση της Επίσημης Δήλωσης κατά της απάτης και του ηλεκτρονικού φυλλαδίου	ΝΑΙ	Σχεδιασμός/ ανάπτυξη ηλεκτρονικού φυλλαδίου από ΕΥΘΥ: <i>"1.2 ΓΓΔΕ_ΕΣΠΑ_brochure για απάτη_300714.pdf"</i> Η κοινοποίηση της Δήλωσης Πολιτικής και του φυλλαδίου σε όλες τις ΔΑ έγινε στις 6/8/14: <i>"1_ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ_ΔΑ_ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ.pdf"</i> Η ανάρτηση στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του intranet -ΔΙΑΥΛΟΣ έγινε στις 2/9/14	Εκτός από τη Δήλωση Πολιτικής και του φυλλαδίου, στις ΔΑ κοινοποιήθηκε και το κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις: <i>"1_Η Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαθρ.Δράσεις_0414.pdf"</i>
1.3	Κοινοποίηση της Επίσημης Δήλωσης και του φυλλαδίου στο εξωτερικό περιβάλλον: μέσω www.espa.gr, www.mou.gr, όλων των ιστότοπων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	Εφαρμογή και Λειτουργία: Επικοινωνία [εσωτερική/ εξωτερική]	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, ΜΟΔ Α.Ε., Διαχειριστικές Αρχές	1 Ιουλίου 2014	31 Ιουλίου 2014	εξωτερικό περιβάλλον: Δικαιούχοι, ανάδοχοι, κοινό	εξάκθαρο/ ευδιάκριτο μήνυμα, ορατό σε όλους ηλεκτρονικό φυλλάδιο κοινοποίηση της Επίσημης Δήλωσης κατά της απάτης και του ηλεκτρονικού φυλλαδίου	ΝΑΙ	Σχεδιασμός/ ανάπτυξη ηλεκτρονικού φυλλαδίου από ΕΥΘΥ: <i>"1.2 ΓΓΔΕ_ΕΣΠΑ_brochure για απάτη_300714.pdf"</i> Η κοινοποίηση της Δήλωσης Πολιτικής και του φυλλαδίου σε όλες τις ΔΑ έγινε στις 6/8/14: <i>"1_ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ_ΔΑ_ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ.pdf"</i> Η ανάρτηση στην e-βιβλιοθήκη του ΕΣΠΑ έγινε στις 2/9/14. Η ανάρτηση σε ιστοσελίδες των ΔΑ έγινε το διάστημα Αυγούστου - Σεπτεμβρίου 2014. Η ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr) έγινε στις αρχές Σεπτεμβρίου (συνεργασία ΕΥΘΥ και ΕΥΣΣΑΑΠ-Μονάδα Δημοσιότητας)	Εκτός από τη Δήλωση Πολιτικής και του φυλλαδίου, στις ΔΑ κοινοποιήθηκε και το κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις: <i>"1_Η Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαθρ.Δράσεις_0414.pdf"</i> Για την καλύτερη πληροφόρηση όλων, στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ έχει αναρτηθεί χρήσιμο εκπαιδευτικό υλικό για θέματα απάτης (Οδηγοί OLAF και COCOF, Σεμινάρια OLAF, Guidance Note on fraud risk assessment and effective and proportionate anti-fraud measures for PP 2014-2020- Assesment tool, κλπ)
1.4	Δήλωση πόθεν έσχες προσωπικού	Πολιτική κατά της απάτης	Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς [Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή] Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ	31 Ιουλίου 2014		εργαζόμενοι που εμπλέκονται στις Δομές του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου Διαρθρωτικών Δράσεων	κατηγορίες εργαζομένων που υπόκεινται στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης πόθεν έσχες	ΝΑΙ	Ο νέος <i>Νόμος 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α/ 8-8-2014) - μέρος ΣΤ άρθρο 222</i> περιλαμβάνει τις κατηγορίες που υπόκεινται στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης πόθεν έσχες. Μέσω των διατάξεων του άρθρου 222 του Νόμου αυτού, σε υποβολή δήλωσης πόθεν έσχες υποχρεούται ένα μέρος των εργαζομένων που εμπλέκονται στη διαχείριση και έλεγχο των διαρθρωτικών δράσεων (η επεξεργασία/ προετοιμασία των άρθρων για το μέρος ΣΤ του Νόμου έγινε από τον Εθνικό Συντονιστή κατά της Διαφθοράς). Επιπρόσθετη ρύθμιση που απεστάλη εκ μέρους της ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ και συμπεριλήφθηκε στο άρθρο 222, σημείο μβ, είναι η εξής: " Οι Προϊστάμενοι, οι Αναπληρωτές Προϊστάμενοι και οι Προϊστάμενοι Μονάδων όλων των Ειδικών Υπηρεσιών και των λοιπών φορέων που ασκούν καθήκοντα ή και αρμοδιότητες διαχείρισης, εφαρμογής, συντονισμού και ελέγχου, στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 και 2014-2020." Επίσης στο <i>Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020</i> προστέθηκε η ακόλουθη διάταξη: άρθρο 38, παρ. 4 " Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ του παρόντος Νόμου, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές, υπόκειται εφεξής στις διατάξεις της παραγράφου 1 εδάφιο (μβ) του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (ΦΕΚ 309/Α/2003) όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α/8-8-2014) σε ότι αφορά τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης".	Η υποβολή αυτής της δήλωσης γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει καθοριστεί σε εθνικό επίπεδο στο Ν. 4281/2014.
1.5	Δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων από το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	Εφαρμογή και Λειτουργία: Διεργασίες που σχετίζονται με τους κινδύνους	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ	Μάιος 2014	31 Ιουλίου 2014	προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	κατηγορίες εργαζομένων που υπόκεινται στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων	ΝΑΙ	Ο νέος <i>Νόμος 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α/ 8-8-2014) - μέρος ΣΤ άρθρα 222 & 229</i> περιλαμβάνει τις κατηγορίες που υπόκεινται στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων και των Προϊσταμένων των Ειδικών Υπηρεσιών (βλ. δράση 1.4). Επιπρόσθετα, στο <i>Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020</i> προστέθηκε η ακόλουθη διάταξη: άρθρο 38, παρ. 5 "Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ του παρόντος Νόμου, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές, υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άμεσα στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, η οποία και τηρεί σχετικό μητρώο".	Σε εφαρμογή του άρθρου 38 (5) του Ν. 4314/2014, οι υπόχρεοι υπογράφουν και υποβάλλουν στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ τυποποιημένο έντυπο "Δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων", σύμφωνα με σχετικές Οδηγίες που έχουν σταλεί σε όλες τις Ειδικές Υπηρεσίες που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του ΣΔΕ για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ (Στόχος: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση) και στην ΚΥ της ΜΟΔ ΑΕ.
1.6	Γενικά/ εισαγωγικά σεμινάρια ευαισθητοποίησης κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, ΜΟΔ Α.Ε.	Φεβρουάριος 2015	Μάρτιος 2015	όλο το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	σεμινάρια/ συναντήσεις με συμμετοχή 70% της ομάδας-στόχου, που ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των συμμετεχόντων	ΝΑΙ	Το σεμινάριο διοργανώθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) σε συνεργασία με τη ΜΟΔ με τη μορφή εικονικής τάξης και πραγματοποιήθηκε στις 11 και 12 Μαρτίου 2015 σε όλες τις ΔΑ των ΠΕΠ και ΤΕΠ. Αριθμός συμμετεχόντων/ εκπαιδευόμενων: 536 άτομα (συμμετοχή 72%) <i>[1.6 Report για τις εικονικές τάξεις.docx]</i>	Η εκπαίδευση καλύπτει και μέρος των εκπαιδευτικών δράσεων 5.1.6 και 5.2.5 για την αξιολόγηση κινδύνων απάτης και τις κόκκινες σημείες. Οι παρουσιάσεις αποστάλθηκαν προς όλους τους συμμετέχοντες μέσω email, ενώ το υλικό από την μαγνητοσκόπηση των εικονικών τάξεων είναι διαθέσιμο προς παρακολούθηση μέσω του συστήματος elearning της ΜΟΔ.
1.7	Δήλωση σχετικά με την σύγκρουση συμφερόντων από τα μέλη, τις ελεγκτικές ομάδες και τους υπαλλήλους των υποστηρικτικών υπηρεσιών της ΕΔΕΛ	Εφαρμογή και Λειτουργία: Διεργασίες που σχετίζονται με τους κινδύνους	ΕΔΕΛ	31 Μαΐου 2014		Τα μέλη, οι ελεγκτικές ομάδες, και οι υπάλληλοι των υποστηρικτικών υπηρεσιών της ΕΔΕΛ	υποβολή δηλώσεων από τους υπόχρεους	ΝΑΙ	Η δράση ολοκληρώθηκε. Τα συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα έντυπα έχουν αρχειοθετηθεί στη γραμματεία της ΕΔΕΛ.	

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΘΩΡΙΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (επικαιροποίηση 2017)

ΔΡΑΣΗ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΤΗΣ*	ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ (ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ)	ΠΡΟΩΔΟΣ / ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (περιλαμβάνεται και η αναφορά σε περίπτωση απόκλισης)	
				ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ						
1.8	Μελέτη ανάπτυξης μεθοδολογίας για εναλλαγή θέσεων εργασίας (job rotation) στην ΠΠ 2014-2020	Σχεδιασμός: Κατανομή υπευθυνοτήτων και αρμοδιοτήτων	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, ΜΟΔ Α.Ε.	2014	Q2/2016	προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	μελέτη μεθοδολογίας	ΝΑΙ	Στο Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020 προστέθηκε η ακόλουθη διάταξη: άρθρο 37, παρ. 3: "... Ειδικότερα η εναλλαγή του προσωπικού σε θέσεις εργασίας που αφορούν στην αξιολόγηση, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές θα βασιστεί σε σχετική μελέτη που εκπονείται από την ΕΥΘΥ και τη ΜΟΔ ΑΕ. Τα παραπάνω εγκρίνονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας." Στο πλαίσιο αυτό καταρτίστηκε μελέτη που περιγράφει τη μεθοδολογία για την εναλλαγή του προσωπικού των Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ σε θέσεις που αφορούν την αξιολόγηση πράξεων, τις επαληθεύσεις πράξεων και τις πληρωμές («ευαίσθητες» θέσεις). Η μεθοδολογία λαμβάνει υπόψη τη νέα κατανομή προσωπικού στις ΔΑ και στην ΑΠ στο πλαίσιο ορισμού των Δομών του νέου ΣΔΕ, τη διατήρηση της συσσωρευμένης τεχνογνωσίας και εμπειρίας που έχει αποκτηθεί και άλλες σημαντικές παραμέτρους.	Στοιχεία αυτής της μεθοδολογίας συνεκτιμήθηκαν στο σχέδιο της Υπουργικής Απόφασης για το συνολικό μηχανισμό κινητικότητας των στελεχών που υπηρετούν στις Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ 2014-2020.	
1.9	Δημιουργία μόνιμης διακριτής ενότητας στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ, αλλά και στην e-βιβλιοθήκη για την καταπολέμηση της απάτης, στην οποία αναρτάται κάθε σχετικό έγγραφο, όπως η Εθνική Στρατηγική, οι Οδηγοί της OLAF και το εκπαιδευτικό υλικό συνεδρίων και σεμιναρίων	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	Εθνική Αρχή Συντονισμού - ΕΥΘΥ, ΕΥΣΣΑ	2014		όλο το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων, εξωτερικό περιβάλλον: Δικαιούχοι, ανάδοχοι, κοινό	μόνιμη διακριτή ενότητα στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ και στην e-βιβλιοθήκη για την καταπολέμηση της απάτης	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraudPolicy.aspx https://www.espa.gr/el/Pages/elibrary.aspx?SType=2&SearchID=38214840		
ΣΤΟΧΟΣ 2: Αποτελεσματική Συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων Εθνικών Αρχών											
2.1	Δημιουργία ενός Εσωτερικού Δικτύου για τη Στρατηγική κατά της Απάτης μεταξύ των Υπηρεσιών που εμπλέκονται στη διαχείριση των Διαρθρωτικών Δράσεων [Συντονισμός από την Εθνική Αρχή Συντονισμού]	Εφαρμογή και Λειτουργία: Επικοινωνία Ανασκόπηση	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	Με την έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)		Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, Διαχειριστικές Αρχές	δημιουργία του Εσωτερικού Δικτύου	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Στο Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020 υπάρχει σχετική πρόβλεψη: άρθρο 52, σημεία 2 και 3. Το Δίκτυο εξετάζει τις αναφορές των ΔΑ σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων απάτης και τα μέτρα κατά της απάτης που λαμβάνονται (βλ. δράση 5.1.4) Τα αποτελέσματα των αναφορών μπορεί να οδηγήσουν σε αλλαγές όσον αφορά στους στόχους, τις διαδικασίες ή τους ελέγχους που σχετίζονται με την απάτη, καθώς και σε πρόσθετες κατευθύνσεις ή διευκρινίσεις, εξασφαλίζοντας έτσι τη συνεχή πρόληψη και βελτίωση.	Στο Δίκτυο συμμετέχουν οι Υπεύθυνοι για θέματα απάτης κάθε ΔΑ (βλ. δράση 5.1.5: ορισμός Υπευθύνων) και η ΕΥΘΥ που συντονίζει το Δίκτυο. Η πρώτη τεχνική συνάντηση του Δικτύου έγινε στις 22-23 Φεβρουαρίου 2016 στην Αθήνα. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, παρουσιάστηκαν οι Διαδικασίες του νέου ΣΔΕ για την πρόληψη της απάτης και για την ανίχνευση και αναφορά περιπτώσεων απάτης. Οι παρουσιάσεις έγιναν από την ΕΥΘΥ, με τη μορφή διαδραστικής εκπαίδευσης (βλ. και δράσεις 5.1.6 και 5.2.5).	
2.2	Αξιοποίηση του Δικτύου Συνεργασίας για τη Στρατηγική κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις - καθιέρωση συχνότητας συναντήσεων Δικτύου, τουλάχιστον μια φορά το έτος.	Εφαρμογή και Λειτουργία: Επικοινωνία	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, Όλα τα μέλη του Δικτύου	συνεχής (2014)		μέλη του Δικτύου Συνεργασίας	συνάντηση του Δικτύου με συμμετοχή τουλάχιστον 80%	ΝΑΙ	Το Δίκτυο Συνεργασίας δημιουργήθηκε τον Ιανουάριο του 2014, με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ. Μέλη Δικτύου: η ΓΓΔΕ ΕΣΠΑ, ο Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς, το ΣΔΟΕ, η ΕΔΕΑ και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. <i>"ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ_100114.doc"</i> Το δίκτυο αυτό αξιοποιήθηκε πλήρως στην ανάπτυξη της Στρατηγικής και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης και μέχρι τον ορισμό της AFCOS, μέσω εποικοδομητικών συναντήσεων και παροχής κειμένων και στοιχείων.	Εφαρμόζεται πλέον η δράση 2.4	
2.3	Προσαρμογή της χαρτογράφησης φορέων με αρμοδιότητα για καταπολέμηση της διαφθοράς, που έχει ήδη καταρτίσει ο Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς, ώστε να συμπεριλάβει φορείς σχετικά με την απάτη.	Σχεδιασμός: Ρόλοι / υπευθυνότητες και αρμοδιότητες	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	Μάιος 2014	30 Σεπτεμβρίου 2014	όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς	επικαιροποιημένη χαρτογράφηση	ΝΑΙ	Έχει ολοκληρωθεί η προσαρμογή της χαρτογράφησης με συμπερίληψη φορέων που εμπλέκονται σε θέματα απάτης και σχετίζονται άμεσα με δραστηριότητες διαχείρισης έργων ΕΣΠΑ. <i>"2.3_ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ.docx"</i>		
2.4	Συνεργασία με AFCOS	Εφαρμογή και Λειτουργία: Επικοινωνία	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, AFCOS	Μετά τον ορισμό του AFCOS			τροποποίηση του ιδρυτικού Νόμου (4152/2013)	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Η συνεργασία έχει ξεκινήσει από το 2014. Ο Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς ορίστηκε και ως Εθνικός Συντονιστής κατά της απάτης (AFCOS) μέσω του άρθρου 69 του Ν. 4316/24-12-2014 που τροποποίησε τον ιδρυτικό του Νόμο (4152/2013). Με το <i>Νόμο 4320/2015 (ΦΕΚ 29Α)</i> καταργήθηκε η σύσταση της θέσης του Εθνικού Συντονιστή κατά της Διαφθοράς και συστάθηκε Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ). Μέσω του ίδιου Νόμου, η Γενική Γραμματεία ορίστηκε ως η αρμόδια εθνική αρχή για το Συντονισμό της καταπολέμησης της απάτης (AFCOS). Επιπλέον με το Ν. 4446/2016 δέχεται καταγγελίες για υποθέσεις που αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ (ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ) με την ΓΕΓΚΑΔ-Ελληνική AFCOS είναι συνεχής.	Η ΓΓΔΕ - ΕΣΠΑ, μέσω της ΕΥΘΥ, τον Απρίλιο του 2015 απέστειλε επιστολή στη νέα Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - AFCOS, προκειμένου να συνεχιστεί η εποικοδομητική συνεργασία που είχε ξεκινήσει το 2014 [<i>2.4 Επιστολή προς κ. Βασιλειάδη_170415.doc</i>] Η συνεργασία ήταν ιδιαίτερα εποικοδομητική στο να οριστικοποιηθούν κρίσιμα ζητήματα κατά το σχεδιασμό του ΣΔΕ των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Στόχος ΕΑΑ), σε σχέση με το χειρισμό των υπονοιών απάτης και των καταγγελιών για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα, θέματα που είχαν τεθεί ως δράσεις στο πλαίσιο των στόχων 3 και 5 του παρόντος Σχεδίου Δράσης.	
ΣΤΟΧΟΣ 3: Αποτελεσματική Συνεργασία με τους αρμόδιους εξωτερικούς φορείς											
3.1	Βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων διοικητικών αρχών σχετικά με τις αναφορές στην OLAF για περιπτώσεις υπόνοιας απάτης	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Αναφορές / Reporting	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ	Με την έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	σαφείς οδηγίες για τις αναφορές (reporting)	ΝΑΙ	Η ΕΥΘΥ προέβη στην κατάρτιση των ακόλουθων διακριτών Διαδικασιών και διαγραμμάτων ροής στο πλαίσιο του Εγχειριδίου ΣΔΕ 2014-2020: ΔΝΙΙΙ_2: Εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης ΔΝΙΙΙ_3: Υποδοχή και εξέταση καταγγελιών, και ΔΙΙΙ_3: Αναφορά Παρατυπιών στην ΕΕ στις οποίες περιγράφονται αναλυτικά οι εμπλεκόμενες Αρχές/ φορείς, ο τρόπος χειρισμού και οι ενέργειες που γίνονται κατά περίπτωση, καθώς και η ενημέρωση της OLAF. Αρμόδια Αρχή για την ανακοίνωση παρατυπιών και υπονοιών απάτης στην OLAF είναι η ΕΔΕΑ. Η διαβίβαση των στοιχείων γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του IMS. Βλ και δράσεις 3.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.3 και 5.3.4		

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΘΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (επικαιροποίηση 2017)

ΔΡΑΣΗ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΤΗΣ*	ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ (ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ)	ΠΡΟΟΔΟΣ / ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (περιλαμβάνεται και η αναφορά σε περίπτωση απόκλισης)	
				ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ						
3.2	Αναφορές (reporting) στην OLAF των περιπτώσεων υπόνοιας απάτης, όταν ο εντοπισμός της υπόνοιας απάτης πραγματοποιείται από δικαστικές αρχές	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Αναφορές / Reporting	AFCOS	Μετά τον ορισμό του AFCOS		Δικαστικές Αρχές AFCOS	σαφείς οδηγίες για τις αναφορές (reporting)	ΝΑΙ	Στο πλαίσιο του ΣΔΕ προβλέπεται ότι: για τις υπόνοιες απάτης που έχουν εντοπιστεί από άλλες εθνικές αρμόδιες αρχές/ όργανα σε συγχρηματοδοτούμενα έργα, υπάρχει ενημέρωση των Δομών Διαχείρισης και Ελέγχου μέσω της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (AFCOS), προκειμένου στη συνέχεια να γίνει η ανακοίνωση στην OLAF, μέσω του IMS.		
ΣΤΟΧΟΣ 4: Ενίσχυση της Διαφάνειας											
4.1	Εργαλείο Arachne: δοκιμαστική λειτουργία με βάση δεδομένα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Παρακολούθηση Δεδομένων	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ), Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ	2014		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	σχετική αναφορά	ΝΑΙ	Η δοκιμαστική λειτουργία του ARACHNE για την ΠΠ 2007-2013, τέθηκε σε εφαρμογή το 2014. Δεδομένου ότι το σύστημα δεν ήταν σε πλήρη ανάπτυξη και τα στοιχεία που δόθηκαν προς επεξεργασία στην ΕΕ ήταν περιορισμένα, τα αποτελέσματα που εξήχθησαν αφορούσαν ορισμένο μόνο αριθμό δεικτών. Κατά συνέπεια, η πιλοτική εφαρμογή δεν οδήγησε σε πλήρη συμπεράσματα λόγω της περιορισμένης επιχειρησιακής χρήσης του εργαλείου.		
4.2	Απαλλοτριώσεις: Μελέτη για τη δυνατότητα ανάθεσης σε ανεξάρτητο φορέα, της ανάπτυξης μεθοδολογίας και της συνεχούς υποστήριξης σχετικά με την εκτίμηση της αξίας ακίνητης περιουσίας. Η εκτίμηση αυτή θα υποβάλλεται από το Δικαιούχο στο αρμόδιο Δικαστήριο, προκειμένου να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της τιμής αποζημίωσης των ιδιοκτητών.	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Παρακολούθηση Δεδομένων	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ	Απρίλιος 2014	31 Ιουλίου 2014	όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων, δικαστικές αρχές	η σχετική μελέτη	ΝΑΙ	Η δράση έχει ολοκληρωθεί. Η μελέτη ανατέθηκε σε εξωτερικό ανάδοχο. Το πρώτο παραδοτέο υποβλήθηκε τον Ιούνιο 2014. Το τελικό παραδοτέο παραλήφθηκε στις αρχές Αυγούστου 2014.		
ΣΤΟΧΟΣ 5: Προσαρμογή ή/και εισαγωγή Δομών και Διαδικασιών στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της ΠΠ 2014-2020											
5.1 Πρόληψη της απάτης											
5.1.1	Αρχική αξιολόγηση του υφιστάμενου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου 2007-2013 με τη χρήση του εργαλείου αξιολόγησης κινδύνων απάτης -πιλοτική εφαρμογή σε ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σχεδιασμός: Αναγνώριση και αξιολόγηση κινδύνων απάτης	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, Διαχειριστική Αρχή ΕΠ "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013"	Μάιος 2014	30 Σεπτεμβρίου 2014	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	αρχική αναφορά αξιολόγησης	ΝΑΙ	Το εργαλείο αξιολόγησης και οι οδηγίες χρήσης του μεταφράστηκαν στο ελληνικά. Έχει ολοκληρωθεί από τη Διαχειριστική Αρχή, η πιλοτική εφαρμογή του εργαλείου στο ΕΠ "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα" και τα αποτελέσματα εξετάστηκαν από την ΕΥΘΥ.		
5.1.2	Ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων από την παραπάνω αξιολόγηση [5.1.1] στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της νέας ΠΠ	Σχεδιασμός: Αξιολόγηση κινδύνων απάτης, καθορισμός στόχων Εφαρμογή και Λειτουργία: Διεργασίες που σχετίζονται με τους κινδύνους	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	Πριν την έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)		Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	βήματα, υπευθυνότητες και σημεία ελέγχου στις γραπτές διαδικασίες του νέου ΣΔΕ. Ενίσχυση του ΣΔΕ, όπου απαιτείται, στη βάση των αποτελεσμάτων της δράσης 5.1.1	ΝΑΙ			
5.1.3	Τεχνολογική και λειτουργική αναβάθμιση του ΟΠΣ (Ελληνικό MIS): σταδιακή αυτοματοποίηση όλων των απαιτούμενων διαδικασιών, ολοκλήρωση συστήματος ροών εργασιών και διαχείρισης εγγράφων που σχετίζονται με το ΕΣΠΑ 2014-2020, κλπ.	Εφαρμογή και Λειτουργία: Διεργασίες που σχετίζονται με τους κινδύνους Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Παρακολούθηση Δεδομένων	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	2013	1η φάση: Q4/2015 2η φάση: Q2/2016 3η φάση: Q2/2017 4η φάση: Q4/2017	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	αναβάθμιση ΟΠΣ	1η και 2η φάση: ΝΑΙ 3η και 4η φάση: ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ	Το ΟΠΣ λειτουργεί ως κεντρικό εργαλείο διαχείρισης, αλλά και ως μέσο ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων Αρχών/ φορέων (Δικαιούχων, ΔΑ/ΕΦ, Αρχής Πιστοποίησης, Αρχής Ελέγχου, ΕΕ). Για τη νέα Προγραμματική Περίοδο, έχει προσαρμοστεί και βρίσκεται ήδη σε παραγωγική λειτουργία από το 2015 για την υποβολή αιτήματος πληρωμής (1η φάση). Το Q2/2016 ολοκληρώθηκε και η 2η φάση που αφορούσε στην πιλοτική εφαρμογή του για τις διαδικασίες επαληθεύσεων και ελέγχων.	Σε εξέλιξη βρίσκονται οι ενέργειες για να τεθούν σε παραγωγική λειτουργία όλες οι διαδικασίες σχετικά με τη διαχείριση πράξεων (3η φάση). Επίσης έχουν ξεκινήσει ήδη οι ενέργειες για την πλήρη τεχνολογική και λειτουργική του αναβάθμιση, με στόχο την πλήρη αυτοματοποίηση όλων των απαιτούμενων διαδικασιών, την ολοκλήρωση λειτουργικών ροών και διαχείρισης εγγράφων, την υποστήριξη ηλεκτρονικών υπογραφών, κλπ (4η φάση). Στη φάση αυτή θα ολοκληρωθούν και οι διαδικασίες που αφορούν τη διαχείριση των ΕΠ.	
5.1.4	Τακτική χρήση του εργαλείου αξιολόγησης κινδύνων απάτης	Σχεδιασμός: Αναγνώριση κινδύνων απάτης, αξιολόγηση, καθορισμός στόχων και σχέδια δράσης για τον καθορισμό των σοβαρότερων κινδύνων	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, Διαχειριστικές Αρχές	Ετήσια, μετά την έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)		Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, Διαχειριστικές Αρχές	100% χρήση του εργαλείου αξιολόγησης από όλες τις ΔΑ	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Η ΕΥΘΥ, στο πλαίσιο του νέου ΣΔΕ 2014-2020, έχει καταρτίσει τη διακριτή Διαδικασία ΔVΙΙΙ_1 «Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης», στην οποία καθορίζεται η έναρξη και η συχνότητα της αξιολόγησης κινδύνων απάτης από όλες τις ΔΑ, με τη χρήση του Εργαλείου Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης που προτείνει η Επιτροπή στον Οδηγό EGESIF 14-0021-00 (16/06/2014)		
5.1.5	Συγκρότηση ομάδων αξιολόγησης μέσα στις Διαχειριστικές Αρχές	Σχεδιασμός: Καθορισμός ρόλων/ Κατανομή υπευθυνοτήτων και αρμοδιοτήτων	Διαχειριστικές Αρχές	Μετά την έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)		Διαχειριστικές Αρχές	εσωτερικά έγγραφα που συγκροτούν τις ομάδες σε κάθε ΔΑ, υπογεγραμμένα από τους Προϊστάμενους των ΔΑ	ΝΑΙ	Στο Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020 υπάρχει σχετική πρόβλεψη: άρθρο 52, σημείο 3 "Σε κάθε Διαχειριστική Αρχή συγκροτείται ομάδα, έργο της οποίας είναι η αξιολόγηση των κινδύνων απάτης, η πρόταση τυχόν διορθωτικών μέτρων και η αναφορά των αποτελεσμάτων στο εσωτερικό δίκτυο". Η διάταξη έχει συμπεριληφθεί και στις ΥΑ σύστασης των ΔΑ ΕΠ ΕΣΠΑ 2014-2020. Η ΕΥΘΥ, στο πλαίσιο του νέου ΣΔΕ, κατάρτισε ένα τυποποιημένο έντυπο για το σκοπό αυτό, στη βάση του οποίου εκδόθηκαν οι Αποφάσεις από τους Προϊστάμενους των ΔΑ για τη συγκρότηση των ομάδων, τον ορισμό Υπεύθυνου για θέματα απάτης σε κάθε ΔΑ και τις αρμοδιότητές τους.	Η συγκρότηση ομάδας αξιολόγησης κινδύνων απάτης και ο ορισμός Υπεύθυνου για θέματα απάτης σε κάθε ΔΑ έγινε το Φεβρουάριο του 2016 κατά τα προβλεπόμενα στη Διαδικασία του ΣΔΕ, ΔVΙΙΙ_1 «Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης: δηλ. με έκδοση Απόφασης από τον Προϊστάμενο κάθε ΔΑ, η οποία τηρείται σε αρχείο.	

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΘΩΡΙΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (επικαιροποίηση 2017)

ΔΡΑΣΗ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΤΗΣ*	ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ (ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ)	ΠΡΟΟΔΟΣ / ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (περιλαμβάνεται και η αναφορά σε περίπτωση απόκλισης)	
				ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ						
5.1.6	Εκπαίδευση σε ότι αφορά τις υπευθυνότητες και αρμοδιότητες σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνων απάτης και τις διαδικασίες	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις και ΜΟΔ Α.Ε.	Αρχική εκπαίδευση: Φεβρουάριος - Ιούνιος 2015 σε τακτική βάση: ανάλογα με τις ανάγκες των ΔΑ		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	σεμινάρια με συμμετοχή 70% της ομάδας στόχου που ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των συμμετεχόντων	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Μέρος της δράσης 5.1.6 για την εκπαίδευση σε θέματα αξιολόγησης κινδύνων απάτης, καλύφθηκε στο εισαγωγικό σεμινάριο που έλαβε χώρα το Μάρτιο του 2015 (δράση 1.6), μέσω της παρουσίασης του εργαλείου αξιολόγησης της ΕΕ. Στις 22-23/2/2016, έγινε η 1η τεχνική συνάντηση του Εσωτερικού Δικτύου για την καταπολέμηση της απάτης, μεταξύ ΕΥΘΥ και Υπεύθυνων για θέματα Απάτης των ΔΑ (βλ. δράση 2.1) και έγινε εκπαίδευση σε όλους τους Υπεύθυνους για τη Διαδικασία Αξιολόγησης κινδύνων απάτης, τις αρμοδιότητες και τη χρήση του εργαλείου αξιολόγησης κινδύνων απάτης. Η εκπαίδευση ήταν διαδραστική.		
5.1.7	Σαφής καθοδήγηση ή εκπαίδευση των Δικαιούχων σε θέματα κινδύνων απάτης, διαδικασιών κλπ.	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις, Διαχειριστικές Αρχές, ΜΟΔ Α.Ε.	2016 - 2017		Δικαιούχοι	κατευθύνσεις και/ ή σεμινάρια/ συναντήσεις με συμμετοχή 70% της ομάδας στόχου που ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των συμμετεχόντων	ΝΑΙ	Το Δεκέμβριο του 2016 σχεδιάστηκε από την ΕΥΘΥ επιμορφωτικό πρόγραμμα σε Δικαιούχους για το ΣΔΕ, στο πλαίσιο του οποίου υπάρχει στοχευμένη ενημέρωση/ εκπαίδευση σε θέματα καταπολέμησης της απάτης. Το σεμινάριο υλοποιείται μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) και για το 1ο εξάμηνο του 2017 έχουν προγραμματιστεί 6 κύκλοι εκπαίδευσεν. Ο 1ος κύκλος έχει ήδη υλοποιηθεί (13-17 Φεβρ. 2017).	Επισημαίνεται ότι, εκτός από την εκπαίδευση, το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ 2014-2020 που εφαρμόζεται από τις Δομές που έχουν οριστεί, περιλαμβανομένων και των Διαδικασιών και μέτρων ελέγχου για την καταπολέμηση της απάτης έχει αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ προς γνώση των Δικαιούχων και του ευρύ κοινού.	
5.1.8	Εισαγωγή νομοθετικής υποχρέωσης σε σχέση με τη μη σύγκρουση συμφερόντων από Δικαιούχους (ως Αναθέτουσες Αρχές)	Εφαρμογή και Λειτουργία: Διεργασίες που σχετίζονται με τους κινδύνους	Εθνικό επίπεδο	Με την έκδοση του νέου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις		υπόχρεα φυσικά πρόσωπα των Δικαιούχων όταν αυτοί είναι Αναθέτουσες Αρχές	διατάξεις για τη μη σύγκρουση συμφερόντων στο νέο Νόμο για τις δημόσιες συμβάσεις	ΝΑΙ	Σχετικές διατάξεις έχουν περιληφθεί στο άρθρο 24 του νέου Νόμου 4412/2016 (ΦΕΚ 1477/Α.8.8.2016) για τις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ).		
5.1.9	Δημιουργία Μητρώου Δημοσιονομικών Ελεγκτών και ελεγκτών της ΕΔΕΛ καθώς και Μητρώου Εμπειρογνομόνων.	Εφαρμογή και Λειτουργία: Επικοινωνία	ΕΔΕΛ	τέλος 2014		Ελεγκτές/ Εμπειρογνώμονες	Μητρώο Ελεγκτών	ΝΑΙ	Το 2013 είχε εκδοθεί η ΥΑ υπ.αρ. 2/95230/0004 /24-10-2013 (ΦΕΚ 2730/Β' /25-10-2013) βάσει της οποίας καταρτίστηκε το Μητρώο Δημοσιονομικών Ελεγκτών και ελεγκτών της ΕΔΕΛ το 2014.		
				Q1/2017			Μητρώο Εμπειρογνομόνων	ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ	Αρμόδια Υπηρεσία για τη δημιουργία του μητρώου εμπειρογνομόνων είναι η αρμόδια Διεύθυνση Ανθρώπινου δυναμικού του Υπουργείου Οικονομικών.		
5.1.10	Εκπαίδευση προσωπικού της ΕΔΕΛ σε ζητήματα απάτης	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	ΕΔΕΛ	2015 (ΣΥΝΕΧΗΣ)		Προσωπικό ΕΔΕΛ	πλάνο εκπαίδευσης	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος που διοργανώνεται από το ΕΚΔΔΑ σε συνεργασία με τη ΓΔΔΕ για την εκπαίδευση του προσωπικού και των μελών του Μητρώου Ελεγκτών της ΕΔΕΛ περιλαμβάνεται η εκπαιδευτική ενότητα: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ και ειδικότερα: - Διάκριση της απάτης από την παρατυπία/ «Κόκκινες Σημαίες» - Υποχρεώσεις ελεγκτών - Συνεργασία της Αρχής Ελέγχου με άλλους φορείς.	Η εκπαίδευση πραγματοποιείται σταδιακά λόγω της απουσίας των ελεγκτών στις ελεγκτικές αποστολές.	
	Μέλη των Μητρώων Ελεγκτών/ Εμπειρογνομόνων					πλάνο εκπαίδευσης	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Από το Σεπτέμβριο του 2015 έως τον Ιούνιο του 2016 έχουν πραγματοποιηθεί 11 εκπαιδευτικά σεμινάρια με το παραπάνω περιεχόμενο στους ελεγκτές της ΕΔΕΛ και τα μέλη του Μητρώου Ελεγκτών.	Εκκρεμεί η κατάρτιση του μητρώου εμπειρογνομόνων. Η εκπαίδευση του μητρώου των εμπειρογνομόνων θα πραγματοποιηθεί επίσης από το ΕΚΔΔΑ.		
5.2 Ανίχνευση της απάτης											
5.2.1	Κατάρτιση διαγραμμάτων ροής για το πώς γίνεται η αναφορά των περιπτώσεων υπόνοιας απάτης και σε ποιους αρμόδιους φορείς προωθούνται	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Αναφορές / Reporting	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ και AFCOS	1 Ιουλίου 2014	28 Φεβρουαρίου 2015	όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	διαγράμματα ροής	ΝΑΙ	Στο Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020, άρθρο 22, σημείο 2: "... Τα στοιχεία διαβιβάζονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ή στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές κατά περίπτωση, σύμφωνα με το ΣΔΕ." Η ΕΥΘΥ προέβη στην κατάρτιση διαγραμμάτων ροής και στη συγγραφή διακριτών Διαδικασιών στο πλαίσιο του ΣΔΕ 2014-2020, όπως οι: ΔVIII_2: Εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης, και ΔIII_3: Αναφορά Παρατυπιών στην ΕΕ. Τα διαγράμματα ροής και οι διαδικασίες αποσαφηνίζουν τις ροές ενεργειών και συνεργασιών μεταξύ των φορέων ώστε να γίνεται η αναφορά παρατυπιών και υπονοιών απάτης σε εθνικό επίπεδο και στην ΕΕ (OLAF)		
5.2.2	Γενικοί κανόνες και κατευθύνσεις για την ανίχνευση της απάτης και τις διαδικασίες αναφοράς (reporting)	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Επαληθεύσεις, επιτόπιοι έλεγχοι Παρακολούθηση Δεδομένων	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	1 Μαρτίου 2015	30 Απριλίου 2015	όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων, ΕΔΕΛ	γενικοί κανόνες και κατευθύνσεις για την ανίχνευση της απάτης και τις διαδικασίες αναφοράς	ΝΑΙ	Στο πλαίσιο του ΣΔΕ 2014-2020: - για την ανίχνευση ενδείξεων απάτης υπάρχουν σχετικές προβλέψεις σε Διαδικασίες και στον Οδηγό Επαληθεύσεων και έχει δοθεί κατεύθυνση για την αξιοποίηση και των οδηγιών που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της ΕΕ για τις κόκκινες σημαίες - οι διαδικασίες αναφοράς περιγράφονται με σαφήνεια σε συγκεκριμένες Διαδικασίες του ΣΔΕ 2014-2020 - έχει εκδοθεί η Οδηγία Ο.ΔVIII_2_1 με τους βασικούς ορισμούς για παρατυπίες και θέματα απάτης.		

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΘΩΡΙΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (επικαιροποίηση 2017)

ΔΡΑΣΗ				ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ (ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ)	ΠΡΟΟΔΟΣ / ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (περιλαμβάνεται και η αναφορά σε περίπτωση απόκλισης)
				ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ					
5.2.3	Παρακολούθηση και επεξεργασία στοιχείων για την ανίχνευση απάτης μέσω πληροφορικών εργαλείων	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Παρακολούθηση Δεδομένων	όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	Με την πλήρη αναβάθμιση των πληροφορικών συστημάτων		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	πληροφορικά εργαλεία	ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ	Κατά την αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων, εξετάζεται η άντληση και άλλων στοιχείων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανίχνευση απάτης.	
5.2.4	Τεχνικές προσαρμογές για την πρόσβαση του ΣΔΟΕ και της AFCOS στις ειδικές βάσεις δεδομένων για τις Διαρθρωτικές Δράσεις	Παρακολούθηση-Ανίχνευση: Παρακολούθηση Δεδομένων	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ ΣΔΟΕ και AFCOS	2016- 2017		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων, ΣΔΟΕ και AFCOS	τεχνικές προσαρμογές	ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ	Η πρόσβαση της AFCOS στο ΟΠΣ έχει ήδη πραγματοποιηθεί (Δεκέμβριος 2016). Η πρόσβαση του ΣΔΟΕ σε ειδικές βάσεις δεδομένων για τις διαρθρωτικές δράσεις αναμένεται να υλοποιηθεί εντός του 2017.	
5.2.5	Εκπαιδευτικά σεμινάρια για την ανίχνευση της απάτης και τις διαδικασίες αναφοράς (reporting)	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	Εθνική Αρχή Συντονισμού για τις Διαρθρωτικές Δράσεις και ΜΟΔ Α.Ε.	Αρχική εκπαίδευση: Μάιος-Ιούλιος 2015 σε τακτική βάση: ανάλογα με τις ανάγκες των ΔΑ		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	σεμινάρια με συμμετοχή 70% της ομάδας στόχου που ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των συμμετεχόντων	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Μέρος της δράσης 5.2.5 για την εκπαίδευση σε θέματα ανίχνευσης απάτης, καλύφθηκε στο εισαγωγικό σεμινάριο που έλαβε χώρα το Μάρτιο του 2015 (δράση 1.6), μέσω της παρουσίασης των "κόκκινων σημείων". Στις 22-23/2/2016, έγινε η 1η τεχνική συνάντηση του Εσωτερικού Δικτύου για την καταπολέμηση της απάτης, μεταξύ ΕΥΘΥ και Υπεύθυνων για θέματα Απάτης των ΔΑ (βλ. δράση 2.1) και έγινε εκπαίδευση σε όλους τους Υπεύθυνους για τις Διαδικασίες ανίχνευσης απάτης και τις ενέργειες αναφοράς περιπτώσεων απάτης. Η εκπαίδευση ήταν διαδραστική. Το Μάιο του 2016, πραγματοποιήθηκε αντίστοιχο σεμινάριο σε όλο το προσωπικό της ΔΑ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση». Η εκπαίδευση έγινε από τους Υπεύθυνους Απάτης της ΔΑ σε συνεργασία με την ΕΥΘΥ.	
5.2.6	Εκπαιδευτικά σεμινάρια σε τεχνικές ελέγχου	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	ΣΔΟΕ	Δεκέμβριος 2017	τέλος 1ου τετραμήνου 2018	όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	σεμινάρια με συμμετοχή 70% της ομάδας στόχου που ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των συμμετεχόντων	ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ		
5.3 Απόκριση στην απάτη										
5.3.1	Ρυθμίσεις για την προστασία των υπαλλήλων [whistle-blowing policy]	Δράση / Απόκριση	Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς [Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή]	31 Μαρτίου 2014		προσωπικό	οι σχετικές ρυθμίσεις	ΝΑΙ	Σχετικές διατάξεις περιλήφθηκαν στο Ν.4254/2014 Α'85 (άρθρο πρώτο, παράγραφος 1Ε.3-1Ε.20), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4258/2014 Α' 94 (άρθρο 32). Η δράση έχει ολοκληρωθεί.	Βελτιώσεις του νομοθετικού πλαισίου για την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, που κρίθηκε ότι έπρεπε να γίνουν μετά το 2015, συμπεριλήφθηκαν ως συγκεκριμένη Δράση (υπ' αριθμ. 28) στο <u>Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς</u> , το οποίο υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία για την καταπολέμηση της διαφθοράς (ΓΓΕΚΑΔ). Ως εκ τούτου, η υλοποίησή τους παρακολουθείται στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς από την ΓΓΕΚΑΔ.
5.3.2	Δημιουργία μηχανισμού εξέτασης καταγγελιών σχετικά με τις Διαρθρωτικές Δράσεις	Δράση / Απόκριση	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ και AFCOS	Μετά την έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	δημιουργία μηχανισμού εξέτασης καταγγελιών σχετικά με τις Διαρθρωτικές Δράσεις	ΝΑΙ	Στο Νόμο 4314/2014 για το ΕΣΠΑ 2014-2020, άρθρο 52, παρ. 4 υπάρχει σχετική πρόβλεψη: Δημιουργείται μηχανισμός υποδοχής και εξέτασης καταγγελιών που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ο οποίος τίθεται σε εφαρμογή, σε πλήρη συνεργασία με την ελληνική AFCOS. Ο μηχανισμός υλοποιήθηκε.	βλ. και δράσεις 5.3.3 και 5.3.6
5.3.3	Αποτύπωση διαδικασίας για την εξέταση καταγγελιών σχετικά με τις Διαρθρωτικές Δράσεις, που θα περιλαμβάνει και την προώθηση των καταγγελιών στις αρμόδιες αρχές	Δράση / Απόκριση	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ και AFCOS	Μετά τη δημιουργία του μηχανισμού [Δράση 5.3.2]		όλες οι Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων	η σχετική διαδικασία	ΝΑΙ	Για το μηχανισμό καταγγελιών σε σχέση με τις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις η ΕΥΘΥ/ ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ προέβη από το 2014 στην κατάρτιση αναλυτικού διαγράμματος ροής το οποίο παρουσιάστηκε και συμφωνήθηκε σε συναντήσεις με την AFCOS και την ΕΔΕΛ. Επίσης προέβη στη συγγραφή διαδικασίας για το μηχανισμό αυτό, η οποία περιλαμβάνεται στο Εγχειρίδιο του ΣΔΕ 2014-2020.	Η διαδικασία και το διάγραμμα καλύπτουν πλήρως την υποδοχή και εξέταση καταγγελιών για τις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις, καθώς και το follow-up των υποθέσεων. Εμπλεκόμενοι φορείς είναι η AFCOS, η ΕΥΘΥ/ ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ, οι Διαχειριστικές Αρχές και Ενδιάμεσοι Φορείς, η Αρχή Πιστοποίησης, η ΕΔΕΛ, οι αρμόδιες ελεγκτικές ή δικαστικές αρχές σε εθνικό επίπεδο.
5.3.4	Συνεργασία για την εξασφάλιση της παρακολούθησης των δράσεων που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές, στις οποίες προωθούνται οι περιπτώσεις υπόνοιας απάτης σύμφωνα με τις διαδικασίες των δράσεων 5.2.1 και 5.3.3. [διορθωτικές δράσεις, έρευνα, δίωξη, κλπ.]	Ανασκόπηση	AFCOS	Συνεχής, μετά τον ορισμό του AFCOS		όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς	αριθμός καταγγελιών, αριθμός περιπτώσεων υπόνοιας απάτης	ΝΑΙ (ΣΥΝΕΧΗΣ)	Στο πλαίσιο των διαγραμμάτων ροής και των διαδικασιών του ΣΔΕ 2014-2020: i) εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης και ii) υποδοχή και εξέταση καταγγελιών (βλ. σημεία 5.2.1, 5.3.3 and 3.2), προβλέπεται ότι η Γενική Γραμματεία για την καταπολέμηση της διαφθοράς (AFCOS) παρακολουθεί την εξέλιξη κάθε υπόθεσης και προωθεί στην αρμόδια ΔΑ/ ΕΦ, την ΕΥΘΥ, την ΑΠ και την ΕΔΕΛ κάθε σχετική Απόφαση των εθνικών αυτών αρχών (βλ. και δράσεις 5.2.1, 5.3.3 and 3.2)	
5.3.5	Δημιουργία διαδικασιών/κανόνων αξιολόγησης και διαχείρισης των εισερχόμενων καταγγελιών	Εφαρμογή και Λειτουργία: Τεκμηρίωση	ΕΔΕΛ	2015			οι σχετικές διαδικασίες/ κανόνες	ΝΑΙ	Μετά τον ορισμό της AFCOS, σημείο Υποδοχής των καταγγελιών για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα είναι η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - Ελληνική AFCOS (Ν. 4446/2016)	

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΘΩΡΙΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (επικαιροποίηση 2017)

ΔΡΑΣΗ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΤΗΣ*	ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ		ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ (ΝΑΙ/ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ)	ΠΡΟΟΔΟΣ / ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (περιλαμβάνεται και η αναφορά σε περίπτωση απόκλισης)
				ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ					
5.3.6	Δημοσιοποίηση του μηχανισμού καταγγελιών για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα (βλ. δράση 5.3.2)	Εφαρμογή και Λειτουργία: Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ, μέσω των ΕΥΘΥ και ΕΥΣΣΑ και Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (Ελληνική AFCOS)	Δεκέμβριος 2015		όλο το προσωπικό που συμμετέχει στη διαχείριση και τον έλεγχο των Διαρθρωτικών Δράσεων, εξωτερικό περιβάλλον: Δικαιούχοι, ανάδοχοι, κοινό	σχετικά BANNERS σχετική πρόβλεψη στην απόφαση χρηματοδότησης για πράξεις κρατικών ενισχύσεων	ΝΑΙ	Στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ 2014-2020 και στις ιστοσελίδες των ΕΠ 2014-2020 έχει δημιουργηθεί συγκεκριμένο banner που πληροφορεί όλους τους εμπλεκόμενους στις διαρθρωτικές δράσεις και το ευρύ κοινό, ότι σε περίπτωση υποβολής μίας καταγγελίας σχετικά με συγχρηματοδοτούμενα έργα, θα πρέπει να απευθυνθούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - Ελληνική AFCOS. https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraud.aspx Επίσης στην πρότυπη φόρμα της απόφασης χρηματοδότησης για κρατικές ενισχύσεις έχει ήδη ενσωματωθεί το κείμενο που ενημερώνει τους Δικαιούχους-επενδυτές ότι σε περίπτωση υποβολής μίας καταγγελίας σχετικά με συγχρηματοδοτούμενα έργα, θα πρέπει να απευθυνθούν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - Ελληνική AFCOS.	

* Αυτή η στήλη αναφέρεται στο στοιχείο του Συστήματος Διαχείρισης Απάτης (κυκλικό σύστημα) που καλύπτεται από τη συγκεκριμένη δράση

Παράρτημα 2

1. Ετήσια Αραφορά των εξελίξεων στην πολιτικού του Ανταγωνισμού στην Ελλάδα / Annual Report on Competition Policy Developments in Greece, 21-23 June 2017
(This report is submitted by Greece to the Competition Committee FOR INFORMATION at its forthcoming meeting to be held on 21-23 June 2017)
2. Ενημερωτικός οδηγός για το θεσμικό πλαίσιο και τις νομοθετικές παρεμβάσεις για την αποφυγή των καρτέλ/ ANTI-CARTEL ENFORCEMENT TEMPLATE Hellenic Competition Commission 27/11/2015 (2017 update)
3. Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών, ΑΘΗΝΑ 2014, ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

**Directorate for Financial and Enterprise Affairs
COMPETITION COMMITTEE**

English - Or. English

Annual Report on Competition Policy Developments in Greece

21-23 June 2017

This report is submitted by Greece to the Competition Committee FOR INFORMATION at its forthcoming meeting to be held on 21-23 June 2017.

JT03415818

Table of Contents

Executive Summary	3
2016 Key Achievements	4
Overview	4
Enforcement (antitrust & mergers).....	5
Advocacy.....	6
Other Activities – Institutional Issues	7
1. Changes to Competition Laws and Policies	7
1.1. Amendments to Law 3959/2011 (the Greek Competition Act).....	7
1.2. Decision on the terms and conditions of the new Settlement Procedure	8
2. Enforcement of Competition Laws and Policies.....	11
2.1. Anticompetitive Practices (antitrust)	11
2.1.1. Summary of Activities regarding Anticompetitive Practices	11
2.1.2. Description of Significant Antitrust Decisions	11
2.1.3. Description of significant investigations concluded.....	15
2.2. Merger Control	17
2.2.1. Statistics on Notified Mergers	17
2.2.2. Description of Significant Merger Cases	17
2.3. Court Judgments	18
3. Advocacy – Other Initiatives	19
3.1. OECD Competition Assessment Projects and Liberal Professions	19
3.2. Other initiatives and outreach activities.....	20
4. HCC RESOURCES & ADMINISTRATION	21
4.1. Digitalization of services	21
4.2. Annual budget.....	21
4.3. Human Resources	21

Executive Summary

1. 2016 was a dynamic year for the Hellenic Competition Commission, since new competences and challenges emerged from the introduction of the Settlement Procedure. The HCC (by its unanimous Decision No. 628/2016) established the terms and conditions of the settlement procedure in cartel cases, following the delegation provisions of Articles 25a and 14 par 2 of the Greek Competition Act. The new Settlement Procedure, which is essentially modeled after the EU equivalent procedure, aims at simplifying and speeding up the handling of pending cases. It would allow the Hellenic Competition Commission to achieve efficiencies through a streamlined administrative process, resulting in a relatively more expedited adoption of infringement decisions regarding Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU. In turn, this would allow a better allocation of resources, in order to deal with more cases, thereby increasing the deterrence effect of the HCC's enforcement action, while simultaneously increasing citizens' awareness in the effective and timely punishment of undertakings infringing competition law.
2. During the course of 2016, the procedure was applied in two cases, one of which is the biggest ever pursued by the HCC and concerns a bid rigging cartel in the public works construction sector. The complexity of the case, the number of the involved undertakings and the volume of the evidence to be examined combined with the procedural requirements of a newly applied procedure have demanded ground - breaking work on behalf of the case team. The Authority also issued its first infringement decision in the cosmetics sector following the settlement procedure for some of the parties involved.
3. In the context of its advocacy initiatives, and with a view to raising awareness of businesses and consumers in competition matters, the HCC has also issued a MEMO in the form of Questions and Answers (Q&As) accompanying its decision on the Settlement Procedure. The MEMO contains useful information and clarifications on different aspects of the process.
4. The HCC continued to pursue the strategic objectives laid out since the inception of the ongoing economic crisis, in particular:
 - Maintaining a consistent level of core enforcement action (antitrust investigations and merger control work) compared to previous years, taking into account the economic downturn and the inherent challenges in pursuing a diversified agenda;
 - Placing renewed emphasis on market monitoring actions, notably by making more use of sector inquiries, while further increasing cooperation with other stakeholders;
 - Expanding considerably the Authority monitoring actions, notably by making more use of sector inquiries, and
 - Making better use of internal management tools for prioritizing the investigation of cases, with a view to increasing the systemic effect of its action.
5. During the past year a number of pending investigations were successfully completed with several statements of objections being issued in high-profile cases, the outcome of which is expected to shape the year to come and the enforcement record of the Authority. At the same time, the HCC enhanced its practice regarding commitment decisions.

6. The HCC also adopted infringement decisions in both Article 101 and 102 TFEU cases and imposed considerable fines totaling approx. € 11.6 million, notwithstanding the ongoing financial crisis.
7. As an aside, the Administrative Court of Appeals and the Supreme Administrative Court upheld all HCC's decisions reviewed in the course of 2016, with a relatively few reductions in the amount of the fines imposed.
8. The HCC's diversified record of this year also included the imposition of procedural fines for submission of misleading data that impeded the Directorate General's investigation.
9. The successful conclusion of the 3rd Joint OECD-HCC Competition Assessment Project fully demonstrates the Authority's dedication to creating a competitive environment, notwithstanding the constraints. The 3rd OECD-HCC Competition Assessment Project on the identification of potential regulatory obstacles to competition was completed, after reviewing legislation in five designated sectors of the Greek economy (e-commerce, construction, media, wholesale trade and selected subsectors of manufacturing such as chemicals, pharmaceuticals and media). Using the methodology provided in the Competition Assessment Toolkit, the project team examined 1288 sector-relevant pieces of legislation, identified 577 possible restrictions to competition and made 356 recommendations to correct them by less restrictive policies. Moreover, the HCC continued its advocacy efforts in the liberalization of professional services by issuing a new opinion for the profession of marine chemists.
10. Overall, it was a year full of new challenges, which attested to the HCC's increased capabilities to pursue complex investigations. The HCC endeavored to pursue the strategic objectives laid out since the inception of the ongoing economic crisis to expand its consultative functions, as a result of the severe economic downturn and the sustained role of the HCC in promoting competition assessment of potentially distortive laws and regulations.
11. The HCC will insist on the need to pursue diversified advocacy initiatives to enhance its role and its enforcement record, in order to raise more awareness and promote a genuine competition culture.

2016 Key Achievements

Overview

1. 2016 was marked by the introduction of the Settlement Procedure. The new Settlement Procedure, which is essentially modelled after the EU equivalent procedure, aims at simplifying and speeding up the handling of pending cases. It would allow the Hellenic Competition Commission to achieve efficiencies through a streamlined administrative process, resulting in a relatively more expedited adoption of infringement decisions regarding Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU. The procedure has been applied in two cases during the course year 2016, one of which is the largest yet pursued by the HCC (cartel investigation in the construction sector).
2. In addition a number of pending investigations were successfully completed with several statements of objections being issued in high-profile cases (likely to mark the year to come). The HCC also adopted infringement decisions in both Article

101 and 102 TFEU cases and imposed considerable fines totalling approx. € 11.6 million, notwithstanding the ongoing financial crisis.

Enforcement (antitrust & mergers)

Key decisions and interventions in 2016 included the following:

- Statement of objections addressed to more than 30 construction companies in the case of an *ex officio* investigation on alleged collusion regarding tenders for public works of infrastructure, notably road construction, rail transport, metro rail and concession projects (public-private partnerships). Practices include discussions on price ahead of tender submissions and agreeing rebate levels. This is the largest case yet pursued by the HCC and the first case, after a long period of time, that an involved undertaking contributed considerably in the substantiation of the infringement by submitting a leniency application following the dawn raids conducted by the Authority. Moreover, this is the first case where the newly introduced settlement procedure was initiated by a substantial number of the involved parties.
- Settlement decision with a total amount of fines of € 1,053,595 in a case against eight (8) companies controlled by HONDOS family members in the beauty and broader cosmetics sector regarding infringements of Articles 1 of the Greek Competition Act and 101 TFEU. The undertakings involved engaged in horizontal price-fixing regarding the retail prices of their products, thereby infringing EU and national rules. The case, an *ex-officio* investigation following a complaint, has not been yet ruled regarding the allegations for anti-competitive agreements between wholesalers of luxury cosmetics, aiming at the indirect fixing of reselling prices by the retailers, by setting a uniform level of discounts.
- Review of commitments decision upon DEPA that were made binding with previous HCC's decisions issued in 2012, 2014 and 2015 (551/VII/2012, 589/2014 and 596/2014 and 618/2015): in order to amend the specific terms of the system for the supply of natural gas through electronic auctions (gas release programme), access to network connection points – reservation of capacity at points of entry and terms of supply with other DEPA customers. The HCC also examined at the end of 2016 whether DEPA has complied with the commitments, as revised by the aforementioned decisions, and the decision is still pending.
- Infringement decision with fines totalling € 10,450,000 total imposed on Colgate Palmolive (C-P) and chains of super markets for anticompetitive clauses in the supply agreements that led to the prevention of importing C-P products from other Member States that constituted violation of Articles 1 and 2 of the Greek Competition Act and 101 and 102 TFEU, in an *ex officio* investigation in the market for detergents and cosmetics. An additional administrative fine of an amount of € 400,000 was imposed on C-P for submission of misleading data, obstructing the Directorate- General's investigation.
- Infringement decision with fines of € 88,814.62 for violation of Article 1 of the Competition Act imposed on NEOSET company for anticompetitive terms in its franchise network for selling kitchen furniture.
- Statement of objections addressed to undertakings active in the market of haemodialysis filters and arterial and venous lines for alleged infringement of competition rules (Arts. 1 of the Greek Competition Act and 101 TFEU). The *ex-officio* investigation focused on the procurement process and ensuing prices regarding haemodialysis filters and arterial and venous lines for the needs of

public hospitals in Greece, while further examining the evolution of prices in Greece as compared to other selected member states.

- Statement of objections re-issued (following the referral of the case by the Administrative Court of Appeals back to the HCC on procedural grounds) and addressed to four insurance undertakings and AUDATEX SA, following a complaint by an association of car body repairers. The complainant alleges that the insurance companies colluded in order to set fixed hourly rates for the repairer through the Audatex software, an electronic platform used to conduct electronic surveys in cases of motor vehicle damages, in order to control the repair estimates payable by the insurance companies.
- Statement of objections addressed to companies active in the auto sales market in a case of examination of a complaint by a car distributor against NISSAN EUROPE and its national importer appointed in Greece, for anticompetitive terms and clauses in the selective distribution system.
- Statement of objections addressed to certain undertakings active in the construction sector in Greece in relation to an alleged collusion of a tender process in the Prefecture of Pella.
- Statement of objections addressed to ROMA PIZZA for resale price maintenance and restriction of cross-supplies within its franchise distribution system for pizza delivery.
- In-depth investigation (Phase II review) of 2 notified mergers and acquisitions, one cleared with remedies.

12. The HCC's diversified record also included an obstruction of dawn raids decision with an administrative fine of 15,000 euro to an association of undertakings in the market for provision of security services.

Advocacy

- The 3rd OECD-HCC Competition Assessment Project on the identification of potential regulatory obstacles to competition was completed, after reviewing legislation in five designated sectors of the Greek economy (e-commerce, construction, media, wholesale trade and selected subsectors of manufacturing such as chemicals, pharmaceuticals and media). Using the methodology provided in the Competition Assessment Toolkit, the project team examined 1288 sector-relevant pieces of legislation, identified 577 possible restrictions to competition and made 356 recommendations to correct them by less restrictive policies.
- The HCC continued its advocacy efforts in the liberalization of professional services by issuing a new opinion for the profession of marine chemists.
- In the context of its advocacy initiatives, and with a view to raising awareness of businesses and consumers in competition matters, the HCC has also issued a MEMO in the form of Questions and Answers (Q&As) accompanying its decision on the Settlement Procedure. The MEMO contains useful information and clarifications on different aspects of the process.
- The Authority continued its cooperation with the European Public Law Organization (EPLO) and co-organized a training program seminar for National Judges in Greece on Enforcement of EU Competition Law which provided in-depth and practical training to judges and prosecutors on key issues pertaining to the enforcement of EU Competition Law in Greece, mainly regarding issues stemming from the implementation of the new Damages Directive.

- The Competition Commission organized workshops to promote its Guide on decisions of Associations of Undertakings, in partnership with SEV (the Hellenic Federation of Enterprises).

Other Activities – Institutional Issues

- The HCC (by its unanimous Decision No. 628/2016) established the terms and conditions of the settlement procedure in cartel cases, following the delegation provisions of Articles 25a and 14 par 2 of the Greek Competition Act. The new Settlement Procedure concerns cases where undertakings or associations of undertakings make a clear and unequivocal acknowledgement of participation and liability in relation to their participation in horizontal agreements (cartels) and the subsequent breach of competition law (Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU). As a result, they can obtain a reduction of the imposed fine by 15%, provided that certain conditions are fulfilled.
- Informal guidance to public bodies about the drafting of soft law pieces regarding the newly amended legislation on public procurement.
- Participation in a Working Team for consumer protection issues, which among others include the Code of Consumer Conduct.
- Favourable performance assessments of the HCC made by the OECD and the European Commission (also in the context of reviewing Greece's economic adjustment programme).

1. Changes to Competition Laws and Policies

1.1. Amendments to Law 3959/2011 (the Greek Competition Act)

13. The Greek Competition Act was amended twice (February and May 2016) during the pertinent period, by virtue of two pieces of legislation passed by majority vote in the Greek Parliament. The new provisions introduced in Law 3959/2011 substantially altered the legal framework covering the term in office and the conflicts of interest of the members of the decisive arm of the authority (the Hellenic Competition Commission Board).

14. The amendments to the Greek Competition Act are summarized below:

- An amendment to Article 12 of the Competition Act introduced an age threshold for the President and the Vice President and the Members of the Board of the Hellenic Competition Commission. In particular, the President and Vice President automatically leave the Authority when they reach 73 years of age, while the members of the Board when they reach 70 years of age. A transitional provision allows the current Board to remain in office until the end of their mandate.
- A conflict of interest has been introduced providing that a Member of the Board cannot be (among others) spouse to any Member of the Greek Parliament. The new Article 12 par.7 stipulates that the occurrence of such conflicts to automatically result in the termination of the person's term, when at the same the law requires the issuance of an administrative act (without specifying the content of this act) from the competent body initially appointing this person. The provision will enter into force one month following the publication of the new

Law in the Official Gazette and covers the Members of the Board already in the service of the HCC.

- New provisions were added which introduce a set of new disciplinary offenses for the Members of the HCC's Board. According to the new provisions, the disciplinary offences consist of a) any substantial infringement by a Board Member of the provisions of Competition Act (L.3959/2011) and of the legislation generally in force; b) the acquisition or the pursuit of a financial benefit or reward of the Board Member itself or of any third person in the course of their duties or on occasion of the performance of their duties; c) wrongful harm to the detriment of the Greek State or the Hellenic Competition Commission. Such misconduct as described above is subject to disciplinary action if committed with intent or gross negligence. Disciplinary action includes imposition of a fine that can reach up to 12 months of wages and permanent cessation (from the office), while if a member is fined twice within a period of 2 years, the member is automatically banned from office. Moreover, a Board Member may be dismissed if the disciplinary offense is a criminal offense under the Penal Code, even if the Board Member has not been condemned by a criminal court on such grounds.
- A new provision sets an annual cap on fees for outside legal counsel (€ 20,000) used by the Greek Competition Authority to defend its decisions before the administrative courts, which is put on hold until the staffing of the Legal Support Office as provided in the Greek Competition Act.
- The settlement procedure was introduced as well as provisions regarding the ability of undertakings to be absolved of criminal liability, in case of acknowledgement of guilt and payment of fine (in all kinds of procedures before the HCC).

1.2. Decision on the terms and conditions of the new Settlement Procedure

15. Based on specific enabling provisions of the Competition Act, the HCC continued its secondary legislation and soft law initiatives. By its unanimous Decision No. 628/2016, the Hellenic Competition Commission (HCC) established the terms and conditions of the settlement procedure in cartel cases, according to the provisions of Articles 25a and 14 par 2 of the Greek Competition Act.

16. The new Settlement Procedure concerns cases where undertakings or associations of undertakings make a clear and unequivocal acknowledgement of participation and liability in relation to their participation in horizontal agreements (cartels) and the subsequent breach of competition law (Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU). As a result, they can obtain a reduction of the imposed fine by 15%, provided that certain conditions are fulfilled. The new Settlement Procedure, which is essentially modeled after the EU equivalent procedure, aims at simplifying and speeding up the handling of pending cases. It would allow the HCC to achieve efficiencies through a streamlined administrative process, resulting in a relatively more expedited adoption of infringement decisions regarding Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU. In addition, the settlement procedure provides scope for a reduction in the number of appeals against the HCC's decisions before administrative courts. In turn, this would allow a better allocation of resources, in order to deal with more cases, thereby increasing the deterrence effect of the HCC's enforcement action, while simultaneously increasing citizens' awareness in the effective and timely punishment of undertakings infringing competition law.

17. The key parameters of the new Settlement Procedure are as follows:

- **Requirements for settlement**

Undertakings or associations of undertakings must unequivocally acknowledge participation to an infringement and accept their liability in relation to the infringement. In addition, the parties must confirm that, in view of the above, they do not request full access to the file or an oral hearing before the HCC's Board. When parties are convinced of the strength of the Commission's case in view of the evidence gathered during the investigation and of their own internal audit, they may be ready to admit their participation in a cartel and accept their liability for it.

- **Suitability of cases**

The HCC enjoys full discretion in determining whether a case is suitable for settlement, weighing a number of factors in that respect, inter alia:

- The number of businesses involved in the investigation and the number of business potentially and genuinely interested in settlement
- The number and nature of the alleged infringements
- Whether procedural efficiencies and resource savings can be achieved
- Any aggravating circumstances
- Commencement of settlement procedure

Settlement discussions may commence on the parties' initiative at any stage of the investigation. However, procedural efficiencies are less likely to accrue if a statement of objections has been already addressed to the parties concerned.

- **Bilateral discussions between the parties and the HCC**

Bilateral meetings aim at presenting each business considering settlement with the necessary information regarding the case, namely the material facts of the infringement and their legal assessment, the duration and gravity of the infringement, the liability of each undertaking, evidence pointing to violation of competition law, calculation of the fine to be imposed.

Bilateral meetings are also an opportunity for each business to present its comments on the alleged infringement and its basic parameters (as outlined above).

- **Negotiations and the settlement procedure**

The settlement procedure does not imply negotiations with the Authority. The HCC will not bargain about evidence or its objections or the finding of an infringement. However, each business will also be heard effectively in the framework of the settlement procedure and parties will therefore have the opportunity to influence the HCC's objections through argument.

- **Submission of the settlement proposal**

The official settlement proposal by each implicated business shall contain, as a minimum:

- Acknowledgement of the parties' participation and liability for the infringement
- Acceptance of the maximum amount of the fine that may be imposed by the HCC

- The parties' confirmation that they have been informed of the HCC's finding of an infringement and that they have been given the opportunity to make their views known to the authority;
- The parties' confirmation that, in view of the above, they waive their right to obtain full access to the HCC's file or to be heard in an oral hearing
- Waiver of the right to challenge HCC's jurisdiction and the validity of the procedure followed.

- **Confidentiality of cartel settlement discussions and information**

Submissions and other statements made by the settling parties in the course of settlement discussions are considered confidential and access to them is restricted. Moreover, they cannot be disclosed or used in the context of another judicial or administrative proceeding (incl. follow on damages actions). Penalties are envisaged for any breach of those access rules and of the ensuing confidentiality obligation by any party.

- **Calculation of the reduced fine imposed with the HCCs decision**

The reduction of the fine amounting to 15% due to settlement will be deducted from the fine that a company would normally have to pay according to the provisions of the current HCC's guidelines on fines.

- **Interplay of Leniency and Settlement procedures**

The leniency policy and the use of settlements are not mutually exclusive – it is possible for a leniency applicant to settle a case and benefit from both leniency and settlement discounts.

- **Calculation of fine when a company has also applied for the Leniency Programme**

When applicable, the reduction of fine given under the settlements procedure will be cumulative with the reduction of fine under the leniency programme.

- **Interplay of Commitments and Settlement procedures**

Settlement procedure is wholly distinct from the Commitments procedure. In particular, settlement decisions establish the existence of an infringement (serious cartel infringement), setting out all the relevant parameters thereof, require the termination of the infringement and impose a corresponding fine. On the contrary, commitment decisions do not establish an infringement, nor do they impose a fine, but instead bring an alleged infringement (not pertaining to cartels) to an end, by imposing on companies the commitments offered to meet the HCC's concerns.

18. The full text of the Notice is available on the website of the HCC: <http://www.epant.gr/nsubcategory.php?Lang=gr&id=241>

19. During the course of 2016, the procedure was applied in two cases, one of which is the biggest ever pursued by the HCC and concerns a bid rigging cartel in the public works construction sector. The complexity of the case, the number of the involved undertakings and the volume of the evidence to be examined combined with the procedural requirements of a newly applied procedure have demanded ground-breaking work on behalf of the case team. The Authority also issued its first infringement decision in the cosmetics sector following the settlement procedure for some of the parties involved, as described in more detail below.

2. Enforcement of Competition Laws and Policies

20. The HCC adopted infringement decisions in both Article 101 and 102 TFEU cases and imposed considerable fines, notwithstanding the ongoing financial crisis. Moreover, several pending investigations were successfully completed and brought before the HCC Board for a decision, which are likely to shape the year to come. The Authority pursued investigations in the area of retail supply chain, food & beverage markets, construction sector, personal care products, distribution of pharmaceuticals, energy (supply of gas), liberal professions. For an overview of the HCC's enforcement record in the course of 2016, see executive summary above. A summary of the key investigations is provided below.

2.1. Anticompetitive Practices (antitrust)

2.1.1. Summary of Activities regarding Anticompetitive Practices

21. In the area of antitrust, the HCC issued thirty three (33) decisions applying Articles 101 TFEU (1 of Greek Competition Act) and 102 TFEU (2 of the Greek Competition Act), i.e. regarding potentially anti-competitive agreements, concerted practices, decisions of associations, as well as abuse of dominance. Moreover, the Authority also issued a number of statements of objections, thereby concluding its investigations in several high-profile cases.

22. The HCC further issued ten (10) rejection decisions on priority grounds concerning alleged infringements of Articles 101 TFEU (1 of Greek Competition Act) and 102 TFEU (2 of the Greek Competition Act),

23. The Authority conducted fifty three (53) dawn raids in total for the investigation of five (5) pending cases. The HCC's diversified record also included an obstruction of dawn raids decision with an administrative fine of 15.000 euro to an association of undertakings in the market for provision of security services.

2.1.2. Description of Significant Antitrust Decisions

Construction sector cartel (bid rigging practices)

24. A statement of objections was addressed to a large number of undertakings active in the construction sector in Greece regarding an alleged infringement of Article 1 Law 703/1977 (now article 1 Law 3959/2011) and article 101 TFEU. The case is based on an ex officio investigation which focuses on alleged collusion regarding tenders for public works of infrastructure, notably road construction, rail transport, metro rail and concession projects (public-private partnerships). According to the statement of objections, the ELLAKTOR, J&P-AVAX, GEK TERNA, AECEK, TECHNICAL OLYMPIC and INTRAKAT groups of companies participated, with varying starting points, in bid-rigging for public construction works that spanned from 1989 to 2016. Based on the evidence gathered in the investigation, the implicated construction companies coordinated their business conduct on responses to invitations to tender, particularly by:

- Submitting cover bids and/or agreeing amongst themselves who will submit the winning bid;
- Fixing the level of bids (rebated granted);

- Suppressing bids in return for monetary compensation;
- Agreeing to execute sub-contracts before submitting their respective bids; or
- Withdrawing from bidding in return for jointly executing the respective works.

25. The collusive scheme was implemented through regular meetings of representatives of the implicated competing undertakings and/or the conclusion of compensatory contracts. TECHNICAL OLYMPIC contributed considerably in the substantiation of the infringement by submitting a leniency application following the dawn raids conducted by the HCC.

26. According to the statement of objections, undertakings within the FCC, VINCI, HOCHTIEF and SIEMENS group of companies, as well as the BIOTER, EKTER, THEMELI, THEMELI DOMI, CHR. CONSTANTINIDIS, ALSTOM TRANSPORT, IACOVOU BROTHERS, ARCHIRODON, SALINI, SELI, DOMIKH KRITIS, AGRICULTURAL BANK OF GREECE, ERETBO, ALEXANDROS TECHNIKI, NEMESIS, VAN OORD, TADEI, IMPRESA, RIZZANI and MAIRE TECNIMONT undertakings, each participated in individual anti-competitive tenders, and for varying time-periods, in the said collusive scheme. In addition, the statement of objections recommends the finding of an infringement also with respect to the MICHANIKI, ATTIKAT, EMPEDOS, ELTER, ALTE, PROODEFTIKI, TECHNODOMI, N. KAMATAKIS, THESSALIKI, EVROPAIKI TECHNIKI, PARNON, ERGAS, GENER, ELTEK and SOMAGUE ENGENHARIA construction undertakings, as well as with respect to the SATE and STEAT associations of undertakings, although their participation in the infringement is subject to the 5-year limitation period for the imposition of penalties. As set out above, this is the first case where the newly introduced settlement procedure was initiated by a substantial number of the involved parties.

The Cosmetics case – Settlement decision

27. A statement of objections was addressed to certain undertakings active in the wholesale and retail trade of luxury cosmetics, committed an infringement of art. 1 of Law 703/1977 (as was applicable), current art 1 of L. 3959/2011, and of art. 101 TFEU. The ex-officio investigation was initiated following complaints by NOTOS COM, the first against five luxury cosmetics wholesalers (namely, ESTEE LAUDER HELLAS S.A, P.N. GEROLYMATOS S.A, L' OREAL PRODUITS DE LUXE HELLAS S.A, GR. SARANTIS S.A. and PARFUMS CHRISTIAN DIOR HELLAS S.A.) and the second against luxury cosmetics retailers under the brand name "HONDOS CENTER". For the purposes of the above investigation, the Directorate-General for Competition conducted dawn raids at the premises of the undertakings involved, took witness statements and sent several information requests. The SO identifies, on the one hand, the anti-competitive agreements between wholesalers of luxury cosmetics, aiming at the indirect fixing of reselling prices by the retailers, by setting a uniform level of discounts and, on the other hand, the horizontal and vertical agreements between companies of Hondos Bros, examined in the light of setting uniform prices, in the relevant product market of luxury cosmetics. It is estimated that the practices identified constitute a series of actions that are part of an "overall plan" for the distortion of competition. According to the SO, the duration of the infringements covers a period between two and six years for the undertakings involved.

28. The HCC decided to settle a case against eight (8) companies controlled by HONDOS family members in the beauty and broader cosmetics sector regarding infringements of Articles 1 of the Greek Competition Act and 101 TFEU. In particular,

according to the Decision, the above-mentioned companies engaged in horizontal price-fixing regarding the retail prices of their products, thereby infringing EU and national rules. For the said violation, the HCC imposed penalties in each of the 8 companies involved, amounting to € 1,053,595 in total. The Decision was adopted through a simplified procedure, under the terms of the new Settlement Procedure, following an expression of interest and subsequent settlement declaration by the implicated parties. In this context, the 8 HONDOS companies acknowledged their participation and liability for the anti-competitive conduct at issue for the period June 2003-June 2006. In return, the HCC reduced the fines imposed in each of the implicated party by 15%, in accordance with the new rules.

Review of DEPA commitments (natural gas supply)

29. The HCC accepted a proposal submitted by DEPA to revise partly the commitments adopted with earlier HCC decisions (Decisions No. 551/2012, 589/2014, 596/2014 and 618/2015), as follows:

1. Increase the quantities auctioned through the gas release programme and, consequently, amend specific terms of the system for the supply of natural gas through electronic auctions, in view of the forthcoming scheduled annual auction;
 2. Revise specific terms of the commitments pertaining to DEPA's reservation of capacity at the points of entry of the transmission network, pending the review of the entire sub-set of the relevant commitments in light of Regulations (EU) 984/2013 and 715/2009 (relating, respectively, to capacity allocation mechanisms in gas transmission systems and to the conditions for access to transmission networks and congestion management), as implemented. The revised set of commitments has as follows:
30. Regarding the supply of natural gas through electronic auctions (gas release programme):
- Auctioned quantities of natural gas, through the system of electronic auctions, are increased from the current threshold of 10% of DEPA's annual total quantities each preceding year gradually to: 16% in 2017, 17% in 2018, 18% in 2019 and 20% in 2020. Any additional quantities auctioned, i.e. new quantities above the current 10% threshold will only be allocated to suppliers. As regards the auctioned quantities within the current 10% share, quantitative limits to participation for each participant are increased from 15% to 20%. As regards the new share of auctioned quantities (i.e. above the 10% share, as increased gradually), there will be no quantitative limits to participation.
 - Suppliers and customers of DEPA will be put on equal footing in terms of flexibility in the use of the gas purchased through electronic auctions.
 - Any amendment of the gas release programme shall occur in the context of the current commitments framework, which lasts until 2022.
 - Sales of natural gas outside Greece are excluded from the calculation of natural gas quantities to be auctioned.
 - Following the operation of the Single Natural Gas Market (SNGM), DEPA shall continue to offer, on an annual basis through SNGM, natural gas quantities corresponding to the above set percentages under any regulatory framework to be then put in place, with no further involvement of DEPA in the auctioning process and ensuing costs. In the meantime, auction costs will be revised, in consultation

- with the Regulatory Authority for Energy (RAE), as to include possible additional costs resulting from the revised auction system.
- The gas release programme shall be reviewed by the HCC, in cooperation with RAE, upon a request from DEPA, should DEPA's market share fall below 60% in the future.
31. Regarding access to network connection points – reservation of capacity at points of entry:
- Pursuant to an earlier decision (551/2012), DEPA committed to give priority to third parties (competing suppliers and customers) as regards the reservation of any future additional capacity at transmission entry points (which may result from an upgrade of capacity at such points), to offer free of charge any unused transportation capacity allocated to it at transmission entry points and also to reduce its reserved capacity per transmission entry point from 30.6.2017 onwards, subject to set quantitative limits. According to the revised commitments, the said quantitative limits for DEPA on a yearly basis are adjusted as follows: (a) at Sidirokastro (Greek-Bulgarian border): up to 67% of the current total capacity at that entry point, (b) at the remaining entry points of Kipoi (Greek-Turkish border) and Ag. Triada (LNG-Revythousa): up to 55% and 40% of the total capacity at each entry point respectively (as with earlier decisions). DEPA may reserve unused capacity exceeding those limits, assuming no third party expresses an interest, subject to a shorter notice period of 10 days. In addition, the revised commitments now cater for the possibility of reserving capacity up to 10 days for unforeseen, emergency reasons.
32. HCC shall review this entire sub-set of commitments (i.e. commitments pertaining to access and capacity caps at transmission entry points, as described above), upon a request from DEPA, provided that the new regulatory framework set out in Regulations (EU) 984/2013 and 715/2009 (relating, respectively, to capacity allocation mechanisms in gas transmission systems and to the conditions for access to transmission networks and congestion management), is fully implemented, and provided that DEPA complies with all ensuing formalities and conditions.
33. Regarding the supply contracts with DEPA customers, the revised commitments further clarify certain aspects of an earlier decision (551/2012) concerning DEPA's conclusion of new contracts or the renewal of contracts. In this context, DEPA commits, with regard to any new contract concluded or in case of renewal of existing contracts (a) to provide its prospective customers with the possibility to opt for a one-year duration contract, and (b) to not enter into contracts of a duration longer than two years with customers that purchase more than 75% of their actual annual gas supply needs from DEPA, upon customers' declaration that their needs do not exceed such threshold.
34. As for the remainder, HCC decisions 551/2012, 589/2014, 596/2014 and 618/2015 continue to apply and the HCC shall continue to cooperate with RAE for the effective implementation of the commitments.

The Colgate- Palmolive case (detergents and cosmetics market) – infringement decision with fines

35. The case concerns an ex-officio investigation in the market for detergents and cosmetics for suspected infringement of national and EU competition law by the COLGATE - PALMOLIVE group of companies, as well as by companies active in the

retail and wholesale trade of supermarket products. The HCC issued an infringement decision with a total amount of fines of € 10,450,000 imposed on Colgate Palmolive (C-P) and chains of super markets for anticompetitive clauses in the supply agreements, that led to the prevention of importing C-P products from other Member States, therefore violating Articles 1 and 2 of the Greek Competition Act and 101 and 102 TFEU. The contractual terms between companies of the C-P group and companies active in the retail and wholesale trade (among which are the biggest super markets in the Greek market) that referred to a prohibition in parallel imports of detergents and cosmetics by its very nature has the effect of reinforcing the compartmentalisation of markets on a national basis, thereby holding up the economic interpenetration of the internal market. As a result the HCC decided that the contractual terms constituted a by object restriction of competition in the relevant markets, while revealing the existence of a centralized plan of C-P for the restriction of parallel trade, especially imports from Italy to Greece, where the prices, therefore creating a higher need for parallel imports.

36. In addition the decision found that C-P had abused its dominant position in the market for glass cleaning products, as the compliance to the contractual terms prohibiting parallel imports is inextricably linked to the granting of rebates to its consumers, having as an effect the loss of the rebate, in case the customer failed to comply with the parallel import prohibitive clause.

37. The HCC by majority vote fined companies -members of the group of C-P with an amount of € 8,671,267 for infringement of Articles 1 of the Greek Competition Act and 101 TFEU and an amount of € 747,518 for violating Articles 2 and 102 TFEU. The HCC unanimously fined companies active in the retail and wholesale trade with total fines amounting to € 1,017,207 for violating Articles 1 and 101 TFEU. An additional administrative fine of an amount of € 400,000 was imposed on C-P for submission of misleading data, obstructing the Directorate- General's investigation.

2.1.3. Description of significant investigations concluded

38. Moreover, several pending investigations were successfully completed and brought before the HCC Board for a decision, which are likely to shape the year to come. It is noted that the statement of objections is not binding for the Hellenic Competition Commission. The latter will decide upon the case after it has taken into consideration all evidence, as well as the arguments put forward by all implicated parties. The most important cases are the following:

Hemodialysis filters and arterial and venous lines

39. A statement of objections was addressed to certain undertakings active in the market of hemodialysis filters and arterial and venous lines for alleged infringement of competition rules (Arts. 1 of the Greek Competition Act and 101 TFEU). The ex-officio investigation by the General Directorate for Competition was initiated in 2011 following an eponymous complaint against suppliers of filters and other hemodialysis products. In the context of the investigation, the DG conducted dawn raids at the premises of the suspected undertakings involved, took witness statements and sent several information requests. The investigation focused on the procurement process and ensuing prices regarding hemodialysis filters and arterial and venous lines for the needs of public hospitals in Greece, while further examining the evolution of prices in Greece as compared to other selected member states. According to the statement of objections, the implicated suppliers engaged in anti-competitive practices, the aim being to directly or

indirectly fix prices or other trading conditions, as well as to limit supply, in the relevant product market of hemodialysis filters and arterial and venous lines.

Audatex case- rules on rates per working hour (man-hour) of repair and maintenance services

40. A statement of objections was addressed to AUDATEX HELLAS, an association of undertakings according to the statement of objections, and its shareholders, i.e. HELLENIC GENERAL INSURANCE COMPANY S.A. 'THE ETHNIKI', AGROTIKI ASSURANCE S.A., INTERAMERICAN PROPERTY AND CASUALTY INSURANCE COMPANY S.A. and GROUPAMA PHOENIX HELLENIC INSURANCE COMPANY S.A. According to the SO the allegedly infringing parties had fixed hourly rates for repair services in the case of accidents involving insured vehicles, payable by the insurance companies using the Audatex software to create repair estimates. Moreover according to the statement of objections AUDATEX HELLAS had fixed the annual increase of hourly rates. The statement of objections also alleges that AUDATEX HELLAS had adopted binding rules and mechanisms to monitor compliance of the users of its software (i.e. insurance companies, estimators and repair shops) with the fixed rates (such as an MFN clause in agreements with repair shops coupled with the obligation to provide access to their books and records, an exclusivity clause in agreements with estimators regarding the use of the Audatex software, appointment by insurance companies exclusively of estimators using the Audatex software and redirecting damaged vehicles to repair shops using the Audatex software). Finally, according to the statement of objections alleged infringements by the Hellenic Association of Insurance Undertakings could not be substantiated to the requisite legal standard. The case was reviewed in compliance with judgments 2132/2010, 2133/2010, 2134/2010 and 2135/2010 of the Athens Administrative Court of Appeals and 3847/2013, 3848/2013, 3849/2013 and 3850/2013 of the Council of State referring back to the Hellenic Competition Commission (HCC) its decision 460/V/2009 for a new ruling.

Ex-officio investigation regarding construction tender processes in the Pella Prefecture

41. A statement of objections was addressed to certain undertakings active in the construction sector in Greece, which allegedly committed an infringement of Art. 1 of the Greek Competition Act. The ex-officio investigation by the General Directorate for Competition was initiated in 2011, following an anonymous complaint against certain construction undertakings in relation to an alleged collusion of a tender process in the Prefecture of Pella. For the purposes of the above investigation, DG conducted dawn raids at the premises of the undertakings involved, took witness statements and sent several information requests. According to the SO, the said construction companies participated in a bid-rigging agreement and/or concerted practice in relation to a tender for the rehabilitation of landfills during 2010 and 2011 (i.e. they coordinated their business conduct on responses to invitations to tender, particularly by agreeing amongst themselves who will submit the winning bid and by engaging in cover bids or bid suppression).

Other significant cases

42. The HCC issued an infringement decision with fines of an amount of € 88,814,62 for violation of Article 1 of the Competition Act imposed on NEOSET company for anticompetitive terms in its franchise network for selling kitchen furniture.

43. A statement of objections was addressed to companies active in the auto sales market in a case of examination of a complaint by a car distributor against NISSAN EUROPE and its national importer appointed in Greece, for anticompetitive terms and clauses in the selective distribution system.

44. A statement of objections was addressed to ROMA PIZZA for resale price maintenance and restriction of cross-supplies within its franchise distribution system for pizza delivery.

2.2. Merger Control

2.2.1. Statistics on Notified Mergers

45. In 2016 the HCC reviewed twelve (12) merger filings pursuant to the Greek Competition Act, of which six (6) led to an in-depth review (phase II merger investigations). In one case the challenged merger was resolved with remedies, while one was abandoned by the interested parties and the rest were cleared unconditionally.

2.2.2. Description of Significant Merger Cases

Consolidation in the retail sector

46. As a result of the severe economic downturn and the ensuing need for recapitalization, a wave of merger and acquisitions in the retail sector has emerged, involving several super market chains. In 2016, the HCC was mostly concerned with the consolidation of the super market retail sector, notably through acquisitions of regionally based super-market chains by some of the country's largest industry players. In addition important mergers came under the scrutiny of the Competition Authority in markets relevant to infrastructure, such as ports and airports.

47. The HCC conducted the substantive assessment of these mergers, by analyzing competitive conditions in local markets (defined as a radius from each retail store). In all cases, the HCC held that competition is not significantly impeded by the notified transactions, with the exception of one case, which was cleared with imposed conditions. Two of the most important merger cases that came under the scrutiny of the Competition Authority are the following:

Acquisition by Fraport of 14 Greek regional airports

48. By its unanimous Decision No 626/2016, the Hellenic Competition Commission (HCC) cleared the notified acquisition by Fraport AG of 14 Greek regional airports through Concession Agreements for the upgrade, maintenance, management and operation of Cretan, Continental Greece and Ionian Sea regional airports, namely 1. Thessaloniki, 2. Kerkyra, 3. Chania, 4. Zakynthos, 5. Kefallinia, 6. Aktion, and 7. Kavala [Cluster A], and of Aegean Sea regional airports, namely 1. Rodos, 2. Kos, 3. Santorini, 4. Mikonos, 5. Mitilini, 6. Samos and 7. Skiathos [Cluster B]. The Hellenic Republic Asset Development Fund SA (HRAADF) launched a public tender procedure for the award of a concession for the exploitation and provision of services in relation to the operation

and maintenance of the Cluster A Regional Airports and of the Cluster B Regional Airports. The Consortium consisting of Fraport AG and Slentel Limited was awarded as the preferred investor by the HRADE. According to the decision, the notified transaction does not raise serious doubts as to its compatibility with merger control rules in the relevant markets concerned by the concentration, notably the markets for the granting of airport management and operation concessions through tenders, for the management and operation of airport infrastructures (including the provision of airport infrastructure services, the provision of ground-handling services, and the provision of associated commercial services), and the provision of airport IT software (upstream market).

Acquisition by COSCO (HONG KONG) GROUP LIMITED of sole control over PIRAEUS PORT AUTHORITY S.A. (clearance with commitments)

49. The HCC cleared the notified concentration between PIRAEUS PORT AUTHORITY S.A. (PPA S.A.) and COSCO (HONG KONG) GROUP LIMITED, whereby the latter acquires sole control over the former. The concentration was cleared, under the provisions of L. 3959/2011, with the following conditions, which correspond to specific commitments undertaken by COSCO and accepted by the HCC:

- COSCO HK shall withdraw any exclusivity terms and refrain in future from concluding or imposing any exclusivity conditions on the market for the provision of stevedoring and storage of domestic containerized cargo services.
- COSCO HK shall maintain PPA's currently applicable tariffs for any stevedoring and storage of domestic containerized cargo services to be provided on quay 1 by PPA S.A. until 31.12.2017, with the possibility to announce any tariff increase also before the second half of 2017.

50. The HCC, after taking into account the prevailing conditions and the counterfactual in the relevant market, the efficiencies accrued as a result of the acquisition, as well as the commitments undertaken by the notifying party, concluded that the above concentration does not raise serious doubts as to its compatibility with merger control rules in the relevant markets concerned.

2.3. Court Judgments

51. The Athens Administrative Court of Appeals (AACA), which reviews all HCC's decisions on the merits, issued twenty (20) final judgments in 2016. Out of those decisions:

- All 20 were upheld on appeal (in 14 of those the Court confirmed the HCC's findings on substance, but adjusted the fine imposed)
- In 1 decision the Court upheld the case on its merits but referred it back to the HCC in order to recalculate the fine imposed based on the type of the established infringement.

52. In addition, the Council of the State (Supreme Administrative Court) which reviews AACA decisions on legal grounds only, issued and notified to the Authority 6 judgments in the course of 2016, regarding infringement decisions. The HCC's decisions prevailed in all those cases. Additionally in one case the undertaking involved withdrew its further appeal against the relevant AACA decision, therefore leading to the confirmation of the HCC's decision.

3. Advocacy – Other Initiatives

3.1. OECD Competition Assessment Projects and Liberal Professions

53. In recent years, the HCC has taken steps to diversify and expand considerably its advocacy efforts and overall outreach activities, both as a result of the ongoing financial crisis and the sustained role of the HCC in promoting structural reforms in the context of Greece's Economic Adjustment Programme. For this purpose, a variety of instruments have been used by the Authority, including (a) formal opinions—recommendations for legislative change addressed to the government (upon request by the competent line ministries or at its own initiative); (b) targeted screening and regulatory impact assessment initiatives in cooperation with the OECD; and (c) publication of compliance and awareness guides.

54. As regards specific and/or quantifiable results:

- Following the successful implementation of the 1st and the 2nd Joint HCC-OECD Competition Assessment Projects, a **3rd Joint OECD-HCC Competition Assessment Project** was concluded after reviewing legislation in five designated sectors of the Greek economy (e-commerce, construction, media, wholesale trade and selected subsectors of manufacturing such as chemicals, pharmaceuticals and media). Using the methodology provided in the Competition Assessment Toolkit, the project team examined 1288 sector-relevant pieces of legislation, identified 577 possible restrictions to competition and made 356 recommendations to correct them by less restrictive policies.

55. The HCC's partnership with the OECD on all three projects is a testament to the authority's capabilities and commitment in further strengthening its advocacy role.

- **1st Joint OECD-HCC Competition Assessment Project:** A team of HCC & OECD experts reviewed more than 1,000 pieces of legislation, ultimately identifying 555 problematic regulations and making more than 320 recommendations on legal provisions that should be amended or repealed in 4 sectors Greek economy: food processing, retail trade, building materials and tourism¹. It is estimated that approx. 80% of the project's recommendations were adopted and enacted into law by the Greek government in the course of 2014.
- **2nd Joint OECD-HCC Competition Assessment Project:** The team of HCC & OECD experts reviewed 482 pieces of legislation, identified 154 potential restrictions and made 88 recommendations for change, following a 5-month in-depth review of legislation to identify potential regulatory obstacles to competition in 4 additional sectors of the economy: manufacture of coke and refined petroleum products; manufacture of textiles, wearing apparel, leather and related products; manufacture of beverages and manufacture of machinery and equipment. The report will be published shortly and implementation is pending.

56. **Liberal professions:** During the last 4 years, the HCC's task force on liberal professions reviewed laws and regulations affecting a number of regulated professions, ultimately issuing more than 25 formal opinions aimed at identifying and removing regulatory obstacles as regards the access and exercise of a number of professional services. According to the OECD Economic Survey for Greece (November 2013), it is

¹ See <http://www.oecd.org/greece/greececompetitionassessment.htm>.

estimated that around **75% of nearly 350 regulated professions** had been opened to competition, in line with the Hellenic Competition Commission recommendations (opinions issued by the HCC in the context of its enhanced advocacy role)².

57. **Opinion on the profession of marine chemists:** In the course of 2016, the HCC continued its work on further liberalization of professions and issued one opinion, in the liberalization of marine chemists while reviewing other professions, for which the HCC shall issue its formal opinion in the upcoming months. Following a formal request from the competent Ministry (Ministry of Finance), the HCC examined whether the prerequisites for the profession of marine chemists is compatible with competition law, since the introduction of L.3919/2011 (the liberal professions law) and the abolition of the previous system of prior licensing. The prior licensing system was replaced with the notifications system, with the exception of the professions that the HCC issued an opinion setting the reasons that urged for the maintenance of a prior authorization procedure mainly for public interest purposes. The issues that came under the scrutiny of the Competition Authority concerned the essential qualifications that a marine chemist ought to possess as well as the followed procedure and the supporting documents. The HCC found that the professional qualifications (diploma education, experience and successful participation in examinations) and the possession of adequate equipment are conditions compatible with the principles of proportionality while aligned with the public interest scope, therefore not implementing restrictions to competition in the context of this profession.

3.2. Other initiatives and outreach activities

58. As previously mentioned, the HCC established the terms and conditions of the settlement procedure in cartel cases, according to the provisions of Articles 25a and 14 par 2 of the Greek Competition Act. In the context of its advocacy initiatives, and with a view to raising awareness of businesses and consumers in competition matters, the HCC has also issued a MEMO in the form of Questions and Answers (Q&As) accompanying its decision on the Settlement Procedure. The MEMO contains useful information and clarifications on different aspects of the process.

59. The Authority continued its cooperation with the European Public Law Organization (EPLO) and co-organized a training program seminar for National Judges in Greece on Enforcement of EU Competition Law which provided in-depth and practical training to judges and prosecutors on key issues pertaining to the enforcement of EU Competition Law in Greece, mainly regarding issues stemming from the implementation of the new Damages Directive.

60. The Competition Commission organized workshops to promote its Guide on decisions of Associations of Undertakings, in partnership with SEV (the Hellenic Federation of Enterprises).

61. The Authority provided informal guidance to public bodies about the drafting of soft law pieces regarding the newly amended legislation on public procurement.

62. Representatives of the Directorate General Participation in a Working Team for consumer protection issues, which among others include the Code of Consumer Conduct.

² See e.g. OECD Economic Surveys – Greece, November 2013, p. 30 et seq.

4. HCC RESOURCES & ADMINISTRATION

4.1. Digitalization of services

63. The HCC successfully proceeded in digitalizing its services, including case management and other internal procedures. As previously reported, by implementing this project, the HCC aims at providing enhanced digital services to citizens and enterprises, thereby reducing costs, burdensome procedures and bureaucracy as a whole. The new technologies infrastructure will further contribute to the upgrade and streamlining of all HCC's databases, while rendering case management more effective. The project, which is financed by EU funds, was substantially completed during the previous year and the Authority is fully committed to expand its use by all affected stakeholders, in order to raise awareness of competition law and the HCC's enforcement record.

4.2. Annual budget

HCC BUDGET (€)*		
2015	2016	2017
7,738,500	6,353,000	5,477,000

*Excluding sums earmarked for the purchase of a new building and sums remitted to the state budget (from HCC's surplus each year).

4.3. Human Resources

64. During 2016, there has been a decline in the total number of the Authority's employees, with a significant number of experts being seconded to other departments of the public sector. The reduction of the personnel and the public sector recruitment restrictions, currently in force due to the current financial status of the country, had an inevitable consequence on the ability of the HCC to perform its role in an efficient and timely manner.

65. The Directorate-General of the HCC is organized in Units by reference to sectors of the economy (as this is considered to be optimal in the circumstances of the Authority). Within those Units, all non-administrative staff contributes to all areas of competition enforcement (mergers, anti-cartel, anti-competitive agreements, dominance-related issues, advocacy etc), according to their individual field of sectoral expertise and depending on the actual needs of the Authority and overall resources available (on a case-by-case basis). In 2016, total number of staff is 86³, out of which 57 is non-administrative staff working on competition enforcement⁴.

³ This figure excludes the Members of the HCC Board (the decision-making arm of the authority).

⁴ Four (4) senior IT experts qualify as "administrative" staff, although they have a central role in conducting dawn raids and handling the electronic data of the investigations.

HCC staff (year end 2016)	
Staff Category	Number of staff
Competition experts (lawyers)	18
Competition experts (economists)	34
Competition experts (other)	5
Total (competition enforcement)	57
Administrative support staff (excluding employees on secondment to other public sector entities or on unpaid leave)	29
Total	86

International
Competition
Network

ANTI-CARTEL ENFORCEMENT TEMPLATE

CARTELS WORKING GROUP
Subgroup 2: Enforcement Techniques

Hellenic Competition Commission

27/11/2015

(2017 update)

ICN ANTI-CARTEL ENFORCEMENT TEMPLATE

IMPORTANT NOTES:

This template is intended to provide information for the ICN member competition agencies about each other's legislation concerning (hardcore) cartels. At the same time the template supplies information for businesses participating in cartel activities about the rules applicable to them; moreover, it enables businesses which suffer from cartel activity to get information about the possibilities of lodging a complaint in one or more jurisdictions.

Reading the template is not a substitute for consulting the referenced statutes and regulations. This template should be a starting point only.

1. Information on the law relating to cartels

A. Law(s) covering cartels:	Article 1 of the national Law 3959/2011 on the "Protection of free competition" (hereinafter "Competition Act"). The Article essentially mirrors Art. 101 TFEU and is interpreted accordingly by the Hellenic Competition Commission (HCC) and administrative courts The Competition Act is available in English on http://www.epant.gr/categoryn.php?Lang=en&id=390 In particular, according to Art. 1 par.1 of the Competition Act, "<i>all agreements and concerted practices between undertakings and all decisions by associations of undertakings which have as their object or effect the prevention, restriction or distortion of competition in the Hellenic Republic shall be prohibited, and in particular those which: a) directly or indirectly fix purchase or selling prices or any other trading conditions; b) limit or control production, distribution, technical development or investment; c) share markets or sources of supply; d) apply dissimilar conditions to equivalent trading transactions, especially the unjustified refusal to sell, buy or otherwise trade, thereby hindering the functioning of competition; e) make the conclusion of contracts subject to acceptance, by the other parties, of supplementary obligations which, by their nature or according to commercial use, have no connection with the subject of such contracts</i>".
B. Implementing regulation(s) (if any):	N/A EU legislation and pertinent guidelines applied directly or by analogy
C. Interpretative guideline(s) (if any):	The following interpretative guidelines have been issued: Guidelines on the method of setting fines, published on May 12 2006 (available only in Greek on

	http://www.epant.gr/img/x2/categories/ctg253_3_1193315361.pdf In other key respects, EU legislation and pertinent guidelines applied directly or by analogy
D. Other relevant materials (if any):	The revised Hellenic Leniency Programme, available only in Greek on http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=335&nid=661

2. Scope and nature of prohibition on cartels

A. Does your law or case law define the term “cartel”? If not, please indicate the term you use instead.	The Competition Act does not define the term “cartel”. However, the term “prohibited agreements and concerted practices” is used and the Art.1 of the Competition Act includes specific practices that are considered as anti-competitive agreements between undertakings. Art. 1 essentially refers to the same practices prohibited under Art. 101 TFEU. EU concept of “cartel” applies.
B. Does your legislation or case law distinguish between very serious cartel behaviour (“hardcore cartels” – e.g.: price fixing, market sharing, bid rigging or production or sales quotas¹) and other types of “cartels”?	While the Competition Act does not distinguish between hardcore cartels and other types of cartels, the HCC’s decisions are in line with the relevant EU case law on this matter. Moreover, the published Guidelines on the method of setting fines (available only in Greek on http://www.epant.gr/img/x2/categories/ctg253_3_1193315361.pdf), provide that horizontal price – fixing, market sharing and output limitation agreements are considered as the most serious infringements of competition law.
C. Scope of the prohibition of hardcore cartels:	According to par.3 of Art. 1 of the Competition Act, agreements, decisions and concerted practices which come under paragraph 1 shall not be prohibited, provided that they cumulatively satisfy the following preconditions: a) they contribute to improving the production or distribution of goods or to promoting of technical or economic progress; b) at the same time, they allow consumers a fair share of the resulting benefit; c) they do not impose on the undertakings concerned restrictions which are not indispensable to the attainment of these objectives and d) they do not afford the possibility of eliminating competition or eliminating competition in respect of a substantial part of the relevant market. Also, par. 4 of Art. 1 of the Competition Act provides that the EU Regulations on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union (hereinafter “TFEU”) shall apply <i>mutatis mutandis</i> to the implementation of the above preconditions, to agreements, decisions by associations of undertakings or concerted practices which are not likely to affect trade between Member States within the meaning of Art. 101 par. 1 of the TFEU.

¹ In some jurisdictions these types of cartels – and possibly some others – are regarded as particularly serious violations. These types of cartels are generally referred to as “hardcore cartels”. Hereinafter this terminology is used.

D. Is participation in a hardcore cartel illegal <i>per se</i>²?	The participation in agreements such as price – fixing or market – sharing has been treated by the HCC as <i>per se</i> illegal. EU concepts apply.
E. Is participation in a hardcore cartel a civil or administrative or criminal offence, or a combination of these?	It is both an administrative and criminal offence. (please refer to Art. 35 of the Competition Act which can be found on http://www.epant.gr/img/x2/categories/ctg391_3_1418031420.pdf) . However it must be noted that under the Competition Act the proceedings within the Greek enforcement system are of administrative nature only. The HCC does not have to power to impose criminal sanctions, while the latter lies within the competences of the criminal courts.

3. Investigating institution(s)

A. Name of the agency, which investigates cartel:	Hellenic Competition Commission. The Authority has a dualist structure, essentially comprising two bodies: the Directorate General for Competition, which is conducting the investigations, and the HCC Board which is the decision-making arm of the Authority.
B. Contact details of the agency:	1a Kotsika Street, P.C. 104-34 Athens, Greece Tel: +30 210 88 09 202 Fax: +30 210 88 09 134 Website Address: www.epant.gr You may also refer to: Dionysia Xirokosta General Director Tel: +30 210 88 09 222 Fax: +30 210 88 09 134 E-mail: dxirokosta@epant.gr
C. Information point for potential complainants:	Please refer to the above answer, 3B.
D. Contact point where complaints can be lodged:	Please refer to the above answer, 3B.
E. Are there other authorities which may assist the investigating agency? If yes, please name the authorities and the type of assistance they provide.	It is possible for local authorities to be asked for their assistance. In particular, according to Art. 39 of the Competition Act, the President of the Commission or the Vice-President, Director-General or Director of the Directorate-General of Competition of the Competition Commission authorized by him may write to public authorities or departments, level-1 or level-2 local authorities and public-law legal entities, in order to request their assistance with the

² For the purposes of this template the notion of 'per se' covers both 'per se' and 'by object', as these terms are synonyms used in different jurisdictions.

	investigations.
--	-----------------

4. Decision-making institution(s)³ [to be filled in only if this is different from the investigating agency]

A. Name of the agency making decisions in cartel cases:	Hellenic Competition Commission The Agency has a dualist structure, whereby the key investigative functions (performed by the Directorate-General) are separate from the adjudicating functions (assigned to HCC's Board)
B. Contact details of the agency:	1a Kotsika Street, P.C. 104-34 Athens, Greece Tel: +30 210 88 09 202 Fax: +30 210 88 09 134 Website Address: www.epant.gr
C. Contact point for questions and consultations:	1a Kotsika Street, P.C. 104-34 Athens, Greece Tel: +30 210 88 09 202 Fax: +30 210 88 09 134 Website Address: www.epant.gr You may also refer to: Dionysia Xirokosta General Director Tel: +30 210 88 09 222 Fax: +30 210 88 09 134 E-mail: dxirokosta@epant.gr
D. Describe the role of the investigating agency in the process leading to the sanctioning of the cartel conduct.	The Directorate General for Competition (hereinafter "DG") of the HCC carries out investigations relating to cartels. Upon conclusion of an investigation, the DG along with the designated Board Member acting as Rapporteur submit the statement of objections or preliminary report to the HCC Board, which is the competent body to decide whether the alleged infringement has been substantiated or not.
E. What is the role of the investigating agency if cartel cases belong under criminal proceedings?	Proceedings within the Greek competition enforcement system are of administrative nature only. The HCC does not have to power to impose criminal sanctions, while this lies within the competences of the criminal courts. The Competition Act also provides for an obligation of the HCC (Art. 43), when it finds an Art. 1 / Art. 101 EC Treaty infringement, to report the infringement to the competent prosecution authority within no more than ten (10) days from issuing its decision.

³ Meaning: institution taking a decision on the merits of the case (e.g. prohibition decision, imposition of fine, etc.)

5. Handling complaints and initiation of proceedings

A. Basis for initiating investigations in cartel cases:	Investigations in cartel cases may be launched after a) the HCC's ex officio initiation of proceedings b) following a complaint filed with the HCC or c) a leniency application.
B. Are complaints required to be made in a specific form (e.g. by phone, in writing, on a form, etc.)?	The complaints submitted to the DG must always be written in a pre-defined form template. According to Art. 36 of the Competition Act, the HCC, by virtue of its decision No 546/2012 has set the format, type and means of submission for the complaints filed before the Authority. For this purpose, it adopted a specific Form for complaints which essentially mirrors Form C, annex to Regulation 773/2004. The HCC also issued a Notice explaining the requirements applicable to complaints pursuant to Art. 36 of the Competition Act. The Notice clarifies the formalities for launching complaints before the HCC, explains the handling of submissions that do not comply with the requirements for complaints and further sets out the procedural consequences of different types of submissions (i.e. complaints, other submissions). (the form may be found on http://www.epant.gr/img/x2/entypa/entypa8_1_1425291634.pdf. Please note that it is available only in Greek)
C. Legal requirements for lodging a complaint against a cartel:	There are no particular legal requirements for lodging a complaint against a cartel. Unlike the proceedings before the European Commission, complainants are not required to demonstrate a legitimate interest for lodging the complaint.
D. Is the investigating agency obliged to take action on each complaint that it receives or does it have discretion in this respect?	The HCC IS bound by the legality principle, which entails a legal duty to consider all complaints formally filed. However, under its prioritization procedures (Art.36 of the Competition Act and HCC Decisions No. 525/VI/2011 and 539/VII/2012 by law delegation), the Directorate-General shall investigate pending cases according to their ranking on the basis of the point system, which essentially exemplifies and quantifies the priority criteria set out in the abovementioned decision. The Competition Act further provides that complaints of low ranking can be rejected by summary decision on priority grounds.
E. If the agency intends not to pursue a complaint, is it required to adopt a decision addressed to the complainant explaining its reasons?	In these cases, the DG is obliged to inform the complainant explaining the reasons for not pursuing the complaint. According to Art. 37 of the Competition Act, complaints relating to matters which do not fall within the remit of the Competition Commission based on the provisions of the present law, shall be placed on file at the Directorate-General of Competition by act of the President of the Competition Commission, on the recommendation of the Directorate-General, within five (5) months of submission thereof. If the complaint falls within the remit of another independent or administrative or judicial authority, the Competition Commission must duly forward it by the above deadline. The Authority may now also reject complaints on priority grounds (see answer to 5D above).

F. Is there a time limit counted from the date of receipt of a complaint by the competition agency for taking the decision on whether to investigate or reject it?	Please refer to the answer above under 5E.
---	--

6. Leniency policy⁴

A. What is the official name of your leniency policy (if any)?	The official name is “Hellenic Leniency Programme” (in Greek “Πρόγραμμα Επιείκειας”). You may find the Leniency Programme in English on: http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=90&nid=151. Please note that in 2011, a revised Leniency Programme was adopted by the HCC and can be found only in Greek on: http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis661_1_1351256055.pdf. The revised Leniency Programme was designed on the basis of the EC Leniency Programme and provides for either immunity or a reduction of fines. (the main features of the revised Leniency Programme can be found on http://www.epant.gr/img/x2/news/news378_1_1326791189.pdf.)
B. Does your jurisdiction offer full leniency as well as partial leniency (i.e. reduction in the sanction / fine), depending on the case?	As mentioned above, both full and partial leniency are provided by the Leniency Programme.
C. Who is eligible for full leniency?	The revised Leniency Programme describes thoroughly the parties eligible for full leniency. In particular, according to the Leniency Programme, the HCC will grant immunity from fine which would have otherwise been imposed to a company disclosing its participation in an alleged cartel only if that company: a) is the first to submit information and evidence which in the HCC’s view will enable it to either launch a targeted investigation with regard to the alleged violation of Art. 1 of the Competition Act (and Art. 101 TFEU), or find an infringement of Art. 1 of the Competition Act (and Art. 101 TFEU); b) cooperates genuinely, fully, continuously and expeditiously from the time it submits its application throughout the HCC’s administrative procedure; c) stopped its involvement in the alleged cartel immediately following the submission of its application/evidence; d) has not induced other companies to participate in the alleged cartel and d) has treated its application for leniency as confidential until the issuance of the Statement of Objections by the Directorate General.

⁴ For the purposes of this template the notion of ‘leniency’ covers both full leniency and a reduction in the sanction or fines. Moreover, for the purposes of this template terms like ‘leniency’ ‘amnesty’ and ‘immunity’ are considered as synonyms.

D. Is eligibility for leniency dependent on the enforcing agency having either no knowledge of the cartel or insufficient knowledge of the cartel to initiate an investigation? In this context, is the date (the moment) at which participants in the cartel come forward with information (before or after the opening of an investigation) of any relevance for the outcome of leniency applications?	As it can be derived by the above answer, the decisive conditions for immunity or reduction in fines, are the timing of the application, the degree to which the leniency application entails or enhances the HCC's capability to establish proof of the infringement, the significance and completeness of the evidence and/or information submitted by the participant, which must, in any case, have additional probative value in relation to the evidence already in the HCC's possession.
E. Who can be a beneficiary of the leniency program (individual / businesses)?	Both legal and natural persons involved in cartels may be beneficiaries of the leniency programme (see in this context also 14/A).
F. What are the conditions of availability of full leniency: [e.g. provide decisive evidence, maintain cooperation throughout, not to be the ringleader, cease the infringement, restitution, etc.]	Please refer to the above answer under 6.C.
G. What are the conditions of availability of partial leniency (such as reduction of sanction / fine / imprisonment):	In order to qualify for a reduction of fine, an undertaking which is not the first to submit information as described above, it must provide the HCC with evidence which has an added value with respect to the evidence already possessed by the HCC. Also it has to stop its involvement in the alleged cartel at the latest time it makes its leniency application.
H. Obligations for the beneficiary after the leniency application has been accepted:	Please refer to the above answer under 6.C.
I. Are there formal requirements to make a leniency application?	There are no formal requirements.
J. Are there distinct procedural steps within the leniency program?	As described in the Leniency Programme, an undertaking wishing to apply for immunity from fines should contact the President of the Hellenic Competition Commission, who immediately informs the Director General of the Hellenic Competition Commission. However, if the requirements for accepting the leniency application are not met, the President of the Hellenic Competition Commission, upon proposal of the Director General, informs the undertaking that immunity from fines is not available for the suspected infringement.
K. At which time during the application process is the applicant given certainty with respect to its eligibility for leniency, and how is	The applicant is given certainty with respect to its eligibility for full or partial leniency, when the relevant written acknowledgement by the President of the HCC is issued. This occurs relatively early in the process, but formally is subject to the final decision of the HCC Board.

this done?	
L. What is the legal basis for the power to agree to grant leniency? Is leniency granted on the basis of an agreement or is it laid down in a (formal) decision? Who within the agency decides about leniency applications?	According to Art. 25 of the Competition Act, a decision of the Competition Commission taken in Plenary shall determine the terms and conditions for exemption from or reduction of fines imposed on undertakings and natural persons who assist the investigation of horizontal restrictive practices under Art. 1 of the Competition Act or under Art. 101 TFEU.
M. Do you have a marker system? If yes, please describe it.	Under the new regime the applicant may request a “marker” which protects the applicant’s place in the queue for a given period of time. According to the Leniency Programme, the undertaking (or the natural person) wishing to benefit from the “marker” system has to submit to the HCC a minimum set of information and may withhold its priority, provided that it submits the evidentiary material required within the deadline set by the HCC. The set of information required to obtain a “marker” includes the identification of the alleged cartel members, the affected geographic and product market(s), and the cartel’s duration, nature and operation, as well as potential leniency applications submitted to other NCAs
N. Does the system provide for any extra credit⁵ for disclosing additional violations?	N/A
O. Is the agency required to keep the identity of the beneficiary confidential? If yes, please elaborate.	In the context of the general obligation of the officials of the DG and the Members of the HCC to treat in a confidential way any material gathered during the examination of any case (you may also refer to Art. 41 of the Competition Act), the agency is required to keep the identity of the beneficiary confidential. The Competition Act also provides that any information gathered in the context of the examination of any case, may be used only in relation to the particular case for which the information has been gathered. If the officials of the DG infringe the above provisions, they may be imprisoned for at least 3 months, in accordance with Art. 252 of the Penal Code, and pay a sanction of at least €1.000,00 but not exceeding €10.000,00. They may also be disciplinarily prosecuted for breach of the obligation of confidentiality. If, on the other hand, the provisions of Art. 41 of the Competition Act are infringed by the President or the Members of the HCC, they may be punished pursuant to Art. 252 of the Penal Code, as well as with a pecuniary sanction of at €1.500,00 but not exceeding €15.000,00 and by the same decision they are disqualified from their position as a member of the HCC.
P. Is there a possibility of appealing an agency’s decision rejecting a leniency application?	The decision of the HCC issued in connection with rejecting a leniency application, may be appealed before the Athens Administrative Court of Appeals.

⁵ Also known as: “leniency plus”, “amnesty plus” or “immunity plus”. This category covers situations where a leniency applicant, in order to get as lenient treatment as possible in a particular case, offers to reveal information about participation in another cartel distinct from the one which is the subject of its first leniency application.

Q. Contact point where a leniency application can be lodged:	1a Kotsika Street, P.C. 104-34 Athens, Greece Tel: +30 210 88 09 202 Fax: +30 210 88 09 134 Website Address: www.epant.gr
R. Does the policy address the possibility of leniency being revoked? If yes, describe the circumstances where revocation would occur. Can an appeal be made against a decision to revoke leniency?	The Hellenic Leniency Programme does not expressly provide for such a case. However, as the leniency is in any event subject to the final decision, this may occur if the leniency applicant fails to abide with its obligations (see answer to 6C above).
S. Does your policy allow for “affirmative leniency”, that is the possibility of the agency approaching potential leniency applicants?	No. There is no such reference in the Hellenic Leniency Programme in relation to “affirmative leniency”
T. Does your authority have rules to protect leniency material from disclosure? If yes, please elaborate.	N/A

7. Settlement

A. Does your competition regime allow settlement? If yes, please indicate its public availability (link to the relevant rules, guidelines, etc.)	The HCC (by its unanimous Decision No. 628/2016) established the terms and conditions of the settlement procedure in cartel cases, according to the provisions of Articles 25a and 14 par 2 of the Greek Competition Act (law 3959/2011). See https://www.epant.gr/Pages/Legislations (Greek version) In the context of its advocacy initiatives, and with a view to raising awareness of businesses and consumers in competition matters, the HCC has also issued a MEMO in the form of Questions and Answers (Q&As) accompanying Decision No.628/2016. The MEMO contains useful information and clarifications on different aspects of the process. See https://www.epant.gr/Pages/Publications (Greek version)
B. Which types of restrictive agreements are eligible for settlement?	The Settlement Procedure concerns cases where undertakings or associations of undertakings make a clear and unequivocal acknowledgement of participation and liability in relation to their participation in horizontal agreements (cartels) and the subsequent breach of competition law (Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU).
C. What is the reward of the settlement for the parties?	The parties can obtain a reduction of the imposed fine by 15%, provided that certain conditions are fulfilled.
D. May a reduction for settling be cumulated with a leniency	A reduction for settling may be cumulated with a leniency reward. More specifically, when settled cases involve also leniency

reward?	applicants, the reduction of the fine granted to them for settlement will be added to their leniency reward.
E. List the criteria (if there is any) determining the cases which are suitable for settlement.	The Settlement Procedure provides for the conditions under which cases are considered suitable for settlement and the factors taken into account. In this respect, account may be taken of the probability of reaching a common understanding regarding the scope of the potential objections with the parties involved within a reasonable timeframe, in view of factors such as: • sincere intentions of the parties concerned to engage in settlement • the number of parties involved and the degree of their participation in the infringement • the extent of contestation of the facts and their legal assessment as well as the participation and responsibility of each party • foreseeable conflicting positions on the attribution of liability • the number of leniency applications concerning the specific case • the contribution of possible aggravating circumstances the prospect of achieving procedural efficiencies in view of the progress made overall in the settlement procedure, including the avoidance of delays and the scale of burden involved in providing access to non-confidential versions of documents from the file, in cases that the parties exercise their right to request an oral hearing, or in view of the limitation of the probability of court appeals, will be also considered.
F. Describe briefly the system [who can initiate settlement – your authority or the parties, whether your authority is obliged to settle if the parties initiate, in which stage of the investigation settlement may be initiated, etc.].	The Procedure is essentially modelled after the EU equivalent procedure. The Settlement Procedure explains in detail the timeframe and administrative steps covering the commencement and conduct of proceedings (i.e. bilateral discussions, submission and content of the settlement proposal, confidentiality of cartel settlement discussions and information). The parties involved, at any time of the investigation of the case, may approach HCC and express their interest towards settlement. The parties may express their interest to engage in settlement discussions: a) at any point in time before the date on which HCC notifies to the parties concerned, the statement of objections issued against them b) no later than 35 days before the hearing of the case before the HCC board, in case that a statement of objection has already been notified to the undertakings- parties. The decision to initiate or not proceedings in view of settlement as well as the adoption of a final decision or not, remain a choice of HCC. HCC may also decide at any time during the procedure to discontinue settlement discussions altogether in a specific case or with respect to one or more of the parties involved, if it considers that procedural efficiencies are not likely to be achieved.
G. Describe the procedural efficiencies of your settlement system [e.g. shorter decision, etc.].	The Procedure aims at simplifying and speeding up the handling of pending cases. It would allow the HCC to achieve efficiencies through a streamlined administrative process, resulting in a relatively more expedited adoption of infringement decisions regarding Article 1 of the Greek Competition Act and/or Article 101 TFEU. In addition, the settlement procedure provides scope for a reduction in the number of appeals against the HCC's decisions before administrative courts. In turn, this would allow a better allocation of resources, in order to deal with more cases, thereby increasing the deterrence effect of the HCC's enforcement action, while

	simultaneously increasing citizens' awareness in the effective and timely punishment of undertakings infringing competition law.
H. Does a settlement necessitate that the parties acknowledge their liability for the violation?	One of the key parameters of the Settlement Procedure is the requirements for settlement, namely the unequivocal acknowledgement on behalf of undertakings or associations of undertakings of their participation to an infringement and the acceptance of their liability in relation to the infringement.
I. Is there a possibility for settled parties to appeal a settlement decision at court?	Yes. The decision of the HCC issued under the Settlement Procedure (Article 25a, last paragraph of Greek Competition Act) is subject to judicial review by the national courts.

8. Commitment

A. Does your competition regime allow the possibility of commitment? If yes, please indicate its public availability.	According to par. 6 of Art. 25 of the Competition Act, if the HCC considers, during relevant investigation carried out, that there is a likelihood of infringement of Art. 1 of the Competition Act or Art. 101 TFEU, it may, by its decision, accept commitments on the part of the undertakings or associations of undertakings concerned to cease the infringement considered likely and may make such commitments binding for the undertakings or associations of undertakings. The HCC's decision may be issued for a specified period, where it is considered likely that there are no grounds for its further action. The HCC may, following a request submitted by any party concerned or on its own initiative, reopen the proceedings when there has been a material change in any of the facts on which the decision was based or the undertakings concerned act contrary to their commitments or the decision was based on incomplete, incorrect or misleading information provided by the undertakings concerned. The HCC has issued guidelines (HCC decision No 588/2014) defining the terms, conditions and procedure for the acceptance of commitments in the case of alleged infringements of Art. 1 and/or 2 of Competition Act and 101 and/or 102 TFEU.
B. Which types of restrictive agreements are eligible for commitment? Are there commitments which are excluded from the commitment possibility?	According to the Commitment Guidelines (See answer under 8A), which set the criteria that HCC takes under consideration when examining a commitments proposal, the HCC will normally not accept commitments in the case of hardcore restrictions to competition regarding price fixing and/or bid rigging and/or limitation of output and/or quota arrangements and/or the sharing of markets. In addition, the Authority will not normally accept commitments in cases of serious abuse of dominant position of an undertaking. Furthermore, the HCC will not accept commitments if: a. The case regards horizontal agreements subject to the leniency program or b. They are vague or conditional or c. They are proposed as part of a delaying tactic or d. They don't serve the purpose of the effectiveness of the procedure. The Guidelines are available in English on the website http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=89&nid=647.
C. List the criteria (if there are	According to its decision No. 588/2014, the HCC considers

any) determining the cases which are suitable for commitment.	commitments appropriate in cases where the competition concerns: a) are readily identifiable b) are fully addressed by the commitments offered and no new concerns emerge c) may be efficiently resolved and within a short period of time The HCC considers that commitments are appropriate where they contribute to the efficiency of the procedure and better allocation of resources. It encourages undertakings to signal their interest in discussing commitments as early as possible. In general, the HCC does not consider commitments appropriate when the undertakings involved have already received a Statement of Objections.
D. Describe, which types of commitments are available under your competition law.[e.g.: behavioural / structural]	Both structural and behavioural or even a combination of the two types of commitments may be accepted.
E. Describe briefly the system!	The Guidelines provide that interested undertakings may propose commitments at any time during the course of an investigation by the HCC. The procedure for evaluating commitments commences if : a) The undertaking proposing commitments demonstrates a genuine willingness to propose commitments, which will fully and effectively address the competition concerns. b) The case at hand is appropriate for accepting commitments. c) The nature and characteristics of the commitments adequately address the competition concerns. The procedure for accepting commitments is initiated with preliminary meetings with the Directorate General and/or the HCC Rapporteur. It is followed by an evaluation of the criteria for initiation of the procedure, an invitation to interested undertakings to submit their final proposal and possibly by a market consultation on the commitments. Finally, a Report on the acceptance of the final proposal of commitments (as modified during the consultation stage) is notified to the interested undertakings, which are invited together with the complainant to a hearing before the HCC. The procedure ends with the Decision of the HCC rendering the commitments binding and enforceable.
U. Does a commitment decision necessitate that the parties acknowledge their liability for the violation?	There is no specific approach on the matter.
V. Describe how your authority monitors the parties' compliance to the commitments.	The parties are obliged to send to the HCC all the data needed to prove their compliance to the commitments. Otherwise, the HCC is able to launch an investigation in the specific market and impose fines to undertakings for not complying with the commitments. (Art.25 par. 4 of the Competition Act)
W. Is there a possibility for parties to appeal a commitment decision at	HCC is not expressly obliged to consider the commitments offered by the undertakings and enjoys wide discretion in that respect. According to Art. 25 par.6 of the Competition Act, that HCC may by virtue of a decision accept the proposed commitments by the parties

court?	of the case. The HCC's decision not to initiate the commitments procedure may be judicially reviewed only in cases of alleged infringement of the authority's exercise of discretionary power.
--------	--

9. Investigative powers of the enforcing institution(s)⁶

A. Briefly describe the investigative measures available to the enforcing agency such as requests for information, searches/raids⁷, electronic or computer searches, expert opinion, etc. and indicate whether such measures requires a court warrant.	The DG has extensive investigative powers (which mirror EU investigative powers in all key aspects). In particular, according to Art.38 and 39 of the Competition Act, the DG has the power to conduct inspections of business premises, non-business premises as well as the homes of directors, managers, and other members of staff of the undertakings and associations of undertakings concerned, under the conditions set by law and to request information from an undertaking and/or association of undertakings and/or natural person in the context of an investigation. A court warrant is not a prerequisite in order to conduct an inspection in business premises, but it must be obtained if the undertaking subject to the investigation refuses to accept the investigation. Similarly, in all inspections of non-business premises a judge or public prosecutor should be present. According to Art. 39 of the Competition Act the officials of the DG have the power to take sworn or unsworn testimonies, as appropriate, by any representative or member of staff of any undertaking or association of undertakings. The DG also has the power to conduct interviews or ask questions during inspections of business and/or non-business premises. In addition the HCC may address compulsory requests for information also to public or other authorities. Public authorities and legal persons governed by public law have a duty of information. In the event of refusal, obstruction or delay in providing the information requested the HCC may file an official report, so that disciplinary action can be taken against civil servants or employees of public-law legal entities for the above infringements, which are a disciplinary offence.
B. Can private locations, such as residences, automobiles, briefcases and persons be searched, raided or inspected? Does this require authorisation by a court?	Please refer to answer 9A.
C. May evidence not falling under the scope of the authorisation allowing the inspection be seized / used as evidence in another case? If yes, under which circumstances (e.g. is a	No, evidence taken in the context of a particular case cannot be used in another case. The information collected pursuant to the provisions of the Competition Act may only be used for the purpose of the request for information, the inspection or the hearing (Art. 41 par.1. of the Competition Act).

⁶ "Enforcing institutions" may mean either the investigating or the decision-making institution or both.

⁷ "Searches/raids" means all types of search, raid or inspection measures.

post-search court warrant needed)?	
D. Have there been significant legal challenges to your use of investigative measures authorized by the courts? If yes, please briefly describe them.	To date, there have been no significant legal challenges to the use of investigative measures used by the DG. To the contrary, all 4 decisions of the Athens Court of Appeals that have been issued so far, acknowledged the wide discretion of the HCC in conducting dawn raids

10. Procedural rights of businesses / individuals

A. Key rights of defence in cartel cases:

Please indicate the relevant legal provisions.

Undertakings- parties to the proceedings before the HCC Board have the following rights of defence, according to the provisions of the HCC Procedural Regulation:

- The statement of objections (SO) must be addressed to all parties of the proceedings
- Following the notification of the SO the parties may file a memorandum to HCC's Secretariat (reply to the SO) no later than 20 days before the hearing of the case (Art. 14 of the Regulation). The parties may also attach relevant documents in proof of the facts set out in their reply and propose witnesses to be heard before the Competition Commission in order to corroborate those facts. Each of the memorandum and the hereto attached documents must be submitted in two copies along with their non-confidential versions (in copies equivalent to the number of the parties involved in the case). Thus parties to the proceedings always have access to the non-confidential version of other parties' written replies to the Statement of Objections. The same applies to rebuttals of other parties' memoranda which are submitted no later than 15 days before the hearing.
- Parties also have a right to access to file right (Art.15 of the Regulation)
- Parties have extensive rights to an oral hearing. In particular, they may be represented by lawyers, their legal representative may be present, they submit further documents and evidence, they may propose, examine and cross-examine witnesses.
- Parties have the right to file an appeal against HCC's decisions before the Court of Appeals (full review of the merits) and subsequently before the Supreme Administrative Court (on legal grounds only).

The complainants have the same rights, although their access to file right is limited in scope in comparison to the right enjoyed by the undertakings –parties to the infringement,

The HCC Procedural Regulation also provides for the possibility of third parties demonstrating legitimate interest to intervene in the adjudicating process before the HCC Board. However, such third parties (interveners) are not considered parties to the proceedings and have relatively limited rights to access to the file. In particular, a third party with legitimate interest may be granted a) the right to cross-examine witness and address questions to parties to the proceedings or other third parties or/ and b) the right to receive copies of the minutes of

	the proceedings in order to submit comments or/ and c) the right of access to the non-confidential memoranda/ written replies to the SO filed by the parties to the proceedings. Moreover, the HCC may summon, on its own initiative, any third party to appear and be examined as a witness at the oral hearing.
B. Protection awarded to business secrets (competitively sensitive information): is there a difference depending on whether the information is provided under a compulsory legal order or provided under informal co-operation? Please indicate the relevant legal provisions.	Confidential business information is protected, irrespective of whether such information has been provided under a compulsory legal procedure or under informal co-operation. (HCC Notice on the treatment of confidential information of cases and on the submission of the non-confidential version of documents, issued on 13.01.2015 http://www.epant.gr/img/File/HCC%20Notice%20on%20the%20treatment%20of%20confidential%20information%20english.pdf). According to the Notice, as a general rule, business secrets are not accessible to the parties to the proceedings. Furthermore, according to Art. 15 par. 6 of the Regulation, inculpatory or exculpatory documents are included in the SO and are not treated from this point onwards as confidential. Finally, according to Art. 15 par. 7 of the Regulation, in case access to documents containing confidential information is absolutely necessary for the exercise of the rights of defence of a party, the President of the HCC, following a request, issues a justified decision and grants access in whole or in part to these documents and only to the person for whom the access has been considered as absolutely necessary.

11. Limitation periods and deadlines

A. What is the limitation period (if any) from the date of the termination of the infringement by which the investigation / proceedings must begin or a decision on the merits of the case must be made?	All cases regarding the application of Articles 1 and 2 of the Competition Act are assigned to a Commissioner - Rapporteur when the investigation is mature and according to the prioritisation criteria, with the exception of the complaints where an act/ decision is issued by the President. There is no time limit regarding the period between the initiation of proceedings and the assignment of the case to a Commissioner – Rapporteur. According to Art. 42 of the Competition Act, the powers conferred on the HCC for the imposition of penalties for violation of the Competition Act's provisions shall be subject to a five-year period of limitation. The period of limitation shall commence on the date on which the infringement was committed. However, in the case of continuing or repeated infringements, the period of limitation shall commence on the date on which the infringement ceased.
B. What is the deadline, statutory or otherwise (if any) for the completion of an investigation or to make a decision on the merits?	No specific rules apply. The administrative courts are interpreting in a broad sense the concept of a "reasonable timeframe" regarding the duration of an investigation until the issuance of a decision by the HCC.
C. What are the deadlines, statutory or otherwise (if any) to challenge the commencement or completion of an investigation or a decision regarding sanctions?	According to Art. 30 par.1 of the Competition Act, the decisions of the HCC are subject to an appeal before the Athens Administrative Court of Appeals within a time-limit of sixty (60) days following notification of the HCC's decision. In addition (Art. 32 Comp. Act.) an appeal before the Council State

(see also 15A)	against the decision of the Athens Administrative Court of Appeal can be filed within 60 days following the issuance of the decision of the Athens Administrative Court of Appeal.
-----------------------	--

12. Types of decisions

A. List which types of decisions on the merits of the case can be made in cartel cases under the laws listed under Section 1.	According to Art. 25 par.1 of the Competition Act, the HCC has the following powers, by virtue of its decisions: - To impose a fine on the undertakings or associations of undertakings that have committed the infringement of Art.1 of the Comp. Act (and/ or Art. 101 TFEU) - To oblige the interested undertakings or associations of undertakings to cease the infringement and to desist from it in the future - To impose behavioural or structural remedies, which must be necessary and appropriate for cessation of the infringement and proportionate to its nature and gravity. Structural remedies shall be allowed only where no equally effective behavioural remedies exist or where any equally effective behavioural remedies are liable to be more burdensome than structural remedies, - To impose a fine to undertakings or associations of undertakings that fail to fulfil a commitment made by them and that has been made binding by a decision of the Competition Commission - To make recommendations in case of infringement of Art. 1 and/or 101 TFEU - To threaten with a fine or pecuniary sanction or both in case of continuation or repetition of the infringement, - To impose the threatened fine or pecuniary sanction or both, when, by virtue of decision, it ascertains the continuation or repetition of the infringement.
B. List any other types of decisions on the merits of the case relevant particularly in hardcore cartel cases under the laws listed under Section 1 (if different from those listed under 12/A).	Please refer to answer 12.A
C. Can interim measures⁸ be ordered during the proceedings in cartel cases? (if different measures for	According to Art. 25 par.5 of the Competition Act, the HCC (the decision - making body) is exclusively competent for ordering interim measures, either ex officio or upon request of the Minister of Development & Competitiveness, when an infringement of Art. 1, 2, and 11 of the Competition Act or of Art. 101 and 102 TFEU is

⁸ In some jurisdictions, in cases of urgency due to the risk of serious and irreparable damage to competition, either the investigator or the decision-making agency may order interim measures prior to taking a decision on the merits of the case [e.g.: by ordering the immediate termination of the infringement].

hardcore cartels please describe both⁹.) Which institution (the investigatory / the decision-making one) is authorised to take such decisions? What are the conditions for taking such a decision?	probable and there exists an urgent need for prevention of an imminent danger of irreparable damage to the public interest. The HCC may threaten with a pecuniary sanction of up to €10.000,00 for every day of non-compliance with its decision and to deem it forfeited, when the non-compliance is confirmed by a decision thereof.
--	--

13. Sanctions for procedural breaches (non-compliance with procedural obligations) in the course of investigations

A. Grounds for the imposition of procedural sanctions / fines:	According to Art. 38 of the Competition Act, the HCC may impose procedural sanctions/ fines in the event of refusal, obstruction or delay in providing the information requested by the HCC or in case inaccurate or incomplete information is provided. In these cases the HCC shall impose a fine on undertakings or associations of undertakings and their directors and employees or private individuals or private-law legal entities. In case information is requested from another public authority and civil servants or employees of public-law legal entities refuse, obstruct or delay in providing the information, the HCC may file an official report, so that disciplinary action is taken for the above actions, which constitute a disciplinary offence. In addition according to Art. 39 par.5 of the Competition Act, the HCC can impose procedural sanctions/fines on undertakings, associations of undertakings or persons who obstruct or hamper, in any manner, investigations carried out under the provisions of this Article (dawn raids). The HCC can also impose procedural sanctions/fines on undertakings, associations of undertakings or persons who refuse to submit to relevant inspections, produce books, records and other documents requested and provide copies or extracts of them. The legislation also provides for penal sanctions imposed by national courts.
B. Type and nature of the sanction (civil, administrative, criminal, combined; pecuniary or other):	The sanctions are of civil/administrative nature only. Only the criminal courts can impose criminal sanctions.
C. On whom can procedural sanctions be imposed?	Please refer to answer 13.A
D. Criteria for determining the sanction / fine:	Please refer to answer 13.A
E. Are there maximum and / or minimum sanctions / fines?	Please refer to answer 13.A

⁹ Only for agencies which answered “yes” to question 2.B. above

14. Sanctions on the merits of the case

A. Type and nature of sanctions in cartel cases (civil, administrative, criminal, combined): On whom can sanctions be imposed?	Concerning type of fines that may imposed to undertakings in cartel cases see above 2.E. According to Art. 25 of the Competition Act the persons obliged to comply with the provisions of the Competition Act and Articles 101 and 102 TFEU are • in the case of individual undertakings, the owners • in the case of civil and commercial companies and joint ventures, their managers and all the general partners • in the specific case of public limited companies, the members of the board of directors and those persons responsible for implementing the relevant decisions. Regarding decisions of collective bodies of the undertaking taken by majority, only those voting in favour shall be liable. The HCC may also impose on the above natural persons, following their hearing, a separate fine from two hundred thousand (200,000) Euros to two million (2,000,000) Euros, where they demonstrably participated in preparatory acts, the organization or commission of the unlawful behaviour of the undertaking.
B. Criteria for determining the sanction / fine:	In determining the amount of fine, the HCC, takes into consideration the Guidelines on setting fines, which include specific factors relating to the duration and gravity of the violation.
C. Are there maximum and / or minimum sanctions / fines?	With regard to the fines that may be imposed to businesses found to have participated in cartels, there are no minimum thresholds provided by the Competition Act. However, Art. 25 of the Competition Act provides that the fine imposed or threatened with, may reach a percentage of up to ten per cent (10%) of the undertaking's gross revenues of the current tax year or of the previous one to the infringement.
D. Guideline(s) on calculation of fines:	The guidelines can be found on http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=89&nid=44.
E. Does a challenge to a decision imposing a sanction / fine have an automatic suspensory effect on that sanction / fine? If it is necessary to apply for suspension, what are the criteria?	According to Art. 30 par. 2 of the Competition Act, the HCC's decisions imposing sanctions can be challenged before the Athens Administrative Court of Appeals. The deadline for filing appeals and the filing of appeals shall not suspend execution of the Competition Commission's decision. However, the Athens Administrative Court of Appeal (in Council) may, if there is sufficient cause, suspend the decision at appeal in whole or in part or conditionally, following a petition by the interested party. In particular, where an appeal is filed, the Administrative Court of Appeal of Athens (in Council) may, by a reasoned judgment, following an appellant's petition, order the suspension of a part of the fine, which cannot exceed 80 %. The petition for suspension shall be acceptable up to the above percentage of the fine, subject to the requirements of the principle of proportionality in the case at issue, where it is found that immediate execution of the contested action would cause the applicant irreparable damage or a damage which would be difficult to repair if

	the appeal is successful. If the court finds that the appeal is manifestly well-founded, it may issue a specially reasoned decision accepting the petition for suspension, even for the whole amount of the fine and even if the damage to the applicant from immediate execution of the contested action is not deemed to be irreparable or difficult to repair.
--	---

15. Possibilities of appeal

A. Does your law provide for an appeal against a decision that there has been a violation of a prohibition of cartels? If yes, what are the grounds of appeal, such as questions of law or fact or breaches of procedural requirements?	Please refer to answer 14.E.
B. Before which court or agency should such a challenge be made? [if the answer to question 15/A is affirmative]	Please refer to answer 14.E.

ΟΔΗΓΟΣ

για Αναθέτουσες Αρχές

Ανίχνευση και πρόληψη
συμπαιγνιακών πρακτικών σε
διαγωνισμούς προμηθειών

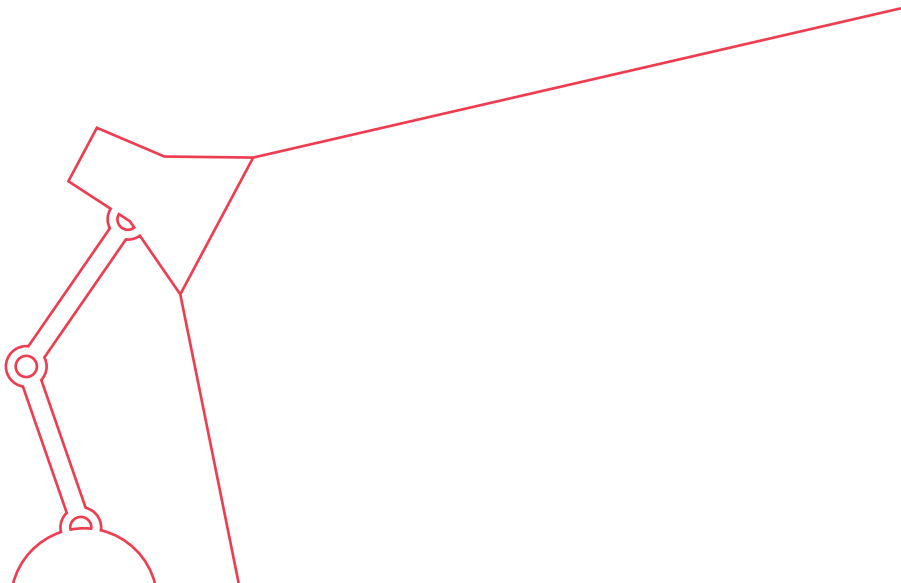

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

ΑΝΕΞΕΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑ (ΚΑΡΤΕΛ) ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ	6
3. ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ	7
Α. Χειραγώγηση προσφορών (bid rigging)	8
Β. Κατανομή αγορών	12
Γ. Καθορισμός τιμών	13
Δ. Περιορισμός προσφερόμενων ποσοτήτων	13
4. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑ	16
5. ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ-ΥΠΟΠΤΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	19
6. ΤΡΟΠΟΙ ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ	28

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι δημόσιες προμήθειες αντιπροσωπεύουν σημαντικό κομμάτι της ελληνικής οικονομίας και μεγάλο ποσοστό του κρατικού προϋπολογισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η ακεραιότητα των διαγωνιστικών διαδικασιών είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση των χρημάτων των φορολογουμένων, την επίτευξη των στόχων της οικονομικής πολιτικής και την παροχή υψηλότερης ποιότητας δημόσιων υπηρεσιών.

Πώς όμως εξασφαλίζεται ότι οι προμηθευτές που συμμετέχουν στη διαδικασία υποβολής προσφορών δεν συμπράττουν για να μειώσουν τον μεταξύ τους ανταγωνισμό και να αυξήσουν το κόστος των προμηθειών;

Οι δημόσιοι φορείς πραγματοποιούν κατά κανόνα αγορές προϊόντων ή υπηρεσιών μεγάλης αξίας, γεγονός που καθιστά τις κρατικές προμήθειες ελκυστικό στόχο συμπαιγνίας (καρτέλ). Σε αντίθεση με την ευελιξία επιλογών και στρατηγικών που διαθέτουν στις αγορές τους οι ιδιώτες, οι δημόσιοι φορείς, για λόγους λογοδοσίας κατά τη διαχείριση δημοσίου χρήματος, περιορίζονται σημαντικά, τόσο από τη σχετική νομοθεσία όσο και από λεπτομερείς διοικητικές εγκυκλίους ή άλλους εσωτερικούς κανονισμούς κατά τη διαδικασία επιλογής των προμηθευτών τους. Οι ίδιες αυτές αυξημένες απαιτήσεις λογοδοσίας μπορεί να προσφέρουν στους υποψήφιους προμηθευτές τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζονται για τη δημιουργία, τη διατήρηση και την επιβολή ενός καρτέλ.

Ο οδηγός αυτός έχει ως στόχο να παρέχει μερικά χρήσιμα εργαλεία για την ανίχνευση παράνομων συμπαιγνιών σε διαγωνιστικές διαδικασίες, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και την εμπειρία από υποθέσεις αρχών ανταγωνισμού σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και του ΟΟΣΑ.

Αποσκοπεί στο να βοηθήσει τα στελέχη του δημοσίου που ασχολούνται με διαγωνισμούς προμηθειών να ανιχνεύουν ευκολότερα τυχόν αντιανταγωνιστική συμπεριφορά των συμμετεχόντων στις διαδικασίες υποβολής προσφορών, και να εντοπίζουν αποτελεσματικότερα τις πρακτικές που αυτοί ακολουθούν για να νοθεύσουν τις διαγωνιστικές διαδικασίες.

Στο πλαίσιο αυτό, ο οδηγός περιγράφει μια σειρά από προειδοποιητικές ενδείξεις και μεθόδους ανίχνευσης ύποπτων συμπεριφορών των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό που ενδεχομένως να συνδέονται με τη λειτουργία ενός καρτέλ μεταξύ των υποψήφιων προμηθευτών.

Επιπλέον, ο οδηγός παρέχει μερικές απλές πρακτικές συμβουλές που θα μπορούσαν να μεγιστοποιήσουν τον ανταγωνισμό και να περιορίσουν την πιθανότητα

δημιουργίας καρτέλ από τους υποψήφιους προμηθευτές, ώστε να εξοικονομηθούν χρήματα για δημόσιους φορείς και εντέλει για τους πολίτες.

2. ΣΥΜΠΑΙΓΓΝΙΑ (ΚΑΡΤΕΛ) ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

Η αποτελεσματικότητα των διαγωνιστικών διαδικασιών προϋποθέτει την ύπαρξη ανταγωνισμού μεταξύ των υποψήφιων προμηθευτών. Ο ανταγωνισμός επιβραβεύει τους προμηθευτές που καινοτομούν και προσπαθούν να προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες καλύτερης αξίας στον αγοραστή. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις που είναι λιγότερο αποδοτικές και αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πελατών δεν ευημερούν.

Οριζόντια μυστική σύμπραξη (καρτέλ) υφίσταται όταν οι επιχειρήσεις συμφωνούν να δράσουν από κοινού στην αγορά, αντί να ανταγωνίζονται η μία την άλλη. Η συμπαιγνία σε διαδικασίες υποβολής προσφορών δύναται να αφορά σε ποικίλες παραμέτρους της διαγωνιστικής διαδικασίας. Έτσι, οι υποψήφιοι προμηθευτές μπορεί να έχουν, εκ των προτέρων καθορίσει το νικητή, την τιμή ή/και άλλους εμπορικούς όρους προσφοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών τους.

Παράνομες συμπράξεις σε διαγωνισμούς προμηθειών παρατηρούνται σε ένα ευρύ φάσμα κλάδων, προϊόντων και υπηρεσιών, με εμπλεκόμενους όχι μόνο μεγάλες και γνωστές εταιρίες, αλλά και μικρές τοπικές επιχειρήσεις.

Τέτοιες παράνομες συμπράξεις σχεδιάζονται συνήθως με τέτοιο τρόπο, ώστε να αυξάνουν τα κέρδη των μελών της σύμπραξης σε βάρος του δημοσίου και, ταυτόχρονα, να διατηρούν την ψευδαίσθηση της ύπαρξης ανταγωνισμού στην αναθέτουσα αρχή του εκάστοτε διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, τέτοιου είδους μυστικές συμφωνίες έχουν ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις, τόσο στον ανταγωνισμό στις αγορές των προϊόντων και υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο των διαγωνισμών όσο και στη διαχείριση των κρατικών πόρων.

Κατά συνέπεια, οι πολίτες πλήττονται σε δύο μέτωπα: αφενός, ως καταναλωτές, εξαιτίας του περιορισμού ή της κατάργησης του ανταγωνισμού στην αντίστοιχη αγορά και, αφετέρου, ως φορολογούμενοι, λόγω της αύξησης του κόστους προμηθειών. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το κόστος των προϊόντων και υπηρεσιών που αποκτώνται μέσω της διαδικασίας διαγωνισμών είναι αισθητά υψηλότερο σε περιπτώσεις νοθευμένων διαγωνισμών.

3. ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ

Η συμπαιγνία σε διαδικασίες υποβολής προσφορών δύναται να λάβει διάφορες μορφές. Όλες όμως έχουν ως κοινό στόχο την παρακώλυση των προσπαθειών της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής να προμηθεύεται προϊόντα και υπηρεσίες στη χαμηλότερη δυνατή τιμή.

Συχνά οι προμηθευτές έρχονται εκ των προτέρων σε συμφωνία για το ποιος θα υποβάλει την επιτυχεύσα προσφορά σε έναν διαγωνισμό και αυξάνουν έτσι την τελική τιμή κατακύρωσης. Τέτοιες συμφωνίες νόθευσης διαγωνισμών περιλαμβάνουν, συνήθως, και συμπληρωματικούς μηχανισμούς καταμερισμού, μεταξύ των μελών του καρτέλ, των πρόσθετων κερδών που αποκτώνται ως αποτέλεσμα της υψηλότερης τελικής συμβατικής τιμής. Για παράδειγμα, προβλέπουν τη σύναψη μεταξύ των μελών του καρτέλ υπεργολαβιών ή συμβάσεων προμηθειών, ακόμα και πλασματικές τιμολογήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων εταιριών ή ακόμη και την εκχώρηση συναλλαγματικών.

Όσο μεγαλύτερη η χρονική διάρκεια των εν λόγω συμφωνιών νόθευσης διαγωνισμών, τόσο πιο εξελιγμένες και πολύπλοκες εμφανίζονται οι μέθοδοι προσδιορισμού των αναδόχων των διαγωνισμών και της κατανομής των παράνομων κερδών. Για παράδειγμα, οι προμηθευτές δύνανται να κατανέμουν τα επιπλέον κέρδη από μια σειρά δημόσιων διαγωνισμών, αναλαμβάνοντας εκ περιτροπής τις συμβάσεις προμηθειών ή/και κατανέμοντας γεωγραφικά τους διενεργούμενους διαγωνισμούς.

Εν γένει, εμφανίζονται τέσσερις βασικές μορφές συμπαιγνιακής συμπεριφοράς:

- ▶ η χειραγώγηση προσφορών,
- ▶ η κατανομή αγορών/ πελατών,
- ▶ ο καθορισμός τιμών και
- ▶ ο περιορισμός των προσφερόμενων ποσοτήτων.

Οι πρακτικές αυτές δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενες. Αντίθετα, οι εμπλεκόμενοι σε συμπαιγνίες χρησιμοποιούν συχνά συνδυασμούς αυτών των στρατηγικών, ανάλογα με την αγορά, το προϊόν ή την υπηρεσία καθώς και τους όρους προκήρυξης και τις λεπτομέρειες του εκάστοτε διαγωνισμού.

A. ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ (BID RIGGING)

Χειραγώγηση προσφορών διαγωνισμού ή υποβολή προσυμφωνημένων προσφορών λαμβάνει χώρα, όταν ορισμένοι ή όλοι οι υποψήφιοι προμηθευτές συμφωνούν εκ των προτέρων για το ποιος θα είναι ο επιτυχών ανάδοχος, ακυρώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον ανταγωνισμό μεταξύ των μελών της συμπαιγνίας.

Οι κυριότερες πρακτικές που χρησιμοποιούνται για τη νόθευση διαγωνισμών μέσω της χειραγώγησης προσφορών είναι οι εξής:

Εικονική προσφορά (cover bidding): Μέσω της τακτικής αυτής, οι ανταγωνιστές συμφωνούν να υποβάλουν υψηλότερες οικονομικές προσφορές από εκείνη του προκαθορισμένου από τα μέλη του καρτέλ υποψήφιου αναδόχου ή προσφορές που περιλαμβάνουν όρους μη αποδεκτούς από την αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι ο διαγωνισμός δεν θα κηρυχτεί άγονος. Πρόκειται, δηλαδή, για υποβολή εικονικών προσφορών, οι οποίες είναι έτσι σχεδιασμένες ώστε να δίνουν την εντύπωση ότι επικρατούν συνθήκες γνήσιου ανταγωνισμού και να διασφαλίζουν την κατακύρωση του διαγωνισμού στον προκαθορισμένο από το καρτέλ υποψήφιο ανάδοχο.

Το ίδιο αποτέλεσμα επιτυγχάνεται και μέσω της υποβολής φακέλων προσφορών με προφανείς ελλείψεις ή παρατυπίες στα δικαιολογητικά που προσκομίζονται και είναι βάσει της προκήρυξης απαραίτητα για την συμμετοχή στο διαγωνισμό.

Παραδείγματα Νομολογίας

1 Ανελκυστήρες και κυλιόμενες κλίμακες: Το 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις σε τέσσερις εταιρίες κατασκευής ανελκυστήρων και κυλιόμενων κλιμάκων (OTIS, KONE, Schindler και ThyssenKrupp) για συμμετοχή, κατά το διάστημα 1995-2004, σε συμπράξεις με αντικείμενο τη νόθευση διαγωνισμών. Σε διαγωνισμούς που προκηρύχθηκαν στο Βέλγιο, την Ολλανδία, τη Γερμανία και το Λουξεμβούργο, οι εμπλεκόμενες εταιρίες χρησιμοποίησαν τη μέθοδο της εικονικής προσφοράς για την μεταξύ τους κατανομή των διαγωνισμών ανά κράτος - μέλος. Ο επιτυχών ανάδοχος ορίζονταν ανά διαγωνισμό από τα μέλη της συμπαιγνίας ανάλογα με τα μερίδια αγοράς των εταιριών σε κάθε κράτος και οι υπόλοιποι προσφέροντες συντόνιζαν τις τιμές των προσφορών τους σε πολύ υψηλά επίπεδα. Επιπλέον, στη Γερμανία και την Ολλανδία, είχαν δοθεί εγγυήσεις διατήρησης της προϋπάρχουσας πελατείας. Ειδικότερα, εταιρίες που ήταν ήδη προμηθευτές συγκεκριμένων οργανισμών είχαν λάβει διαβεβαίωση για επιλογή τους ως επιτυχόντων αναδόχων σε μελλοντικούς διαγωνισμούς των εν λόγω οργανισμών.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή IP/07/209.

2 Κατασκευαστικός κλάδος: Η αρχή ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου επέβαλε κυρώσεις σε περισσότερες από 100 εταιρίες για υποβολή προσυνηνομένων προσφορών σε δημόσιους και ιδιωτικούς διαγωνισμούς που αφορούσαν στην ανέγερση νοσοκομείων, σχολικών και πανεπιστημιακών κτιρίων το διάστημα 2000-2006. Η νόθευση των διαγωνισμών περιελάμβανε εικονικές προσφορές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, πλασματικά τιμολόγια για την κάλυψη αντισταθμιστικών πληρωμών μεταξύ των υποψηφίων. Οι συμπεριφορές αυτές διερευνήθηκαν σε συνέχεια καταγγελίας που κατέθεσε ένας ελεγκτής του εθνικού συστήματος υγείας.

Πηγή: OFT - Απόφαση CA98/02/2009

Καταστολή προσφοράς (bid suppression): Μέσω της τακτικής αυτής, ορισμένοι ανταγωνιστές συμφωνούν να μην υποβάλουν προσφορές ή να αποσύρουν μια ήδη κατατεθείσα προσφορά, προκειμένου να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στον προκαθορισμένο από τα μέλη της συμπαιγνίας υποψήφιο.

Υποθετικό Παράδειγμα

Ο οργανισμός σας σχεδιάζει να προμηθευτεί υλικά για την αναβάθμιση των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Μετά την έγκριση των σχεδίων και τον προϋπολογισμό του κόστους, επικοινωνείτε με τρεις μεγάλες τοπικές επιχειρήσεις με επαρκή ικανότητα υλοποίησης τέτοιων έργων, σύμφωνα με τα στοιχεία του παρελθόντος, ώστε να υποβάλουν προσφορά στον επικείμενο διαγωνισμό.

Πιθανή καταστολή προσφορών

- 1 Γεγονός** Μία εταιρία αρνείται να υποβάλει προσφορά. Η δεύτερη υποβάλει προσφορά κοντά στο προϋπολογισθέν κόστος, αλλά στη συνέχεια την αποσύρει. Η εναπομένουσα τρίτη εταιρία προσφέρει μια τιμή 28% πάνω από το εκτιμώμενο κόστος.

Ένδειξη Ένδειξη καταστολής προσφορών. Ωστόσο, η παρατηρούμενη συμπεριφορά μπορεί όμως να οφείλεται και σε άλλους παράγοντες της αγοράς.

Δράση Καταγραφή γεγονότος και έλεγχος κοστολόγησης έργου. Ανάλυση των δύο προσφορών για κατανόηση της διαφοράς τους στην κοστολόγηση του έργου.
- 2 Γεγονός** Δεν γίνεται αποδεκτή η προσφορά και επαναπροκηρύσσεται το έργο διευρύνοντας τις προδιαγραφές, έτσι ώστε μικρότερες επιχειρήσεις και μη τοπικές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό. Μία μεγάλη εταιρία προσφέρει τη χαμηλότερη προσφορά, η οποία ωστόσο και πάλι κυμαίνεται σε ποσοστό 15% πάνω από το προϋπολογισθέν κόστος.

Ένδειξη Τα ανωτέρω δεν καταδεικνύουν απαραίτητα παράνομη προσυμφωνή μεταξύ των τοπικών επιχειρήσεων: είτε η συμπεριφορά των τοπικών επιχειρήσεων (αποχή από την υποβολή προσφορών, υποβολή υψηλών προσφορών) είναι αποτέλεσμα μεταξύ τους προσυμφωνής είτε οι τοπικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν υψηλά κόστη και είναι αναποτελεσματικές.

Δράση Καταγραφή γεγονότος και παρακολούθηση των μελλοντικών διαγωνισμών. Διεύρυνση προδιαγραφών αντίστοιχων μελλοντικών διαγωνισμών ώστε να καταστεί εφικτή η συμμετοχή ακόμη ευρύτερου κύκλου προμηθευτών. Δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για επικοινωνία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Υποβολή προσφορών εκ περιτροπής (bid rotation): Μέσω της τακτικής αυτής, ορισμένοι ανταγωνιστές συμφωνούν να καθίστανται εκ περιτροπής ανάδοχοι. Οι συμβάσεις μπορεί να κατανέμονται μεταξύ των ανταγωνιστών, κατά όγκο προμηθευόμενων υλικών ή αξία σύμβασης, είτε ισομερώς είτε με επιμερισμό ανάλογα με τα μεγέθη των εταιριών (π.χ. μερίδια αγοράς).

Παραδείγματα Νομολογίας

1 Μεταφορικές εταιρίες: Το 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις σε εννέα βελγικές εταιρίες διεθνών μεταφορών. Το καρτέλ δρούσε για ένα διάστημα 19 ετών και νόθευε δημόσιους διαγωνισμούς χρησιμοποιώντας την τακτική της εκ περιτροπής υποβολής επιτυχημένων προσφορών. Οι εμπλεκόμενες εταιρίες επιμέριζαν τα κέρδη μέσω ενός συστήματος αντισταθμιστικών πληρωμών, τις αποκαλούμενες «προμήθειες», οι οποίες συμπεριλαμβάνονταν στο τελικό τίμημα του διαγωνισμού και κατανέμονταν μεταξύ των λοιπών μη επιτυχόντων υποψηφίων μέσω πλασματικών τιμολογίων.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή IP/08/415.

2 Σωληνώσεις συστημάτων θέρμανσης: Το 1998, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα σε δέκα κατασκευαστές σωληνώσεων συστημάτων θέρμανσης για εναρμονισμένες πρακτικές σε διαγωνισμούς. Στη Γερμανία και τη Δανία, οι εταιρίες χρησιμοποιούσαν το σύστημα της εκ περιτροπής υποβολής προσφορών για τη μεταξύ τους κατανομή των δημοπρατούμενων συμβάσεων. Τα μέλη της συμπαιγνίας όριζαν τον επιτυχόντα ανάδοχο και οι υπόλοιποι προσφέροντες υπέβαλαν στη συνέχεια υψηλότερες προσφορές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή IP/98/917.

B. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΓΟΡΩΝ

Κατανομή των αγορών λαμβάνει χώρα όταν οι ανταγωνιστές συμφωνούν το μεταξύ τους καταμερισμό των αγορών. Αυτό επιτυγχάνεται συνήθως μέσω της κατανομής προϊόντων ή πελατών (π.χ. ανά κατηγορία πελάτη ή στη βάση της περιοχής προέλευσής τους), ή μέσω γεωγραφικής κατανομής των αγορών σε συγκεκριμένα μέλη της σύμπραξης. Στο πλαίσιο της πρακτικής αυτής, τα μέλη της σύμπραξης νοθεύουν τις προσφορές τους, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζουν ότι η προμήθεια θα κατακυρωθεί στην εταιρία στην οποία έχει κατανεμηθεί ο πελάτης ή το προϊόν ή η συγκεκριμένη, κάθε φορά, γεωγραφική περιοχή.

Παραδείγματα Νομολογίας

1 Ηλεκτρικοί διακόπτες: Το 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις σε 11 ομίλους εταιριών για συμμετοχή σε καρτέλ στην αγορά των ηλεκτρικών διακοπών, το οποίο δρούσε από το 1988 έως το 2004. Τα μέλη της σύμπραξης αντάλλασσαν πληροφορίες για διαγωνισμούς, με στόχο το συντονισμό των προσφορών τους και τον καταμερισμό της αγοράς μεταξύ τους, ανάλογα με τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς τους. Συγκεκριμένα, οι ιαπωνικές και ευρωπαϊκές εταιρίες που συμμετείχαν στο καρτέλ είχαν συμφωνήσει να μην πωλούν προϊόντα και να μην υποβάλουν προσφορές σε διαγωνισμούς εκτός της γεωγραφικής περιοχής εγκατάστασής τους.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή IP/07/80.

2 Υπηρεσίες ασφάλειας χρηματοποστολών: Το 2007, η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού επέβαλε πρόστιμα σε δύο εταιρίες παροχής υπηρεσιών ασφάλειας για εναρμονισμένες πρακτικές σε διαγωνισμούς. Οι δύο εταιρίες χρησιμοποιούσαν το σύστημα της υποβολής εικονικών προσφορών για τη μεταξύ τους κατανομή των δημοπρατούμενων συμβάσεων βάσει των πελατών.

Πηγή: Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, Απόφαση 325/V/2007.

3 Βιομηχανικοί σάκοι: Το 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις σε 16 εταιρίες που δραστηριοποιούνταν στην κατασκευή πλαστικών βιομηχανικών σάκων για συμπαιγνιακές συμπεριφορές. Η δράση του καρτέλ αφορούσε τις αγορές της Γερμανίας, του Βελγίου, της Ολλανδίας, του Λουξεμβούργου, της Γαλλίας και της Ισπανίας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, διήρκησε 20 χρόνια. Η οργάνωση του σχεδίου κατανομής των αγορών γινόταν από ένα δίκτυο διαχειριστών, στο οποίο η εταιρία που κατείχε το μεγαλύτερο μερίδιο σε μια γεωγραφική περιοχή ή είχε ένα συγκεκριμένο πελάτη, είχε αναλάβει το ρόλο του συντονισμού των προσφορών που υπέβαλλαν οι λοιποί υποψήφιοι προκειμένου να εξασφαλίζει την επιλογή της ως επιτυχόντος αναδόχου.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή IP/05/1508.

Γ. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ

Καθορισμός τιμών υφίσταται όταν οι ανταγωνιστές συμφωνούν μεταξύ τους την αύξηση, τον καθορισμό ή τον κατά οποιοδήποτε άλλον τρόπο, επηρεασμό της τιμής ενός προϊόντος ή υπηρεσίας. Η πρακτική αυτή ενδέχεται να λαμβάνει τις ακόλουθες μορφές:

- ▶ τον καθορισμό κατώτατης τιμής,
- ▶ την εξάλειψη ή τον περιορισμό των εκπτώσεων,
- ▶ την εφαρμογή τύπου για τον υπολογισμό της τιμής,
- ▶ την αύξηση τιμών, ή
- ▶ τη διατήρηση των τιμών σε σταθερά επίπεδα.

Ο καθορισμός τιμών επηρεάζει τη δυνατότητα του πελάτη να αγοράζει στις κατώτερες δυνατές τιμές.

Παράδειγμα Νομολογίας

1 Ορθοπεδικοί κορσέδες: Το 1992, η αρχή ανταγωνισμού της Ισπανίας επέβαλε πρόστιμα στα μέλη της Ένωσης Ορθοπεδικών της Κοινότητας Καστίλλης και Λεόν για σύναψη παράνομης συμφωνίας για τον καθορισμό των τιμών και των όρων υποβολής προσφορών σε διαγωνισμό για την αγορά ορθοπεδικών κορσέδων που είχε προκηρύξει το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας INSALUD του Μπούργκος. Η Ένωση είχε επίσης συμφωνήσει τιμές με άλλους πέντε ανταγωνιστές μη-μέλη της Ένωσης, οι οποίοι συμμετείχαν στο διαγωνισμό.

Πηγή: TDC - Υπόθεση 364/95 Ορθοπεδικοί της Κοινότητας Καστίλλης και Λεόν.

Δ. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ

Περιορισμός προσφερόμενων ποσοτήτων διαπιστώνεται όταν οι ανταγωνιστές συμφωνούν να μειώσουν ή να περιορίσουν τις προσφερόμενες ποσότητες ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας με στόχο τον περιορισμό της διάθεσής τους και, κατά συνέπεια, την αύξηση των τιμών κατακύρωσης του διαγωνισμού.

Υποθετικό Παράδειγμα

Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας (π.χ. νοσοκομείο) προκηρύσσει διαγωνισμό για την προμήθεια διαφόρων αναλωσίμων υλικών.

Πιθανός περιορισμός διάθεσης προϊόντων προσφοράς και κατανομή αγοράς

- 1 Γεγονός** Δώδεκα εταιρίες διεκδίκησαν το διαγωνισμό, από τις οποίες οι δέκα δεν τηρούσαν την ίδια τυπική προϋπόθεση με αποτέλεσμα να απορριφθούν. Οι δύο εναπομένουσες προσφορές δεν ήταν συγκρίσιμες καθώς αφορούσαν σε διαφορετικά είδη.

Ένδειξη Οι εταιρίες έχουν συνεννοηθεί και υποβάλουν προσφορές κάλυψης.

Δράση Καταγραφή γεγονότος και έλεγχος αρχείου παλαιότερων διαγωνισμών. Ενημέρωση της διοίκησης για ματαίωση και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού.

- 2 Γεγονός** Στο νέο διαγωνισμό, προσήλθαν πάλι δώδεκα εταιρίες, οκτώ εκ των οποίων είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον και στην προηγούμενη προκήρυξη. Από τις δώδεκα προσφορές οι εννέα απορρίφθηκαν πάλι για μη τήρηση διαδικαστικής προϋπόθεσης ενώ μία από τις εταιρίες ήταν νεοσύστατη και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να συμμετάσχει σε διαγωνισμούς. Οι δύο εναπομένουσες προσφορές είχαν υποβληθεί από τις εταιρίες που είχαν προκριθεί και στην προηγούμενη προκήρυξη και κάλυπταν εκ νέου διαφορετικά είδη η κάθε μία.

Ένδειξη Ύπαρξη παράνομης συμφωνίας για περιορισμό ποσοτήτων προσφοράς και κατανομή αγοράς.

Δράση Επικοινωνία και αποστολή στοιχείων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

4. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑ

Παρόλο που συμπράξεις προμηθευτών παρατηρούνται σε διαγωνισμούς προμήθειας οποιουδήποτε προϊόντος ή υπηρεσίας, ορισμένοι παράγοντες συχνά ευνοούν την εμφάνιση συμπαιγνίας. Αυτό συμβαίνει κυρίως όταν σε συγκεκριμένη αγορά επικρατούν οι ακόλουθες συνθήκες:

► **Λίγες επιχειρήσεις**

Μια απαγορευμένη συμπαιγνία είναι πιθανότερο να επιτευχθεί όταν δραστηριοποιούνται λίγοι ανταγωνιστές σε μία αγορά. Όσο λιγότερες είναι οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις σε μια αγορά, τόσο πιο εύκολο είναι για αυτές να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να συμφωνήσουν τιμές, προσφορές, πελάτες ή και γεωγραφικές αγορές.

► **Μοναδικά προϊόντα με ιδιαίτερες προδιαγραφές**

Η πιθανότητα συμπαιγνίας αυξάνει, εάν τα υπό προμήθεια προϊόντα δεν μπορεί εύκολα να αντικατασταθούν από άλλα παραπλήσια ή όταν οι προδιαγραφές είναι ιδιαίτερα περιοριστικές.

► **Τυποποιημένα Προϊόντα**

Όσο πιο τυποποιημένο είναι ένα προϊόν, τόσο πιο εύκολο είναι για τις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το επίπεδο των τιμών. Συμφωνίες σε άλλες πιυχές ανταγωνισμού, όπως ο σχεδιασμός, τα χαρακτηριστικά, η ποιότητα ή το εύρος και το επίπεδο των υπηρεσιών μετά την πώληση, είναι εκ των πραγμάτων πιο δύσκολο να επιτευχθούν.

► **Εξοικείωση με διαγωνιστικές διαδικασίες**

Επαναλαμβανόμενοι διαγωνισμοί ως προς την αξία και το είδος της προμήθειας μπορεί, επίσης, να αυξήσουν την πιθανότητα συμπαιγνίας, καθώς οι υποψήφιοι προμηθευτές εξοικειώνονται μεταξύ τους και με τις διαδικασίες, ενώ παράλληλα οι μελλοντικές συμβάσεις αποτελούν ισχυρό κίνητρο συνεργασίας.

► **Εξοικείωση μεταξύ ανταγωνιστών**

Η συμπαιγνία είναι πιο πιθανό να συμβεί όταν οι ανταγωνιστές γνωρίζουν ο ένας τον άλλον καλά (π.χ. μέσα από κοινωνικές επαφές, επαγγελματικές ενώσεις, νόμιμες επιχειρηματικές σχέσεις).

Συνθήκες που μπορεί να καταστήσουν ευκολότερη τη λειτουργία ενός καρτέλ

Γιατί;

Προμηθευτές

Η ύπαρξη λίγων προμηθευτών διευκολύνει τη συμπαιγνία. Μικρός αριθμός προμηθευτών παρατηρείται όταν:

- ▶ Μεγάλες καθιερωμένες επιχειρήσεις κυριαρχούν στην αγορά.
- ▶ Ο κλάδος είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένος ή εντάσεως κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, η δραστηριοποίηση νέων επιχειρήσεων είναι δαπανηρή και δύσκολη (π.χ. αεροπορικές εταιρίες).
- ▶ Πολλοί ανταγωνιστές δεν μπορούν, ή είναι απρόθυμοι, να προμηθεύσουν λόγω της γεωγραφικής τους θέσης.

Όσο περισσότερες οι πηγές προμήθειας στη διάθεση του αγοραστή, τόσο περισσότερες επιλογές έχει ο αγοραστής.

Εάν υπάρχουν πολλοί δυνητικοί προμηθευτές, είναι πιο δύσκολο και επικίνδυνο να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν ένα καρτέλ.

Εάν νέοι προμηθευτές μπαίνουν τακτικά στην αγορά συμμετέχοντας σε διαγωνισμούς, δεν είναι πιθανό να είναι μέλη μιας προϋπάρχουσας σύμπραξης.

Προϊόντα

Η δημιουργία και λειτουργία ενός καρτέλ είναι ευκολότερη εάν το προϊόν/υπηρεσία:

- ▶ Είναι ιδιαίτερα σημαντικό και έχει λίγες, ή δεν έχει καθόλου, εναλλακτικές λύσεις (π.χ. πυρασφάλεια).
- ▶ Έχει σταθερή και προβλέψιμη ζήτηση (π.χ. κατασκευές, χάλυβας ή τούβλα).
- ▶ Είναι τυποποιημένο και ομοιογενές για όλους τους προμηθευτές και αγοραστές (π.χ. σκυρόδεμα).
- ▶ Είναι εξαιρετικά τεχνικό ή εξειδικευμένο (π.χ. ιατρικές προμήθειες).

Όσο περισσότερες επιλογές προϊόντων έχει ο αγοραστής, τόσο πιο δύσκολο είναι για τους προμηθευτές να χειραγωγήσουν τη διαγωνιστική διαδικασία.

Εάν ένα προϊόν είναι σχετικά τυποποιημένο και η ζήτηση του είναι σταθερή και προβλέψιμη, είναι ευκολότερο για τους προμηθευτές να προσπαθήσουν να μοιράσουν την αγορά και να επηρεάσουν τις τιμές.

Απεναντίας μια αγορά που χαρακτηρίζεται από μη σταθερή ζήτηση, αισθητή ανάπτυξη ή καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες είναι δυσκολότερο να ελεγχθεί από ένα καρτέλ.

Αγοραστές

Ο τρόπος που λειτουργούν οι αγοραστές μπορεί να δημιουργεί ευκαιρίες για σύμπραξη των προμηθευτών:

- ▶ Προβλέψιμες διαγωνιστικές διαδικασίες ως προς το εύρος των προμηθειών και το χρόνο προκήρυξής τους (π.χ. ετήσια έργα συντήρησης τοπικού οδικού δικτύου).

Είναι προφανές ότι, εάν οι αγοραστές δεν έχουν εμπειρία σε μια αγορά, είναι πιο εύκολο για τους προμηθευτές να καθορίσουν υψηλότερα τις τιμές.

Ένα καρτέλ πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθεί τους αγοραστές και να κατανοεί τις απαιτήσεις τους ώστε να επιμερίζει αποτελεσματικά τις συμβάσεις και να καθορίζει τις τιμές.

Ένα καρτέλ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να παρακολουθεί τα μέλη του ώστε να ελέγχει ότι τηρούνται οι μεταξύ τους συμφωνίες.

5. ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ-ΥΠΟΠΤΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Οι παράνομες συμπράξεις μεταξύ των προμηθευτών δημοσίων διαγωνισμών είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν, καθώς οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των εταιριών πραγματοποιούνται συνήθως με μυστικότητα. Παρόλα αυτά, είναι πιθανό να ανιχνευτούν ασυνήθιστα μοτίβα συμπεριφορών και πρακτικών κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες που μπορεί να υποδηλώνουν την ύπαρξη παράνομης σύμπραξης μεταξύ των υποψήφιων προμηθευτών.

Οι ακόλουθοι παράγοντες αποτελούν τέτοιες ενδείξεις πιθανής σύμπραξης μεταξύ των υποψήφιων προμηθευτών και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται από μόνοι τους ως αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη παράνομης σύμπραξης, υπό την έννοια ότι ενδέχεται να υπάρχουν θεμιτοί επιχειρηματικοί ή άλλοι λόγοι που σχετίζονται με τον τρόπο λειτουργίας και τις συνθήκες της αγοράς οι οποίοι να δικαιολογούν την εν λόγω συμπεριφορά.

ΥΠΟΠΤΑ ΜΟΤΙΒΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

- ▶ Συγκεκριμένο μοτίβο επιτυχόντων υποψηφίων που αποκαλύπτεται με την πάροδο του χρόνου (π.χ. συγκεκριμένη σειρά αναθέσεων μεταξύ των εταιριών, όπως Α, Β, Γ, Α, Β, Γ ή αναθέσεις συγκεκριμένου τύπου ή μεγέθους σύμβασης σε συγκεκριμένες πάντα εταιρίες).
- ▶ Υποβολή από συγκεκριμένη/-ες εταιρία/-ες σχετικά υψηλών προσφορών σε ορισμένους διαγωνισμούς και σχετικά χαμηλών προσφορών σε άλλους αντίστοιχους διαγωνισμούς.
- ▶ Συνεχή συμμετοχή σε διαγωνισμούς εταιρίας η οποία δεν είναι ποτέ επιτυχούσα.
- ▶ Υψηλό ποσοστό κατακύρωσης διαγωνισμών σε εταιρία που συμμετέχει μεν σπάνια σε διαγωνισμούς, αλλά εμφανίζεται επιτυχούσα στις ελάχιστες περιπτώσεις συμμετοχής της.

Υποθετικό Παράδειγμα

Για πολλά χρόνια, οι τρεις μεγαλύτεροι τοπικοί προμηθευτές σκυροδέματος συμμετέχουν με επιτυχία σε σχετικούς διαγωνισμούς προμήθειας δημοσίων έργων. Οι προσφορές τους είναι γενικά υψηλές, κυμαίνονται δηλαδή κοντά στους προϋπολογισμούς των έργων, και δεν υπάρχουν άλλες εταιρίες που έχουν την παραγωγική δυναμικότητα να εξυπηρετούν τόσο μεγάλες συμβάσεις προμήθειας. Οι προσφορές τους ήταν πάντα κοντά και φαίνεται να είναι ανταγωνιστικές μεταξύ τους.

Πιθανές προσφορές εκ περιτροπής

1 Γεγονός Κατά την επανεξέταση παλαιότερων έργων για τη σύνταξη του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, παρατηρείται αφενός μεν ότι οι τρεις εταιρίες έχουν υπογράψει την τελευταία πενταετία συμβάσεις περίπου της ίδια αξίας σε ευρώ και αφετέρου ότι οι εταιρίες φαίνεται να αναλαμβάνουν προμήθειες εκ περιτροπής. Στον πιο πρόσφατο διαγωνισμό, και οι τρεις εταιρίες προσέφεραν τιμές μεταξύ 20% και 25% πάνω από το εκτιμώμενο κόστος του έργου.

Ένδειξη Υποβολή προσφορών εκ περιτροπής

Δράση Επικοινωνία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

2 Γεγονός Μετά από σχετική περαιτέρω έρευνα δεν προέκυψε καμία ένδειξη ότι η τιμή του σκυροδέματος έχει αυξηθεί πάνω από τον πληθωρισμό. Επιπλέον, σε σχετική ερώτηση και οι τρεις εταιρίες απαντούν ότι το ποσοστό απόδοσης του κεφαλαίου στον κλάδο είναι πολύ χαμηλό και πρέπει να αυξηθεί.

Ένδειξη Πιθανή συμπαιγνία και καθορισμός τιμών.

Δράση Επικοινωνία και αποστολή στοιχείων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

ΥΠΟΠΤΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

- ▶ Πιθανοί και τακτικοί συμμετέχοντες δεν υποβάλλουν προσφορά.
- ▶ Προσφορές που αποσύρονται ξαφνικά (π.χ. όταν εμφανίζεται ένας νέος διαγωνιζόμενος).
- ▶ Προσφορές που υποβάλλονται ταυτόχρονα από διαφορετικές επιχειρήσεις σε πανομοιότυπα έντυπα και επιστολόχαρτα και με παρόμοια ταχυδρομική σφραγίδα.
- ▶ Προσφορές που υποβάλλονται από διαφορετικές επιχειρήσεις, με πανομοιότυπη όμως διατύπωση, ιδίως όταν αυτή είναι ασυνήθης.
- ▶ Προσφορές που υποβάλλονται από διαφορετικές επιχειρήσεις και εμφανίζουν πανομοιότυπα λάθη (π.χ. ορθογραφικά ή λανθασμένους υπολογισμούς).
- ▶ Προσφορές λιγότερο λεπτομερείς και αναλυτικές από ό,τι αναμενόταν ή με ελλιπή συνοδευτικά έγγραφα.
- ▶ Προσφορές που εμφανίζουν πολυάριθμες προσαρμογές της τελευταίας στιγ-

μής, χωρίς αντικειμενική αιτιολόγηση.

- ▶ Πανομοιότυπες τροποποιήσεις σε προσφορές που υποβάλλονται από διαφορετικές επιχειρήσεις.
- ▶ Υποβολή προσφορών περισσότερων επιχειρήσεων από το ίδιο πρόσωπο ή με όμοια στοιχεία επικοινωνίας.

Υποθετικό Παράδειγμα

Ο οργανισμός σας σχεδιάζει να πραγματοποιήσει ένα μεγάλο έργο βιολογικού καθαρισμού. Πέντε από τις έξι συνολικά εταιρίες που αναλαμβάνουν υλοποίηση τέτοιων έργων υποβάλουν προσφορά. Και οι πέντε εταιρίες υποβάλουν τις προσφορές τους δύο ημέρες πριν από τη λήξη του διαγωνισμού.

Πιθανή χειραγώγηση προσφορών

- 1 Γεγονός** Οι πέντε προσφορές είναι περίπου 30% με 40% πάνω από το εκτιμώμενο κόστος.

Ένδειξη Πιθανώς υποδηλώνει συντονισμό μεταξύ των εταιριών.

Δράση Επανεξέταση της εκτίμησης σας για το κόστος του έργου με παράλληλη διερεύνηση πιθανών αυξήσεων του κόστους εισροών στην αγορά. Καταγραφή γεγονότος και ευρημάτων.
- 2 Γεγονός** Παρατηρείτε ότι και οι πέντε προσφορές έχουν διαβιβαστεί από την ίδια εταιρία συμβούλων, η οποία ενεργεί ως εκπρόσωπος και των πέντε υποψηφίων.

Ένδειξη Υποδηλώνει συντονισμό των προσφορών.

Δράση Καταγραφή όλων των λεπτομερειών και επανεξέταση των προσφορών. Επικοινωνία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.
- 3 Γεγονός** Παρατηρείτε κάποιες αξιοσημείωτες ομοιότητες στη διάταξη και τη διατύπωση των προσφορών.

Ένδειξη Φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες έχουν μοιραστεί πληροφορίες σχετικά με τις προσφορές τους.

Δράση Επικοινωνία και αποστολή στοιχείων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

ΥΠΟΠΤΕΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ

- ▶ Εντυπωσιακά υψηλή προσφορά.
- ▶ Αδικοιολόγητα υψηλές προσφορές ή αδικοιολόγητα χαμηλές εκπτώσεις,

από το σύνολο σχεδόν των προμηθευτών.

- ▶ Πανομοιότυπη προσφερόμενη τιμή από διαφορετικούς υποψηφίους.
- ▶ Ορισμένοι υποψήφιοι άλλοτε υποβάλλουν χαμηλές, και άλλοτε υψηλές προσφορές, για την ίδια προμήθεια.
- ▶ Οι προσφερόμενες τιμές υπερβαίνουν κατά πολύ εκείνες που είχαν υποβληθεί σε προηγούμενους διαγωνισμούς ή είχαν καταχωρηθεί σε δημοσιευμένους τιμοκαταλόγους, χωρίς ωστόσο αντικειμενική αιτιολόγηση (π.χ. μεταβολή στο κόστος παραγωγής).
- ▶ Η προσφερόμενη τιμή ενός νεοεισερχόμενου προμηθευτή είναι χαμηλότερη από εκείνες που υποβάλλουν με τις προσφορές τους οι συνήθεις υποψήφιοι. Κάτι τέτοιο μπορεί να υποδηλώνει την ύπαρξη συμπαιγνίας μεταξύ των υφιστάμενων υποψηφίων.
- ▶ Οι τιμές πέφτουν αισθητά μετά την υποβολή προσφοράς νεοεισερχόμενου υποψήφιου.

Υποθετικό Παράδειγμα

Τέσσερις τεχνικές εταιρίες διεκδικούν σε διαγωνισμούς διάφορα έργα χωρίς εμφανή προβλήματα. Οι προσφορές τους είναι σχετικά κοντά και όλες οι εταιρίες έχουν επιτυχία κερδίζοντας διαγωνισμούς σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Στον τελευταίο διαγωνισμό και οι τέσσερις εταιρίες υπέβαλαν προσφορές μεταξύ 2.300.000 ευρώ και 2.400.000 ευρώ, ήτοι λίγο κάτω από την προϋπολογισθείσα τιμή του έργου. Ωστόσο, μια άλλη εταιρία, που εμφανίζεται για πρώτη φορά σε σχετικούς διαγωνισμούς, κατέθεσε τη χαμηλότερη προσφορά κερδίζοντας το διαγωνισμό.

Πιθανός καθορισμός τιμών

- 1 Γεγονός** *Η νέα εταιρία προσέφερε 1.850.000 ευρώ, ήτοι περίπου 20% χαμηλότερα από τους συνήθεις συμμετέχοντες.*
 - Ένδειξη** *Οι τέσσερις εταιρίες είχαν υπερτιμολογήσει το έργο.*
 - Δράση** *Καταγραφή γεγονότος και παρακολούθηση επόμενων προσφορών.*
- 2 Γεγονός** *Στον επόμενο σχετικό διαγωνισμό, η νέα εταιρία δεν είναι μειοδότης. Μία από τις τέσσερις αρχικές εταιρίες κερδίζει το διαγωνισμό σε τιμή λίγο κάτω από τον προϋπολογισμό του έργου.*
 - Ένδειξη** *Η νεοεισερχόμενη εταιρία ενδεχομένως επικοινωνήσε με τις άλλες εταιρίες.*
 - Δράση** *Καταγραφή γεγονότος και συνέχιση παρακολούθησης επόμενων*

προσφορών.

- 3 Γεγονός** *Η νέα εταιρία αναλαμβάνει υπερβολικά μέρος του έργου.*
- Ένδειξη** *Η νέα εταιρία μπορεί να έχει συνάψει συμφωνία με τις αρχικές εταιρίες.*
- Δράση** *Επικοινωνία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.*

ΥΠΟΠΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

- ▶ Εναλλαγή των επιτυγχόντων υποψηφίων ανά περιφέρεια, έργο ή είδος εργασιών.
- ▶ Οι εταιρίες χρεώνουν διαφορετικές τιμές σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, που δεν δικαιολογούνται ωστόσο από τα μεταφορικά κόστη.
- ▶ Προμηθευτής αρνείται να συμμετάσχει σε διαγωνισμούς που αφορούν συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, λέγοντας ότι δεν θα ήθελε «να μπει σε ξένα χωράφια».
- ▶ Προμηθευτής δηλώνει αδυναμία προμήθειας συγκεκριμένων προϊόντων ή υπηρεσιών, λόγω ισχυουσών συμφωνιών που έχει συνάψει με άλλες επιχειρήσεις.
- ▶ Εκπρόσωπος εταιρίας δηλώνει ότι μια άλλη εταιρία δεν θα έπρεπε να συμμετέχει στο διαγωνισμό λόγω ισχυουσών συμφωνιών που έχουν συναφθεί εντός του συγκεκριμένου κλάδου.
- ▶ Υποψήφιοι περιμένουν μέχρι την τελευταία στιγμή για να υποβάλλουν τις προσφορές τους και ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν εάν έχει υποβάλει προσφορά κάποιος άλλος, μη τοπικός ή περιστασιακός υποψήφιος.

Υποθετικό Παράδειγμα

Τέσσερις τεχνικές εταιρίες διεκδικούν σε διαγωνισμούς διάφορα έργα χωρίς εμφανή προβλήματα. Οι προσφορές τους είναι σχετικά κοντά και όλες οι εταιρίες έχουν επιτυχία κερδίζοντας διαγωνισμούς σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Στον τελευταίο διαγωνισμό και οι τέσσερις εταιρίες υπέβαλαν προσφορές μεταξύ 2.300.000 ευρώ και 2.400.000 ευρώ, ήτοι λίγο κάτω από την προϋπολογισθείσα τιμή του έργου. Ωστόσο, μια άλλη εταιρία, που εμφανίζεται για πρώτη φορά σε σχετικούς διαγωνισμούς, κατέθεσε τη χαμηλότερη προσφορά κερδίζοντας το διαγωνισμό.

Πιθανή κατανομή αγοράς

- 1 Γεγονός** *Η νέα εταιρία προσέφερε 1.850.000 ευρώ, ήτοι περίπου 20% χαμηλότερα από τους άλλους.*

Ένδειξη Οι τέσσερις εταιρίες είχαν υπερτιμολογήσει το έργο.

Δράση Καταγραφή γεγονότος και παρακολούθηση επόμενων προσφορών.

2 Γεγονός Στο τέλος του επόμενου διαγωνισμού, όλες οι προσφορές είναι χαμηλότερες από τις αναμενόμενες. Φαίνεται ότι οι τέσσερις αρχικές εταιρίες έχουν μειώσει τις τιμές τους.

Ένδειξη Ανταγωνιστική απάντηση των τεσσάρων εταιριών στην νεοεισερχόμενη εταιρία.

Δράση Καταγραφή γεγονότος και συνέχιση παρακολούθησης επόμενων προσφορών.

3 Γεγονός Κατά τη διάρκεια του επόμενου διαγωνισμού, η νέα εταιρία δεν υποβάλει προσφορά. Σε σχετική ερώτηση η εταιρία απαντά με προφάσεις υπονοώντας, ή αναφέροντας ρητώς, την ύπαρξη εταιρικής συμφωνίας.

Ένδειξη Ύπαρξη παράνομης συμφωνίας.

Δράση Επικοινωνία και αποστολή στοιχείων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

ΆΛΛΕΣ ΥΠΟΠΤΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

- ▶ Προκριθείς υποψήφιος δεν αποδέχεται την ανάθεση, ή αποσύρει την υποψηφιότητά του πριν από την πρόκρισή του, χωρίς αντικειμενική αιτιολογία.
- ▶ Ο επιτυχών υποψήφιος προβαίνει σε μεταγενέστερη ανάθεση υπεργολαβίας σε άλλον υποψήφιο προμηθευτή.
- ▶ Επικοινωνία μεταξύ των υποψηφίων πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής προσφορών (π.χ. ένας υποψήφιος γνωρίζει το περιεχόμενο της προσφοράς άλλου υποψηφίου ή ένας υποψήφιος δείχνει να ξαφνιάζεται πληροφορούμενος ότι είναι ο μειοδότης ή ένας υποψήφιος γνωρίζει θέματα που έχουν γνωστοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο σε έναν άλλο υποψήφιο).
- ▶ Οι υποψήφιοι χρησιμοποιούν αναφορές του τύπου «κλαδικές» ή «συνήθεις» τιμές ή πρακτικές.
- ▶ Διαφορετικοί υποψήφιοι εκπροσωπούνται από το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Υποθετικό Παράδειγμα

Ο οργανισμός σας αναθέτει κάθε χρόνο με διαγωνισμό τα έργα οδοποιίας. Η τεχνική υπηρεσία του οργανισμού έχει μια καλή κατανόηση της αγοράς, των αναδόχων

εργολάβων και της διάρθρωσης των τιμών. Για το τρέχον έτος έχει εκτιμηθεί ότι τα σχετικά έργα κοστίζουν περίπου €1.000.000 ενώ στο σχετικό διαγωνισμό υπέβαλλαν προσφορές έξι εργολάβοι.

Πιθανή επικοινωνία μεταξύ υποψηφίων

1 Γεγονός Μία εβδομάδα πριν από την κατάθεση των προσφορών, η σχετική ένωση του κλάδου, στην οποία συμμετέχουν στελέχη από όλες τις εταιρίες που στη συνέχεια υπέβαλλαν προσφορά στο διαγωνισμό, συνεδριάζει.

Ένδειξη Ευκαιρία για συνεννόηση των εταιριών.

Δράση Καταγραφή γεγονότος.

2 Γεγονός Όλες οι προσφορές είναι σε υψηλά επίπεδα, με τη χαμηλότερη να είναι 40% πάνω από την δική σας εκτίμηση κόστους. Κατά τα προηγούμενα πέντε χρόνια δεν είχε ανατεθεί ποτέ σύμβαση πάνω από την αρχική εκτίμηση του κόστους.

Ένδειξη Είτε ξαφνική αύξηση στο κόστος των εισροών είτε συμπαιγνία των εταιριών.

Δράση Ανάλυση όλων των προσφορών για κατανόηση του κόστους των εισροών. Σύγκριση με παλαιότερες προσφορές. Αναζήτηση ομοιοτήτων ή διαφορών στα στοιχεία των προσφορών για τη διαπίστωση τυχόν κοινού μοτίβου.

3 Γεγονός Παρατήρηση ότι η διάταξη και η διατύπωση σε συγκεκριμένα μέρη των προσφορών είναι σχεδόν ταυτόσημη.

Ένδειξη Ισχυρή ένδειξη συμπαιγνίας.

Δράση Επικοινωνία και αποστολή στοιχείων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Υποθετικό Παράδειγμα

Για πολλά χρόνια, οι τρεις μεγαλύτεροι τοπικοί προμηθευτές σκυροδέματος συμμετέχουν με επιτυχία σε σχετικούς διαγωνισμούς προμήθειας δημοσίων έργων. Οι προσφορές τους είναι γενικά υψηλές, κυμαίνονται δηλαδή κοντά στους προϋπολογισμούς των έργων, και δεν υπάρχουν άλλες εταιρίες που έχουν τη παραγωγική δυναμικότητα να εξυπηρετούν τέτοιες μεγάλες συμβάσεις προμήθειας. Οι προσφορές τους ήταν πάντα κοντά και φαίνεται να είναι ανταγωνιστικές μεταξύ τους.

Πιθανός πληροφοριοδότης

1 Γεγονός Ένα μέλος του προσωπικού του οργανισμού συναντά έναν πρώην υπάλληλο της μίας από τις εταιρίες σκυροδέματος σε μια κοινωνική εκδήλωση. Ο υπάλληλος αναφέρει ότι πιστεύει πως η εταιρία θα έπρεπε να τον πληρώνει περισσότερο, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κέρδη που έχει από τις συμβάσεις του δημόσιου τομέα. Αναφέρει, επίσης, ότι τα τρία αφεντικά των εταιριών γνωρίζονται καλά μεταξύ τους και ότι ο ίδιος έχει δει έγγραφα σχετικά με διαγωνισμούς των άλλων εταιριών στα γραφεία της εταιρίας του.

Ένδειξη Σημαντικός μάρτυρας παράνομων αντιανταγωνιστικών συμφωνιών.

Δράση Ενθάρρυνση του υπαλλήλου της εταιρίας να επικοινωνήσει με την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Επικοινωνία του οργανισμού με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

2 Γεγονός Ο πληροφοριοδότης θέλει να διατηρήσει την ανωνυμία του για το φόβο τιμωρίας.

Ένδειξη Διαφύλαξη του απορρήτου της ταυτότητας του πληροφοριοδότη.

Δράση Επικοινωνία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Εάν παρατηρηθούν ενδείξεις ύποπτης συμπεριφοράς των υποψήφιων προμηθευτών:

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

- ▶ Να ζητηθούν διευκρινίσεις από τους υποψήφιους (π.χ. για την τιμολόγησή τους, για την μη υποβολή προσφοράς κτλ) και να καταγραφούν οι απαντήσεις τους.
- ▶ Να ελεγχθεί προσεκτικά ο φάκελος του διαγωνισμού καθώς και το αρχείο παλαιότερων διαγωνισμών για τυχόν άλλες ύποπτες ενδείξεις.
- ▶ Να συνεχιστεί η διαδικασία του διαγωνισμού και να γίνει προσπάθεια να μην γεννηθούν υποψίες στους υποψηφίους.
- ▶ Να ενημερωθεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

ΤΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

- ▶ Να κατηγορηθούν οι υποψήφιοι για συμπαιγνιακή συμπεριφορά. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να οδηγήσει στην καταστροφή σχετικών αποδεικτικών στοιχείων ενώ, στην περίπτωση που δεν υπάρχει μυστική συμφωνία διακινδυνεύει ο φορέας να κατηγορηθεί για συκοφαντία.
- ▶ Να εκκινήσει εσωτερική έρευνα και να επιβληθούν αυθαίρετες κυρώσεις, χωρίς προηγούμενη επικοινωνία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

6. ΤΡΟΠΟΙ ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ

Ο κίνδυνος εμφάνισης αντιανταγωνιστικών συμπεριφορών σε διαγωνισμούς δημόσιων προμηθειών είναι δυνατό να περιοριστεί με καλύτερο σχεδιασμό της εκάστοτε δημόσιας πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Ευνοεί τις συμπεράξεις	Αποθαρρύνει τις συμπεράξεις	Γιατί;
Τακτικά, επαναλαμβανόμενα και συγκεκριμένης αξίας συμβόλαια προμηθειών.	Διαφοροποίηση στις αξίες των συμβολαίων και στο είδος των προμηθειών.	Η προβλεψιμότητα κάνει την κατανομή της αγοράς ευκολότερη. Μικρότερες προμήθειες μπορεί να προσελκύσουν μικρότερες εταιρίες που δεν είναι μέλη ενός υπάρχοντος καρτέλ. Μεγάλες προμήθειες (π.χ. για ένα μεγαλύτερο χρονικό διάστημα) μπορεί να επιτύχουν καλύτερες τιμές αγοράς και να αποτρέψουν την τακτική της εκ περιτροπής προσφοράς.
Μικρή ομάδα τακτικών προμηθευτών.	Μεγαλύτερη ομάδα προμηθευτών με συχνές αλλαγές.	Είναι πιο δύσκολο να διατηρηθεί μια συμπαγής, όταν συμμετέχουν στους διαγωνισμούς συνεχώς νέες εταιρίες.
Η αποκάλυψη των εταιριών που κατέθεσαν προσφορές πριν την πάρευση της προθεσμίας υποβολής προσφορών.	Περιορισμένη αποκάλυψη της ταυτότητας των εταιριών που υπέβαλλαν προσφορά.	Η αποκάλυψη των εταιριών καθιστά ευκολότερο για τις εταιρίες να επικοινωνήσουν με όλους τους υποψηφίους και να προσπαθήσουν να χειραγωγήσουν τον διαγωνισμό.

Η αναθέτουσα αρχή δεν γνωρίζει την αξία της προμήθειας και τη σχετική αγορά των προϊόντων/υπηρεσιών.

Η αναθέτουσα αρχή πρέπει να κατανοεί καλά τη σχετική αγορά και την αξία των υπό προμήθεια προϊόντων/υπηρεσιών.

Είναι πολύ πιο δύσκολο να καθοριστούν οι τιμές, αν η αναθέτουσα αρχή είναι ενήμερη για τις λεπτομέρειες της σχετικής αγοράς και για τυχόν υπερτιμολογήσεις.

Οι αναθέτουσες αρχές βασίζονται αποκλειστικά και μόνο στους προμηθευτές και στη διαγωνιστική διαδικασία για τον υπολογισμό της αξίας της προμήθειας.

Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να έχουν ανεξάρτητες εκτιμήσεις της αξίας της προμήθειας πριν ζητήσουν προσφορές.

Η εκτίμηση θα δώσει στις αναθέτουσες αρχές μια εικόνα αν οι προσφορές είναι υπερβολικές.

Το προσωπικό δεν είναι εκπαιδευμένο για τον εντοπισμό ύποπτων συμπεριφορών.

Το προσωπικό είναι εκπαιδευμένο στην ανίχνευση ύποπτων πρακτικών.

Χωρίς εκπαίδευση, το προσωπικό δεν μπορεί να ανιχνεύσει ύποπτα προειδοποιητικά σημάδια και δεν γνωρίζει τι πρέπει να κάνει σε αυτές τις περιπτώσεις.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν τηρούν αναλυτικό αρχείο προσφορών παλαιότερων διαγωνισμών.

Οι αναθέτουσες αρχές αναλύουν προσφορές των παλαιότερων διαγωνισμών για τυχόν ύποπτα μοτίβα υποβολής προσφορών και παρατυπίες.

Η ανάλυση παλαιότερων διαγωνισμών μπορεί να αποκαλύψει διαχρονικές τάσεις οι οποίες να μην είναι εμφανείς βραχυπρόθεσμα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αρμόδιες αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ακολουθούν τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και των αρμόδιων εθνικών και ευρωπαϊκών ελεγκτικών φορέων. Μπορούν, επίσης, να λαμβάνουν υπόψη την εφαρμογή των ακόλουθων μέτρων αποτροπής:

ΚΑΛΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

- ▶ Ενημέρωση για τα προϊόντα, τους προμηθευτές και τις συνθήκες που επικρατούν στη συγκεκριμένη αγορά, ιδίως για τις τιμές και τα κόστη πιθανών προμηθευτών. Είναι χρήσιμο να γίνει ενημέρωση και για τιμές που ισχύουν

σε άλλες γεωγραφικές περιοχές ή παρόμοια προϊόντα.

- ▶ Συλλογή και ανάλυση πληροφοριών για προηγούμενους σχετικούς διαγωνισμούς.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΣΒΛΕΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ

- ▶ Να αναγράφεται στην προκήρυξη ότι οποιαδήποτε τυχόν υποψία για ύπαρξη συμπαιγνίας θα αναφέρεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.
- ▶ Να απαιτείται από τους συμμετέχοντες ενυπόγραφη δήλωση ανεξαρτησίας κατά τη σύνταξη της προσφοράς, καθώς και διαβεβαίωση ότι δεν είχαν καμία επικοινωνία με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες σχετικά με την τιμή, την υποβολή της προσφοράς ή τους όρους της. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η εξασφάλιση μιας τέτοιας ενυπόγραφης δήλωσης, να ζητείται γνωστοποίηση κάθε επικοινωνίας τους με ανταγωνιστές τους, η οποία σχετίζεται με το διαγωνισμό.
- ▶ Να ζητείται από τους υποψήφιους να γνωστοποιήσουν οποιεσδήποτε διαδικασίες που συνδέονται με αντισταγωνιστική συμπεριφορά και αφορούν συγκεκριμένο υποψήφιο, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων εταιριών και ανώτερων διοικητικών στελεχών.
- ▶ Να αναφέρεται η προβλεπόμενη νομοθετικά δυνατότητα μη κατακύρωσης του διαγωνισμού σε περίπτωση που προκύψουν υπόνοιες για ύπαρξη συμπαιγνίας.

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΔΥΝΑΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

- ▶ Η πιθανότητα νόθευσης διαγωνισμού αυξάνεται σε περίπτωση συμμετοχής μικρού αριθμού προσφερόντων. Για το λόγο αυτό, οι προϋποθέσεις υποβολής προσφοράς πρέπει να είναι σαφείς και απλές ως προς την τήρησή τους, προκειμένου να ενθαρρύνεται η κατά το δυνατόν ευρύτερη συμμετοχή υποψηφίων στο διαγωνισμό.
- ▶ Να ελέγχεται προσεκτικά η προκήρυξη για την αποφυγή συμπερίληψης τυχόν άσκοπων περιορισμών ως προς τους υποψηφίους, οι οποίοι ενδεχομένως αποκλείουν εταιρίες, οι οποίες, ωστόσο, έχουν επαρκή ικανότητα υλοποίησης της εκάστοτε ανάθεσης.
- ▶ Να αποφεύγεται η επιλεκτική μεταχείριση ορισμένων κατηγοριών προμηθευτών, καθώς και οι συνεχείς παρατάσεις ή αυτόματες ανανεώσεις συμβάσεων με συγκεκριμένες εταιρίες, διότι κάτι τέτοιο αποθαρρύνει τυχόν συμμετοχή άλλων προμηθευτών στις διαγωνιστικές διαδικασίες.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

- ▶ Να μην παρέχονται στους υποψηφίους ευκαιρίες για μεταξύ τους επικοινωνία (π.χ. σε συναντήσεις ή επιτόπιες επιθεωρήσεις πριν από την υποβολή προσφορών). Εάν απαιτείται η πραγματοποίηση τέτοιων συναντήσεων, να υπενθυμίζεται στους παρευρισκόμενους η απαγόρευση σύμπραξης και οι υποχρεώσεις που έχουν με βάση την κείμενη νομοθεσία.
- ▶ Να μην αποκαλύπτεται η ταυτότητα των υποψηφίων, προκειμένου να καθίσταται δυσκολότερη η επικοινωνία των μελών τυχόν υπάρχουσας συμπαιγνίας με τους υποψηφίους στο διαγωνισμό.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- ▶ Η κατάρτιση σε μεθόδους ανίχνευσης και αποτροπής των συμπράξεων του συνόλου του προσωπικού που ασχολείται με τους διαγωνισμούς προμηθειών βοηθάει στο σχεδιασμό διαγωνιστικών διαδικασιών που είναι λιγότερο ευάλωτες σε συμπαιγνιακές συμπεριφορές.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

- ▶ Βοηθάει στην κατανόηση της αγοράς, διευκολύνει την κοστολόγηση και την κατάρτιση του προϋπολογισμού και καθιστά δυσκολότερο για ένα καρτέλ να στοχεύσει τους σχετικούς διαγωνισμούς.
- ▶ Συμβάλλει στην ανίχνευση ύποπτων μοτίβων. Συχνά, η αποκάλυψη τυχόν μακροχρόνιων συμπράξεων είναι δυνατή μόνο κατόπιν ανάλυσης των αποτελεσμάτων διαγωνισμών μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.

Υποθετικό Παράδειγμα

Ανάλυση διαδοχικών πρόχειρων μειοδοτικών διαγωνισμών αναλώσιμων υλικών.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 1	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 2	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 3
Ανάδοχος Α €18.000	Ανάδοχος Γ €8.000	Ανάδοχος Δ €6.500
Ανάδοχος Β €19.440	Ανάδοχος Β €11.000	Ανάδοχος Β €8.000
Ανάδοχος Γ €20.880	Ανάδοχος Δ €18.000	Ανάδοχος Α €10.000
Ανάδοχος Δ €22.320		
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 4	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 5	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 6
Ανάδοχος Β €18.000	Ανάδοχος Γ €10.000	Ανάδοχος Δ €11.500
Ανάδοχος Α €21.000	Ανάδοχος Α €15.000	Ανάδοχος Β €15.100
Ανάδοχος Δ €21.000	Ανάδοχος Β €19.000	Ανάδοχος Α €15.250
Ανάδοχος Γ €23.000		Ανάδοχος Γ €15.750

Η ανίχνευση της ύπαρξης σύμπραξης των προμηθευτών απευθείας από τα στοιχεία των προσφορών είναι πολύ δύσκολη. Οι προσφορές παρέχουν συνήθως μόνο ενδεικτικά στοιχεία που δημιουργούν μεν βάσιμες υποψίες αλλά δεν αποτελούν από μόνες τους ικανές επιβαρυντικές αποδείξεις.

Παράγοντες που πρέπει να εξεταστούν

► Μήπως κάθε ένας από τους συμμετέχοντες κερδίζει ίσο μερίδιο της αγοράς;

Η κάθε εταιρία έχει κερδίσει συμβάσεις αξίας €18.000 κατά τη διάρκεια της τριετίας. Ο Ανάδοχος Α κερδίζει τη σύμβαση 1 και ο Ανάδοχος Β τη σύμβαση 4, αξίας €18.000 έκαστη. Ο Ανάδοχος Γ κερδίζει €8.000 με τη σύμβαση 2 και €10.000 με τη σύμβαση 5, ήτοι σύνολο €18.000. Ο Ανάδοχος Δ κερδίζει €6.500 με τη σύμβαση 3 και €11.500 με τη σύμβαση 6, ήτοι σύνολο €18.000.

► Υπάρχει κάποιο μοτίβο στις χαμένες προσφορές;

Στο διαγωνισμό 1 υπάρχουν ίσες αυξήσεις της τάξεως του 8% (€1.440) μεταξύ των ποσών κάθε προσφοράς.

► Πως σχετίζονται οι προσφορές μεταξύ τους;

Σε μια ανταγωνιστική αγορά οι τιμές είναι κοντά. Επομένως, μπορεί να είναι χρήσιμο να συγκριθούν οι διαφορές μεταξύ της χαμηλότερης και υψηλότερης προσφοράς αλλά και μεταξύ των προσφορών γενικότερα. Για παράδειγμα, στο διαγωνισμό 4 εμφανίζονται δύο πανομοιότυπες, μη επιτυχημένες προσφορές. Στους διαγωνισμούς 4 και 5 η απόκλιση μεταξύ της χαμηλότερης και της υψηλότερης προσφοράς είναι πολύ μεγάλη σε σχέση με τις αντίστοιχες αποκλίσεις στους υπόλοιπους διαγωνισμούς.

► Πως διαμορφώνονται οι προσφορές κάθε εταιρίας στους διαδοχικούς διαγωνισμούς;

Οι εταιρίες υποβάλουν μερικές φορές πολύ υψηλές και μερικές φορές πολύ χαμηλές προσφορές, γεγονός που πιθανώς υποδηλώνει ότι δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύνταξη των οικονομικών προσφορών τα πραγματικά κόστη τους. Για παράδειγμα, ο Ανάδοχος Α προσφέρει πολύ χαμηλή τιμή στο διαγωνισμό 1 και πολύ υψηλή τιμή σε όλους τους άλλους διαγωνισμούς.

► Ποια είναι η μέση τιμή και πόσο χαμηλότερη από τη μέση τιμή είναι η προσφορά του αναδόχου; Υπάρχει κάποιο μοτίβο στις λοιπές προσφορές σε σχέση με τη μέση τιμή;

Στους διαγωνισμούς 4, 5 και 6 φαίνεται ότι η μέση τιμή διαμορφώνει ένα κατώτατο όριο για τις οικονομικές προσφορές των εταιριών που υποβάλλουν εικονικές προ-

σφορές. Η διαμόρφωση των προσφορών βάσει της μέσης τιμής αφενός δημιουργεί την ψευδαίσθηση ύπαρξης ανταγωνισμού στο διαγωνισμό και αφετέρου ενδέχεται να διευκολύνει τη σταδιακή αύξηση της τιμής των προσφερόμενων αγαθών.

Παράδειγμα Νομολογίας

1 Συμβάσεις προμήθειας γάλακτος στα σχολεία: Τη δεκαετία του '90, οι αρχές αντιλήφθηκαν την ύπαρξη αντιανταγωνιστικών συμφωνιών μεταξύ εταιριών που συμμετείχαν σε δημόσιες συμβάσεις προμήθειας γάλακτος σε σχολεία των ΗΠΑ. Την πρακτική αυτή εννοούσε η συνύπαρξη των ακόλουθων συνθηκών: προσφορά πανομοιότυπου προϊόντος, ύπαρξη σταθερής αγοράς και πολλοί επαναλαμβανόμενοι διαγωνισμοί με υποδιαίρεση των προσφορών για προμήθειες μικρών παρτίδων (μία διαδικασία υποβολής προσφορών για κάθε σχολείο ανά συμβατική περίοδο). Η σύμπραξη στον τομέα αυτόν διήρκεσε ολόκληρες δεκαετίες και χαρακτηρίστηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ ως «επιδημία». Ο μηχανισμός καταπολέμησης της σύμπραξης που προτάθηκε στη συγκεκριμένη υπόθεση ήταν ο συνδυασμός συμβάσεων που αφορούσαν σε διαφορετικά σχολεία. Αυτό μείωσε τον κύκλο των προσφορών και αύξησε τον όγκο των προσφερομένων παρτίδων περιορίζοντας, έτσι, την προβλεψιμότητα των διαδικασιών και καθιστώντας δυσκολότερο τον καταμερισμό της αγοράς μεταξύ ανταγωνιστών.

Πηγές: Porter & Zona (1999) "Ohio School Milk Markets. An Analysis of Bidding" *Rand Journal of Economics*, Τεύχος 30 (2).

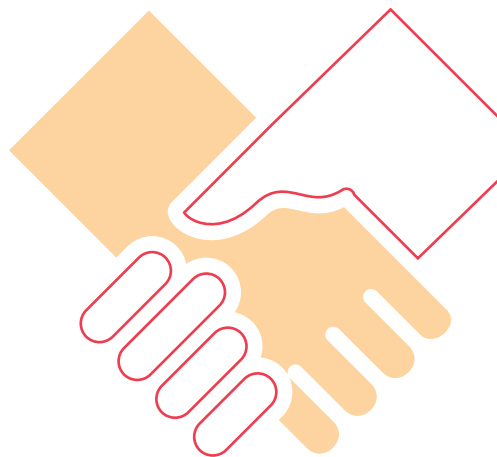
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού προσβλέπει στη βοήθεια των αναθετουσών αρχών και των αρμόδιων στελεχών που διενεργούν διαγωνισμούς προμηθειών, ώστε να διερευνήσει τα περιστατικά πιο αποτελεσματικά και να είναι σε θέση να στοιχειοθετήσει συγκεκριμένες παραβάσεις.

Σε περίπτωση που παρατηρηθούν ύποπτες ενδείξεις παρακαλούμε να επικοινωνήσετε με την Επιτροπή Ανταγωνισμού και να συμπεριλάβετε κατά την επικοινωνία σας, όπου δυνατόν, όσες περισσότερες πληροφορίες.

Επιτροπή Ανταγωνισμού

Διεύθυνση:	Κότσικα 1Α & 28ης Οκτωβρίου, 104 34 Αθήνα
Τηλέφωνο:	210 88 09 202
Τηλεομοιοτυπία:	210 88 09 132
Ηλεκτρονική Διεύθυνση:	contact@epant.gr
Ιστοσελίδα:	www.epant.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

ΑΝΕΞΕΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

www.epant.gr

Παράρτημα 3

1. Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο 2018-2019 για την κυκλική οικονομία και δελτίο τύπου από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής για την έγκρισή του
2. Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
<https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>
3. Ατζέντα 2030” για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης
http://www.ggk.gov.gr/?page_id=5515

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π

ΚΥΚΛΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΓΕΝΙΚΑ

Η Κυκλική Οικονομία **αποτελεί ευκαιρία και ανάγκη** για την Ελλάδα. Εντάσσεται στη σχετική Ευρωπαϊκή στρατηγική – που προχωράει ταχύτατα – και ανταποκρίνεται στα ελληνικά χαρακτηριστικά της οικονομίας. Αποτελεί μια μείζονα και επιτακτική αναγκαιότητα εξαιτίας της μεγάλης καθυστέρησης που παρουσιάζει η Ελλάδα αλλά και των περιορισμένων διαθέσιμων πόρων και των ιδιαίτερων γεωγραφικών χαρακτηριστικών της χώρας (πχ. νησιωτικότητα, απομακρυσμένες – ορεινές περιοχές).

Η Κυκλική οικονομία μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την **παραγωγική ανασυγκρότηση** και έχει σαφή περιφερειακή διάσταση. Στηρίζεται στην ορθή αξιοποίηση των πόρων, στην ιδέα της ανακύκλωσης-επαναχρησιμοποίησης και στο μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης. Επιδιώκει και ενθαρρύνει την χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών, προσδίδοντας μια αειφορική διάσταση στο παραγωγικό μοντέλο.

Η χώρα μας παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες εφαρμογής αυτού του παραγωγικού/οικονομικού μοντέλου για πολλούς λόγους, όπως :

- Διαθέσιμοι φυσικοί πόροι και αναξιοποίητοι δευτερογενείς πόροι και απόβλητα.
- Επιστημονικό δυναμικό και τεχνογνωσία αλλά και παραγωγική και τεχνική παράδοση σε τεχνικά επαγγέλματα.
- Πρωτογενής τομέας με δυνατότητες ανάπτυξης και ανάγκες εκσυγχρονισμού και μείωσης του κόστους παραγωγής.
- Χαμηλοί δείκτες στην παραγωγικότητα των πόρων, καθώς και στην παραγωγικότητα της ενέργειας (και στην ενεργειακή απόδοση)
- Διαθέσιμο πλαίσιο στρατηγικής από ΕΕ και διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Σημαντικά πλεονεκτήματα της κυκλικής οικονομίας είναι η μεγάλη υπεραξία σε αντίστοιχες επενδύσεις λόγω του μικρού κόστους πρώτων υλών και της έντασης γνώσης που απαιτεί σε πολλές περιπτώσεις, η απορρόφηση/αξιοποίηση νέων επιστημόνων και η συμβατότητά της με την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και την κοινωνική οικονομία.

Η κυκλική οικονομία έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το μέχρι το 2015 ανορθόδοξο και κοντόφθαλμο ελληνικό οικονομικό μοντέλο. Αναφέρεται στην οικονομία του πραγματικού προϊόντος, τροφοδοτεί τον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα της οικονομίας, στηρίζεται στην οικονομία της γνώσης και της εξειδίκευσης, παράγει υψηλή υπεραξία, αξιοποιεί και σέβεται τους φυσικούς και περιβαλλοντικούς πόρους, μειώνει την εξάρτηση από τις εισαγωγές και βελτιώνει το εμπορικό ισοζύγιο, δημιουργεί θέσεις εργασίας, προσαρμόζεται σε όλα τα οικονομικά μεγέθη, δεν έχει πάντα ανάγκη αρχικών κεφαλαίων, βελτιώνει τους δείκτες παραγωγικότητας των πόρων και της ενέργειας και είναι απολύτως συμβατή με τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και την κοινωνική οικονομία.

1. Η ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας είναι εύκολα προσαρμόσιμο στην ελληνική οικονομία λόγω της πληθώρας ευκαιριών και δυνατοτήτων αξιοποίησης πόρων που παρουσιάζει, της διαθέσιμης γνώσης και εξειδίκευσης των νέων Ελλήνων και Ελληνίδων επιστημόνων αλλά και των αλλαγών που γίνονται αυτή την περίοδο στη χώρας μας, γενικότερα στην οικονομία και την ανάπτυξη αλλά και ειδικότερα στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.

Η ολοκλήρωση των Περιφερειακών Σχεδιασμών, η έναρξη κατασκευής έργων επεξεργασίας σύμμικτων απορριμμάτων αλλά και καθαρών ρευμάτων (πχ. οργανικό), η αξιοποίηση RDF στην Τσιμεντοβιομηχανία και Compost στην γεωργική παραγωγή είναι ενδεικτικοί τομείς της κυκλικής οικονομίας όπου απαιτούνται παράλληλες δράσεις κανονιστικών ρυθμίσεων και προδιαγραφών, ανάπτυξης νέας επιχειρηματικότητας, χρηματοδότησης, περιβαλλοντικής βιομηχανίας και οργάνωσης θυλάκων, κλπ.

Η κρίση στην οποία βρίσκεται η χώρα μας τα τελευταία χρόνια, η ανεργία ιδιαίτερα των νέων και η υπό-ανάπτυξη δημιουργούν περισσότερες ευκαιρίες στην Κυκλική Οικονομία. Η έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων για αγορά πρώτων υλών, η ευελιξία των μικρομεσαίων και των κοινωνικών επιχειρήσεων, η ανάγκη για εργασία των νέων επιστημόνων, σε συνδυασμό με τις υποχρεώσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας τροφοδοτούν τις πρωτοβουλίες ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης.

Η κυκλική οικονομία στην Ελλάδα μπορεί να τροφοδοτήσει ένα ποιοτικό άλμα στην οικονομία, που θα αποτελεί αναπτυξιακό μετασχηματισμό. Δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, τροφοδοτεί την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, τη δημιουργία νέων επαγγελματιών και την κοινωνική οικονομία, που είναι ακόμα σε πολύ χαμηλό επίπεδο στην Ελλάδα.

Περαιτέρω πλεονεκτήματα είναι η αποκέντρωση της μεταποίησης που δημιουργεί η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση, ενώ είναι συμβατή και φιλική προς τον ελληνικό παραγωγικό ιστό που χαρακτηρίζεται από μικρό μέγεθος επιχειρήσεων. Υποστηρίζει την ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, εφόσον εξασφαλίζει φθηνές πρώτες ύλες, αντιμετωπίζει την επερχόμενη αύξηση των τιμών των περιορισμένων πρώτων υλών και βοηθάει την εξοικονόμηση κόστους στις Βιομηχανίες. Επίσης δημιουργεί νέα επαγγελματική και επιχειρηματική ύλη με πραγματικό προϊόν και όχι υπηρεσίες ενώ η μετατροπή των καταναλωτών σε χρήστες υιοθετεί καταναλωτικές τάσεις προς προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον, χωρίς να υποτιμούμε την επίτευξη ασφαλών λύσεων στην διάθεση των αποβλήτων, χωρίς πρόστιμα από την ΕΕ.

Σκοπός της Εθνικής Στρατηγικής είναι η επιτάχυνση των δράσεων κυκλικής οικονομίας και η απελευθέρωση αναπτυξιακού δυναμικού. Διαπιστώνοντας τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας, τον διατομεακό χαρακτήρα πολλών δράσεων που την αφορούν και τις θεσμικές εμπλοκές που παρατηρούνται στην προώθησή της επιλέχθηκε ο διυπουργικός συντονισμός και η διατύπωση δημόσιας πολιτικής για το θέμα.

Βασικά περιεχόμενα της δημόσιας πολιτικής για την κυκλική οικονομία είναι :

1. Χρηματοδοτικά εργαλεία
2. Σχεδιασμός και θέσπιση ρυθμιστικού πλαισίου και κανονισμών, καθώς και άρση γραφειοκρατικών εμποδίων
3. Σύνδεση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας με την τεχνολογική καινοτομία και ανάπτυξη και υποστήριξη πιλοτικών/επιδεικτικών δράσεων κυκλικής οικονομίας
4. Βελτίωση της διακυβέρνησης και της δικτύωσης και επιτάχυνση διαδικασιών

Ενδεικτικοί τομείς, όπου απαιτούνται ενέργειες της δημόσιας πολιτικής, μπορεί να είναι :

- ✓ Σειρά παρεμβάσεων θεσμικού χαρακτήρα που θα ενισχύσουν την κυκλική οικονομία, τον αρθρωτό σχεδιασμό και την ανοιχτή καινοτομία,
- ✓ Καθορισμός προτεραιοτήτων με οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια. Καθορισμός δεικτών αξιολόγησης του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας,
- ✓ Διευκόλυνση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών κυκλικής οικονομίας και βιομηχανικής συμβίωσης (μείωση διοικητικού κόστους, πριμοδότηση στις δημόσιες προμήθειες, οικο-βιομηχανικά πάρκα, δημιουργία κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου και προσαρμογή υφιστάμενου),
- ✓ Έξυπνα χρηματοδοτικά εργαλεία με ενισχύσεις και φοροελαφρύνσεις,
- ✓ Αξιοποίηση των δημόσιων επενδύσεων, του ΕΣΠΑ, της Επενδυτικής Τράπεζας, του πακέτου Juncker και άλλων Ταμείων και πόρων,
- ✓ Θεσμοθέτηση ανοιχτών αδειών, προώθηση των ανοιχτών τεχνολογιών, αξιοποίηση των προϊόντων ανοιχτής καινοτομίας- ειδικά στα ακαδημαϊκά ιδρύματα και τη δημόσια διοίκηση,
- ✓ Θέσπιση προδιαγραφών,
- ✓ Δημιουργία βάσεων δεδομένων και αξιοποίηση πληροφορίας για καθορισμό δεικτών αξιολόγησης της κυκλικής οικονομίας στους διάφορους τομείς,
- ✓ Κίνητρα ανάπτυξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της συνεργατικότητας και της κοινωνικής οικονομίας σε τομείς επαναχρησιμοποίησης πόρων και υλικών (eco-industrial clusters, patent pools),
- ✓ Πολιτικές προς την κατεύθυνση του «έξυπνου εργοστασίου» (smart factory), που θα είναι καινοτόμο, υψηλής τεχνολογίας, πράσινο, σπονδυλωτό, και ενδεχομένως ψηφιοποιημένο,
- ✓ Επικοινωνιακή εκστρατεία ευαισθητοποίησης των πολιτών παράλληλα με κίνητρα.

Η Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία δημιουργεί πολλαπλά οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη και πρέπει να υιοθετηθεί ως δημόσια πολιτική.

Στην Ελλάδα της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, της διαρροής ανθρώπινου και επιστημονικού δυναμικού, της αδυναμίας εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογιών, ο στόχος της Δίκαιης και Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι συμβατός με τις επιδιώξεις για ανασχεδιασμό προϊόντων, διαδικασιών, ενίσχυση της διάρκειας ζωής, της επισκευασιμότητας και της ανακυκλωσιμότητας των υλικών, σχεδιασμό και επεξεργασία των πάντων ως πολύτιμων πόρων.

2. ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η στρατηγική παραγωγικής ανασυγκρότησης του δευτερογενούς τομέα στην Ελλάδα είτε θα θεμελιωθεί στη σύγχρονη τάση της κυκλικής οικονομίας είτε μεσοπρόθεσμα θα προσκρούσει σε νέα αδιέξοδα, αντιμέτωπη με τις επιπτώσεις της εξάντλησης των φυσικών πόρων, της ανόδου των τιμών των πρώτων υλών και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τρέχοντος βιομηχανικού μοντέλου.

Επιπλέον, η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία προσφέρει συγκριτικά **ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα** και **είναι φιλικότερη προς την ήδη υπάρχουσα δομή του ελληνικού** παραγωγικού ιστού που χαρακτηρίζεται **από μικρό μέγεθος επιχειρήσεων**.

Ενισχύει τις **προοπτικές βιωσιμότητας** και **ανταγωνιστικότητας** της οικονομίας μακροπρόθεσμα, καθώς αντιμετωπίζει την επερχόμενη ισχυρή αύξηση των τιμών των περιορισμένων πρώτων υλών και βοηθάει την εξοικονόμηση κόστους στις Βιομηχανίες.

Διατηρεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα τις περιορισμένες **πρώτες ύλες**

Προσφέρει τη δημιουργία **νέων θέσεων εργασίας**, ενώ υιοθετεί Καταναλωτικές τάσεις προς προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον.

Καινοτόμες μορφές της κατανάλωσης μπορεί να είναι ένας τομέας όπου οι νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες θα προκύψουν κατά τη διάρκεια της μετάβασης προς την κυκλική οικονομία, π.χ. κοινή χρήση υποδομών (**συνεργατική οικονομία**), και η αυξημένη χρήση ψηφιακών πλατφορμών.

Η μετάβαση από το γραμμικό μοντέλο ανάπτυξης σε κυκλικό συνιστά ποιοτικό άλμα και αναπτυξιακό μετασχηματισμό. Δημιουργούνται τοπικές θέσεις εργασίας και ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη. Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία δημιουργεί προστιθέμενη αξία επενδύσεων με οικονομικά αποδοτικά μέτρα, οδηγεί στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και μειώνει την εξάρτηση από εισαγόμενες πρώτες ύλες. Συνδέεται στενά με τις βασικές προτεραιότητες της ΕΕ για την απασχόληση και την ανάπτυξη, την κοινωνική οικονομία και τη βιομηχανική καινοτομία, ενώ παράλληλα δημιουργεί νέα γνώση, τεχνολογία και επαγγελματικές δεξιότητες βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα.

Τέσσερα επιπρόσθετα οφέλη προκύπτουν εμμέσως και παράλληλα:

α) Η ανάπτυξη της **μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας**, ιδιαίτερα στους τομείς της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, επισκευών, επιδιορθώσεων.

β) Η **δημιουργία νέων επαγγελματιών** για την υλοποίηση των ανωτέρω διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

γ) Η διάδοση, ωρίμανση και **διάχυση των τεχνολογιών** που θα εφαρμοστούν και η χρήση τους από νέους επαγγελματίες και εργαζόμενους είναι ένα πρόσθετο όφελος για τη χώρα.

δ) Η **ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας**, εφόσον σημαντικό ανθρώπινο δυναμικό θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί, παράγοντας πλούτο μέσω της κοινωνικής οικονομίας και με διάθεση πρόσθετων πόρων για να στηθούν κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις πλάι στις παραγωγικές μονάδες.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ και ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Στο πλαίσιο προετοιμασίας της δημόσιας πολιτικής έγινε μια πρώτη χαρτογράφηση δράσεων των Υπουργείων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στην εφαρμογή στρατηγικών Κυκλικής Οικονομίας. Η καταγραφή αυτή αποτυπώνεται πιο κάτω, χωρίς ιεράρχηση και κατηγοριοποίηση, εφόσον παραμένει προς ολοκλήρωση και περιλαμβάνει :

(α) Έρευνα και καινοτομία, Δράσεις ΓΓΕΤ & ΕΣΠΑ : 39 ολοκληρωμένες ερευνητικές προτάσεις διετίας 2016-17. Σημειώνονται δύο σημαντικές δράσεις που είναι σε εξέλιξη:

- Ηλεκτρονική πλατφόρμα αγοράς δευτερογενών υλικών σε Βαλκανικό επίπεδο (INTERREG) με πρωτοβουλία του ΕΔΣΝΑ και συμμετοχή του ΥΠΕΝ.
- Περιβαλλοντικό Πάρκο Κυκλικής Οικονομίας Δήμου Ηρακλείου (UIA) με πρωτοβουλία του ΕΣΔΑΚ

(β) Διϋπουργική Επιτροπή για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις : συγκροτήθηκε 13.6.2017 με αντικείμενο την εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων και την υποβολή προτάσεων για τη χάραξη εθνικής πολιτικής μέσα σε προθεσμία δεκαοκτώ (18) μηνών από την έναρξη λειτουργίας της. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Υπάρχει, από αντίστοιχη παλαιότερη επιτροπή, εισήγηση για πρασίνισμα 18 ομάδων προϊόντων και μελέτη-πρόταση Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

(γ) Μικτή διϋπουργική Ομάδα Εργασίας «Forum Βιομηχανίας» που συγκροτήθηκε την 2.2.2016. Στα συμπεράσματα και τις προτάσεις, γίνεται ρητή αναφορά-πρόταση για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας στην μεταποίηση μέσω του μοντέλου της “κυκλικής οικονομίας” το οποίο κατευθύνει τη βιομηχανική επιχειρηματικότητα σε νέα μοντέλα παραγωγικής λειτουργίας με έντονο τον χαρακτήρα της καινοτομίας, της περιβαλλοντικής προστασίας και της ορθής χρήσης των ενεργειακών πόρων.

(δ) Μικτή διϋπουργική Ομάδα Εργασίας «Αγροδιατροφή, Μεταποίηση, Τουρισμός» (16.9.2016)

(ε) Μικτή Ομάδα Εμπειρογνομόνων του ΕΛΟΤ «Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία» για την αξιοποίηση διεθνών προτύπων και την ανάπτυξη εθνικών προτύπων για το περιβάλλον, τα απόβλητα και την κυκλική οικονομία, την παρακολούθηση-συμμετοχή στις δραστηριότητες Διεθνούς & Ευρωπαϊκής Τυποποίησης και την καταγραφή εγχώριων αναγκών σε πρότυπα για την επιλογή των προτύπων ελληνικού ενδιαφέροντος (27.7.2017)

(στ) Διϋπουργική Ομάδα για την πρόληψη σπατάλης τροφίμων και δημιουργίας αποβλήτων από υπολείμματα τροφίμων (27.9.2017)

(ζ) Εταιρική διεθνής Σχέση (partnership) για την Κυκλική Οικονομία (EU Urban Agenda), όπου συμμετέχουν 6 μεγάλα αστικά κέντρα (Όσλο, Χάγη, Πράτο, Πόρτο, Κάουνας και Φλαμανδία), 4 Κράτη (Φινλανδία, Πολωνία, Σλοβενία, Ελλάδα), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG REGIO, ENV, CLIMA, RTD, GROW κ.α.) και κάποιοι οργανισμοί (CEMR, EUROCITIES, URBACT and EIB). Αντικείμενο είναι οι πολιτικές της Κυκλικής Οικονομίας στα Αστικά Κέντρα. Στην ελληνική ομάδα εργασίας, συμμετέχουν υπό το συντονισμό του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΕΥΣΣΑ), υπηρεσίες των ΥΠΕΝ, ΥΝΑ, Τουρισμού και ΓΓΒ.

(η) Τέλος, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο συζητούνται, στο πλαίσιο της Κυκλικής Οικονομίας, δύο σημαντικά σχέδια: η Οδηγία –Πλαίσιο για τα Απόβλητα και ο νέος Κανονισμός Λιπασμάτων, που βρίσκονται σε διαβούλευση σε τεχνικές επιτροπές και πολιτικά όργανα.

Θέματα διϋπουργικού συντονισμού, τα οποία εντοπίστηκαν στη συζήτηση του ΚΥΣΟΙΠ και κατά τη φάση προετοιμασίας της δημόσιας πολιτικής είναι :

- Θεσμικά ζητήματα

- Δείκτες «κυκλικότητας» – παραμετροποίηση, θέσπιση και παρακολούθηση στόχων
- Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις
- Τομεακές πολιτικές
 - Δευτερογενή καύσιμα
 - Λιπάσματα και βιοαπόβλητα. Συλλογή και χρήση οργανικών υπολειμμάτων ως λιπασμάτων
 - Πρόληψη σπατάλης Τροφίμων και αξιοποίηση
 - Κατασκευές από δευτερογενή υλικά
 - Επαναχρησιμοποίηση νερού. Προώθηση υποδομών συλλογής νερού σε άνυδρες περιοχές
 - Βιομηχανική Συμβίωση (αξιοποίηση βιομηχανικών παραπροϊόντων)
 - Νησιωτικότητα & Μεταφορές δευτερογενών υλικών.
- Εργαλεία παρέμβασης
 - Χρηματοδοτήσεις, φοροελαφρύνσεις, οικονομικά κίνητρα
 - Περιβάλλον μικρής επιχειρηματικότητας επαναχρησιμοποίησης
 - Ανακύκλωση αστικών απορριμμάτων και μικρή επιχειρηματικότητα /Κ.ΑΛ.Ο.
 - Στήριξη αγοράς δευτερογενών υλικών, θεσμικά και οικονομικά.
 - Εποπτεία εφαρμογής των υφιστάμενων θεσμικών κανόνων για τη διαχείριση αποβλήτων και υπολειμμάτων.

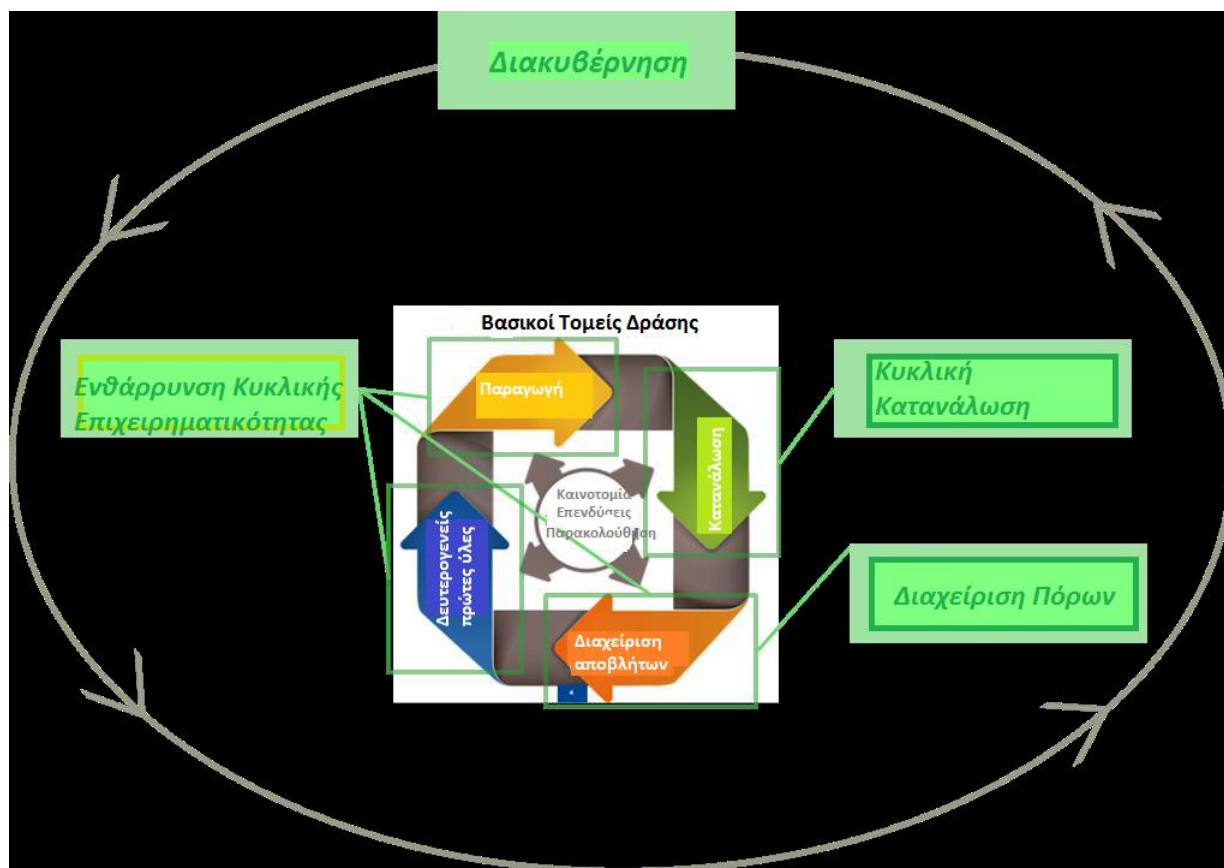
4. ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ για μια ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1. ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Κυκλικής Οικονομίας και ταυτόχρονα στοιχεία αναπτυξιακού μετασχηματισμού και αλλαγής αναπτυξιακού προτύπου αποτελούν οι :

- **Βιώσιμη Διαχείριση Πόρων**, με βασικές επιδιώξεις την αύξηση της αποδοτικότητάς τους, την επανεξέταση των αλυσίδων αξίας, την ορθολογική διαχείριση αποβλήτων, την επανάχρηση κτιρίων και την επαναχρησιμοποίηση του νερού ή τη συλλογή βρόχινων και πηγαίων νερών.
- **Ενίσχυση της Κυκλικής Επιχειρηματικότητας**, με ενθάρρυνση της ιδέας του οικοσχεδιασμού, της παραγωγής προϊόντων με μεγάλη διάρκεια ζωής, της επισκευής, ανακαίνισης, επαναχρησιμοποίησης, αναπαλαίωσης, προώθηση της βιομηχανικής συμβίωσης (clusters, πάρκα καινοτομίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, πλατφόρμες ανταλλαγής γνώσης-πληροφορίας), της προώθησης μοντέλων καινοτόμας επιχειρηματικότητας (πχ οικονομίας του διαμοιρασμού), υποστήριξη της βιολογικής οικονομίας, της προώθησης πράσινων και κυκλικών δημόσιων προμηθειών, της υποστήριξης χρήσης δευτερογενών υλικών.
- **Κυκλική Κατανάλωση**, με πλήρη ενημέρωση των πολιτών, αξιοποίηση Οικολογικού Σήματος και άλλων κινήτρων, με εκπαίδευση και βασικές επιδιώξεις την αειφόρο κατανάλωση τροφίμων (αποτροπή απόρριψης, αστική καλλιέργεια), την αποτροπή υπερβολικής χρήσης πόρων (τρόφιμα-ποτά, ένδυση, συσκευασία, ΗΗΕ), την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων μέσω προετοιμασίας για

επαναχρησιμοποίηση, επισκευής και επιδιόρθωσης, τον έλεγχο του λιανικού ηλεκτρονικού εμπορίου και τελικά την προώθηση υπηρεσιών χρήσης αντί της προμήθειας προϊόντων.

4.2. ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών αυτών, οι κύριοι μακροπρόθεσμοι στόχοι στη χώρα μας (2030) είναι:

- 1) Ενσωμάτωση κριτηρίων οικολογικού σχεδιασμού και ανάλυση κύκλου ζωής των προϊόντων, αποφεύγοντας την εισαγωγή επικίνδυνων ουσιών στην παραγωγή τους και διευκολύνοντας την επιδιορθωσιμότητα και την επέκταση της διάρκειας ζωής. Η χρήση μη επικίνδυνων ουσιών βελτιώνει παράλληλα την ποιότητα των αποβλήτων κατά την παραγωγική διαδικασία, μειώνοντας και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- 2) Αποτελεσματική εφαρμογή της ιεράρχησης της διαχείρισης των αποβλήτων, προωθώντας την πρόληψη της δημιουργίας και ενθαρρύνοντας την επανάχρηση και ανακύκλωση.
- 3) Δημιουργία και προώθηση Οδηγών βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης στις παραγωγικές διαδικασίες.
- 4) Προώθηση καινοτόμων μορφών κατανάλωσης, όπως η χρήση υπηρεσιών αντί αγοράς προϊόντων ή η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και ψηφιακών πλατφορμών
- 5) Προβολή ενός ορθολογικού μοντέλου κατανάλωσης, στη βάση της διαφάνειας της πληροφόρησης για τα χαρακτηριστικά αγαθών και υπηρεσιών, τη διάρκεια ζωής τους και την ενεργειακή τους απόδοση.

- 6) Διευκόλυνση και δημιουργία κατάλληλων διαύλων ανταλλαγής πληροφοριών και συντονισμού μεταξύ των διοικήσεων, της επιστημονικής κοινότητας και των οικονομικών και κοινωνικών φορέων, ώστε να δημιουργηθούν συνέργειες συμβατές με τη μετάβαση στο κυκλικό μοντέλο.
- 7) Προβολή της σημασίας της μετάβασης από τη γραμμική στην κυκλική οικονομία, προωθώντας διαφάνεια στις διαδικασίες, αναπτύσσοντας την ενημέρωση των πολιτών, την κατάρτιση και ευαισθητοποιώντας την κοινωνία.
- 8) Επεξεργασία διαφανών και εφικτών δεικτών παρακολούθησης της υλοποίησης της μετάβασης.

4.3. Η ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Στρατηγική της Κυκλικής Οικονομίας πρέπει να ενσωματωθεί στον Κυβερνητικό σχεδιασμό και στις τομεακές πολιτικές των Υπουργείων, στην Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική 2021 και τις ανάλογες εξειδικεύσεις της, στα οικονομικά και αναπτυξιακά εργαλεία και στις νέες τους εκφράσεις (αναπτυξιακή - επενδυτική Τράπεζα), και να σηματοδοτήσει το σύνολο της κυβερνητικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Η επιτυχημένη μετάβαση προς την κυκλική οικονομία απαιτεί την παράλληλη εφαρμογή δράσεων σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξίας : στην εξόρυξη πρώτων υλών και στον σχεδιασμό προϊόντων και υλικών (ΠΑΡΑΓΩΓΗ), στη διακίνηση και κατανάλωση αγαθών, στην επισκευή, επανάχρηση είτε ανακατασκευή τους με ενημέρωση του κοινού, έρευνα και καινοτομία (ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ), στην επεξεργασία και ανακύκλωση (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ) και την εκ νέου αξιοποίηση υλικών, καθώς και του νερού (ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ).

Η ολιστική προσέγγιση του θέματος της κυκλικής οικονομίας απαιτεί παράλληλα τρόπους συλλογικότερης λειτουργίας των βασικών παραγόντων (Διοίκηση, Αγορά, ΜΜΕ, Κοινωνία, ΟΤΑ, Πολίτες) αλλά και βελτιωμένο συντονισμό της Διοίκησης (Κυβέρνηση, Υπουργεία, οργανισμοί, φορείς).

5. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το σύνολο των δράσεων, για την επόμενη διετία, περιλαμβάνει παρεμβάσεις στα πεδία :

- Κανονιστικών και Νομοθετικών ρυθμίσεων για την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας και την άρση γραφειοκρατικών αγκυλώσεων
- Χρηματοδότησης και οικονομικών κινήτρων
- Βελτίωσης της γνώσης, των διαδικασιών διαχείρισης και ανταλλαγής της και σύνδεσής της με την παραγωγή, την οικονομία και την κοινωνία
- Ενίσχυσης της διακυβέρνησης της κυκλικής οικονομίας και της δικτύωσης

1. Κανονιστικές και νομοθετικές Ρυθμίσεις

Η ανάπτυξη θεσμικών εργαλείων στην Παραγωγή, την Κατανάλωση, την Διαχείριση Αποβλήτων και την αξιοποίηση Δευτερογενών Πρώτων Υλών θα διαμορφώσει το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, που είναι απαραίτητο για την προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας και την υλοποίηση της μετάβασης.

Δράση Υλοποίησης 1.1: Ολοκλήρωση νομοθετικού πλαισίου της διαχείρισης αποβλήτων.

Είναι αναγκαία η αποτελεσματική εφαρμογή της ιεράρχησης της διαχείρισης των αποβλήτων, προωθώντας την πρόληψη της δημιουργίας τους και ενθαρρύνοντας την επανάχρηση και ανακύκλωση. Αναθεώρηση, αναπροσαρμογή και συμπλήρωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου με σειρά νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων που είναι σε εξέλιξη (νομοσχέδια ανακύκλωσης και ΦοΔΣΑ και τροποποιήσεις ν.4042/2012, κανονισμός καθαριότητας, εφαρμοστικές ΚΥΑ προδιαγραφών επεξεργασίας ΑΣΑ, χρήσης κόμποστ, ΠΠΔ, χωριστή συλλογή ρευμάτων αποβλήτων, μέτρα πρόληψης, ΑΕΚΚ, προγράμματα εναλλακτικής διαχείρισης, ειδικά μέτρα εφαρμογής νομοθεσίας για πλαστική σακούλα κ.α.).

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξαμ. 2018. Σημειώνεται ότι ο ν.4496/2017 (ανακύκλωση) έχει ψηφισθεί, καθώς και το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων¹.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΕΣ, ΥΠΟΑΝ)

Δράση Υλοποίησης 1.2: Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων και την χάραξη εθνικής πολιτικής.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης επεξεργάζεται υφιστάμενη διϋπουργική ομάδα εργασίας και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Υπάρχει, από αντίστοιχη παλαιότερη επιτροπή, εισήγηση για πρασίνισμα 18 ομάδων προϊόντων και μελέτη-πρόταση Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Πρέπει να συνδεθεί με την κυκλικότητα προσθέτοντας και κυκλικά κριτήρια. Επίσης έχουν ορισθεί από την ΕΕ κριτήρια για το πρασίνισμα 25 ομάδων προϊόντων. Ανάλογη δουλειά για Κυκλικές Δημόσιες Προμήθειες είναι σε εξέλιξη παράλληλα και από την Εταιρική Σχέση Κυκλικής Οικονομίας της Αστικής Ατζέντας (EU Urban Agenda), όπου συμμετέχουν ΥΠΟΙΑΝ και ΥΠΕΝ.

¹ Υφίσταται εγκεκριμένο με ΠΥΣ Εθνικό Σχέδιο Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων. Ωστόσο, δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι στόχοι πρόληψης, ούτε τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία προγράμματα πρόληψης, ούτε τρόπος αξιολόγησης των αποτελεσμάτων αυτών των προγραμμάτων αποτροπής αποβλήτων. Απαιτούνται μέθοδοι μέτρησης της πρόληψης των αποβλήτων και πιο δεσμευτικοί στόχοι για τη μείωση των αποβλήτων.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018. Σημειώνεται ότι η προθεσμία της ομάδας είναι 18 μήνες.
Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΟΑΝ (ΥΠΕΝ, ΥΠΥΜΕ, ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 1.3: Επεξεργασία προτάσεων για την μείωση απώλειας τροφίμων.

Σχετική εισήγηση για την μείωση της απώλειας και την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων επεξεργάζεται υφιστάμενη διϋπουργική ομάδα εργασίας (ευθύνη ΥΠΑΑΤ) η οποία θα υποβάλει στον ΓΓ ΥΠΑΑΤ προτάσεις για βελτίωση της εθνικής νομοθεσίας. Η τρέχουσα ασαφής νομοθεσία σχετικά με την απόρριψη τροφίμων και την υγιεινή περιορίζει τις δυνατότητες για δωρεές τροφίμων και άλλους τρόπους περιορισμού της σπατάλης τροφίμων. Πρέπει να αξιοποιηθούν, ενισχυθούν και βελτιωθούν θετικές ρυθμίσεις και πρωτοβουλίες αλληλεγγύης της τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνικών οργανώσεων και θεσμών στην Ελλάδα². Συγκρότηση σε επίπεδο δήμου φορέα συλλογής και επαναδιανομής σε απόρους, τροφίμων που δεν έχουν καταναλωθεί σε super market, πριν λήξουν.

Ήδη λειτουργεί σχετική Ευρωπαϊκή πλατφόρμα.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018. Σημειώνεται ότι η θητεία της ομάδας είναι διετής.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΑΑΤ (ΥΠΕΝ)

Δράση Υλοποίησης 1.4: Προσαρμογή πλαισίου κατασκευών δημοσίων και ιδιωτικών έργων.

Στο Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία ο κλάδος των Κατασκευών και των Κατεδαφίσεων θεωρείται κρίσιμος τομέας προτεραιότητας και αναφέρεται ότι η Επιτροπή θα λάβει μια σειρά μέτρων για να διασφαλιστεί η ανάκτηση πολύτιμων πόρων και η κατάλληλη διαχείριση των αποβλήτων από κατασκευές οικοδομών και κατεδαφίσεις κτιρίων, ώστε να διευκολυνθεί η αξιολόγηση της περιβαλλοντικής επίδοσης των κτιρίων. Άλλωστε, δεδομένης της μεγάλης διάρκειας ζωής των κτιρίων, είναι απαραίτητη η ενθάρρυνση βελτιώσεων του σχεδιασμού που θα μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και θα αυξήσουν την ανθεκτικότητα και την ανακυκλωσιμότητα των κατασκευαστικών στοιχείων τους. Ήδη, προς εφαρμογή της κατεύθυνσης αυτής έχει συνταχθεί το Πρωτόκολλο της ΕΕ για τα απόβλητα των κατασκευών και των κατεδαφίσεων³.

Αλλά και η εκμετάλλευση των ορυκτών πρώτων υλών δε μπορεί πλέον να γίνεται με τους παραδοσιακούς τρόπους. Οι μέθοδοι εκμετάλλευσης θα πρέπει να κατατείνουν στην ελαχιστοποίηση της περιβαλλοντικής όχλησης, στην ανακύκλωση και περαιτέρω αξιοποίηση των παραπροϊόντων και υποπροϊόντων της εξόρυξης και στην περιβαλλοντική διαχείριση των αποβλήτων της εκμετάλλευσης. Τέλος στην απόδοση

² Ορισμένα τέτοια κίνητρα για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων ήδη εφαρμόζονται: («απόσυρση» γεωργικών προϊόντων και διάθεσή τους δωρεάν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Επίσης, σε περίπτωση κατάσχεσης προϊόντων αλιείας, τα προϊόντα διατίθεται για φιλανθρωπικούς και κοινωφελείς σκοπούς. Για τη χρήση πρώην τροφίμων ως ζωοτροφές, η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ εφαρμόζει ήδη σε πιλοτική βάση ηλεκτρονικό σύστημα των παραγόμενων και διαχειριζόμενων ποσοτήτων ζωικών υποπροϊόντων. Στο Νόμο 4238/2014 προβλέπεται η απαλλαγή ΦΠΑ για τρόφιμα που διατίθενται δωρεάν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν αποδεδειγμένα φιλανθρωπικό ή κοινωφελή σκοπό, προκειμένου να διανεμηθούν αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση ή την ανακούφιση ευπαθών κοινωνικών ομάδων χωρίς αντάλλαγμα, εφόσον τα αγαθά αυτά δεν θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Σύμφωνα με σχετικές διατάξεις προβλέπεται η διάθεση τροφίμων περασμένης χρονολογίας ελάχιστης διατηρησιμότητας, πλην των ευαλλοίωτων, σε χαμηλότερη τιμή και υπό προϋποθέσεις (π.χ. πινακίδα, τοποθέτηση σε ξέχωρο σημείο κ.λπ.) (ΥΑ Α2-718 / 2014, σε συνεργασία με ΥΠΑΑΤ, ΕΦΕΤ και Γεν. Χημείο του Κράτους).

³ https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_el

στην κοινωνία, τμηματικά και σε ορατό χρόνο, των εξοφλημένων εκμεταλλεύσεων με τη δυνατότητα αξιοποίησής τους μέσα από ένα ευρύ φάσμα μεταγενέστερων χρήσεων.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΥΜΕ)⁴

Δράση Υλοποίησης 1.5: Αποσαφήνιση της διάκρισης μεταξύ αποβλήτου και προϊόντος για τη διευκόλυνση της μετάβασης και της χρησιμοποίησης δευτερογενών πρώτων υλών.

Ο ασαφής ορισμός των αποβλήτων και η έλλειψη κριτηρίων σχετικά με το τέλος διάρκειας ζωής περιορίζουν και περιπλέκουν την διαχείριση, τη μεταφορά και το εμπόριο υλικών μετά το τέλος χρήσης τους που προορίζονται για ανακύκλωση. Τρέχουσες αλληλεπικαλύψεις της νομοθεσίας δεν υποστηρίζουν την ανακύκλωση. Θα εκπονηθούν:

- Πρόταση για έναν νέο ορισμό/νομοθεσία για τους πόρους μετά την χρήση ("re-fuse") που συλλέγονται και προορίζονται για ανακύκλωση.
- Τυποποίηση και εναρμόνιση των ορισμών και ταξινομήσεων των προϊόντων/υποπροϊόντων
- Κριτήρια αποχαρκτηρισμού αποβλήτων
- Σύνταξη ποιοτικών προτύπων για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες.
- Στο πλαίσιο της δράσης, προτείνεται να διερευνηθεί και να διευκρινίσει την ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με τα απόβλητα, τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, ώστε να διευκολύνει την ασφαλή χρήση των πρώην τροφίμων και υποπροϊόντων στην παραγωγή ζωοτροφών, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η κατάρτιση σχετικών δράσεων των αρμόδιων για το θέμα φορέων.

Χρόνος Υλοποίησης:

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 1.6: Επαναχρησιμοποίηση νερού και αξιοποίηση ιλύος ΕΕΛ

Επεξεργασία πρότασης αναθεώρησης της νομοθεσίας για τα επεξεργασμένα ύδατα βιομηχανικών και αστικών λυμάτων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για άρδευση ή βιομηχανική ή λιμενική χρήση (αστικό πράσινο, κήποι, πράσινες περιοχές, περιαστική γεωργία, βιομηχανικό νερό, λιμενικές χρήσεις κ.α.). Περιλαμβάνεται η απογραφή των υφιστάμενων πρωτοβουλιών (π.χ. σχέδια H2020, Interreg), στη χώρα μας και στη Ν. Ευρώπη και δράσεις ευαισθητοποίησης. Θα αυξηθεί το δυναμικό επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων υδάτων. Πρέπει να συνδεθεί με την αναθεώρηση της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα.

Επειδή στο Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία η επαναχρησιμοποίηση του νερού θεωρείται κρίσιμος τομέας προτεραιότητας, αναφέρεται σχετικά:

«Μαζί με τα μέτρα για την αποδοτική χρήση του νερού, η επαναχρησιμοποίηση υγρών αποβλήτων μετά από επεξεργασία και υπό ασφαλείς και οικονομικά αποδοτικές συνθήκες αποτελεί ένα πολύτιμο αλλά αναξιποίητο μέσο για την αύξηση της παροχής νερού και την άμβλυνση της πίεσης που δέχονται οι υδάτινοι πόροι της ΕΕ λόγω υπερεκμετάλλευσης. Η επαναχρησιμοποίηση του νερού στη γεωργία συμβάλλει επίσης στην ανακύκλωση θρεπτικών ουσιών μέσω της υποκατάστασης των στερεών λιπασμάτων. Η Επιτροπή θα προχωρήσει σε μια σειρά δράσεων για την προώθηση της

⁴ Έχει συσταθεί στο ΥΠΕΝ διϋπουργική Ομάδα Εργασίας για την Επικαιροποίηση – Τροποποίηση Πλαισίου σχετικά με την Εναλλακτική Διαχείριση Αποβλήτων Εκκαφών Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ). Αφορά στην ΚΥΑ αριθμ. 36259/1757/Ε103/10 (ΦΕΚ 1312 Β/24-8-2010).

επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, μεταξύ άλλων θεσπίζοντας νομοθεσία σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για το επαναχρησιμοποιούμενο νερό. Στην κατεύθυνση αυτή έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες της Επιτροπής⁵.

Ανάλογα προτείνεται η αναθεώρηση της ΚΥΑ επεξεργασμένης ύλης ΕΕΛ και προδιαγραφών χρήσης της στη γεωργία ή την παραγωγή ενέργειας.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΥΜΕ, ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 1.7: Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών και τεχνολογιών αιχμής για τη διαχείριση αποβλήτων στο πλαίσιο της RIS3.

Η ΓΓΕΤ στο πλαίσιο της εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020 (RIS3) στον τομέα «Περιβάλλον – Βιώσιμη Ανάπτυξη» αναπτύσσει σειρά δράσεων και ερευνητικών προγραμμάτων. Η RIS3, ως μια ολοκληρωμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, πρέπει να ενσωματωθεί ως βασικός άξονας στην Εθνική Στρατηγική για μια Κυκλική Οικονομία και η διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης», συστατικό στοιχείο της RIS3, να αξιοποιηθεί για την εμπλοκή όλων των παραγόντων στο χώρο της καινοτομίας, όπως Πανεπιστήμια, δημόσιοι φορείς, επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα, επιχειρήσεις, κοινωνία των πολιτών, στο σχεδιασμό της. Στον τομέα Περιβάλλοντος της RIS3 θα δημιουργηθεί αντίστοιχη Ομάδα Εργασίας. Σημαντικός επίσης είναι ο ρόλος των ΕΛΟΤ-ΕΣΥΔ, ΟΒΙ, EMAS, ακαδημαϊκών και επιστημονικών φορέων.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' και Β' Εξαμ. 2018.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΓΓΕΤ, ΥΠΟΑΝ

Δράση 1.8: Δείκτες κυκλικής οικονομίας

Η παραγωγικότητα των πόρων, η απαιτούμενη ενέργεια, η μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, αποτελούν δείκτες υψηλής σημασίας σε διεθνές επίπεδο. Από την άλλη, η περιορισμένη διαθεσιμότητα αντικειμενικών δεικτών για τη μέτρηση της κυκλικότητας των επιχειρήσεων εμποδίζει την ανάπτυξη ή / και τη μετατόπιση των κερδών από / προς το μέρος των δραστηριοτήτων που προάγουν την κυκλική οικονομία. Για αυτό το λόγο προτείνεται η διερεύνηση για τον προσδιορισμό δεικτών κυκλικής οικονομίας και τον συσχετισμό τους με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Χρόνος Υλοποίησης:

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΟΑΝ (ΥΠΕΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση 1.9: Ανάπτυξη μεθοδολογίας μέτρησης και παρακολούθησης των αποβλήτων τροφίμων.

Δεν υπάρχει κοινός και συμφωνημένος ορισμός των απορριμμάτων τροφίμων στην ΕΕ, καθώς και κοινή μέθοδος μέτρησης και παρακολούθησης. Η απουσία ενός κοινού πλαισίου για τον ορισμό των αποβλήτων τροφίμων μέχρι σήμερα έχει οδηγήσει στη δημιουργία συνόλων δεδομένων που δεν είναι πάντα συγκρίσιμα ή διαφανή. Οι μελέτες δείχνουν την ανάγκη για πιο συνεπή και συγκρίσιμα δεδομένα, προκειμένου να μειωθούν οι αβεβαιότητες και να καταστεί δυνατή η καλύτερη κατανόηση του μεγέθους του προβλήματος και της κλίμακας των πιθανών ευκαιριών.

⁵ <http://ec.europa.eu/environment/water/reuse-actions.htm>

Απαιτείται η θέσπιση ενός πλαισίου για τη μέτρηση και τον έλεγχο των αποβλήτων τροφίμων. Μπορεί να αξιοποιηθεί διεθνής εμπειρία (πχ. Φλάνδρα).

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξαμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΑΑΤ, ΥΠΕΣ)

Δράση 1.10: Ανάπτυξη κριτηρίων οικολογικού σχεδιασμού.

Προτείνονται ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση κριτηρίων οικολογικού σχεδιασμού, όπως:

- Η λειτουργία σχετικών δομών (Επιτροπή συστήματος διαχείρισης και ελέγχου EMAS Κανονισμού 2017/1505, συγκρότηση ΑΣΑΟΣ, ΚΥΑ σε εφαρμογή του Κανονισμού 66/2010)
- Η ανάλυση κύκλου ζωής των προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη και την εμπεριεχόμενη ενέργεια για την παραγωγή πρώτων υλών και τελικού προϊόντος, καθώς και του κόστους αποσύνθεσης και διάθεσής τους.
- Παραγωγή προϊόντων αποφεύγοντας την εισαγωγή επικίνδυνων ουσιών και διευκολύνοντας την επιδιορθωσιμότητα και την επέκταση της διάρκειας ζωής. Βελτίωση της ποιότητας αποβλήτων κατά την παραγωγική διαδικασία, μείωση επιπτώσεων στο περιβάλλον.
- Η διαμόρφωση μέτρων προώθησης της δυνατότητας επιδιορθωσης των προϊόντων, της αντοχής και της ανακυκλωσιμότητας καθώς και διασφάλισης της διαθεσιμότητας ανταλλακτικών στα πλαίσια ενός οικολογικού σχεδιασμού.
- Ενσωμάτωση τεχνολογιών ΑΠΕ (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) σε δημόσια έργα, πχ υδροηλεκτρικά, φωτοβολταϊκά, ενεργητικά και παθητικά συστήματα σε κτίρια, με σκοπό τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των έργων κατά την ολοκλήρωση του τεχνικού χρόνου ζωής τους.
- Επέκταση/διεύρυνση της σήμανσης των προϊόντων (ή και των διαδικασιών παραγωγής τους) με ευρύτερη διαβάθμιση για προσέλευση και ευαισθητοποίηση μεγαλύτερου ποσοστού κοινού.
- Δημιουργία προδιαγραφών, προτύπων και πιστοποίησης ανακυκλωμένων δομικών υλικών (π.χ πλακίδια, πλάκες πεζοδρομίου) και αποδεκτών καθώς και ενίσχυση των Πράσινων Συμβάσεων Δημοσίου προς την κατεύθυνση αυτή.
- Λόγω της μεγάλης διάρκειας ζωής των δημοσίων και ιδιωτικών έργων (κτίρια κλπ), θα μπορούσε, κατ'αναλογία με τον οικολογικό σχεδιασμό και σήμανση του ηλεκτρικού εξοπλισμού, να προωθηθεί ανάλογος σχεδιασμός και σήμανση των δομικών υλικών.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' & Β' Εξαμ. 2018, Α' Εξαμ.2019

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ & ΕΛΟΤ, ΥΠΥΜΕ)

Δράση 1.11: Εθνικά πρότυπα για το περιβάλλον και την κυκλική οικονομία.

Η Μικτή Ομάδα εργασίας Εμπειρογνομόνων του ΕΛΟΤ «Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία» ασχολείται με την τυποποίηση στο πεδίο περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού υγρών και στερεών αποβλήτων και παρακολουθεί τις δραστηριότητες Διεθνούς & Ευρωπαϊκής Τυποποίησης. Ήδη, έχει ετοιμάσει και θα θέσει προς διαβούλευση σχέδιο Προτύπου ΕΛΟΤ για τους Δείκτες Βιωσιμότητας των πόλεων στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης ανθρώπινων κοινοτήτων. Υπάρχει ανάγκη παρακολούθησης των εξελίξεων της τυποποίησης του αποχαρκτηρισμού και αξιοποίησης των αποβλήτων στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας και επιπλέον προσδιορισμών των αναγκών προσαρμογής και ανάπτυξης της ελληνικής τυποποίησης και διάδοσης εφαρμογής των σχετικών διεθνών ελληνικών και ευρωπαϊκών προτύπων. Απαιτείται ενίσχυση της εποπτείας βιομηχανικών και λοιπών προϊόντων, ώστε να αποφεύγεται η διακίνηση προϊόντων με επικίνδυνα υλικά και ουσίες. Απαιτείται εποπτεία και κυρώσεις όταν δεν τηρούνται υπάρχοντα πρότυπα και διαδικασίες.

Στο σχέδιο προτύπου ΕΛΟΤ για τους δείκτες βιωσιμότητας των πόλεων, ως προς το σκέλος κατάρτισης των ελληνικών δεικτών, συμμετέχουν ενεργά θεσμικοί φορείς ώστε να καταγραφούν οι πηγές με τα υφιστάμενα διαθέσιμα στοιχεία αλλά και να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες στη συγκέντρωση δεδομένων χρήσιμων για την υιοθέτηση του εν λόγω προτύπου. Με αυτόν τον τρόπο δίδεται η δυνατότητα να συγκεντρωθούν και να αξιοποιηθούν το σύνολο των υφιστάμενων στοιχείων που διαθέτουν οι συναρμόδιοι δημόσιοι φορείς και είναι σημαντικά για την κατάρτιση των δεικτών παρακολούθησης της προόδου των επιδόσεων της βιώσιμης πόλης. Η θεσμική συμμετοχή των φορέων αυτών αναμένεται να συμβάλει ουσιαδώς στη γενικότερη κατεύθυνση υλοποίησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) της Ατζέντας 2030 σε εθνικό επίπεδο, ενώ δίδει τη δυνατότητα συνολικής αποτύπωσης των δεικτών βιωσιμότητας σε επίπεδο χώρας. Ο καθορισμός των δεικτών βιωσιμότητας των πόλεων θα συμβάλει και στο έργο του Παρατηρητηρίου Κυκλικής Οικονομίας (Δράση 4.3).

Χρόνος Υλοποίησης:

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΟΑΝ (ΕΛΟΤ, ΥΠΕΝ, ΥΠΥΜΕ, ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 1.12: Ενσωμάτωση της διάστασης της κυκλικής οικονομίας στις αξιολογήσεις μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Η δράση θα περιλαμβάνει:

- πρόταση για ανάλυση διάστασης κυκλικής οικονομικής επίπτωσης με βελτίωση της νομοθεσίας
- εργαλείο υποστήριξης εκτιμήσεων επιπτώσεων βάσει σχεδίων (συμπεριλαμβανομένων ΣΜΠΕ)
- δημιουργία κριτηρίων και δεικτών αξιολόγησης
- μελέτες κόστους-οφέλους έργων με περιβαλλοντικά κριτήρια

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ

Δράση Υλοποίησης 1.13:Κυκλική οικονομία και αδειοδότηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και υποδομών

Η πρόταση αφορά στη διερεύνηση της ενσωμάτωσης κριτηρίων κυκλικότητας:

- στην αδειοδότηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- στην αδειοδότηση ανέγερσης κατοικιών, οδικών και άλλων υποδομών.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας: ΥΠΟΑΝ (για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες), ΥΠΥΜΕ (για τις υποδομές), ΥΠΕΣ (για τις άδειες και τους δημοτικούς κανονισμούς).

Δράση 1.14: Προώθηση της χρήσης μεσιτείας σε επίπεδο περιφερειών ή πόλεων για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.

«Μεσίτες πόρων» μπορούν να είναι η τοπική, η περιφερειακή αυτοδιοίκηση και ιδιώτες. Μπορούν να αποτελούν μέρος της επιχειρηματικής κοινότητας, η οποία βρίσκεται πολύ νωρίς στην προώθηση του κλεισίματος των κύκλων των υλικών, στη συγκέντρωση των παραγόντων και στην ανάπτυξη της προσφοράς και της ζήτησης δευτερογενών υλικών. Σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται η γνώση αυτών των

ειδικών για να επιταχύνουν την ανάπτυξη της κυκλικότητας στις επιχειρήσεις και τις βιομηχανικές δραστηριότητες.

Η δράση αυτή θα αναπτύξει μια ανάλυση που θα χαρακτηρίζει και θα καταδεικνύει τη σημασία του ρόλου των υφιστάμενων «χρηματιστών» στην οικοδόμηση γεφυρών μεταξύ των παραγόντων της κυκλικής οικονομίας, ιδιαίτερα των βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Θα καθορίσει επίσης το προφίλ της λειτουργίας του «μεσίτη», τις ευθύνες του και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ενσωματωθεί με τον δήμο για να επιταχύνει την ανάπτυξη επιχειρήσεων κυκλικής οικονομίας και βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση 1.15: Δημιουργία αστικών χώρων ως «δημιουργικών κέντρων επαναχρησιμοποίησης», με αξιοποίηση των Πράσινων Σημείων/ ΚΑΕΔΙΣΠ και μετατροπή τους σε «Πράσινα Κέντρα».

Τα «Πράσινα Κέντρα» θα ενθαρρύνουν την επισκευή, την επαναχρησιμοποίηση, την εναλλαγή, την εκπαίδευση στην επισκευή, ως μέρος της τοπικής κοινότητας. Αποτελούν ευρύτερες δομές με βάση τα Πράσινα Σημεία – ΚΑΕΔΙΣΠ. Σημείο συνάντησης για τους καταναλωτές και τους παραγωγούς για να λάβουν ανατροφοδότηση σχετικά με το σχεδιασμό, τη διαμόρφωση ώστε οι αστικές περιοχές να ενθαρρύνουν το οικολογικό σχεδιασμό.

Η δράση περιλαμβάνει χαρτογράφηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών επαναχρησιμοποίησης και εξέταση της δυνατότητας καθιέρωσης κοινού πλαισίου / κατευθυντήριων γραμμών για την ίδρυση κέντρων κοινωνικής εκπαίδευσης / επισκευών στις πόλεις (repair-café, πιο ολοκληρωμένες δομές, τοπικές/περιφερειακές πλατφόρμες και ιστότοποι).

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2017 – Β' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση 1.16: Προώθηση χρήσης αποβλήτων ως δευτερογενών καυσίμων στη βιομηχανία.

Η χρήση αποβλήτων κυρίως οργανικής προέλευσης ως καυσίμων στη βιομηχανία, όταν δεν μπορούν να επανεισχυθούν στην παραγωγική διαδικασία μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην εξοικονόμηση μη ανανεώσιμων καυσίμων, τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τη μείωση του κόστους παραγωγής κυρίως σε ιδιαίτερα ενεργοβόρες βιομηχανίες όπως η τσιμεντοβιομηχανία αλλά και άλλες βιομηχανίες που πληρούν τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2010/75 αναφορικά με τις αέριες εκπομπές σε συνάρτηση με το είδος των αποβλήτων ή/και δευτερογενών καυσίμων που χρησιμοποιούνται .

Η δράση περιλαμβάνει τον εντοπισμό τυχόν διοικητικών πρακτικών που εμποδίζουν την ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων στη βιομηχανία και την αντιμετώπισή τους μέσα από κανονιστικές παρεμβάσεις (θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών, προδιαγραφών ελέγχου, ρυθμιστικών κανονισμών κλπ.), δράσεις ενημέρωσης, σεμινάρια κλπ. με βάση την ιεράρχηση των μεθόδων διαχείρισης των αποβλήτων και τις προβλέψεις της ενωσιακής νομοθεσίας, με ιδιαίτερη μέριμνα για την ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2017 – Β' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση 1.17: Δημιουργία θεσμικού ρυθμιστικού πλαισίου που θα διευκολύνει την παραγωγή βιομεθανίου (green gas) από οργανικά απόβλητα και την έγχυσή του στο δίκτυο φυσικού αερίου ή τη χρήση του ως καύσιμο κίνησης.

Η χρήση του βιομεθανίου και γενικότερα του «πράσινου αερίου» (μεθάνιο και υδρογόνο που παράγονται από βιοαέριο) αποτελεί παγκοσμίως μια ταχέως αναπτυσσόμενη ενεργειακή επιλογή, η οποία είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας των Παρισίων. Η σημερινή τεχνολογία επιτρέπει τον καθαρισμό του βιοαερίου μέσω μεμβρανών για την παραγωγή μεθανίου καθαρότητας αντίστοιχης με αυτής το φυσικού αερίου. Το υφιστάμενο όμως στην Ελλάδα ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την αξιοποίησή του με την έγχυσή του στο δίκτυο ή τη χρήση του ως αέριο κίνησης, σε αντίθεση με άλλες χώρες όπως η Γαλλία (έχει θεσπίσει, μεταξύ άλλων, στόχο να εγχέεται στο δίκτυο 1,7 TWh/έτος το 2018 καθώς και το 2030 η κατανάλωση αερίου από ανανεώσιμες πηγές να ανέλθει στο 10% της συνολικής κατανάλωσης αερίου). Η Ελλάδα διαθέτει πληθώρα γεωργικών βιομηχανιών (πτηνοτροφία, χοιροστάσια, βιομηχανίες γαλακτοκομικών προϊόντων, ελαιοτριβεία κλπ.) που παράγουν μεγάλες ποσότητες γεωργικών αποβλήτων με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω της προβληματικής διαχείρισής τους. Η προώθηση του βιομεθανίου, όχι μόνο θα συντελούσε στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τη μείωση των εισαγωγών φυσικού αερίου αλλά θα έλυne και το πρόβλημα της διαχείρισης των οργανικών αποβλήτων από γεωργικές βιομηχανίες ή από τον οικιακό τομέα (συμπεριλαμβανομένων των ξενοδοχείων και των ληγμένων τροφίμων).

Η αξιοποίηση του βιομεθανίου απαιτεί μικρότερη επιδότηση (feed in tariff) από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιοαέριο (περίπου κατά 50%) αλλά δεν είναι αυτή τη στιγμή εφικτή λόγω απουσίας κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου (νομοθετικό κενό) τόσο για την έγχυσή του απευθείας στο δίκτυο (συνήθως μέσης) πίεσης όσο και για τη χρήση του ως αέριο κίνησης.

Η δράση αφορά στον εντοπισμό των νομοθετικών εμποδίων ή κενών και τη σταδιακή άρση τους μέσω κατάλληλης θεσμοθέτησης σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα (ΔΕΣΦΑ, ΡΑΕ κλπ.).

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2017 – Β' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΕΣ)

Δράση 1.18: Σύνταξη ΚΥΑ προδιαγραφών κομπόστ από προδιαλεγμένα οργανικά απόβλητα.

Σύνταξη κοινή υπουργικής απόφασης για τις προδιαγραφές και τη χρήση κόμποστ που παράγεται από ξεχωριστά συλλεγόμενα οργανικά απόβλητα με έμφαση στα οικιακά απόβλητα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα του παραγόμενου κομπόστ από τις μονάδες κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών αποβλήτων και να διευκολυνθεί η περαιτέρω χρήση του.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΑΑΤ)

Δράση 1.19: Αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου ν.4513/2018 για τις Ενεργειακές Κοινότητες σε τοπικό επίπεδο μέσω τεχνολογιών ΑΠΕ και βελτίωσης της Ενεργειακής Αποδοτικότητας

Κίνητρα για αξιοποίηση γεωργικών και βιομηχανικών αποβλήτων από Ενεργειακές Κοινότητες και χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας για ηλεκτρίση υποδομών, όπως:

- Συμμετοχή ΟΤΑ, τοπικών φορέων και πολιτών σε Ενεργειακές Κοινότητες για αξιοποίηση αποβλήτων που μπορούν να παράξουν ηλεκτρική ενέργεια (βιομάζα-βιοαέρια) με σκοπό την ηλεκτρίση υποδομών όπως π.χ. μεταφορές.

- Συμμετοχή των ΕΚΟΙΝ σε έργα ενεργειακής αναβάθμισης με χρήση ανακυκλώσιμων υλικών (δημιουργία κινήτρων όπως π.χ. αναθέσεις από το Δήμο, εφόσον έχουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα)

Χρόνος Υλοποίησης: Α' & Β' Εξαμ. 2018, Α' Εξαμ. 2019

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ

Δράση 1.20 : Διαχείριση, αξιοποίηση και επανάχρηση αποβλήτων προϊόντων

Η χρήση ή αναδιανομή προϊόντων, όπως ρούχα, έπιπλα, συσκευές κτλ, που δεν είναι χρήσιμα σε πολίτες ή οικογένειες, σε άλλους συμπολίτες ή οικογένειες μπορεί να είναι απολύτως απαραίτητες. Θα πρέπει να υπάρξει πρωτοβουλία σε τοπικό επίπεδο για τη συλλογή χρήσιμων προϊόντων που είναι περιττά για κάποιους, ώστε να αξιοποιούνται από άπορους ή χαμηλού εισοδήματος πολίτες.

Σήμερα η συλλογή και αναδιανομή γίνεται από κοινωνικές ομάδες υποστήριξης ανθρώπων με βασικές βιοποριστικές ανάγκες (άστεγοι, πρόσφυγες κτλ), ωστόσο δεν υπάρχει πάντα σωστή και αποτελεσματική διαχείριση, με αποτέλεσμα τη μη αποτελεσματική αξιοποίηση τους.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΥΜΕ)

Δράση 1.21: Προσαρμογή ειδών κόστους για τον υπολογισμό της κοστολόγησης της διάρκειας του κύκλου ζωής ενός δημόσιου ή ιδιωτικού έργου

Στο Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία ο κλάδος των Κατασκευών θεωρείται ιδιαίτερος κρίσιμος τομέας προτεραιότητας και αναφέρεται ότι η Επιτροπή θα λάβει μια σειρά μέτρων για να διασφαλιστεί, η χρησιμοποίηση δεύτερης χρήσης υλικών και προϊόντων για την κατασκευή έργων ώστε να προσμετράται και στην αξιολόγηση της διάρκειας του κύκλου ζωής ενός έργου η δυνατότητα αυτή. Είναι απαραίτητη η ενθάρρυνση του υπολογισμού της διάρκειας του κύκλου ζωής ενός έργου ως κριτηρίου στην ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, για να χρησιμοποιηθεί ως κριτήριο ανάθεσης για την τόνωση πρόσθετων περιβαλλοντικών επιδόσεων και τη χρήση περιβαλλοντικών ρητρών εκτέλεσης στην παράδοση του έργου.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΥΜΕ

Δράση 1.22: Ενσωμάτωση των αρχών της κυκλικής και συνεργατικής οικονομίας στα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.) καταρτίζεται έτσι ώστε να ικανοποιεί τις ανάγκες για την κινητικότητα των ανθρώπων και τη μεταφορά των εμπορευμάτων στις αστικές περιοχές και τα περίχωρά τους βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής. Στο ΣΒΑΚ αναπτύσσεται μακροπρόθεσμο όραμα για την ισορροπημένη, ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών μεταφορών και της κινητικότητας με κριτήρια κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά καλύπτοντας όλους τους τρόπους και τα μέσα μεταφοράς. Σε αυτά μπορούν να ενταχθούν τα συνεργατικά, συνδεδεμένα και αυτοματοποιημένα οχήματα στο σχεδιασμό βιώσιμης κινητικότητας ή στην έννοια της «κινητικότητας ως υπηρεσίας», συμπεριλαμβανομένων των συγκοινωνιών και των ενεργών τρόπων μετακίνησης (βάδισμα, ποδηλασία).

Η δράση περιλαμβάνει την ενσωμάτωση των αρχών της κυκλικής και συνεργατικής οικονομίας στο υπό ανάπτυξη ρυθμιστικό πλαίσιο για τα ΣΒΑΚ και στο Στρατηγικό Σχέδιο για την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας στη χώρα μας.

Χρόνος υλοποίησης: Β' Εξαμ. 2018

Επισπεύδων – Συντονιστής Φορέας: ΥΠΥΜΕ (ΥΠΕΝ)

2. Δράσεις βελτίωσης χρηματοδότησης

Τη δύσκολη αυτή χρονική περίοδο, λόγω των συγκυριών και της περιπέτειας από την οποία αγωνίζεται να εξέλθει η οικονομία μας, κρίνεται σκόπιμο να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ώστε να ενισχύεται η επιχειρηματικότητα και η ανάπτυξη στη χώρα μας παράλληλα με την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος. Οι επενδύσεις στην κυκλική οικονομία, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μπορούν να αποτελέσουν μοχλό αλλαγής του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου, ανατρέποντας τις τάσεις αποεπένδυσης που επικρατούν και δίνοντας ώθηση σε νέες επενδύσεις και νέες θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα των προϊόντων της βιομηχανίας. Η ενσωμάτωση της πρωτοβουλίας και στην Ελλάδα με στόχο την επανεκκίνηση των επενδύσεων στην ελληνική βιομηχανία, η παροχή πληροφόρησης, η θέσπιση κινήτρων και καθοδήγηση των ελληνικών επιχειρήσεων, η μετατροπή της διαχείρισης των απορριμμάτων και η ανάγκη νομοθετικής μεταρρύθμισης αποτελούν μονόδρομο για τις πολιτικές δράσεις της Κυβέρνησης.

Σημαντική επίσης είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων κοινοτικών χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία, καθώς και η εισήγηση για εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης (εισαγωγή Ειδικών Αξόνων και earmarking στους νέους Κανονισμούς, Ταμείο macro regional strategies, Πρόγραμμα Horizon 2020, σχέδιο Juncker κ.α.).

Δράση 2.1 : Δυνατότητες χρηματοδότησης δράσεων κυκλικής οικονομίας

Η Δράση 2.1 αξιολογεί τις ανάγκες χρηματοδότησης της κυκλικής οικονομίας και θα παρουσιάσει τις υπάρχουσες πηγές χρηματοδότησης μέσω αναλυτικής χαρτογράφησης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας.

Προβλέπεται η διερεύνηση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης μέσω:

- ΕΣΠΑ,
- διακρατικών προγραμμάτων (π.χ. INTERREG, ESPON),
- ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης έρευνας (π.χ. HORIZON),
- του Αναπτυξιακού Νόμου,
- της Αναπτυξιακής Τράπεζας
- άλλων χρηματοδοτικών δυνατοτήτων (π.χ. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων).

Θα διερευνηθούν προτάσεις για δράσεις στα πλαίσια των ανωτέρω χρηματοδοτικών προγραμμάτων, ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά τους.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξάμηνο 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΟΑΝ (ΥΠΥΜΕ, ΥΠΕΝ, ΥΠΕΣ) ⁶

⁶ Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕ η μετάβαση θα υποστηριχθεί οικονομικά από το EFSI, 650 Μ€ από το πρόγραμμα Horizon 2020, 5,5 Β€ από τα διαρθρωτικά ταμεία για τη διαχείριση των αποβλήτων, και επενδύσεις στον τομέα της κυκλικής οικονομίας σε εθνικό επίπεδο.

Δράση Υλοποίησης 2.2: Κυκλικά φορολογικά κίνητρα

Ορισμένες πτυχές των ισχυουσών φορολογικών ρυθμίσεων, π.χ. ο ΦΠΑ στα ανακυκλώσιμα ή δευτερογενή υλικά, αποθαρρύνει την κυκλική διαδικασία. Επιπλέον, δεν αξιοποιείται η δυνατότητα χρήσης φορολογικών κινήτρων για την υποστήριξη του κυκλικού μετασχηματισμού, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και της ενέργειας.

Η δράση θα επικεντρωθεί στα εξής:

- Συνόψιση καλών πρακτικών άλλων κρατών μελών για τη χρήση φορολογικών ρυθμίσεων ως κινήτρων για την κυκλική μετάβαση
- Διαμόρφωση αιτιολόγησης και προτάσεων μιας κυκλικής μετατόπισης φόρων, π.χ. άρση φορολογικών φραγμών στη δωρεά τροφίμων (ΦΠΑ), μείωση φορολογίας επί των υπηρεσιών επισκευής (όπως έγινε πρόσφατα στη Σουηδία), μεταφορά φόρων εργασίας σε φόρους πρώτων υλών (όπως έχει γίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο), οικονομικά κυκλικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις (φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών) · κίνητρα για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χρηματοδοτούν κυκλικά έργα (συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανικής συμβίωσης)
- Προσδιορισμό των τρόπων με τους οποίους η πολιτεία μπορεί να ενημερώνει, να καθοδηγεί και να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να εισάγουν κυκλικές αλλαγές και για τα οφέλη τους

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΟΙΚ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΕΝ)

Σύμφωνα με στοιχεία που έχουμε αλιεύσει, διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία είναι επίσης :

- Horizon 2020 (131 Μ€ + 36 Μ€ αποκλειστικά για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις)
- LIFE (3,5 Β€ εκ των οποίων το 25% για δράσεις κυκλικής οικονομίας με 60% επιδότηση) για δράσεις που προσθέτουν αξία την αλυσίδα επαναχρησιμοποίησης.
- COSME (Ενεργοποίηση 25 Β€ & χρηματοδότηση 300.000 μικρομεσαίων επιχειρήσεων)
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ολοκληρωμένα έργα κυκλικής οικονομίας >10Μ€) 25ετής χρηματοδότηση, με επιτόκιο < 2,5%
- InnovFin – EU Finance for Innovators (Παλέτα από εργαλεία συμβουλευτικής και χρηματοδότησης της ΕΤΕπ)
- European Structural and Investment Fund
- European Fund for Strategic Investments (EFSI)
Το Ταμείο ύψους 21 δισ. € εκτιμάται ότι θα επιτύχει συνολικό πολλαπλασιαστικό συντελεστή 1:15, αποφέροντας περίπου 315 δισ. € σε νέες επενδύσεις.
- Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (111 Μ€)
- Πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας (260 Μ€) για το Περιβάλλον, την Ενέργεια και την Καινοτομία.
- Παράλληλα μπορούν να αξιοποιηθούν Ευρωπαϊκοί Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί, όπως:
 - η Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την αποδοτική χρήση των πόρων (EREP)
 - ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών
 - RMC – Covenant Circular Economy 2022 (επέκταση του Συμφώνου των Δημάρχων
 - ACR+ Association of Cities of Recycling
 - Circular Europe Network (CEN)

3. Δράσεις τεχνογνωσίας και ενημέρωσης

Η αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας και των πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο, η δημιουργία νέας γνώσης, η ενημέρωση και η κατάρτιση σ' ένα νέο μοντέλο αντίθετο με το εφαρμοζόμενο γραμμικό μοντέλο ανάπτυξης, είναι προϋπόθεση υλοποίησής του. Πρέπει να διαπεράσει ολόκληρη την κοινωνία, την διοίκηση, την αυτοδιοίκηση, την αγορά και τους φορείς τους.

Δράση Υλοποίησης 3.1: Forum για την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας

Προτείνεται η ανάπτυξη δικτύου με τη συμμετοχή των οικονομικών και κοινωνικών φορέων και της επιστημονικής κοινότητας, για τη δημιουργία συνεργειών και τη μετάβαση στο κυκλικό μοντέλο. Μεταξύ άλλων, η δράση στοχεύει στην ανάπτυξη διαλόγου με την επιχειρηματικότητα, η οποία παίζει πρωτεύοντα ρόλο για την ουσιαστική εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας. Ο διάλογος μεταξύ των δημόσιων και παραγωγικών φορέων κρίνεται απαραίτητος για την προώθηση του κυκλικού μοντέλου παραγωγής :

- για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας βιομηχανίας μέσα από αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων και επιχειρηματικής αξιοποίησης του περιβάλλοντος,
- για το ανθρώπινο κεφάλαιο και για τη διεύρυνση του αποθέματος γνώσης και τεχνολογίας,
- για την αύξηση της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας της οικονομίας και
- για τη δημιουργία νέων αγορών και προϊόντων με υψηλό βαθμό διεξόδου σε διεθνείς αγορές.

Το δίκτυο θα διευκολύνει τη δημιουργία κατάλληλων διαύλων ανταλλαγής πληροφοριών και συντονισμού μεταξύ των διοικήσεων, της επιστημονικής κοινότητας και των οικονομικών και κοινωνικών φορέων, ώστε να δημιουργηθούν συνέργειες συμβατές με την μετάβαση στο κυκλικό μοντέλο, μέσω:

- βήματος διαλόγου με την κοινωνία και την αγορά και ηλεκτρονικής πλατφόρμας ανταλλαγής γνώσης και πληροφοριών και προβολής βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά πρωτοβουλίες πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, όπως η επαναχρησιμοποίηση και επισκευή προϊόντων και αντίστοιχες υπηρεσίες
- ηλεκτρονικής βάσης (database) εξειδικευμένων στελεχών

Χρόνος Υλοποίησης:

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας: ΥΠΟΑΝ (ΥΠΕΝ)

Δράση Υλοποίησης 3.2: Ανάπτυξη Οδηγού κυκλικής πόλης.

Η δράση θα παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις κυκλικές εξελίξεις συμπληρώνοντας και αξιοποιώντας άλλες υφιστάμενες πηγές. Ο οδηγός θα επικεντρωθεί τόσο στις πτυχές σχεδιασμού όσο και στην υλοποίηση και αναμένεται μεταξύ άλλων να περιλαμβάνει: καλές πρακτικές κυκλικής οικονομίας και επιχειρηματικά μοντέλα, οδικό χάρτη πορείας για μια κυκλική πόλη, καθοδήγηση για τη χρηματοδότηση, καθοδήγηση σχετικά με τα κυκλικά κριτήρια, πλαίσιο παρακολούθησης κ.λπ. Χρήσιμες θα είναι και πρέπει να αξιοποιηθούν ανάλογες δράσεις του ΕΟΑΝ, όπως η έκδοση Οδηγού Πρόληψης Αποβλήτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και η εκπόνηση αντιπροσωπευτικού Τοπικού Σχεδίου Πρόληψης Δήμου.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2019

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 3.3: Ειδικά προγράμματα ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης κατά της σπατάλης τροφίμων.

Κοινοποίηση βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τόσο τις κυκλικές υπηρεσίες όσο και τα προϊόντα, καθιστώντας τα μέτρα πρόληψης των αποβλήτων τροφίμων πιο προσιτά στους πολίτες: Καθορισμός κατευθυντήριων γραμμών για τον τρόπο εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής τροφίμων που να αφορά το σύστημα τροφίμων σε μια πόλη και να περιλαμβάνει μέτρα μείωσης των απορριμμάτων τροφίμων ως μέρος αυτής της στρατηγικής. Ένα μέρος αυτής της εργασίας θα μπορούσε να είναι η συμπερίληψη του κόστους επεξεργασίας των αποβλήτων τροφίμων, προκειμένου να απεικονιστούν καλύτερα τα οικονομικά κίνητρα για μέτρα πρόληψης των απορριμμάτων τροφίμων.

Διερεύνηση της δυνατότητας να καταστούν πιο ορατές οι δαπάνες διαχείρισης απορριμμάτων τροφίμων στις τοπικές αρχές, απεικονίζοντας το οικονομικό κίνητρο για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων.

Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κείμενα μπορούν να εφαρμόσουν μέτρα αποκομιδής τροφίμων σε δημόσιους φορείς όπως σχολεία, ξενοδοχειακές μονάδες, δημόσιες καντίνες, αλλά και στα νοικοκυριά και τους λιανοπωλητές.

Διερεύνηση της δυνατότητας μιας κοινής εκπαιδευτικής επικοινωνίας με τους πολίτες σχετικά με τα μέτρα πρόληψης των απορριμμάτων τροφίμων στα νοικοκυριά ιδιαίτερα με τα παιδιά –«πρεσβευτές»

κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο με τον οποίο οι δήμοι μπορούν να αναπτύξουν τα δικά τους προγράμματα / σχέδια / στρατηγικές πρόληψης των αποβλήτων (σύνδεση με την Δράση 3.1)

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2018 – Α' Εξάμηνο 2019

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΑΑΤ (ΥΠΕΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 3.4.: Δημιουργία και προώθηση Οδηγών βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης στις παραγωγικές διαδικασίες.

Αξιοποίηση συγγραμμάτων και τεχνικών οδηγιών που έχουν εκπονηθεί από τα θεσμικά όργανα και σωματεία της χώρας, καθώς και τα μεγάλα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Χρόνος Υλοποίησης:

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΥΜΕ (ΥΠΕΝ)

Δράση Υλοποίησης 3.5: Διαμόρφωση προτάσεων και μέτρων ενίσχυσης της γνώσης και ενημέρωσης σε θέματα:

Προβολή της σημασίας της μετάβασης από την γραμμική στην κυκλική οικονομία, προωθώντας διαφάνεια στις διαδικασίες, αναπτύσσοντας την ενημέρωση των πολιτών, την κατάρτιση και ευαισθητοποιώντας την κοινωνία, σε θέματα ιδιαίτερα:

- ενθάρρυνσης της βιομηχανικής συμβίωσης
- ενίσχυσης της αγοράς δευτερογενών υλικών
- Διάδοσης του οικολογικού σχεδιασμού προϊόντων (eco-design)
- επαναχρησιμοποίησης υλικών, βελτίωσης της δυνατότητας επιδιόρθωσης των προϊόντων, της αντοχής, της ανακυκλωσιμότητας και διασφάλισης της διαθεσιμότητας ανταλλακτικών στο πλαίσιο ενός οικολογικού σχεδιασμού.

Να αναπτυχθούν καμπάνιες και δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης παραγωγών, καταναλωτών και κοινωνίας, με πλούσιες και ποικίλες ενέργειες (Βραβείο Κυκλικής Οικονομίας, παρουσίαση θετικών πρακτικών σε εθνικό επίπεδο και διεθνώς, πιλοτικές).

Είναι σκόπιμη η ανάπτυξη συναγωνιστικών διαδικασιών καλών πρακτικών με την θεσμοθέτηση των Βραβείων και σύσταση Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής με γενικότερο ρόλο αλλά και ρόλο κριτικής επιτροπής.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' και Β' Εξάμ. 2018

Επιτελείων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΟΑΝ (ΥΠΕΝ, ΥΠΥΜΕ)

Δράση 3.6: Πακέτο ενημέρωσης για τη Συνεργατική Οικονομία.

Προς το παρόν η σημασία της οικονομίας κοινής χρήσης ή διαμοιρασμού (sharing economy) είναι περιορισμένη στις διεθνείς κεντρικές πλατφόρμες ψηφιακού διαμοιρασμού όπως οι AirBNB, Uber και Ebay. Οι περισσότεροι ορισμοί της «συνεργατικής οικονομίας» περιλαμβάνουν στοιχεία, όπως: διαδικτυακές πλατφόρμες, προσωρινή χρήση, σχέσεις καταναλωτών, ανταλλαγή αγαθών ή υπηρεσιών.

Ωστόσο, υπάρχει μια ποικιλία του φάσματος που μπορεί να επεκταθεί η Συνεργατική Οικονομία. Οι «ενεργειακές κοινότητες» είναι ένα ελληνικό παράδειγμα.

Η Συνεργατική Οικονομία ποικίλλει και σίγουρα δεν περιορίζεται στην "ενοικίαση της χλοοκοπτικής μηχανής των γειτόνων μας", στην κοινή χρήση της παραγωγής ενέργειας τοπικά και στη μείωση της εξάρτησης από το δίκτυο, στην κατανομή της αγοράς και της μίσθωσης ακινήτων. Είναι ένα νέο οικονομικό παράδειγμα που αναπτύσσεται με μεγάλη και ταχεία ανάπτυξη παγκοσμίως, από επίπεδο κρατικό μέχρι επίπεδο γειτονιάς. Μπορεί να θεωρηθεί ως κίνημα «νέου μοντερνισμού» ή Μεταμοντερνισμού, που βασίζεται σε αξίες όπως ο περιβαλλοντισμός, η ζωή της γειτονιάς, η οικοδόμηση της κοινότητας και η τεχνολογική ανάπτυξη.

Η Συνεργατική Οικονομία είναι η κινητήρια δύναμη ή το όχημα πίσω από πολλές πρωτοβουλίες της Κυκλικής Οικονομίας, ενισχύοντας την κυκλική κατανάλωση και τη μείωση του CO₂. Προωθεί επίσης την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική ένταξη. Λόγω της προφανούς καινοτομίας, της πολυπλοκότητάς της, της απεριόριστης έκτασής της και της ταχείας ανάπτυξής της, η Συνεργατική Οικονομία και ο ρόλος της και η επιρροή της στην κοινωνία συναντά αντιστάσεις.

Η καλύτερη γνώση της Συνεργατικής Οικονομίας θα διευκολύνει τις θετικές της επιπτώσεις και θα μετριάσει τις αρνητικές. Προώθηση καινοτόμων μορφών κατανάλωσης, όπως η χρήση υπηρεσιών αντί αγοράς προϊόντων ή η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και ψηφιακών πλατφορμών. Προώθηση δράσεων για την κοινόχρηστη κινητικότητα (shared mobility) που συνδέονται με τις έξυπνες και καθαρές μεταφορές. Τα ITS και τα Cooperative ITS συμβάλλουν στην ενίσχυση της δυναμικής της συνεργατικής οικονομίας και εντάσσονται στην Εθνική Στρατηγική για τα Ευφυή Συστήματα Μεταφορών καθώς και σε δράσεις του Action Plan για την προώθηση θεμάτων της Εφοδιαστικής (Logistics).

Στο πλαίσιο της δράσης, θα μπορούσαν να περιληφθούν η συγκέντρωση και αξιολόγηση συλλογικών πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο, η αξιοποίηση θετικών διεθνών πρακτικών, η έκδοση σχετικού Οδηγού, η διαμόρφωση προτάσεων κανονιστικών ρυθμίσεων, η διοργάνωση κεντρικού Συνεδρίου για ενημέρωση του κοινού για όλα τα προηγούμενα και πολλών επιμέρους εργαστηρίων και ημερίδων και η δικτύωση των ενδιαφερομένων.

Πρέπει να συνοδεύονται με επιμέρους δράσεις και ενέργειες, όπως η αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, η υποστήριξη εκκίνησης, αδειοδότησης, συνδημιουργίας και δικτύωσης συνεταιριστικών και άλλων συλλογικών σχημάτων, και με δράσεις ενίσχυσης των δυνατοτήτων κοινής χρήσης / επιμερισμού.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' και Β' Εξάμ. 2018

Επιτελείων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΥΜΕ (ΥΠΕΝ, ΥΠΕΣ)

4. Δράσεις Διακυβέρνησης

Δράση Υλοποίησης 4.1: Σύσταση και λειτουργία Εκτελεστικής Γραμματείας

Σημαντικά υποστηρικτική στο έργο του Διϋπουργικού Συντονισμού είναι η λειτουργία της Γραμματείας (Ομάδας Διοίκησης Έργου), ταυτόχρονα εισηγητικού και ελεγκτικού χαρακτήρα, που θα αντιμετωπίζει ουσιαστικά όλες τις πτυχές και τις ανάγκες του Σχεδίου Κυκλικής Οικονομίας.

Βασικά της καθήκοντα θα είναι :

- Παρακολούθηση και συντονισμός χρονοδιαγράμματος δράσεων και σχεδιασμού
- Χαρτογράφηση εμπλεκόμενων φορέων και αποτύπωση θέσεων τους με διαδικασίες διαβούλευσης
- Επεξεργασία προτάσεων για την ενσωμάτωση δράσεων της Κυκλικής Οικονομίας στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, νομοθεσία και διατάξεις
- Διαμόρφωση προτάσεων για κίνητρα χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων και ενθάρρυνση της βιομηχανικής συμβίωσης
- Παρακολούθηση μετρήσιμων δεικτών ενσωμάτωσης της Κυκλικής Οικονομίας σε επενδυτικά σχέδια και στην πραγματική οικονομία
- Διαμόρφωση προτάσεων ενίσχυσης της αγοράς δευτερογενών υλικών και διευκόλυνσης της βιομηχανικής συμβίωσης καθώς και προϋποθέσεων και μέτρων παραγωγής δευτερογενών καυσίμων και εναλλακτικών πρώτων υλών από απόβλητα.
- Προώθηση Πράσινων Δημόσιων συμβάσεων και προμηθειών
- Διάδοση του οικολογικού σχεδιασμού προϊόντων (eco-design)
- Παρακολούθηση υλοποίησης του Προγράμματος Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία, ενημέρωση και πληροφόρηση για όλες τις εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο και τις νέες πρωτοβουλίες.
- Συμμετοχή σε διεθνή fora και εκπροσώπηση μέσω της Εκτελεστικής Γραμματείας.
- Διαμόρφωση ειδικών επιχειρησιακών προγραμμάτων για τους τομείς προτεραιότητας, τις κρίσιμες πρώτες ύλες, καθώς και ειδικής στρατηγικής για τα Νησιά.
- Σύσταση σώματος εποπτείας ποιότητας προϊόντων και έλεγχος της εφαρμογής των σχετικών προτύπων παραγωγής και κατασκευής τους.
- Ενίσχυση της εποπτείας ορθής εφαρμογής των διαδικασιών ανακύκλωσης και διαχείρισης αποβλήτων βάσει των ισχυουσών και των υπό σχεδίαση θεσμικών διατάξεων, ιδιαίτερα σε βιομηχανικές περιοχές.

Η Εκτελεστική Γραμματεία θα στελεχώνεται από εξειδικευμένα στελέχη, από το υπηρεσιακό και πολιτικό προσωπικό (αποσπασμένο από υπουργεία και οργανισμούς), γνώστες της νομοθεσίας και των εξελίξεων, που θα έχουν ικανότητα επιτελικής δράσης και επαρκές κριτήριο και θα συντονίζονται πολιτικά με την κυβέρνηση. Θα επιλεγούν με κριτήρια αποτελεσματικότητας, κατάρτισης, εμπειρίας και διατομεακής γνώσης.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2018 Η Γραμματεία έχει ξεκινήσει ήδη τη λειτουργία της.

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΥΜΕ, ΥΠΟΑΝ, ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 4.2: Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των διοικήσεων.

Κρίνεται σκόπιμη η πρόταση διαδικασιών εκπαίδευσης της διοίκησης σχετικά με την κυκλικότητα και η ανάπτυξη πλατφόρμας ενδιαφερομένων. Η κυκλική οικονομία απαιτεί την ευθυγράμμιση των διαφόρων παραγόντων της διοίκησης με την πλήρη προοπτική του κύκλου ζωής. Η ισχύουσα νομοθεσία

αναπτύχθηκε μέσα στο πλαίσιο της γραμμικής οικονομίας, αντιμετωπίζοντας τα μεμονωμένα στάδια του κύκλου ζωής (π.χ. σχεδιασμός, παραγωγή, χρήση, λήξη ζωής). Όλοι οι φορείς της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης πρέπει να ενταχθούν σε προγράμματα ενημέρωσης και κατάρτισης.

Απαραίτητη είναι η κατάρτιση των δημοτικών, περιφερειακών και αποκεντρωμένων φορέων χορήγησης αδειών και των οργανισμών ελέγχου για την εφαρμογή και την επιβολή των κριτηρίων κυκλικότητας για τις αδειοδοτημένες δραστηριότητες (και την υποδομή). Οι τεχνικοί δήμων και υπηρεσιών που είναι αρμόδιοι για τις άδειοδοτήσεις και οι επιθεωρητές θα πρέπει να αναπτύξουν γνώσεις σχετικά με τα κριτήρια κυκλικότητας, προκειμένου να είναι σε θέση να επιτρέπουν και να επιθεωρούν τις δραστηριότητες.

Η πρόταση αφορά την ανάπτυξη εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τεχνικούς και επιθεωρητές σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής και επιβολής των κριτηρίων κυκλικότητας.

Χρόνος Υλοποίησης: Β' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΕΣ)

Δράση Υλοποίησης 4.3: Σύσταση Παρατηρητηρίου Κυκλικής Οικονομίας

Για τη συνεχή αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης δημιουργείται Παρατηρητήριο Κυκλικής Οικονομίας με σκοπό:

- Την οργανωμένη συλλογή αναλυτικών και συγκεντρωτικών στοιχείων και δεδομένων από τους επενδυτές, τις υπηρεσίες, τους φορείς (ΕΟΑΝ, Δήμοι, ΦοΔΣΑ)
 - Την επεξεργασία των στοιχείων αυτών για την εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με την εξέλιξη της κυκλικής οικονομίας και την επίδρασή της στην κοινωνία, την οικονομία, το περιβάλλον και την εργασία.
 - Την εξαγωγή δεικτών εξέλιξης της Κυκλικής οικονομίας και Δεικτών Βιωσιμότητας.
 - Την ετήσια σύνταξη και δημοσιοποίηση έκθεσης συγκεντρωτικών στοιχείων σχετικά με τη Κυκλική Οικονομία, που θα περιλαμβάνει όλους τους οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς δείκτες.
- Το Παρατηρητήριο συνεργάζεται στενά με τους φορείς της αγοράς, την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού, τα Ινστιτούτα και τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας και εποπτεύεται από την Γραμματεία.

Χρόνος Υλοποίησης: Α' Εξάμ. 2018

Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας : ΥΠΕΝ (ΥΠΟΑΝ, ΥΠΥΜΕ, ΥΠΕΣ)

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Κυκλική Οικονομία στη σημερινή συγκυρία μπορεί να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη, παράλληλα με την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος. Οι επενδύσεις στην κυκλική οικονομία, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μπορούν να αποτελέσουν μοχλό αλλαγής του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου, ανατρέποντας τις τάσεις αποεπένδυσης που επικρατούν και δίνοντας ώθηση σε νέες επενδύσεις και νέες θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα των προϊόντων της βιομηχανίας. Η ενσωμάτωση της πρωτοβουλίας και στην Ελλάδα με στόχο την επανεκκίνηση των επενδύσεων στην ελληνική βιομηχανία, η παροχή πληροφόρησης, η θέσπιση κινήτρων και καθοδήγηση των ελληνικών επιχειρήσεων, η μετατροπή της διαχείρισης των αποβλήτων και των δευτερογενών υλών και η ανάγκη νομοθετικής μεταρρύθμισης αποτελούν μονόδρομο για τις πολιτικές δράσεις.

Κρίσιμα σημεία για το επόμενο διάστημα αποτελούν:

1. Η άμεση κατάρτιση κριτηρίων, Στόχων Κυκλικότητας, Χρονοδιαγράμματος και Εργαλείων πολιτικής.
2. Ενσωμάτωση δράσεων πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης στα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων και αντίστοιχες θεσμικές ρυθμίσεις.
3. Η μέγιστη αξιοποίηση των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Συνεδρίων όσον αφορά στα ζητήματα της κυκλικής οικονομίας: χαρτογράφηση της περιφέρειας και στόχοι.
4. Έναρξη χρηματοδότησης δράσεων και έργων με αξιοποίηση υφιστάμενων χρηματοδοτικών εργαλείων.
5. Εξειδίκευση προτάσεων για:
 - Τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης
 - Διαχείρισης και αξιοποίηση αποβλήτων αστικών περιοχών
 - ΑΕΚΚ – επαναχρησιμοποίηση δομικών υλικών – Προδιαγραφές–Τιμολόγια Δ. Εργων
 - Δευτερογενή Καύσιμα
 - Πλαστικά
 - Εδαφοβελτιωτικά – Γεωργικά Εφόδια
 - Επαναχρησιμοποίηση Νερού ή συλλογή Νερού σε άνυδρες περιοχές
6. Έναρξη διαλόγου με παραγωγικούς φορείς, αυτοδιοίκηση και κοινωνία. Πρόταση για συνυπογραφή Πρωτοκόλλου για την Κυκλική Οικονομία.

ΑΘΗΝΑ, 12.2.2018

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Αθήνα, 26 Απριλίου 2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π.) ενέκρινε το πλαίσιο της δημόσιας πολιτικής για την Κυκλική Οικονομία ως κομβικό στοιχείο της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της χώρας, θέτοντας σε δημόσιο διάλογο το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο 2018-2019, το οποίο συντονίζει και υλοποιεί ειδική διϋπουργική ομάδα.

Σύμφωνα με την εισήγηση του **Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σωκράτη Φάμελλου**, η Κυκλική Οικονομία αποτελεί **ευκαιρία και ανάγκη** για την Ελλάδα. Μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την παραγωγική ανασυγκρότηση και έχει σαφή περιφερειακή διάσταση. Στηρίζεται στην **ορθή αξιοποίηση των πόρων, στην ιδέα της ανακύκλωσης - επαναχρησιμοποίησης** και στο μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης. Επιδιώκει και ενθαρρύνει την χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών, προσδίδοντας μια **αειφορική διάσταση** στο παραγωγικό μοντέλο.

Στο πλαίσιο αυτό, η κυκλική οικονομία έρχεται **σε πλήρη αντίθεση** με το προηγούμενο ανορθόδοξο οικονομικό μοντέλο. Αναφέρεται στην οικονομία του πραγματικού προϊόντος, **τροφοδοτεί το πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα της οικονομίας, στηρίζεται στην οικονομία της γνώσης και της εξειδίκευσης**, αξιοποιεί και **σέβεται τους φυσικούς και περιβαλλοντικούς πόρους, μειώνει την εξάρτηση από τις εισαγωγές, δημιουργεί θέσεις εργασίας** και είναι **απολύτως συμβατή** με τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και την κοινωνική οικονομία.

Το σύνολο των δράσεων, που θα προβλέπονται στο **Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο 2018-2019**, περιλαμβάνει παρεμβάσεις στα πεδία:

1. Κανονιστικών και Νομοθετικών ρυθμίσεων για την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας και την **άρση γραφειοκρατικών εμποδίων** στην Παραγωγή, στην Κατανάλωση, στην αξιοποίηση Δευτερογενών Πρώτων Υλών και στη Διαχείριση Αποβλήτων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

2. Χρηματοδότησης και παροχής κινήτρων ενίσχυσης της Κυκλικής Οικονομίας.

3. Βελτίωσης της γνώσης και διασύνδεσης της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας με την τεχνολογική καινοτομία.

4. Ενίσχυσης της διακυβέρνησης του Σχεδίου για την Κυκλική οικονομία και επιτάχυνσης διαδικασιών.